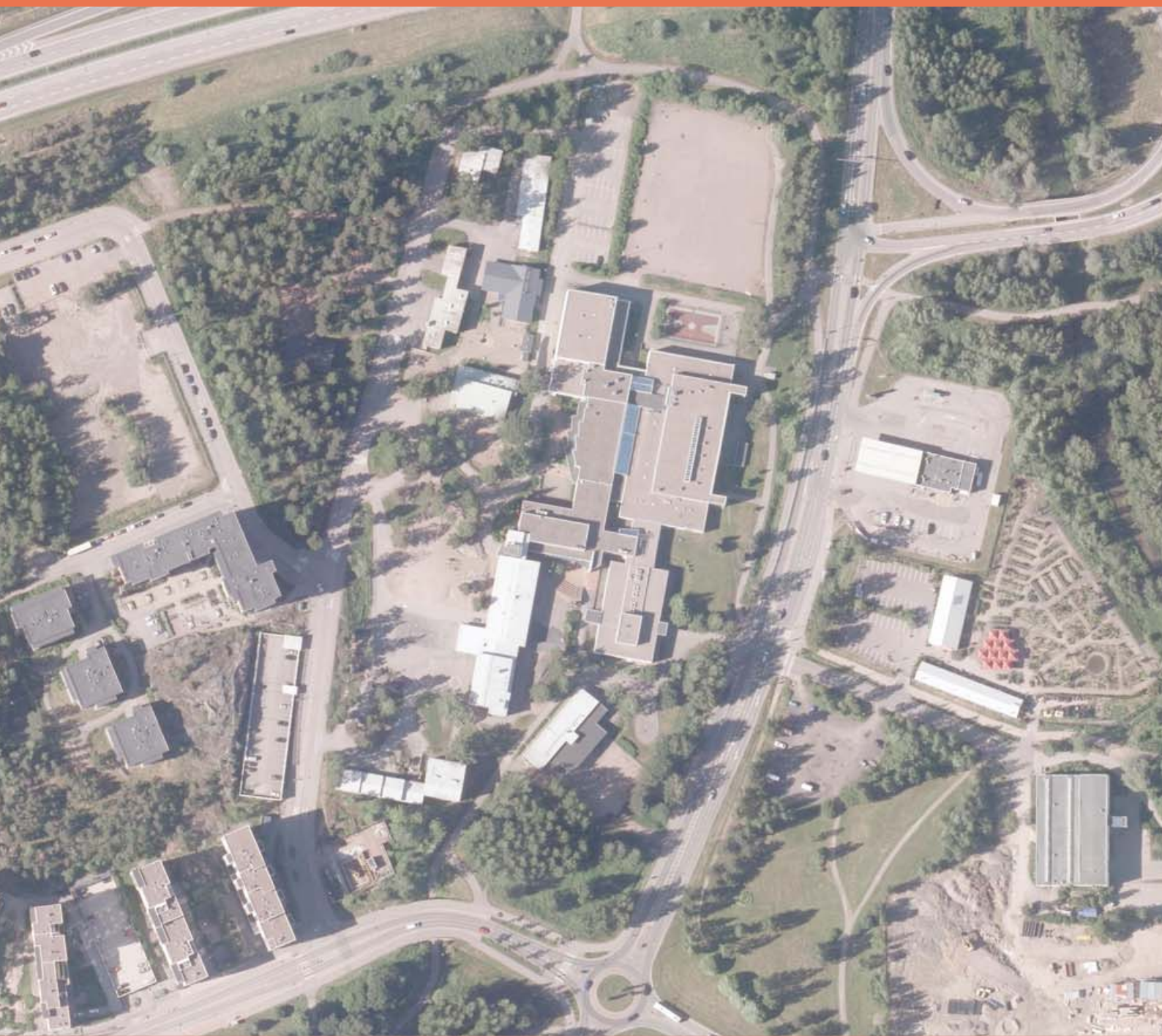

MATTLIDENIN KOULUKESKUS

Rakennushistoriaselvitys | Helsinki 29.4.2016

ark-byroo

Tilaaaja

Espoon kaupunki, Tilapalvelut-liikelaitos

Tilaaajan edustaja

Marja Harju

Ohjausryhmä

Marja Harju, Espoon Tilapalvelut-liikelaitos

Marja Sahlberg, Espoon kaupunginmuseo

Sirpa Sivonen-Rauramo, Espoon kaupunkisuunnittelukeskus

Konsultti

Arkkitehtitoimisto ark-byroo

Kustaankatu 3, 00500 Helsinki

info@arkbyroo.fi | www.arkbyroo.fi

p. 010 2350 566

Työryhmä

Marianna Heikinheimo, TkT, arkkitehti SAFA ARK 950, KuvM / vastuullinen rakennustutkija

Mia Puranen, arkkitehti SAFA / rakennustutkija

Annina Kivikari, graafikko MA / taitto

Sami Heikinheimo, OTK / dokumentointivalokuvaus

Nykytilavalokuvat

ark-byroo Oy

Etukannen kuva

Mattlidenin koulukeskuksen ortoilmakuva 2013. © Espoon kaupunki

Suoritusajankohta

Työ on suoritettu ajalla tammikuu – huhtikuu 2016.

© Arkkitehtitoimisto ark-byroo Oy

ISBN 978-952-7198-04-9

Sisällys

1

Johdanto	4
1.1 Kohde	4
1.2 Tehtävä	4
1.3 Perustiedot	6

2

Mattlidenin koulukeskuksen vaiheet	10
2.1 Mattlidenin koulukeskuksen koulut	10
2.2 Rakennuspaikka Matinkylässä	12
2.3 Rakennusvaiheet	17

3

Arkkitehdit	26
3.1 Arkkitehti Paula Pihkala	26
3.2 Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg	27
3.3 Arkkitehti Erik Kråkström	29

4

Rakennuskohtainen tarkastelu	30
4.1 Tarkemmin käsiteltävät rakennukset	30
1 Stockhuset	32
2 Päiväkoti	50
3 Kansakoulu	67
4 Opettajien asuinrakennus	87
4.2 Suppeasti käsiteltävät rakennukset	100
5 Kunnanlääkärin omakotitalo	100
6 Rivitalo	103
7 Terveystalo	106
8 Lukio ja keskikoulu	109

5

Johtopäätökset	117
Lähteet	119
Liitteet	123

JOHDANTO

1.1 Kohde

Rakennushistoriaselvityksen kohteena on 1950-luvun lopulta alkaen rakentunut Mattlidenin koulukeskus Espoon Matinkylässä. Se sijaitsee Länsiväylän ja Kehä II:n solmukohdan lounaispuolella. Koulukeskuksen alueella on 18 rakennusta, joista tämän selvityksen piirissä on kahdeksan. Kyseisissä rakennuksissa toimivat nykyisin ruotsinkielinen päiväkotikoti ja esikoulu Mattbergets daghem och förskola, yhtenäiskoulu Mattlidens skola sekä Mattlidens gymnasium, jossa on myös kansainvälinen IB-linja. Tutkittaviin rakennuksiin kuuluvat myös koulun vanha opettajien asuinrakennus sekä vanha terveystalo, kunnanlääkärin omakotitalo, henkilökunnan rivitalo ja koulukokonaisuudesta erillinen musiikkikoulun rakennus Stockhuset. Espoon kaupunki omistaa maapohjan ja muut rakennukset paitsi viimeksi mainittua.

Alueen rakennuskanta on pääosin rakennettu kahdessa vaiheessa. Enimmäisessä vaiheessa 1950–1960-luvun taitteessa valmistuivat Espoon kunnan terveydenhoitotoimiston käyttöön terveystalo ja henkilökunnan rivitalo, jotka ovat arkkitehti Paula Pihkalan suunnittelemia. Heti näiden jälkeen rakennettiin kansakoululutoimiston alaisuuteen päiväkotikoti, koulu ja henkilökunnan asuinrakennus, jotka suunnitteli arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg. Toinen merkittävä rakennusvaihe osui 1970-luvulle, jolloin Matinkylän lähiö oli pitkälti rakentunut ja ympäristö oli muuttunut maaseutumaisesta urbaaniksi. Oppilasmäärät kasvoivat. Arkkitehti Erik Kråkströmin suunnittelema Esbo svenska mellanskola valmistui 1973 ja sen lisärakennus valmistui lukion käyttöön 1977.

Mattlidenin koulukeskus on Suomen suurin ruotsinkielinen koulukeskus ja sellaisenaan tärkeä ruotsinkielisen kulttuurin kohtauspaikka. Ruotsinkielinen kansakoulu Mattby

folkskola perustettiin 1959. Vuonna 1966 perustettiin ruotsinkielinen keskikoulu Esbo svenska mellanskola, joka toimi aluksi sekä kansakoulun rakennuksessa että Finnoossa. Vuonna 1975 Drumsö svenska samskolan muutti Helsingin Lauttasaaresta Matinkylään ja se yhdistyi keskikoulun kanssa, jolloin uusi koulukokonaisuus sai nimekseen Mattlidens skola och gymnasium. Vuonna 1977 siirryttiin peruskouluun, jolloin lukiosta tuli Mattlidens gymnasium, keskikoulusta Mattildens skola ja kansakoulusta Mattbergsskolan.

Mattlidenin koulut ja päiväkotikoti ovat kasvaneet vuosikymmenten kuluessa ja ne ovat kärsineet jatkuvasta tilanpuutteesta. Koulu on käyttänyt eri vaiheissa väliaikaisia tiloja lähiympäristössä, kuten Stockhusetissa, Matinkylän kartanossa ja ostoskeskuksessa. Tälläkin hetkellä koulun alueella on kolme tilapäisrakennusta. Lukion ja yläasteen laajennus valmistui 1999 ja korotus vuonna 2005. Vuonna 2016 Mattlidenin koulukeskusalueen rakennuksia käyttää päivittäin noin 1200 lasta ja nuorta.

Alueella on voimassa Etelä-Espoon yleiskaava sekä maanalaisia metrotunnelin tiloja koskeva asemakaava, muttei maanpäällistä asemakaavaa. Koulukeskuksen alueelle ollaan valmistelemaan uutta asemakaavaa ja aluetta on tarkoitus kehittää.

1.2 Tehtävä

Rakennushistoriaselvityksen tehtävänä on saada otetta koulukeskuksen rakennuskannasta ja siten palvella asemakaavoitusta ja alueen muutos- ja täydennysrakentamishankkeita. Rakennushistoriaselvityksen tavoitteena on tuottaa

Viistoilmakuva kohti pohjoista vuodelta 2006. Urheilukentällä sijaitsee vielä koulun väliaikainen rakennus. © Espoon kaupunki.

tarvittavat tiedot rakennuskannan suojelutavoitteiden määrittämiseksi. Selvitys rajautuu ajallisesti koulukeskuksen synnystä nykypäivään. Selvityksen keskeisiä tehtäviä ovat olleet alueen rakentumisen vaiheiden kartoittaminen, muutosvaiheiden ja säilyneisyyden analysointi sekä kahdeksan rakennuksen kulttuurihistoriallisten arvojen arvioiminen yhteistyössä ohjausryhmän kanssa. Tarkastelun tavoitteena luoda ymmärrys koulukeskuksen nykytilanteesta.

Selvityksen tilaajana on Espoon kaupungin Tilapalvelut-liikelaitos. Selvitysalueen maan omistaa Espoon kaupunki, joka myös omistaa koulukeskusalueen rakennukset. Stockhuset ei kuulu hallinnollisesti koulukeskukseen eikä rakennus ole kaupungin omistuksessa vaan sen omistaa espoolainen nuorisoyhdistys nimeltä Esbobygdens ungdomsförbund, joka vuokraa kaupungilta maa-alueita.

Työhön on sisältynyt arkisto- ja kirjallisuustutkimusta, kenttätyötä ja eri lähteistä peräisin olevan tiedon yhdistämistä ja analysointia. Merkittävimpiä arkistolähteitä ovat olleet Espoon kaupungin rakennusvalvontakeskus ja Espoon kaupunginmuseon arkisto, jossa on myös muun muassa arkkitehti Erich von Ungern-Sternbergin suunnitteleminen rakennusten alkuperäispiirustuksia ja historiallisia valokuvia. Arkkitehtien Pihkala, Kråkström ja von Ungern-Sternberg piirustusarkistot sijaitsevat Arkkitehtuurimuseon arkistossa. Tärkeimpiä kirjallisia lähteitä ovat olleet koulujen

historiikit, vuosikertomukset ja koulukeskuksen lehtileikkeet, joita on koottuna Espoon kaupunginarkistossa. Tärkeitä kouluhistorioikkeitä olivat Hilding Klingenbergin vuonna 2002 julkaistu *Invid Västerleden. Mattlidens gymnasiums 25 års historik 1977–2002* sekä Peter Stadiuksen kirjoittama *Från byskola till skolcentrum* vuodelta 1998. Käytetyt lähteet käyvät ilmi lähdeluettelosta.

Ensimmäisessä luvussa on kuvailtu kohde, tehtävä ja siihen on koottu kohteen perustiedot. Toinen luku käsittelee Matinkylää ja rakennuspaikkaa, espoolaisia kouluja ja Mattlidenin koulukeskuksen rakentumisen vaiheita. Eriaikaiset valokuvat ja piirustukset sekä luvun lopussa esitetyt kaaviot kokonaisuuden rakentumisesta selventävät fyysisen ympäristön muutoksia. Kolmas luku käsittelee merkittävimpien päävaiheiden arkkitehteja ja heidän arkkitehtuuriaan. Neljäs luku sisältää kahdeksan työn kohteena olevan rakennuksen rakennuskohtaisen tarkastelun. Niistä neljä on käsitelty yksityiskohtaisemmin sekä ulko- että sisätilan osalta ja toiset neljä yleispiirteisemmin vain ulkotilojen osalta. Kunkin rakennuksen perustiedot, säilyneisyyden arviointi ja arvottaminen on esitetty taulukkona. Arvottamisen tarkastelutapa on syntynyt yhteistyönä Espoon kaupunginmuseon kanssa. Viides luku sisältää yhteenvedon sekä työn tuloksena syntyneen näkemyksen koulukokonaisuuden nykytilasta, säilyneisyydestä ja kulttuurihistoriallisesta arvosta. Täydentävät tiedot on esitetty liitteinä.

1.3 Perustiedot

RAKENNUSHISTORIASELVITYKSEN KOHTEENA OLEVIENTEN RAKENNUSTEN PERUSTIEDOT

	Rakennuksen nimi	Suunnittelu- ja rakentamisaika	Rakennuttaja	Arkkitehti	Käyttötarkoitus
1	Stockhuset	Rakennettu 1800-luvulla Albergan kartanon pihalle, purettiin 1980, siirto ja uudelleenpystytys 1981, vihitty 1982	Esbo Byggnadsförbund - EBUF	Alun perin: ei tiedossa. Siirto 1980-1981: All-Plan Oy, Patrick Eriksson	Musiikkiopisto
2	Mattbergets daghem, vanha rakennus	1960–1961	Espoon kunta	Erich von Ungern-Sternberg	Lasten päiväkoti
3	Mattlidens skola, alakoulun vanha rakennus	1958–1959	Espoon kunta	Erich von Ungern-Sternberg	Peruskoulun luokat 1-6
4	Asuinrakennus Matinkallio 1, entinen opettajien asuntalo	1958–1959	Espoon kunta	Erich von Ungern-Sternberg	Kerrostalo- ja rivitalo-osasta muodostuva asuinrakennus
5	Matinsyrjä 11, entinen kunnanlääkärin omakotitalo	1960–1961	Espoon kunta	Erich von Ungern-Sternberg	Musiikin harrastamistila
6	Rivitalo Matinsyrjä 7	1956–1958	Espoon kunta	Paula Pihkala	Rivitalo (8 asuntoa)
7	Huoltorakennus Matinsyrjä 9, entinen terveystalo	1956–1958	Espoon kunta	Paula Pihkala	Huoltorakennus
8	Mattlidens gymnasium, Mattlidens skola (yläkoulu)	1971–1973 osat E ja F 1975–1977 osa B 1997–1999 osat C ja D	Espoon kaupunki	Erik Kråkström (B, E, F), Reijo Ahtiainen (C, D)	Lukio ja peruskoulu (luokat 7-9)

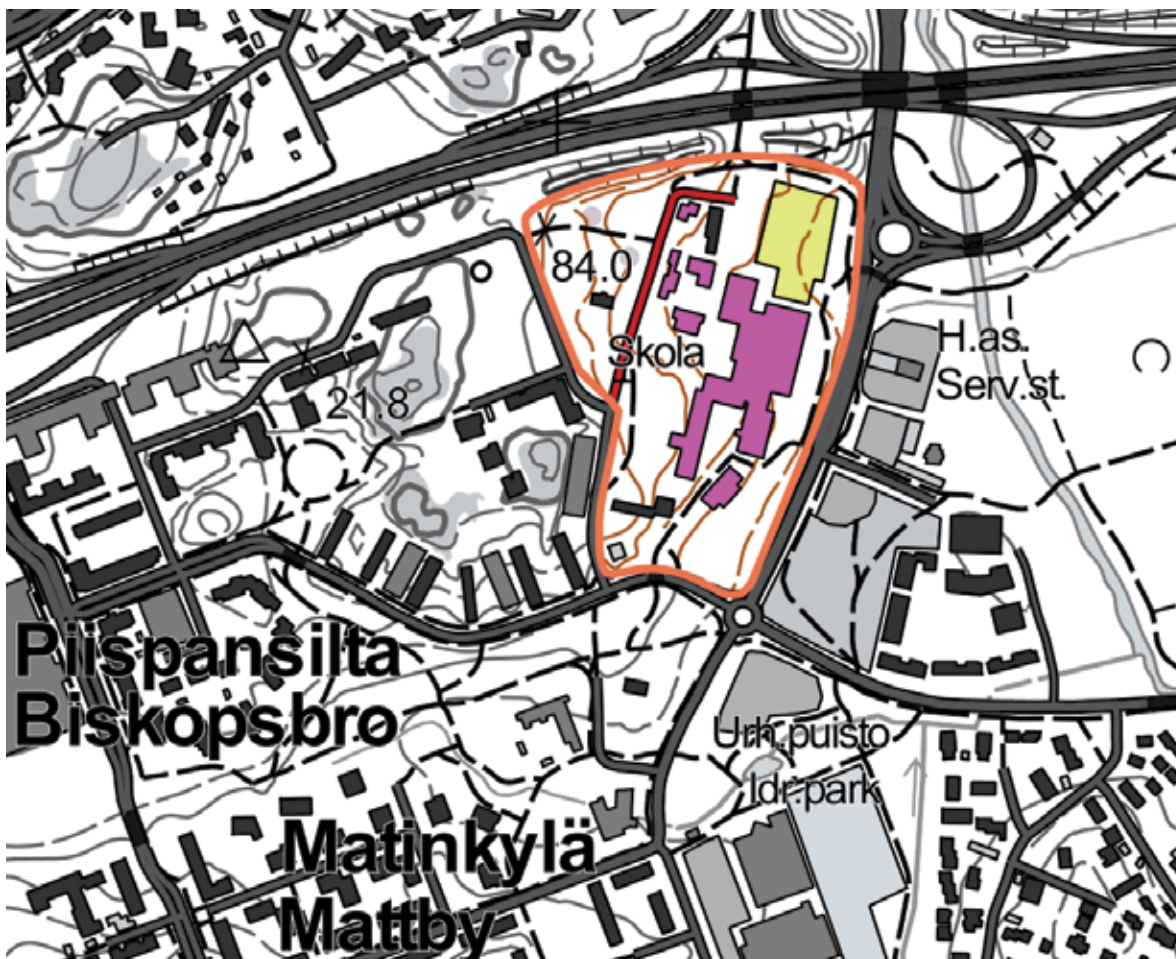
Koulukeskusalueella sijaitsevat muut rakennukset

9	Mattbergets daghemin väliaikainen rakennus, 2009
10	Jätehuone, 2009
11	Päiväkodin ulkovarasto, 2011
12	Muuntamo, 2003
13	Ulkovälinevarasto, 1985
14	Kiinteistöhuolto- ja jäterakennus, 2003
15	Jätekatos, 2007
16	Mattlidens skola; väliaikainen rakennus, 2003
17	Mattlidens skola; väliaikainen rakennus, 2015
18	Länsimetron varapoistumistie, 2015

Tarkasteltavat rakennukset 1-8. Selvityksen kohteena oleva alue rajautuu pohjoisessa Länsiväylän meluvalleihin, idässä Gräsanlaaksoon, etelässä Nelikkotiehen ja lännessä Matinkallion ja Rauhalanpuiston teihin. Alue koostuu useasta eri tilasta. Kantakarttopohja © Espoon kaupunki.

Kohteen nimi	Mattlidenin koulukeskus / Mattlidens skolcentrum	
Päiväkodin nimet	1961–1984 1985–	Matinkylän lastentarha/lastentalo/päiväkot (suomenkielinen päiväkot) Mattbergets daghem och förskola (ruotsinkielinen päiväkot ja esikoulu)
Alakoulun nimet	1959–31.7.1977 1.8.1977–31.12.2005 1.1.2006–	Mattby svenska folkskola Mattbergsskolan Mattlidens skola (yhtenäinen peruskoulu)
Yläasteen koulun nimet	1966–1975 1975 1975–31.7.1977 1.8.1977–31.12.2005 1.1.2006–	Esbo svenska mellanskola (vuonna 1973 oma rakennus käyttöön) Drumsö svenska samskola ja Esbo svenska mellanskola yhdistyivät Mattlidens skola och gymnasium (keskikoulu ja lukio) Mattlidens skola (yläaste) Mattlidens skola (luokat 1–9, yhtenäinen peruskoulu)
Lukion nimet	1.8.1975–31.7.1977 1.8.1977–	Drumsön ja Mattbyn koulu yhdistyivät 1975, koulun nimeksi tuli Mattlidens skola och gymnasium Mattlidens gymnasium
Kunta	Espoo	
Kaupunginosa	Matinkylä / Mattby, 23. kaupunginosa	
Kiinteistötietoja	Mattlidenin koulukeskuksen alue muodostuu kahdestatoista erillisestä tilasta, joista osa on jakautunut useampaan palstaan. Kiinteistötietotaulukko on työn liitteenä.	
Tärkeimmät rakennusvaiheet	1958 1959 1961 1973 1977 1980-1981 1999 2005	Etelä-Espoon terveystalo ja henkilökunnan rivitalo valmistuvat Mattby svenska folkskola ja opettajien asuinrakennus valmistuvat Kunnanlääkärin omakotitalo ja Matinkylän lastentalo valmistuvat Keskikoulun rakennus valmistuu Lukion rakennus valmistuu Stockhuset siirretään Leppävaarasta Mattlideniin Laajennusosa lukion ja peruskoulun väliin valmistuu Peruskoulun ja lukion rakennusta laajennetaan ja korotetaan
Käyttöhistoria	1958–1992 1961–1984 1985– 1959–1977 1959–1964 1966–1975 1975–1977 1977– 1981–	Terveystalo (neuvola, lääkäripalvelut, asuntolat) Suomenkielinen päiväkot ja esikoulu Ruotsinkielinen päiväkot ja esikoulu Ruotsinkielinen kansakoulu Suomenkielinen kansalaiskoulu Ruotsinkielinen keskikoulu Yhdistetty keskikoulu ja lukio Ruotsinkielinen peruskoulu ja lukio, jossa 1990 alkaen myös IB-linja Stockhusetissa toimiva ruotsinkielinen musiikkikoulu

Mattlidenin koulukeskus sijaitsee Espoon Matinkylässä Länsiväylän ja Matinsolmun eteläpuolella. Peruskarttaote 2016. MML.

Mattlidenin koulukeskus 2016

Ruotsinkieliseen koulukeskukseen kuuluvat päiväkoti ja sen ylläpitämä esikoulu, peruskoulu ja lukio. Kaikkiaan alueella viettää päivänsä noin 1200 lasta päiväkotilaisista lukiolaisiin.

Laitoksen nimi	Lapsi- tai oppilasmäärä	Henkilökunnan määrä
Mattbergets daghem och förskola	150 lasta	28 henkilökunnan jäsentä
Mattlidens skola	Oppilaita luokilla 1–9 yhteensä 649	70 opettajaa, 10 koulunkäyntiavustajaa
Mattlidens gymnasium	Noin 500 oppilasta	45 opettajaa

Kaava- ja suojelutiedot

Yleiskaava	Alueella on voimassa Espoon eteläosien yleiskaava 2030, joka sai lainvoiman 29.1.2010. Kaavassa Mattlidenin koulukeskuksen alueella on merkintä PY – julkisten palvelujen ja hallinnon alue.
Asemakaava	Osalla tutkimusalueesta on voimassa asemakaava maanalaisia tiloja varten (049-920300). Maanalainen asemakaava liittyy Jousenpuiston Matinkylän metrotunneliin ja se on tullut voimaan 17.2.2010.
Rakennussuojelu	Rakennuksia ei ole suojeltu.

2 MATTLIDENIN KOULUKESKUKSEN VAIHEET

2.1 Mattlidenin koulukeskuksen koulut

Espoon kunnanvaltuusto hyväksyi vuonna 1950 kansakoulujen rakennusohjelman ja kaksitoista koulua asetettiin tärkeysjärjestykseen. Varat riittivät kahden tai kolmen koulun rakentamiseen vuodessa. Kansakoulujen yhteyteen rakennettiin yleensä myös opettajien asuntola, sillä asunto kuului perinteisenä virkaetuna opettajille.¹

1940-luvun lopussa Espoossa oli yhtä paljon suomen- ja ruotsinkielisiä kansakoululaisia. Kuitenkin suomenkielisiä kansakouluja oli vain kymmenen, ja ruotsinkielisiä viisitoista. Vuosien 1955–1965 aikana suomenkielisten koululaisten määrä kaksinkertaistui, mutta kouluja ei rakennettu vastaavassa määrin.² Espoon kasvu Jorvaksentien eteläpuolelle lisäsi painetta uusien koulujen rakentamiseen tällä alueella. Mattby svenska folkskola, joka perustettiin 1959, oli ainoa ruotsinkielinen koulu Espoossa, jossa oppilasmäärä kasvoi. Ruotsinkielisten kansakoululaisten määrä väheni radikaalisti samaan aikaan kun suomenkielisten koululaisten määrä kasvoi. 1960-luvulla ruotsinkieliset Tapiolan ja Matasaaren kansakoulut suljettiin ja niiden oppilaat siirtyivät Matinkylään.³

Mattbyn ruotsinkielisen kansakoulun rakennuksessa toimi lyhyen aikaa myös suomenkielinen Matinkylän kansalaiskoulu, mutta sen toiminta lopetettiin vuonna 1964.⁴ Vuonna 1966

perustettiin ruotsinkielinen keskikoulu Esbo svenska mellanskola. Koulu toimi ennen oman koulurakennuksen rakentamista kahdessa paikassa: Mattbyn ruotsinkielisen kansakoulun tiloissa ja Finnoossa.

1970-luvulla Espoolla oli vuosittain vähintään kolme koulua rakenteilla.⁵ Vuonna 1977 Espoossa toimi 30 suomenkielistä kansakoulua, joissa oli yhteensä 7 868 oppilasta, ja 10 ruotsinkielistä koulua, joissa oli oppilaita 860.⁶ Vuonna 1975 perustettiin uusi koulu Mattlidens skola och gymnasium yhdistämällä Espoon Matinkylässä toimiva Esbo svenska mellanskola ja Helsingin Lauttasaaressa toiminut Drumsö svenska samskola. Uusi oppilaitos käsitti keskikoulun ja lukion. Drumsö svenska skolförening -nimisen yhdistyksen ja Espoon kaupungin välillä solmittiin 1975 sopimus, jonka mukaan kaupunki otti haltuunsa Helsingin Lauttasaaressa sijaitsevan koulurakennuksen ja koulun toiminta siirrettiin Matinkylään. Yhdistys maksoi Lauttasaaressa sijaitsevan koulukiinteistön myyntihinnasta velkansa ja luovutti jäljelle jääneen omaisuutensa Espoon kaupungille Matinkylään rakennettavaa lukion rakennusta varten. Espoon kaupunki sitoutui rakentamaan lukion tilat Mattlidenin keskikoulun koulun yhteyteen mahdollisimman

1 Luoto 2004, 22.

2 Luoto 2004, 22–24.

3 Stadius 1998, 38.

4 Stadius 1998, 40.

5 Luoto 2004, 198.

6 Nissinen & Ropponen 1983, 18.

Mattlidenin ruotsinkielisissä kouluissa kärsittiin kuitenkin tila-ongelmista 1980-luvulla.⁴¹ Ala-asteella oli 21 perusryhmää, joista kahdeksan oli liikaa. Yläasteen ja lukion luokat toimivat samassa rakennuksessa ja myös ne kärsivät ongelmista. Lisäksi lukion oppilasmäärät

17 Mattlidens skola 2006, 2.

11 *Hufvudstadsbladet* 11.11.1987. Skolgång i två skift hotar Esbo. EKA.

2.2 Rakennuspaikka Matinkylässä

Matinkylässä asui vuonna 1960 lähes 4000 asukasta ja se oli Espoon neljänneksi suurin taajama. Asutus levisi Helsinkiin johtavan Jorvasentien varrelle, ja valtaosa espoolaisista kävi töissä Helsingissä.¹⁸ Matinkylän kehittäminen sai vauhtia, kun Matinkylän kartanon maat siirtyivät Asunto-osuuskunta Hakan omistukseen 1965. Espoon kaupunki ja Haka solmivat aluerakentamissopimuksen Matinkylän lähiön toteuttamisesta, joka perustui 200 000 kerrosalaneliömetrin rakennusoikeuteen. Yleiskaavatyön yhteydessä asukaslukua nostettiin 35 000 asukkaaseen. Rakentaminen alkoi vuonna 1969, ja pääosin kerrostalovaltainen alue toteutettiin 1970-luvulla. Tehokkaaseen ruutukaavaan perustuvan kaavarunkosuunnitelman ja Matinkylän ensimmäisen asemakaavan laati Espoon kauppalan asemakaavaosaston arkkitehti Simo Järvinen.¹⁹

Mattlidenin koulukeskuksen etelä- ja lounaispuolelle rakennettiin 1970-luvulla nuorisosteiden koulutuskeskus urheilualueineen. Ruotsinkielinen koulukeskus oli osa tätä opetusympäristöä. Koulut rakennettiin lähekkäin ja niille suunniteltiin yhteiskäyttöisiä tiloja. Koulukeskuskortteli sijaitsi Matinkylän keskustan alueen ja asuntokorttelien vieressä ja se liittyi välittömästi Matinkylän urheilualueeseen.²⁰

Koulukeskuksen lähiympäristön tiestö on muuttunut vuosikymmenten kuluessa. Jorvasentie muutettiin moottoritieksi 1960-luvulla ja se sai nimen Länsiväylä. Matinkylän pääväylänä oli vielä 1960-luvun alussa vanha pohjois-eteläsuuntainen väylä, jonka nimi on nykyisin Matinsyrjä/Matinkallio. Länsiväylän rakentamisen yhteydessä 1960-luvulla kansakoulun itäpuolelle rakennettiin uusi pohjois-eteläsuuntainen pääväylä, nykyiseltä nimeltään Matinkartanontie/Gräsanlaakso.

Kehä II:n ensimmäinen osa Länsiväylältä Tuuruntielle avattiin lokakuussa 2000. Kyseinen tieosuus sijaitsee juuri Mattlidenin koulukeskuksen koillispuolella, alkaen Matinsolmusta ja jatkuen pohjoiseen päin. Matinkylän koulukeskusalueen lounaiskulmaan, Nelikkotien ja Matinkallion risteykseen valmistui vuonna 2015 Länsimetron hätäpoistumistien rakennus. Syksyllä 2016 avattavan Länsimetron metrotunneli kulkee maan alla viistosti koillis-lounas-suunnasta Mattlidenin koulukeskuksen alueen poikki. Koulukeskuksen ja kartanon väliin rakennettiin vuonna 2005 Nelikkotie. Tielinjauksen eteläpuolella on historiallinen asuinalue.²¹ Suojelualue ei ulotu koulukeskuksen alueelle, mutta koulukeskusalueella on metron varau-loskäyntirakennuksen eteläpuolella vanha kivi-muuri, jonka ajoitus ei ole tiedossa.

18 Luoto 2004, 40–42.

19 Maisala 2008, 232–237.

20 NUKONE et al. 1974, 1–6.

21 Muinaisjäänne rekisterinumero 1000001863 Matinkylän (Mattby) kylätontti, kiinteä muinaisjäänne, historiallinen asuinpaikka. kulttuuriymparisto.nba.fi

1937

2. kesäkuuta 1937 otettuun ilmapäätuun on merkitty nykyisen Mattlidenin koulukeskuksen alueen rajat. Matinkylä oli maaseutua ja koulukeskusalueella oli metsää ja peltoja. Alueen pohjoisreunalla sijaitti asuinrakennus piharakennuksineen. Alueen itäreunalla, nykyisen lukion ja yläasteen rakennuksen paikalla sijaitti suuri heinälato. Alueen eteläpuolella näkyy Matinkylän kartanon rakennuksia. Pohjois-eteläsuuntainen tie on vanha tie, jonka nykyinen nimi on Matinsyrjä/Matinkallio. Mutkaosuus tiestä sijaitsee nykyisin koulun pihalla, Matinkallio 1:n asuntolarakennuksen pohjoispuolella. PVTIEDL 248/2016.

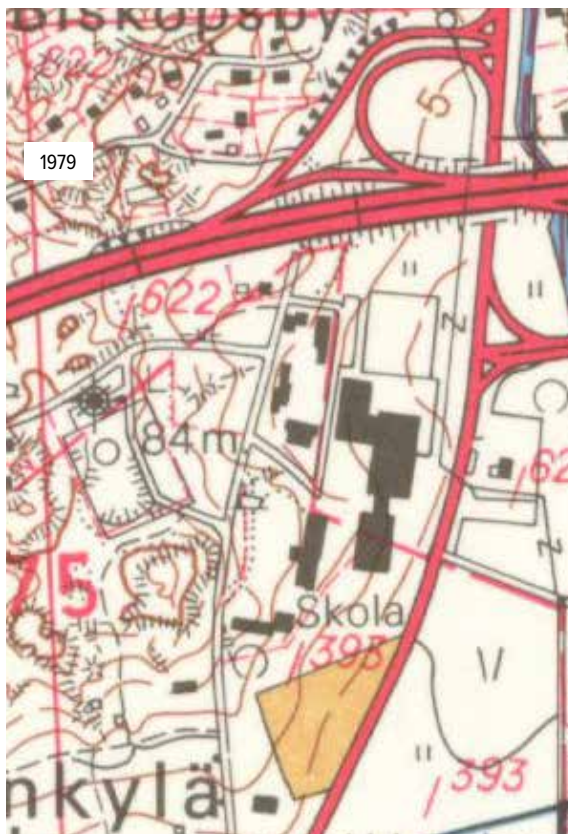
Peruskarttaotteita koulukeskusalueen eri vaiheista

Peruskarttaote 1958. MML.

Peruskarttaote 1967. MML.

Peruskarttaote 1979. MML.

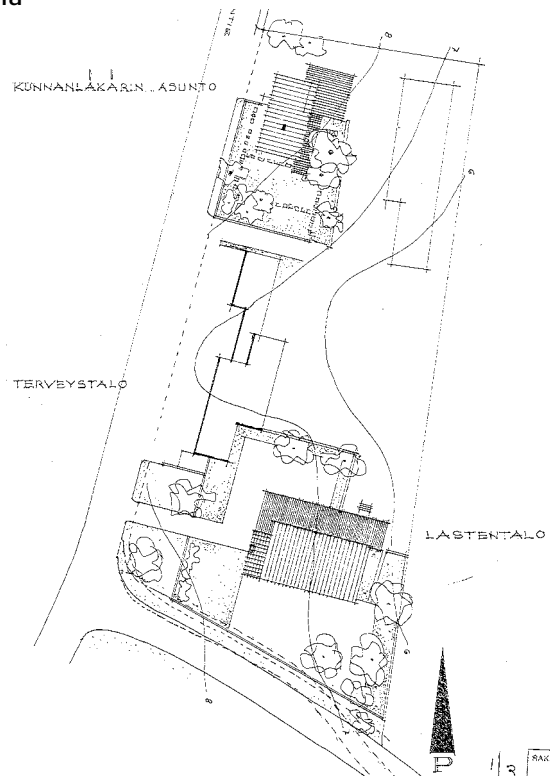

Peruskarttaote 2015. MML.

Koulukeskusalueen eri vaiheiden asemapiirroksia

Arkkitehti Erich von Ungern-Sternbergin laatima asemapiirros 1950-luvun loppupuolelta. Piirroksessa näkyy nykyisen Stockhusetin paikalla vielä 1950-luvun lopulla sijainnut kahdeksankulmainen tanssilava ja tien toisella puolella näkyy terveystalo sekä sen eteläpuolella lastentarhalle hahmoteltu alue. Kuvan oikeassa reunassa sijaitsi vielä vanha maatalousrakennus, jonka paikalla sijaitsee nykyisin lukio- ja yläasteen rakennus. EKM.

Arkkitehti Erich von Ungern-Sternbergin laatima asemapiirros 24.9.1960. Piirros liittyi vaiheeseen, kun 1958 valmistuneiden, arkkitehti Paula Pihkalan suunnitteleminen terveystalon ja rivitalon rakennusten lähiympäristöön rakennettiin von Ungern-Sternbergin suunnittelemat Matinkylän lastentalo ja kunnanlääkäarin asuinrakennus, jotka valmistuivat vuonna 1961. ERava.

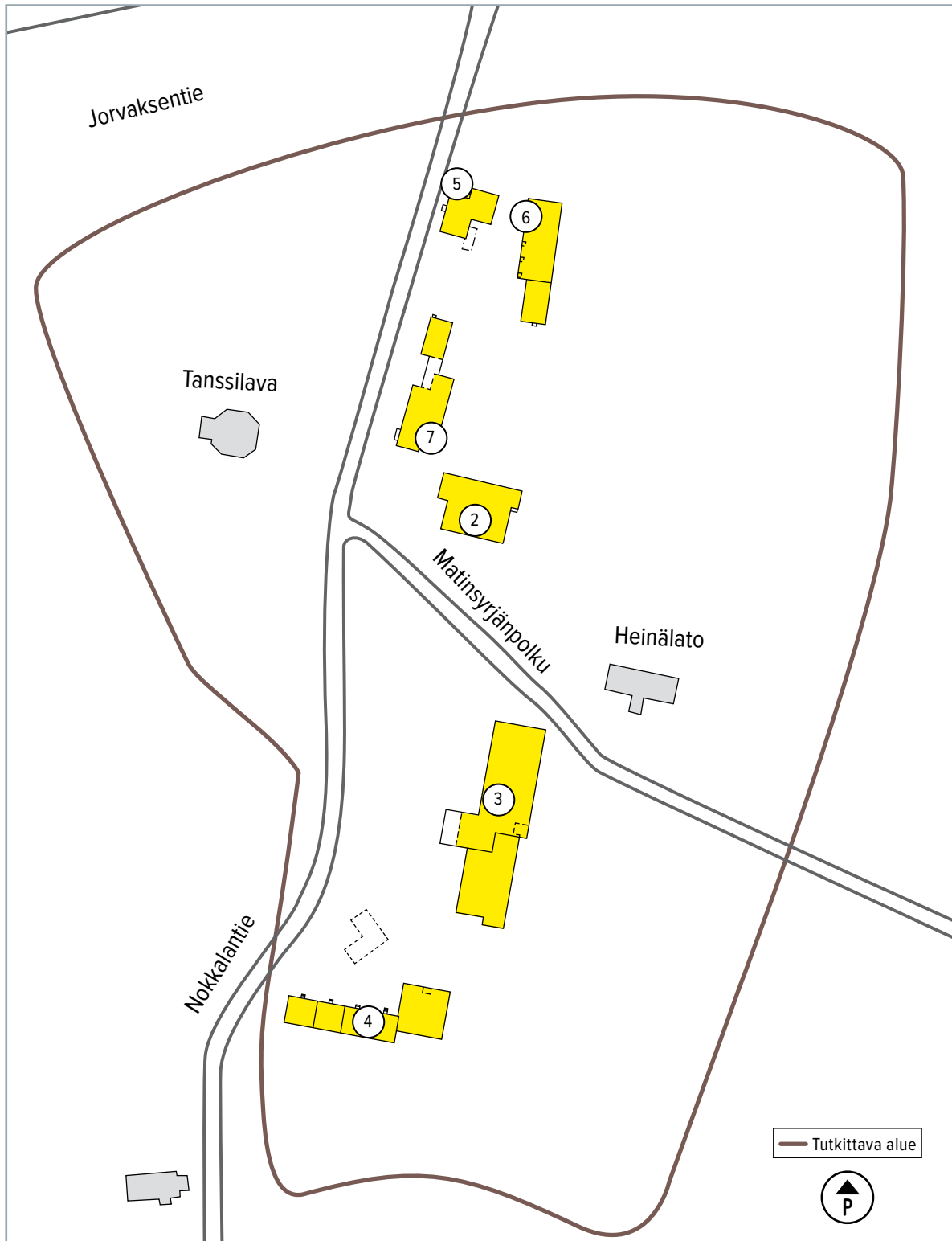

Koulukeskusalueen asemapiirros vuodelta 1971, jolloin alueella sijaitsivat terveystalo, kunnanlääkäarin omakotitalo, rivitalo, suomenkielinen Matinkylän päiväkotia, ruotsinkielinen Mattby svenska folkskola sekä kartan ulkopuolelle jäävä opettajien asuinrakennus. Nykyisen lukion paikalla sijaitsi vielä heinälato. Jäennös Viispakan tilan 1:587 kantakartan lehdestä n:o N24. 19.8.1971. ERava.

Koulukeskusalueen asemakaava vuodelta 1978. Mattbergss-kolanin rakennus on merkitty kuvaan tummennettuna. Se sijaitsi tällöin vielä erillisenä rakennuksenaan ja yhteyttä lukion rakennukseen ei vielä ollut. Espoon kaupungin tekninen virasto, talonsuunnitteluosasto. ERava.

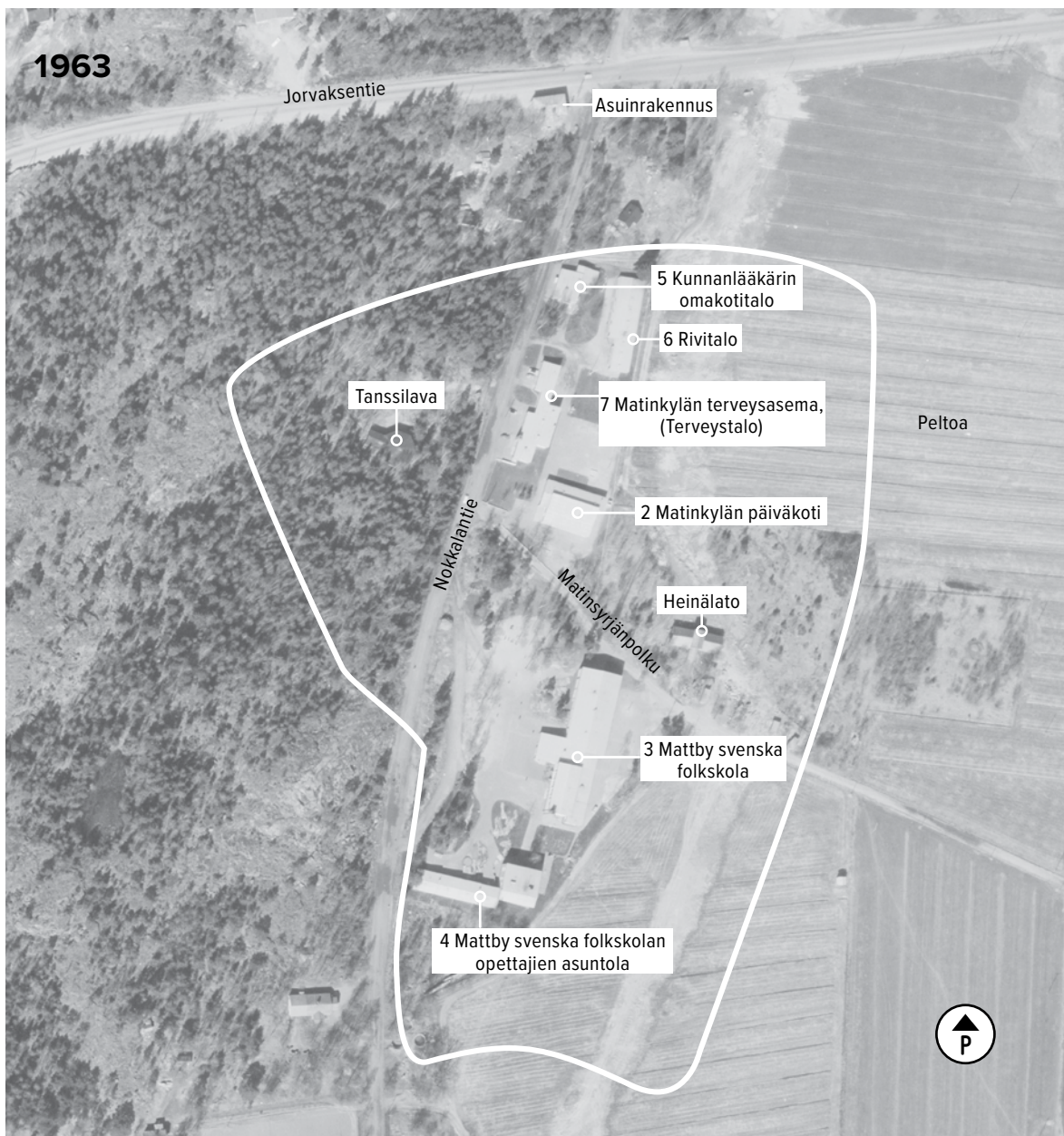
Perustamisvaihe 1958 – 1961

1961

2	Päiväkoti 1960–1961
3	Kansakoulu 1958–1959
4	Opettajien asuinrakennus, 1958–1959
5	Kunnanlääkärin omakotitalo 1960–1961
6	Rivitalo 1956–1958
7	Terveystalo 1956–1958

Ensimmäinen rakentumisvaihe päättyi vuonna 1961, jolloin alueella sijaitsevia rakennuksia olivat Etelä-Espoon terveystalo henkilökunnan asuinrakennuksineen, nuorisoseuran tanssilava, suomenkielinen Matinkylän päiväkoti, ruotsinkielinen kansakoulu ja koulun opettajien asuntola, jonka pohjoispuolelat purettiin pieni ulkorakennus. Kansakoulun koillispuolella sijaitsi yksityisomistuksessa ollut heinälato. Alueen pääväylänä oli pohjois-eteläsuuntainen tielinjaus, joka vastaa nykyistä Matinsyrjän ja Matinkallion tietä.

Vuoden 1963 ilmakuva. MML.

2.3 Rakennusvaiheet

1958 Terveystalo ja henkilökunnan rivitalo
Etelä-Espoon terveystalo ja henkilökunnan rivitalo valmistuivat vuonna 1958. Rakennuttajana oli Espoon kunnan terveydenhoitotoimisto ja suunnitelmat tilattiin arkkitehti Paula Pihkalalta. Terveystalossa oli neuvola ja lääkärin vastaanottotiloja, lämpökeskus ja henkilökunnan sauna- ja pyykkitilat. Rivitalossa oli viiden kättilön, terveyssisaren, talonmiehen ja kahden kodinhoitajan asunnot. Terveystalo rakennettiin Matinsyrjän suuntaisesti rinteeseen ja rivitalo tämän koillispuolelle tasaisemmalle alueelle, hieman vinosti suhteessa

terveystaloon. Rakennusten julkisivuissa käytettiin punatiiltä ja paikoin puuverhoilua, sokkelit valettiin puhtaaksivaletusta maalaamattomasta betonista.

1959 Kansakoulu ja opettajien asuntola
Mattby svenska folkskola perustettiin vuonna 1959. Sen käyttöön rakennettiin 1958–1959 uudisrakennus, jonka viereen pystytettiin myös opettajien kerros- ja rivitalo. Espoon kunnan kansakoulutoimisto tilasi suunnitelmat arkkitehti Erich von Ungern-Sternbergilta, joka oli suunnitellut useita kansakouluja.

Kansakoulusta tuli heti Espoon suurin ruotsinkielinen kansakoulu. Monet koulun oppilaista olivat Helsingistä muuttaneiden perheiden lapsia.²² Uusi koulu korvasi Gräsa skolan ruotsinkielisen osan. Koulun vihkiäispuheessa todettiin koulun olevan viihtyisä, hyvin suunniteltu ja edullisin kustannuksin toteutettu. Kouluja rakennettiin Espoossa 1950-luvulla paljon, mikä johti säästeliäisyyteen.²³

Rakennukset sijoitettiin toisiinsa nähden suorakulmaisesti Matinsyrjän itäpuolelle. Rakennusryhmän itä- ja eteläpuolella oli vielä peltoja ja länsipuolella oli metsää. Arkkitehti sovitti rakennukset kallioiseen maastoon luontevasti jättäen avokallioita koulun pihalle. Koulun piha avautui Matinsyrjän suuntaan ja asuinrakennuksen massa polveili kalliomuotojen mukaan ja muodosti alueen julkisivun etelään päin. Katot olivat loivia harja- ja pulpettikattoja. Julkisivujen materiaaleja olivat puhtaaksi valettu maalaamaton betoni, punatiili ja vaalea rappauspinta. Lisäksi asuinrakennuksen julkisivuissa oli puuverhoiltuja pintoja. Koulusommitelman aksenttina toimi koulun eteläpäädyssä lämpökeskuksen piippu.

1961 Päiväkoti ja kunnanlääkärin omakotitalo

Vuosien 1960–1961 aikana rakennettiin Matinsyrjän varteen Matinkylän suomenkielinen lastentarha. Samanaikaisesti valmistui kunnanlääkärin omakotitalo terveystalon pohjoispuolelle. Siinä oli asunnon lisäksi vastaanottotila. Molempien rakennusten suunnittelija oli arkkitehti Erick von Ungern-Sternberg ja rakennuttajana Espoon kunta. Julkisivuissa toistuvat samat materiaalit kuin aikaisemmissa rakennuksissa. Lastentarha ja lääkärin asuinrakennus sijoitettiin terveystalon kanssa samaan suorakulmaiseen koordinaatistoon.

1973 Esbo svenska mellanskola

Vuonna 1966 perustetulle ruotsinkieliselle keskikoululle Esbo svenska mellanskolalle rakennettiin 1972–1973 oma koulutalo. Sen valmistumiseen asti keskikoulu oli toiminut osittain kansakoulun tiloissa ja osittain Finnoossa. Oppilaita koulussa oli valmistumisen aikaan 232.²⁴

Uusi koulurakennus palveli Espoon eteläisiä kaupunginosia ja sen yhteyteen suunniteltiin myöhemmin liitettäväksi myös lukio. Kansakoulusta ja keskikoulusta tiedettiin myöhemmin muodostuvan peruskoulu.²⁵

Arkkitehti Erik Kråkström laati uuden koulun suunnitelmat 1970–1971. Rakennuttajana oli Espoon kunta. Rakentamisen aloittaminen viivästyi rakennusohjelman muutosten ja Länsiväylän leventämisaikojen seurauksena.²⁶ Rakennus rakennettiin poikkeusluvalla.²⁷ Uudisrakennus otettiin käyttöön syksyllä 1973.²⁸ Tilat oli jaettu kahteen siipeen. Itäsiivessä sijaitsivat ylemmässä maantasossa ulkoseiniä vasten teoreettisen opetuksen tilat, kaksoiskäytävien keskellä mediateekki ja pohjakerroksessa muun muassa musiikin, piirustuksen ja käsityön opetustilat. Läntisessä osassa sijaitsivat ylemmällä tasolla koulun voimistelusalit, oppilasruokailu ja keittiö sekä vahtimestarin asunto. Pohjakerroksessa olivat kotitaloustilat, voimistelusalin pukeutumishuoneet, varastot sekä tekniset tilat.²⁹

Kaksikerroksinen rakennus on muodoltaan kompakti ja se on rakennettu elementtiteknikalla. Vaaleat julkisivupinnat ja rakennuksen mittakaava ovat harkitussa suhteessa vanhempaan rakentamisvaiheeseen, vaikka tämän uudisrakennuksen sovitus maastoon poikkesi 1950-luvun lopun polveilevasta ja pienimittakaavaisesta arkkitehtuurista.

1977 Lukion rakennus

Lukiorakennuksen suunnittelijaksi valikoitui arkkitehti Erik Kråkström, joka oli suunnitellut myös keskikoulun rakennuksen sekä Lauttasaassa sijainneen Drumsö svenska sammanskolan koulurakennuksen. Lukion rakennus valmistui syksyllä 1977.³⁰ Se noudatti peruskoulujen suunnittelunormeja ja oli teknisesti hyvin varustettu. Kaksikerroksiseen rakennukseen tuli kahdeksan opetusluokkaa, fysiikan ai-neopetustila, voimistelusalit ja hallinnon tiloja, jotka rakennettiin yhteisiksi keskikoulun kanssa. Rakennuksen keskiosaa sai luonnonvaloa kattoikkunoista. Koulujen välille rakennettiin

22 Stadius 1998, 40.

23 Stadius 1998, 29-30.

24 Stadius 1998, 55.

25 Arkkitehti 7/1971, 52.

26 Arkkitehti 7/1971, 52-53.

27 Poikkeuslupa n:o 2951. Dno 3440/6614/H. ERava.

28 Käyttöönottotahtui 22.10.1973. Matliden skola 2006, 2.

29 Arkkitehti 7/1971, 53.

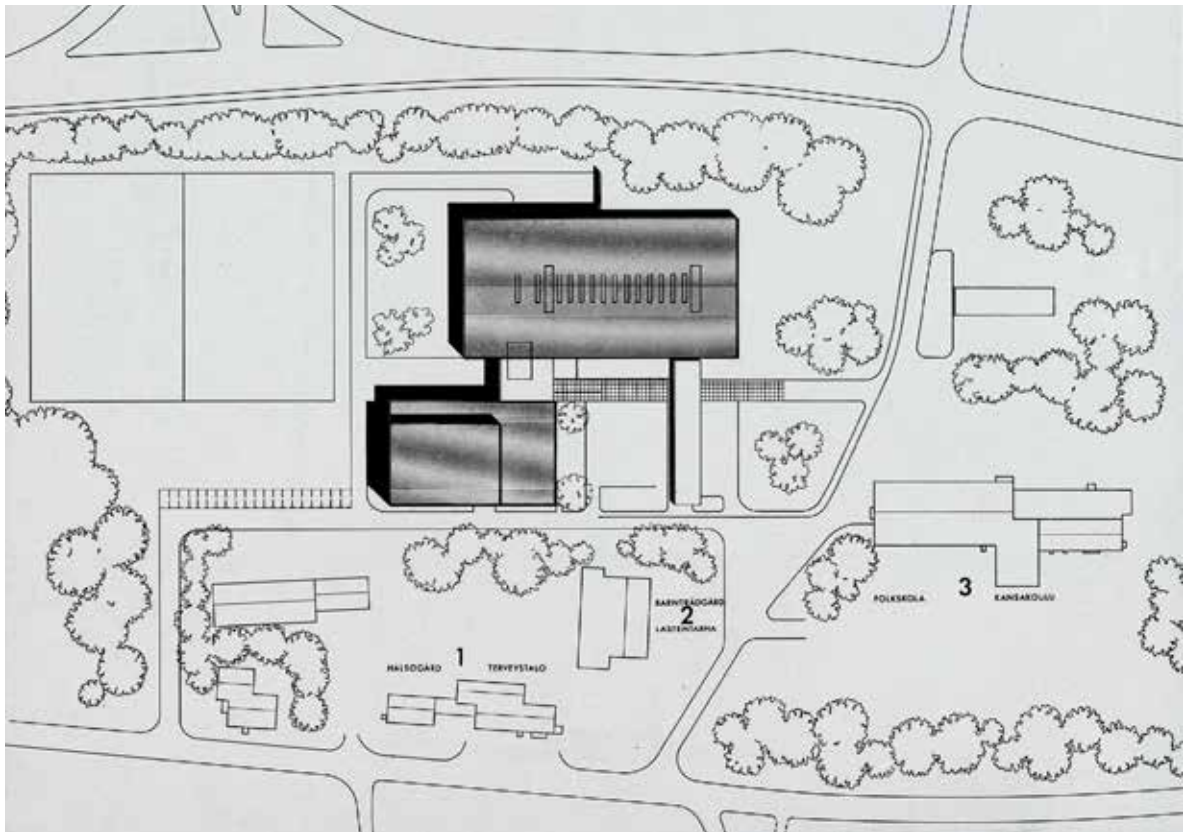
30 Vihkiäispäivä oli 2.11.1977. Stadius 1998, 55-56.

1977

2	Matinkylän päiväkotia 1961
3	Mattbergsskolan (ala-aste) / entinen kansakoulu 1959
4	Opettajien asuinrakennus 1959
5	Kunnanlääkärin omakotitalo 1961
6	Rivitalo 1958
7	Terveyshallo 1958
8	Mattlidens gymnasium, Mattlidens skola 1973, 1977

Koulukeskuksen rakentamisen toinen päävaihe päättyi vuonna 1977, kun Mattlidens gymnasiumin lisärakennus valmistui vuonna 1973 valmistuneen Esbo svenska mellanskolan uudisrakennuksen yhteyteen. Kansakoulusta tuli 1977 Mattbergsskolan, joka oli ala-aste.

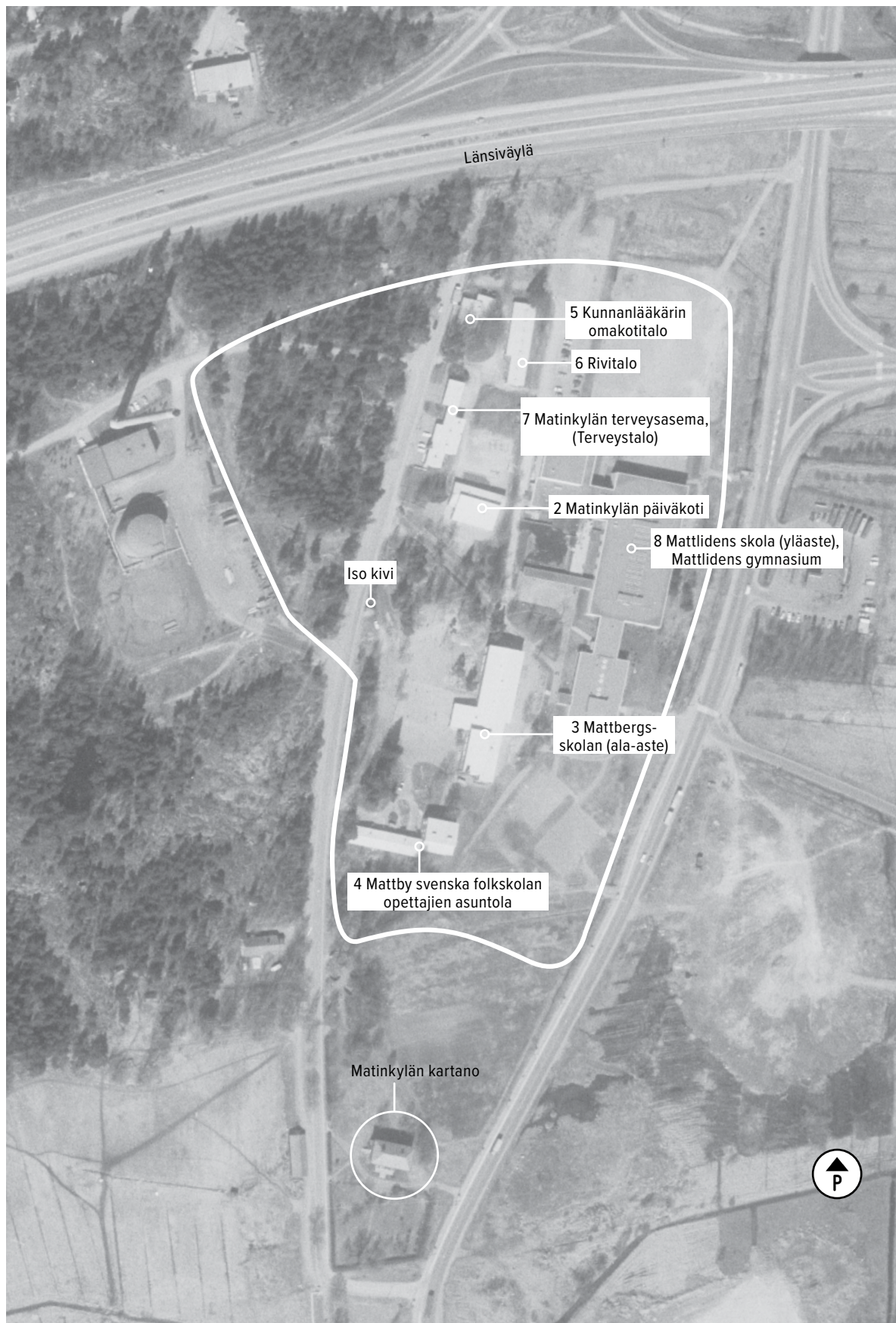

Arkkitehti Erik Kråkströmin laatima Esbo svenska mellanskolan asemapiirros 1971. Rakennus valmistui vuonna 1973 kansakoulurakennuksen pohjoispuolelle. Koulu vihittiin vuonna 1974. Koulurakennus koostui kahdesta rakennussiivestä sekä pitkästä ulkokatoksesta. Itäsiivessä oli opetustiloja, länsisiivessä sijaitsivat voimistelusalusi, ruokala ja keittiö sekä vahtimestarin asunto. Rakennuksessa oli tasakatto ja itäsiivessä oli kattoikkunoita. Arkkitehtuuritoimisto Erik Kråkström. *Arkkitehti*-lehti 7/1971, 52.

1970-luvun alussa otetussa kuvassa näkyy vasemmalla päiväkotirakennuksen eteläseinää sekä oikealla Mattby svenska folkskolan rakennus alkuperäisasussaan ennen Esbo svenska mellanskolan ja lukion rakentamista. Kuvan edustalla näkyy Matinsyrjä-katua. Kaukana horisontissa kohoavat metsän yläpuolelle Tapiolan Taskumattitalot. Esbo Hembygd fören. EKM.

1978

Mattlidenin koulukeskuksen lähialueen ilmakekuva vuodelta 1978. MML.

Koulukeskuksen piha-alueella, vanhan tielinjan vieressä on suuri kivi.

sisäinen yhteys. Rakennuksessa käytettiin myös siirrettäviä seiniä. Lisärakennuksen valmistuttua sen todettiin toimivan hyvin ja olevan viihtyisä mutta hieman liian pieni.³¹ Oppilaille oli tehty myös oppilaskunnan huone ja oppilaskahvila.³² Lukiorakennukseen tuli tilat 240 oppilaalle eli kolme sarjaa lukioluokkia. Kokonaispinta-alaksi tuli 1700 neliömetriä. Vanhassa koulurakennuksessa sijaitsevia erikoisluokkia otettiin yhteiskäyttöön yläasteen kanssa.³³

Vuodesta 1977 alkaen Mattlidenin koulukeskuksessa oli mahdollista opiskella sekä koko peruskoulun että lukion opinnot. Mattlidenin koulualue oli kasvanut vuosien 1959–1977 aikana suureksi koulukeskukseksi. Koulun valmistuttua toimi Mattlidenin ruotsinkielisessä koulukeskuksessa 1000 oppilasta noin viiden hehtaarin suuruisella alueella.³⁴

1981 Musiikkiopisto

Keväällä 1980 purettiin Espoon Leppävaarassa sijaitsevan Albergan kartanon entinen 1800-luvulta oleva pehtoorin eli tilan hoitajan asuinrakennus Kehä I:n alta ja hirret siirrettiin Karamalmille. Vuonna 1981 vanha hirsirunko pystytettiin uudelleen Mattlidenin koulukeskuksen länsipuolelle osoitteeseen Matinsyrjä 4. Rakennus pystytettiin tilapäiseksi rakennukseksi viiden vuoden luvalla. Pääsuunnittelijana oli arkkitehti Patrick Eriksson. Rakennus sai nimekseen Stockhuset ja se vihittiin käyttöön lokakuussa 1982. Rakennuttajana oli Esbobygdens ungdomsförbund (EBUF), joka vuokrasi tontin Espoon kaupungilta. EBUF hallinnoi talossa toimivaa ruotsinkielistä musiikkiopistoa nimitä Esbobygdens musikskola. Musiikkiopisto otti vuonna 1995 nimekseen Musikinstitutet Kungsvägen (MIK).

1999 Laajennus

Lukion ja yläasteen rakennuksen laajentamista puuhattiin koko 1990-luvun ajan. Laajennus toteutui 1997–1999. Samalla vanhempia osia perusparannettiin. Suunnittelusta vastasi kaupungin kouluarkkitehti Reijo Ahtiainen virkautyönään. Myöhemmin suunnitteluun osallistuvat myös arkkitehdit Juhani Heikkilä ja Heikki Halsti. 1000 oppilaan koulukeskuksen toiminta jatkui keskeytyksettä myös rakennusaikana.³⁵

Laajennus vihittiin käyttöön 1999. Se yhdisti Mattbergs skolanin ala-asteen, Mattlidenin yläasteen sekä lukion yhdeksi rakennukseksi. Uusia tiloja olivat kahdeksan luokkahuonetta, biologian ja kemian laboratoriotilat, kaksi tietokonesalia, kirjasto, erillinen lukusali, oppilaskunnan huone sekä kansainvälisen IB-linjan huoneet.³⁶ Laajennukseen kuuluu myös suuri yhteistila, jota voi käyttää ruokalana tai juhlasalina. Ala-asteen oppilaat siirtyivät käyttämään uutta ruokasalia yhdessä yläasteen ja lukion oppilaiden kanssa, jolloin ala-asteen vanha ruokasali vapautui ja siitä muodostettiin kaksi luokkahuonetta.³⁷ Laajennuksen ideana oli lisätä avoimuutta ja kommunikaatiota. Käytännön suunnittelukeinoina olivat yhteiskäyttöiset tilat ja suurten lasipintojen käyttö.

31 Klingenberg 2002, 34 ja *Hufvudstadsbladet* 10.6.1976. EKA.

32 Stadius 1998, 55-56.

33 Västra Nylandin päivämätön lehtileike vuodelta 1976. EKA.

34 Västra Nylandin päivämätön lehtileike vuodelta 1976. EKA.

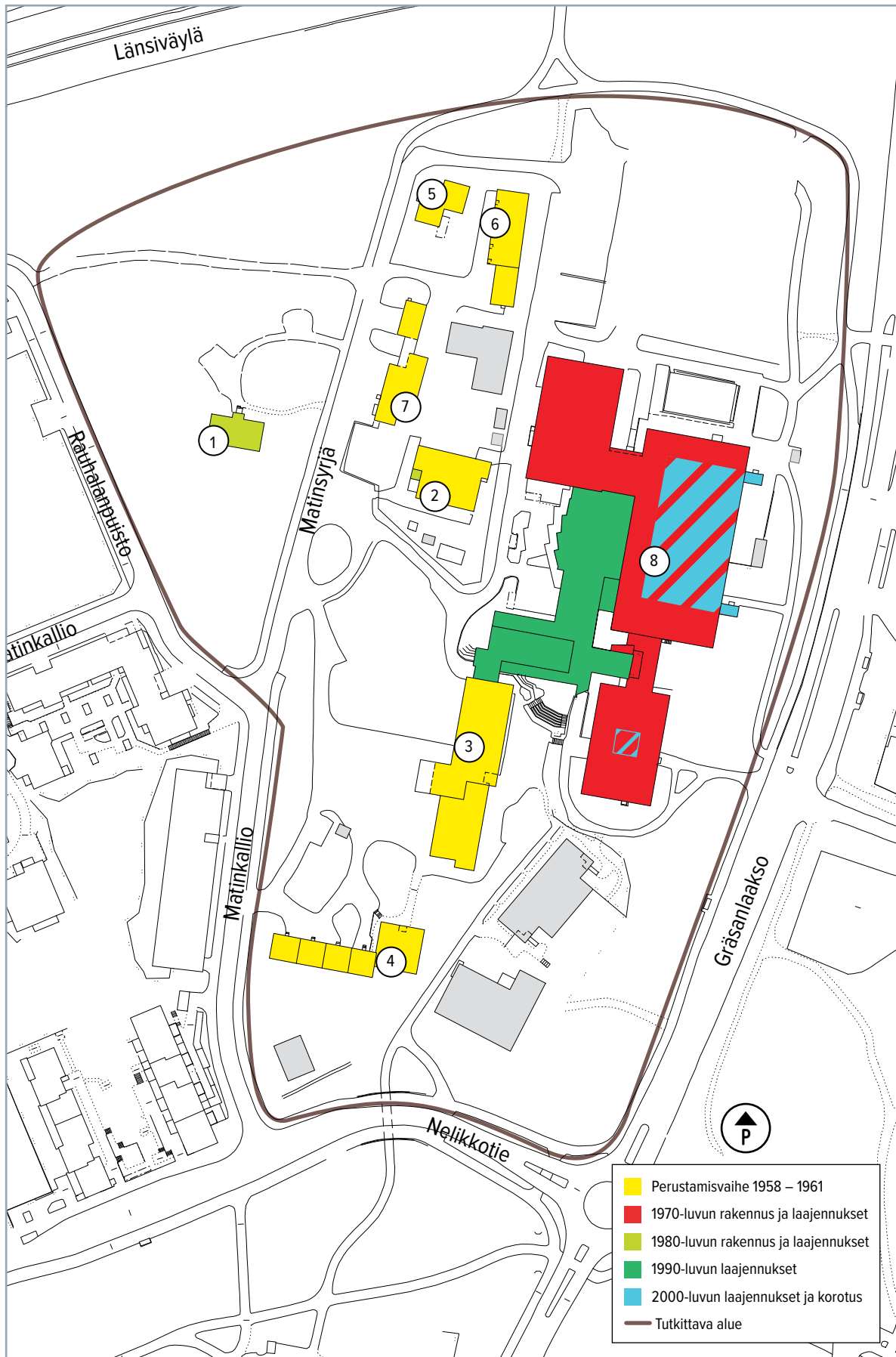
35 Klingenberg 2002, 41–43.

36 Klingenberg 2002, 43.

37 Klingenberg 2002, 43, 45.

Ortoilmakuva vuodelta 2014. MML.

Kantakarttapohja © Espoon kaupunki.

1	Stockhuset, 1981
2	Päiväkoti / Mattbergets daghem, 1961
3	Mattlidens skola (alakoulu) / Entinen kansakoulu, 1959
4	Opettajien asuinrakennus, 1959
5	Kunnanlääkärin omakotitalo, 1961
6	Rivitalo, 1959
7	Huoltorakennus, entinen terveystalo, 1958
8	Mattlidens gymnasium, Mattlidens skola (yläkoulu) / lukio ja entinen keskikoulu, uudisrakennusvaihe 1973, laajennukset 1977, 1999 ja 2005

Vuoden 2016 tilanne

Koulukeskusalueella sijaitsee nykyisin 18 rakennusta. Mattlidens skolan ja Mattlidens gymnasiumin rakennusta on laajennettu ja korotettu 1999 ja 2005. Peruskoulun ja lukion tilat on yhdistetty laajennusosalla toisiinsa ja osa tiloista on yhteiskäytössä. Alakoulun ja Mattbergets daghemin käytössä on myös tilapäisrakennuksia. Stockhusetissa toimii Musikinstitutet Kungsvägen-niminen musiikkiopisto. Entinen terveystalo on nykyisin koulukeskuksen huoltorakennus. Rivitalo on Espoon kaupungin henkilökunnan käytössä, mutta entinen opettajien asuinrakennus on tyhjillään. Alueen eteläpuolelle on 2005 valmistunut uusi Nelikkotien tielinjaus.

3 ARKKITEHDIT

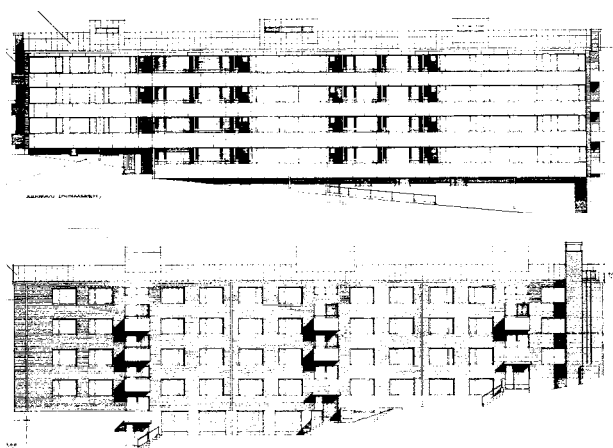
3.1 Arkkitehti Paula Pihkala

PAULA PIHKALAN SUUNNITTELEMAT MATTLIDENIN KOULUKESKUKSEN RAKENNUKSET

Rakennuksen numero ja nimi Suunnittelu- ja rakennusajankohta

6 Rivitalo	1956–1958
7 Terveystalo	1956–1958

Paula Marketta Pihkala (1918–1997) kirjoitti ylioppilaaksi Töölön yhteiskoulusta vuonna 1937. Hän valmistui Teknillisestä korkeakoulusta arkkitehdiksi vuonna 1948.³⁸ Hänen diplomityönsä aiheena oli Porin terveystaloussairaala.³⁹ Pihkala työskenteli 1948–1952 Erkki Linnansalmen arkkitehtitoimistossa Helsingissä ja 1952–1954 SAFA:n standardointilaitoksessa.⁴⁰ Vuonna 1954 Pihkala perusti oman arkkitehtitoimiston. Hänen työkenttäänsä olivat asuinkerrostalojen ohella kuntien terveystalot, kesämökit, omakotitalot ja asuinrakennusten muutokset. Pihkalan kerrostaloarkkitehtuuria tutkineen Tuula Kakkisen mukaan Pihkala turhautui asemakaavoituksen kankeuteen ja arkkitehtien näkemysten sivuuttamiseen. Pihkalan näkemyksen mukaan kaavoituksen tulisi tapahtua alhaalta ylöspäin, kunkin rakennuspaikan ehdoilla. Pihkala siirtyi vuonna 1974 Helsingin kaupungin rakennusvirastoon mistä jäi eläkkeelle vuonna 1981.⁴¹ Arkkitehti Paula Pihkalan piirustuskokoelma sijaitsee Arkkitehtuurimuseon arkistossa.

Paula Pihkala suunnitteli vuonna 1960 Helsingin Lauttasaareen viisikerroksisen, rinteeseen sijoittuvan asuinkerrostalon Meripuistotie 4, johon arkkitehti myös itse muutti. Rakennuksen pitkät julkisivut poikkeavat materiaaleiltaan ja sommittelultaan toisistaan. Toisella puolella ikkunat ovat aukkomaisia punatiliuurissa, toisella puolella sävy on vaalea ja parvekkeiden ja ikkunoiden sommittelu on nauhamaista. Sokkeli on maalattua betonia ja katto harjakatto. HRakVV Arska.

Vuonna 1967 valmistunut Karkkilan terveystalo⁴² on kaksikerroksinen punatiilinen rakennus, jolla on pulpettikatto ja hyvin lyhyet räystäät, eli rakennuksen arkkitehtuuri on hyvin samankaltaista kuin Pihkalan suunnittelemasa Matinkylän terveystalossa. Kakkisen mukaan työskentely Erkki Linnankosken arkkitehtitoimistossa johdatti arkkitehti Pihkalan terveystalojen suunnittelijaksi.⁴³ Monet Pihkalan suunnittelemissa asuinkerrostaloista sijaitsevat Helsingissä ja Tammisaaressa.⁴⁴ Vuon-

38 STS & Tfif 1991, 952 ja STS & Tfif 1956, 633.

39 Kakkinen 2001, Liite 1.

40 STS & Tfif 1956, 633.

41 Kakkinen 2001, tiivistelmä ja Liite 1.

42 Huhdintie 23-25, 03600 Karkkila

43 Kakkinen 2001, Liite 1 sekä STS & Tfif 1956, 482.

44 Paula Pihkalan piirustusluettelo. MFA.

na 1960 valmistunut Meripuistotie 4 Helsingin Lauttasaassa on loivaan rinteeseen rakennettu viisikerroksinen, harjakattoinen kerrostalo, jonka pitkien julkisivujen käsittelyt poikkeavat toisistaan: koillisjulkisivu on puhtaaksi muurattua punatiiltä ja ikkunat ovat aukkomaisia kun taas lounaan puoleinen julkisivu on ilmeeltään vaalea ja sekä ikkunoiden ja parvekkeiden sommitelma tukeutuu nauhoihin. Pihkalan talot olivat 1950-luvun puolivälissä sekarunkoisia ja ikkunat ovat aukkomaisia. 1960-luvun puolivälissä Pihkalan suunnitteleminen kerrostalojen pitkät julkisivut muuttuivat elementtitekniikan kehityksen myötä nauhajulkisivuiksi.⁴⁵

3.2 Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg

ERICH VON UNGERN-STENBERGIN SUUNNITTELEMAT MATTILIDENIN KOULUKESKUKSEN RAKENNUKSET

Rakennuksen numero ja nimi	Suunnittelu- ja rakennusajankohta
2 Päiväkoti	1959–1961
3 Kansakoulu	1958–1959
4 Opettajien asuinrakennus	1958–1959
5 Kunnanlääkäarin omakotitalo	1959–1961

Erich von Ungern-Sternberg (1910–1989) syntyi Tallinnassa baltiansaksalaisen aatelissuvun vesana. Hän valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1938.⁴⁶ Lopputyökseen hän suunnitteli suurautotallin. Von Ungern-Stenberg työskenteli 1937–1939 Petsamon Nikkeli Oy:ssä ja vuonna 1939 Bertel Liljequistin arkkitehtitoimistossa. 1940–1941 von Ungern-Sternberg oli tuntiopettajana Helsingin teknillisessä koulussa. 1945–1946 hän työskenteli Hämeenlinnan läänin maatalousseuran arkkitehtina, minkä jälkeen hän perusti oman arkkitehtitoimiston, joka toimi vuoteen 1977 asti. Ainakin 1950-luvulla hänen toimistonsa sijaitsi Helsingin Kaivopuistossa, osoitteessa Puistokatu 11.⁴⁷

Erich von Ungern-Sternberg oli monipuolinen arkkitehti, jonka tuotanto kattaa laajan skaalin erityyppisiä rakennuksia: asuinrakennuksia, huiloita, kouluja ja muita julkisia rakennuksia, toimisto- ja pankkitiloja, kartanoiden korjaustöitä sekä sisustus- ja huonekalusuunnittelua. Hänet tunnetaan parhaiten kuitenkin teollisuusrakennusten suunnittelijana. Eniten von Ungern-Sternbergin arkkitehtuuria on Lohjan seudun ja Tammisaaren-Hankoniemen ruotsinkielisiltä alueilla sekä Vaasan seudulla.

Von Ungern-Sternberg suunnitteli useita rakennuksia Oy Vuoksenniska Ab:lle. Hän suunnitteli Raaseporiin yhtiön Jussarön kaivosalueen rakennuksia. Kaivos oli alun perin perustettu jo 1800-luvulla, mutta suljettu myöhemmin. 1960-luvulla kaivos avattiin uudelleen ja von Ungern-Stenberg laati kaivosalueen asemakaavan 1960. Hänen 1959–1964 suunnittelemiinsa kaivosalueen rakennuksiin kuuluu muun muassa voimalaitos, murskaamo, rikastamo, konttori- ja huoltorakennus sekä henkilökunnan asuinrakennuksia. Kaivostoiminta lopetettiin 1967. Nykyisin Jussarön kaivossaari on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY).

Von Ungern-Sternberg suunnitteli 1950–1960-luvuilla useita tehdas- ja varastorakennuksia ja näyttelysuunnitelmia myös Helsingissä toimivalle Maansähkö Oy:lle.⁴⁸ Myös Tuusulassa sijaitsevat Hoechst-Fennican lääketehtaan toimisto- ja varastorakennukset vuosilta 1967–1968 ovat hänen käsialaansa.⁴⁹

Mattby folkskolan lisäksi von Ungern-Stenberg on suunnitellut myös monia muita koulurakennuksia. Mankkaan kansakoulu valmistui Espooseen vuonna 1953, ja osa ilmeisesti vasta 1963.⁵⁰ Mankkaan kansakoulun arkkitehtuurissa on yhtäläisyyksiä Mattby folkskolan kanssa. Molemmat ovat kaksikerroksisia, harjakattoisia ja julkisivuissa on yhdistetty punatiiltä ja betonia sekä rappauspintoja. Mankkaalla arkkitehti on kuitenkin korostanut rakennuksen rakennetta voimakkaammin julkisivuissa. Myös Mankkaalla kouluun kuului opettajien pienkerrostalo. 1957–1958 rakennettu Myllykylän kansakoulu⁵¹ oli myös von Ungern-Stenbergin suunnittelema

⁴⁵ Kakkinen 2001.

⁴⁶ Erich von Ungern-Sternberg. MFA.

⁴⁷ Erich von Ungern-Sternberg. MFA.

⁴⁸ Erich von Ungern-Sternbergin piirustusluettelo. MFA.

⁴⁹ *Arkkitehti* 2/1971.

⁵⁰ Hirmasto, Johanna. Sähköpostiviesti 7.4.2016.

⁵¹ Lippajärventie 44, Espoo.

Arkkiitehti Erich von Ungern-Sternbergin suunnittelema Mankkaan kansakoulu Espoossa. Rakennus on valmistunut 1953/1963. Rakennusta on myöhemmin laajennattu, laajennusosa näkyy vasemmalla. Koulun nykyinen nimi on Mankkaan koulu. Kuva ark-byroo.

kaksikerroksinen espoolaiskoulu. Hänen suunnittelemansa Etelä-Espoon yksityiskoulun uudisrakennus valmistui 1959. Koulurakennus on osin nelikerroksinen ja sen seinäpinnat ovat rapattuja ja vaaleiksi maalattuja.⁵²

Von Ungern-Stenbergin 1950–1960-luvun taitteen koulurakennuksissa muun muassa Espoossa ja Vaasassa toistuvat samantyyppiset ratkaisut: kaksikerroksisen tai korkeamman harjakattoisen koulurakennuksen julkisivuissa toistuvat ajankohdalle tyypilliset materiaalit, punatiili ja betoni.

Von Ungern-Sternberg suunnitteli Matinkylään myös hieman myöhemmin kansakoulun. Matinkylän kansakoulu valmistui vuonna 1970. Valitettavasti alkuperäinen arkkitehtuurin ei muutostöiden jälkeen ole enää selkeästi tunnistettavissa. Eräs arkkitehdin Espooseen suunnittelemissa julkisista rakennuksista on Nuuksiossa sijaitseva Solvallaan urheilupuisto, joka valmistui 1973.⁵³ Toinen työ Espoossa oli Träskändan kartanon laajennus, joka oli käytössä kunnalliskotina.⁵⁴ Merkittävä espoolai-

sen arvorakennuksen muutostyö oli kaupungin koulutus- ja edustustilana sekä kaupunginjohtajan virka-asuntona toimineen Gumbölen kartanon empiretyylisen päärakennuksen kunnostus 1974–1975.⁵⁵

Arkkiitehti Erich von Ungern-Stenberg suunnitteli uransa aikana paljon erityyppisiä rakennuksia sekä yksityishenkilöille, yrityksille että kunnille ja seurakunnille. Hänen 1940–1950-luvuilla suunnittelemansa kohteet lukeutuvat jälleenrakentamiskauteen, jolloin materiaaleista oli pulaa ja tuli rakentaa säästeliäästi. Hänen arkkitehtuurilleen tyypillisiä piirteitä ovat rakennusten herkkä istuttaminen maastoon, horisontaalisuus, loivat harjakatot ja lyhyet räystät sekä paikalla muurattujen punatiiliseinien ja betonirakenteiden yhdistäminen. Kerrostaloissa esiintyy usein rapattuja ja maalattuja seinäpintoja. 1970-luvulle tultaessa von Ungern-Stenbergin tuotantoon tulivat tasakatot. Hänen sommitelmansa ovat suorakulmaisia ja niissä on hallittu rytmi.

Von Ungern-Sternbergin piirustusarkisto kuuluu Arkkiitehtuurimuseon kokoelmiin.

52 Koulun nykyiset nimet ovat Haukilahden koulu ja Haukilahden lukio.

53 Erich von Ungern-Sternberg. MFA.

54 espoonperinneseura.net, Träskändan kartano Aurorakotina. Espoon perinneseura ry.

55 Gumbölen kartano. www.espool.fi

3.3 Arkkitehti Erik Kråkström

ERIK KRÅKSTRÖMIN SUUNNITTELEMAT MATTLIDENIN KOULUKESKUKSEN RAKENNUKSET

Rakennuksen numero ja nimi Suunnittelu- ja rakennusajankohta

8 Lukio ja keski-koulu	Osat E ja F: Esbo svenska mellanskolan uudisrakennusvaihe 1971–1973 Osa B: Mattlidens gymnasiumin lisärakennus 1975–1977
------------------------	---

Arkkitehti-professori Erik Kråkström (1919–2009) oli kotoisin Pietarsaaresta. Hän kirjoitti ylioppilaaksi Kokkolassa 1939, minkä jälkeen hän palveli talvi- ja jatkosodassa.⁵⁶ Sotien jälkeen vuonna 1943 hän aloitti arkkitehtiopintonsa Teknillisessä korkeakoulussa, josta hän valmistui arkkitehdiksi 1948. Hän teki opintomatkoja Eurooppaan, Afrikkaan ja Etelä-Amerikkaan sekä suoritti 1955–1956 jatko-opintoja University of Californiassa, missä hän paneutui tietokoneen käyttöön arkkitehtisuunnittelussa.⁵⁷

Kråkströmin työura alkoi Alvar Aallon johtamassa Suomen arkkitehtiliiton jälleenrakennustoimistossa 1945, minkä jälkeen hän työskenteli yksityisissä arkkitehtitoimistoissa Suomessa ja muualla Pohjoismaissa. Yhdyskuntasuunnittelijana hän suunnitteli muun muassa Helsingin Jakomäen ja Niemenmäen sekä Espoon Lähderannan asemakaavat, Hyvinkään keskustasuunnitelman sekä Kuopion ja Tammissaaren yleis- ja asemakaavat. Hän myös kirjoitti yhdyskuntasuunnittelusta ja kritisoi puutteellista lainsäädäntöä sekä markkinavoimien ja suunnittelun tavoitteiden vastakkaisuudesta aiheutuvaa ristiriitaa.⁵⁸ Erik Kråkström oli yhdessä Ahti Korhosen kanssa konsulttina suunnittelemassa Matinkylän rakennus- ja asemakaavaa ensin 1950- ja myöhemmin 1960-luvulla. Kummallakaan kerralla kaavaa ei toteutettu.⁵⁹

Erik Kråkström perusti oman arkkitehtitoimiston vuonna 1950. Vuosina 1953–1969 hän teki yhteistyötä arkkitehti Ahti Korhosen kanssa.⁶⁰ Samoihin aikoihin hän suunnitteli myös

lukuisia teollisuusrakennuksia muun muassa Imatran Voimalle sekä joitakin kirkkoja, asuintaloja ja kouluja sekä laati korjaussuunnitelmia. Kråkströmin tuotantoon kuuluu myös kouluja, joista tunnetuimpia lienevät yhdessä Kirmo Mikkolan ja Juhani Pallasmaan kanssa suunniteltu Vartiokylän ruotsinkielinen ala-aste 1974, sekä varhaisemmat Sulvan kansakoulu 1955 ja Närpiön koulukeskus 1958, jotka on kaikki julkaistu *Arkkitehti*-lehdessä. Kråkström ymmärsi koulun tiedon välittämisen tilana. Hän katsoi sopivaksi yhdistää koulualueille muita urheilu- ja kulttuurirakennuksia ja näki koulusuunnittelussa yhdyskuntasuunnittelun päähkinänkuoressa. Hän kritisoi koululainsäädäntöä ja rakennusohjelmia, jotka eivät olleet yhteneviä koulun kokoa ja sijoitusta koskevan suunnittelu- ja rakennuslainsäädännön kanssa. Hänen mielestään lainsäädäntöä tulisi uudistaa niin, että se edistäisi toimivamman, esteettisemmän ja kokonaisvaltaisemman ympäristön rakentumista.⁶¹

Tilojen muunneltavuus ja monitoimisuus korostuvat 1967 valmistuneen Helsingin Vartiokylän ruotsalaisen yhteiskoulun ja 1974 valmistuneen Vartiokylän ruotsinkielisen ala-asteen muodostamassa kokonaisuudessa.⁶² Koulut jakavat ruoka- ja juhlasalin, kuten myös Mattlidens koulukeskuksessa. Rakennuksessa on tasakatto. Käytävä kiertää suurta kahden kerroksen korkuista keskusautilalaa, joka saa luonnonvaloa kattoikkunoista, niin kuin myös Mattlidens gymnasiumin vuonna 1977 valmistuneessa lukiorakennuksessa. Vartiokylän koulu on luokiteltu Kråkströmin tärkeimmiksi luokiteltujen koulurakennusten joukkoon.

Kråkström toimi yhdyskuntasuunnittelun jatkokoulutuskeskuksen väliaikaisena johtajana 1968–1970. Hänellä oli myös monia luottamustehtäviä, kuten Arkkitehtiliiton puheenjohtajuus ja Porvoon kaupungin julkisivulautakunnan jäsenyys.⁶³ Vuonna 1975 hänelle myönnettiin professorin arvonimi, vuonna 2007 Artium Cultori-palkinto ja 2009 postuumisti Suomen rakennustaiteen museon mitali.⁶⁴

56 Helsingin Sanomat 13.1.2009. Juhani Pallasmaan muistokirjoitus Erik Kråkströmistä.

57 Erik Kråkströmin arkkitehtiesittely www.mfa.fi

58 Erik Kråkströmin arkkitehtiesittely www.mfa.fi

59 Maisala 2008, 232–237.

60 Erik Kråkströmin arkkitehtiesittely www.mfa.fi

61 Laaksonen 1999, 104–106; Erik Kråkströmin arkkitehtiesittely www.mfa.fi.

62 Makkonen 2004, 80.

63 Erik Kråkströmin arkkitehtiesittely www.mfa.fi

64 Erik Kråkströmistä kertoneeseen 2009 pidettyyn näyttelyyn liittyvä teksti www.mfa.fi

4

RAKENNUSKOHTAINEN TARKASTELU

Luvussa tarkastellaan rakennuskohtaisesti kahdeksaa rakennusta. Kustakin rakennuksesta on laadittu taulukko, joka sisältää kohteen perustiedot, kohdekuvauksen, käytön historian, muutokronologian sekä arvion kohteen kulttuurihistoriallisista arvoista sekä säilyneisyydestä. Tiedot on koottu käyttämällä eri lähteitä ja tekemällä havaintoja paikan päällä. Kenttätyö on tehty vaihteittain maaliskuu-huhtikuun 2016 aikana. Rakennukset on dokumentoitu valokuvaamalla.

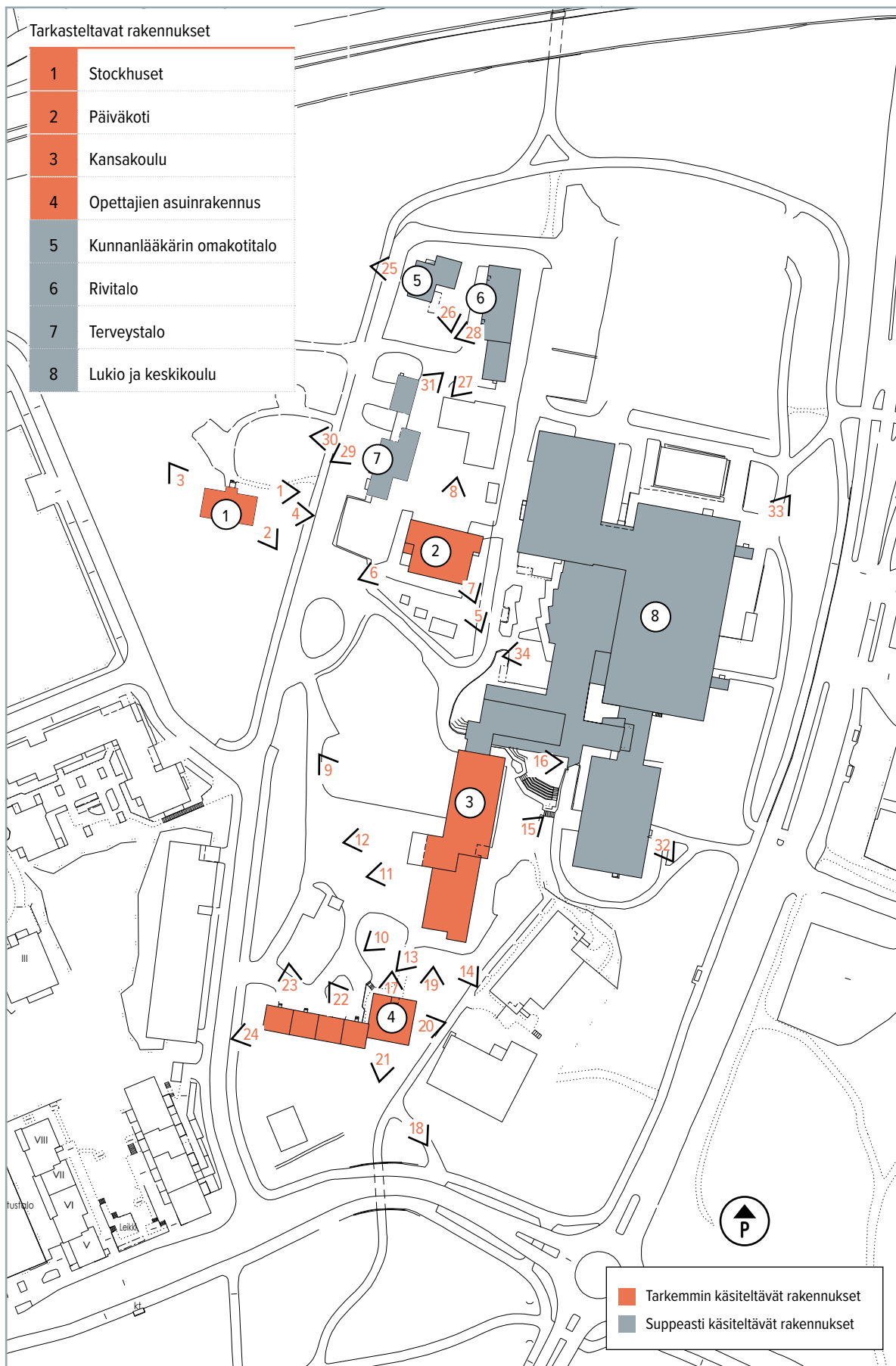
Rakennukset on käsitelty kahdella eri tarkkuudella.

4.1 Tarkemmin käsiteltävät rakennukset

Neljä rakennusta (1–4) on käsitelty muita tarkemmin. Tietotaulukon lisäksi rakennuksista on esitetty alkuperäispiirustukset sekä uusimmat piirustukset ja mahdollisuuksien mukaan vanhoja valokuvia. Tekstiosuudet sisältävät uudisrakennusvaiheen kuvailun, muutosten kronologian sekä inventoinnin tulokset. Tarkemmin käsiteltävät rakennukset on inventoitu ulkotiloiltaan rakennusosittain. Sisätiloissa on suoritettu säilyneisyyskatselmus. Muutokset on esitetty muutoskaavioissa. Rakennukset on valokuvattu sekä ulkoa että sisältä.

4.2 Suppeasti käsiteltävät rakennukset

Neljä rakennusta (4–8) on käsitelty suppeammin. Perustietojen lisäksi rakennuksista on esitetty joitakin alkuperäispiirustuksia ja vanhoja valokuvia.

Tarkasteltavat rakennukset 1-8. Ulkovalokuvien kuvauspaikat on merkitty karttaan. Kantakarttapohja © Espoon kaupunki.

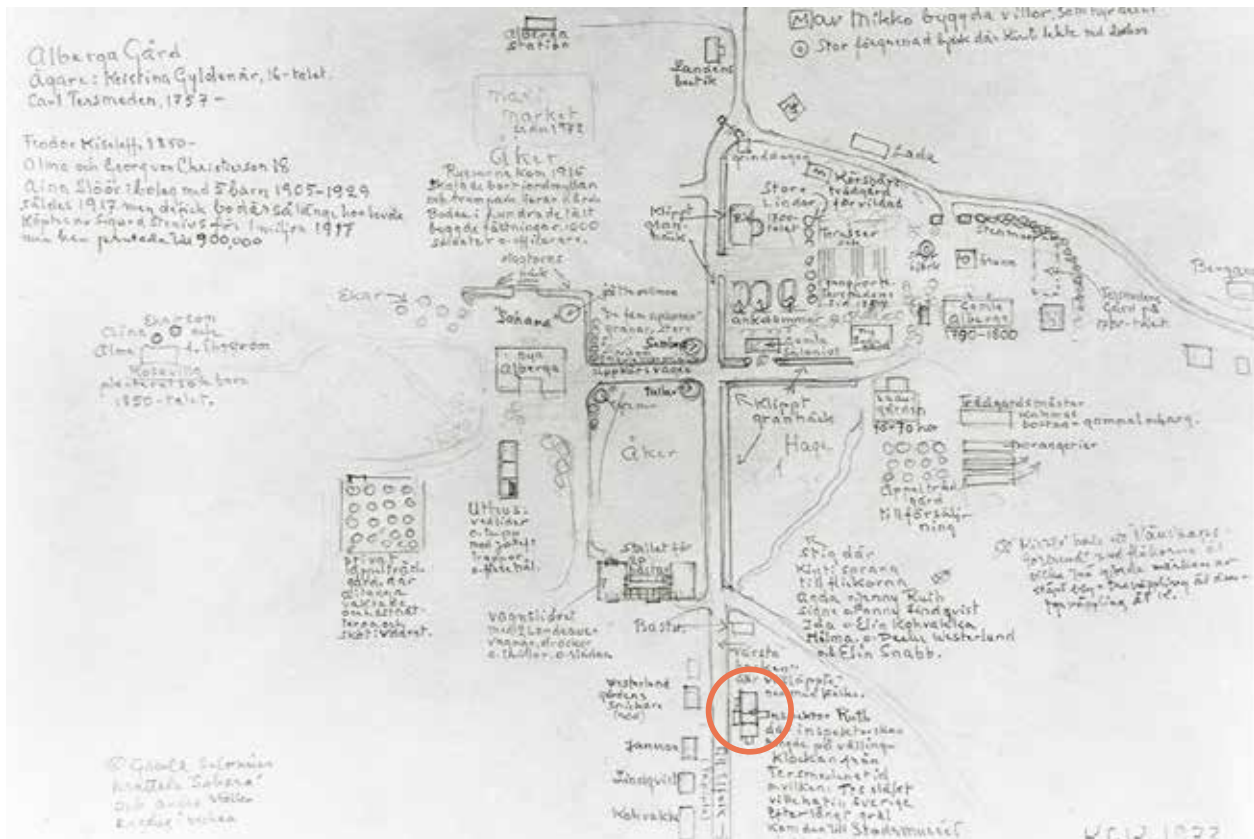

1) Stockhuset maaliskuussa 2016.

1 STOCKHuset

Osoite	Matinsyrjä 4 / Mattliden 4, 02330 Espoo
Nimihistoria	1800-l.– 1980 Albergan kartanon pehtoorin asuintalo; 1981– Stockhuset
Pysyvä rakennustunnus	1003454533
Kiinteistötunnus	49-434-1-259
Tila	1:259 Fredriksborg
Arkkitehti	Alun perin: ei tiedossa. Siirtovaiheen suunnitelmat: Arkkitehti Patrick Eriksson, Arkkitehtitoimisto Oy All-Plan Ab
Muut suunnittelijat	Rakennesuunnittelu: Diplomi-insinööri Kari Hakanen Sähkösuunnittelu: Ky K H Nordström Kb Vesi ja viemärointi: Köklax Värmeinstallation LVI-suunnittelu: Diplomi-insinööri Kaj Sjöholm
Rakennuttaja	Esbobygdens ungdomsförbund r.f. (EBUF)
Omistus, hallinnointi	Esbobygdens ungdomsförbund r.f. (EBUF)
Suunnittelu- ja rakentamisaikajankko	1800-luvulla rakennettu Albergan kartanon pehtoorin asuinrakennus 1980 purettu alkuperäiseltä paikaltaan 1981 hirsikehikko pystytetty uudelleen nykyiselle paikalleen. Otettu käyttöön 1981, vihitty 1982.
Kerrosala (km ²)	352
Tilavuus (m ³)	1 106
Kerroslukumäärä	Kaksi kerrosta
Kaavatilanne	Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.
Suojelutilanne	Rakennusta ei ole suojeltu.
Nykyinen käyttötarkoitus	Musikinstitutet Kungsvägen -niminen, EBUF:in ylläpitämä musiikkikoulu
Käyttöhistoria	Alun perin Albergan kartanon pehtoorin eli tilanhoitajan asuinrakennus. Rakennus toimi myöhemmin, aina vuoteen 1948 asti miesten hoitokotina. Vuonna 1980 rakennus oli tyhjänä. Siirron jälkeen, vuodesta 1981 alkaen rakennuksessa toimivat Esbobygdens musikola –niminen musiikkikoulu ja ensimmäisinä vuosina tiloja käytettiin myös Mattbergsskolanin väliaikaisina opetustiloina sekä esikoulun (1981–1985) käytössä. Vuonna 1995 musiikkikoulu muutti nimekseen Musikinstitutet Kungsvägen, joka edelleen jatkaa toimintaansa talossa.
Kohdekuvaus	Stockhuset sijaitsee Matinsyrjän länsipuolella, pienen metsän sisällä, Länsiväylän eteläpuolella. Rakennus on siirretty 1980–1981 nykyiselle paikalleen Albergan kartanon pihalta, jossa se oli toiminut pehtoorin asuinrakennuksena pohjois-eteläsuuntaisesti. Rakennuksen vanha hirsirunko pystytettiin nykyiselle paikalleen itä-länsisuuntaisena ja se on vuodesta 1981 lähtien toiminut musiikkiopistorakennuksena. Se pystytettiin alun perin tilapäisrakennukseksi, mutta se on myöhemmin saanut pysyvän luvan. Stockhuset on kaksikerroksinen hirsirakennus, jonka ensimmäisen kerroksen ulkoseinien sekä kahden sisäseinän hirsirunko ovat 1800-luvulta. Rakennuksen toista kerrosta korotettiin uudelleenpystyttämävaiheessa 1981.

	Rakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen ja sen pohjoissivulla sijaitsee siirron yhteydessä suljetuksi muutettu sisääntulokuisti. Länsipäädyssä sijaitsee ulkoporras. Rakennuksessa on kevytbetonihaarikoista tehty sokkeli, jonka pinta on rapattu. Ensimmäisen kerroksen seinät ovat vanhoja hirsii, toisen kerroksen päätyseinät ovat lomalaudoitettua puuverhoilua vuodelta 1981. Seinät on maalattu punamullan värisellä maalilla. Rakennuksessa on valkoiset nurkkalaudat. Ensimmäisen kerroksen ikkuna-aukotus vastaa salia lukuun ottamatta alkuperäistä aukotusta, mutta ikkunatyypin on erilainen. Ikkunat ovat lakattuja puuikkunoita, joiden ulommissa puitteissa on ruutujako. Toisen kerroksen ikkuna-aukotus ei vastaa alkuperäistilannetta. Päädyssä on kaksi ikkunaa ja lisäksi länsipäätyyn on lisätty hätäuloskäyntinä toimiva ovi ulkoportaineen. Rakennuksessa on harjakatto. Vuonna 1981 katon pohjoislappeelle tehtiin kolme kattoikkunaa. Alun perin niitä on ollut vain yksi. Vuonna 1981 rakennettu Vartti-kate on vaihdettu vuonna 2011 profiilipelliksi. Rakennuksen ensimmäisen kerroksen länsipäädyn suuri sali vastaa kooltaan 1800-luvun salia, mutta vanhat hirret on peitetty seinien levyrakenteiden sisään. Lattia-, seinä- ja sisäkattopintoja on korjattu uudelleenpystytyksen jälkeen. Toiseen kerrokseen johtaa L-porras. Myös toisessa kerroksessa on suuri opetussali. Sisätilat saavat päätyikkunoiden lisäksi valoa myös kattoikkunoista. Rakennuksessa on suora sähkölämmitys ja koneellinen ilmastointi.
Rakennus- ja muutosvaiheet	1800-luvulla: Uudisrakennusvaihe Albergan kartanoalueella 1980: Rakennuksen purkaminen Leppävaarassa, hirsien siirto. Rakennuslupa 49-1980-1118-A, vahvistettu 27.11.1980. Uudisrakennus (vanha hirsirunko). Pääsuunnittelija: arkkitehti Patrick Eriksson. 1981–1982: Uudelleenpystytys Rakennuslupa 49-1981-410-C, vahvistettu 22.4.1981. Rakennusaikaisia suunnitelmien muutoksia. Rakennuslupa 49-1981-428-C, 7.5.1981. Rakennusaikaisia suunnitelmien muutoksia. 1986: Rakennuslupa 49-1986-632-A Tilapäisen rakennuksen statuksen muuttaminen pysyväksi. 1998: Äänieristystä parannettiin sisätilojen muutoksilla. Ei rakennuslupaa. 2003-2004: Sisäilmatutkimus, korjaus- ja parannustyöt. Ei rakennuslupaa. 2011: Vesikaton minerii tilevyt vaihdettiin profiilipelliksi. Kuistin räystäitä pidennettiin. Ei rakennuslupaa.
Historialliset arvot	Stockhuset oli alun perin Albergan kartanon tilanhoitajan asuinrakennus. Hirsirunko on 1800-luvulta. Se siirrettiin nykyiseen paikkaansa 1981 musiikkiopistorakennukseksi. Stockhuset ei ole hallinnollisesti osa Mattlidenin koulukeskusta, vaikka koulun läheisyydestä onkin synergiaetua.
Identiteetti- ja symboliarvot	Perinteinen hirsirakennus metsäisellä tontilla vahvistaa kotiseutuhenkeä.
Kaupunkikuvalliset arvot	Rakennuksella ei ole erityisiä kaupunkikuvallisia arvoja.
Kyläkuvalliset ja maisemalliset arvot	Stockhuset sijaitsee pienen metsän siimeksessä Länsiväylän melusteiden ja koulukeskuksen vieressä, pehmentäen lähiympäristönsä kovia kontrasteja. Rakennus poikkeaa materiaaleiltaan ja arkkitehtuuriltaan alueen muista rakennuksista.
Rakennushistorialliset arvot	1800-luvun hirsirungosta ovat säilyneet ulkoseinät ja kaksi väliseinää. Muut rakennusosat on uusittu 1981. Rakennustyyppi on sekoitus ajalleen tyypillistä 1800-luvun hirsistä asuinrakennusta sekä 1980-luvun arkkitehtonisia ratkaisuja. Rakennuksen sisätilojen näkyvissä olevat pinnat ovat kauttaaltaan 1980-luvulta tai myöhemmältä ajalta, mikä vähentää kohteen rakennushistoriallisia arvoja.
Rakennustaiteelliset arvot	Rakennuksella ei ole erityisiä arkkitehtonisia arvoja.
Säilyneisyysarvot	Siirron ja uudelleenpystytyksen myötä hirret ovat säilyneet mutta ikkunatyypin ja osin myös –aukotus, kuisti, sokkeli- ja katemateriaalit poikkeavat vanhasta ja rakennus ei ole hyvin säilynyt. Ajalliset kerrokset erottuvat selkeästi. Sisällä tilajakoa on muutettu. Rakennus on ollut alun perin pohjois-eteläsuuntainen, nykyisin itä-länsisuuntainen. Rakennuksen käyttö on muuttunut, kun asuinrakennuksesta on tehty musiikkikoulurakennus. Arvokkaimpia säilyneitä piirteitä ovat ensimmäisen kerroksen hirsiseinät sekä ensimmäisen kerroksen länsipäädyn sali.
Arvotuslause	Albergan kartanoalueella sijaitessaan rakennus on ollut ajalleen tyypillinen, 1800-luvun hirsinen, punamullattu, harjakattoinen asuinrakennus. Siirron ja uudelleenpystytyksen myötä osa hirsirungosta on säilynyt mutta rakennus on käytännössä uudisrakennus. Stockhusetilla ei ole merkittävää kulttuurihistoriallista arvoa, eikä se liity koulukeskukseen toiminnallisesti tai hallinnollisesti.
Ominaispiirteet	Vanhan rakennuksen luonne on säilynyt rakennuksen mittasuhteissa ja punamullan väriseksi maalatuissa hirsisissä ulkoseinissä. Rakennuksen nykyinen ulkoasu on yhdistelmä uutta ja vanhaa.

Kirsti Gallen-Kallelan karttapiirros joulukuulta 1973 Albergan kartanon alueesta. Entinen tilanhoitajan eli pehtoorin asuinrakennus on kuvan alaosassa pohjois-eteläsuuntaisena. Kuvankäyttölupa: Gallen-Kallelan museo. Kuvalähde: EKM.

Albergan kartanon tilanhoitajan asunto alkuperäisellä paikallaan Leppävaarassa vuonna 1974. Valokuvaaja Mikko Perkko. EKM.

Sisätilakuvasta vuodelta 1980 näkee alkuperäisen ikkunatyypin sekä seinähirsien pintakäsittelytavan, joka viittaa siihen, että seinissä oli savirappaus. Kuvassa näkyy myös vanhoja puisia, profiloituja lattia- ja kattolistoja sekä oven karmit. Valokuvaaja Martti Vatanen. EKM.

Albergan kartanon tilanhoitajan asunnon purkutyöt Leppävaarassa vuonna 1980. Hirsiin on kiinnitetty numerolaput. Lohkotuista luonnonkivistä tehtyä sokkeliä vasten nojaa vanhoja ruutuikkunoita, joita ei käytetty uudelleen. Rakennuksessa oli useampia tillipiippuja ja -hormeja, joista osa näkyy kuvassa. Valokuvaaja Ingmar Björkbom, Esbo Hembygdsförening. EKM.

Stockhusetin rakennustyömaalta Matinkylässä kesällä 1981. Kuvassa näkyy pohjoisseinää ja kuistin sokkeliä. Sokkeli murattiin kevytbetoniharkoista. EBUF.

Stockhusetia pystytetään Matinkylän Fredriksborgin tilalle kesällä 1981. Alun perin rakennuksessa oli ollut vain yksi kattoikkuna, mutta siirron jälkeen talolle tehtiin kolme kattoikkunaa. Kuvassa Esbobygdens musikskolan silloinen puheenjohtaja Tor Wikström ja Pehr-Johan Björkstén, josta sittemmin tuli pitkäaikainen musiikki-koulun puheenjohtaja. EBUF.

UUDISRAKENNUSVAIHE 1980–1982

Rakennuttaja Esbobygdens ungdomsförbund

Stockhuset-talon rakennutti vuosina 1981–1982 Esbobygdens ungdomsförbund r.f. (EBUF). EBUF on vuonna 1906 perustettu espoolainen ruotsinkielinen nuorisoyhdistys, joka on yksi Nylands Svenska Ungdomsförbundin paikallisyhdistyksistä.

EBUF rakennutti kustannuksellaan Stockhuset-talon Espoon kaupungin omistamalle maalle Mattlidenin koulukeskuksen länsipuolelle osoitteen Matinsyrjä 4. Rakennus pystytettiin alun perin tilapäiseksi rakennukseksi viiden vuoden luvalla.

Stockhusetin pääkäyttäjäksi tuli ruotsinkielinen musiikkiopisto Esbobygdens musikskola, joka oli vuonna 1974 perustettu, yksityis- ja ryhmäopetusta antava musiikkikoulu. EBUF oli musiikkiopiston hallintoelin.⁶⁵

Albergan kartanon pehtoorin asuinrakennuksesta musiikkikoulu Matinkylään

Ennen oman musiikkiopistorakennuksen valmistumista Esbobygdens musikskolan toiminta oli vuonna 1980 jakautunut useaan paikkaan. Se toimi Matbergsskolassa, Mattlidens skolassa, Lagstads skolassa ja Karamalmens skolassa. Oman musiikkikoulutalon hanke oli käynnistynyt vuonna 1979, kun todettiin koulun tarvitsevan omia tiloja. Musiikkikoulun paikkaa mietittäessä oli rehtori Kjers-tin Sikström määritellyt, että musiikkikoulun tulisi sijaita korkeintaan 300 metrin päässä Mattlidenin koulusta, sillä opetustoiminnan painopiste sijaitsi Mattlidenissä.

Vuonna 1979 oli Esbo Hembygdsföreningin ja Esbobygdens Ungdomsförbundin puheenjohtaja Tor Wikström saanut vihiä, että Helsingin kaupungin omistaman, Espoon Leppävaarassa sijaitsevan Albergan kartanon pihamaalla oli pehtoorin⁶⁶ eli tilanhoitajan hyväkuntoinen hirsinen asuinrakennus jäämässä tien alle, kun Leppävaarantie ol-tiin leventämässä Kehä I:ksi. Albergan kartanoalue oli 1960- ja 1970-lukujen aikana vähitellen jäänyt keskelle Leppävaaran aluekeskusta. Useimmat vanhoista talousrakennuksista ja työväenasun-noista oli jouduttu purkamaan. Kartanon pehtoorin

rakennus tuli viimeisimpänä purettavien listalle.⁶⁷ Pehtoorin asuintalo oli vuoraamaton, kaksikerroksinen hirsirakennus, kooltaan 10 kertaa 20 metriä, ja se sijaitsi Tarvontien ja entisen Leppävaarantien risteyksessä. Kirsti Gallen-Kallelan vuonna 1973 laatiman muistinvaraisen Albergan kartanoalueen piirroksen mukaan pehtoorin nimi oli Ruth. Piirrookseen on kirjoitettu, että pehtoorin vaimo soitti rakennuksen päätyyn kiinnitettyä vellikelloa, joka oli peräisin Carl Tersmedenin ajalta.⁶⁸ Carl Tersmeden (1715–1797) oli ostanut Albergan kartanon vuonna 1752, mutta on mahdollista, että itse rakennus ei ole 1700-luvulta vaikka vellikello onkin. Varmaa tietoa ajoituksesta ei ole, mutta rakennuksen mittasuhteiden, rakenneteknisten ratkaisujen perusteella sekä aikavälillä 1940–1980 otettujen vanhojen valokuvien perusteella rakennus on aikaisintaan 1800-luvun alkupuolelta. Rakennuksesta ei ole löytynyt vanhoja piirustuksia. Alkuperäinen sokkeli oli luonnonkivistä lohkottu sokkeli. Ulkoseinien sisäpuoliset pinnat on käsitelty sillä tavalla, että niihin pystyttiin tekemään savirap-paukset. Nurkkaliitokset olivat lyhytnurkkaisia loh-pyrstöliitoksia. Seinät oli maalattu punamul-lalla. Katemateriaaliksi oli 1900-luvulla vaihdettu musta bitumihuopa.

Espoon kaupunginmuseo ilmoitti keväällä 1980, ettei se ollut kiinnostunut vanhasta pehtoorin asuinrakennuksesta, minkä jälkeen puheenjohtaja Tor Wikström otti Esbo Hembygdsföreningin nimissä yhteyttä Tie- ja vesilaitokseen, jonka omistukseen rakennus oli siirtynyt. Hirsirakennus lahjoitettiin uudelleen pystyttämistä varten Esbo Hembygdsföreningille. Yhdistyksellä ei kuitenkaan ollut mahdollisuutta itse pystyttää rakennusta uudelleen, ja se sopi Esbobygdens ungdomsförbundin kanssa, että tämä saisi rakennuksen, jos se purkaisi ja siirtäisi sen. Purkutyöt tehtiin talkoovoimin huhtikuussa 1980 ja hirret kuljetettiin väliaikaiseen säilytyspaikkaansa Karamalmiin. Vielä ei tiedetty, mihin rakennus pystytettäisiin.⁶⁹

EBUF neuvotteli kaupungin virastojen kanssa mahdollisuudesta siirtää rakennus Matinkylään Mattlidenin ruotsinkielisen koulukeskuksen länsipuolella olevalle paikalle. Matinkylän kartanon omistaja Hilding Fredriksson oli aikoinaan lahjoittanut tämän Fredriksborg-nimisen tilan

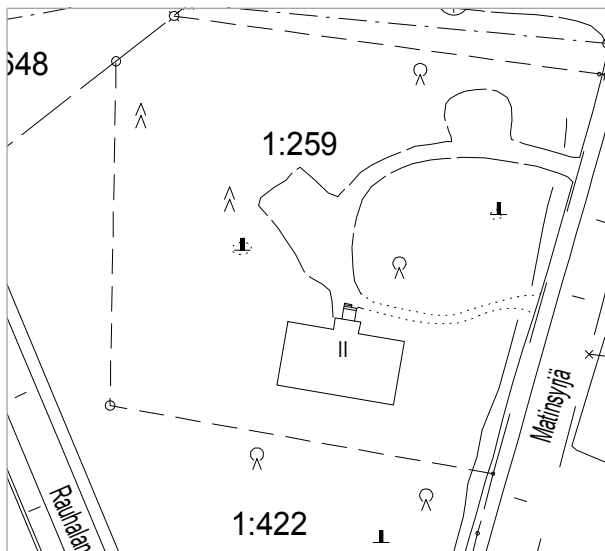
65 www.kungsvagen.fi

66 Pehtoori oli entisajan Suomessa suurella maatilalla tilanhoitaja tai maataloustyönjohtaja, joka palkattiin kartanoon, ratsutilalle tai muuhun suureen maataloon johtamaan tilan tuotantoa ja työntekijöitä kuten renkejä, piikoja, maatyöläisiä ja vuokraansa työnteolla maksavia torppareita.

67 Härö 1991, 117.

68 Espoon kaupunginmuseo 1997, 38–39.

69 Malmberg & Rönnholm 1990, 133.

Stockhusetin pihan toteutunut versio. Rakennuksen pohjoispuolella on kaksi pientä paikoitusaluetta. Tie on sorapintainen. Etupihalla on pensasistutuksia. Muu osa pihasta on vanhaa sekametsää. Kantakarttapohja © Espoon kaupunki.

Mattbynejdens Ungdomsförening –yhdistykselle. Yhdistys oli rakennuttanut 1950-luvulla tontille kahdeksankulmaisen tanssilavan, mutta toiminnan uinahdettua lava purettiin 1960-luvun loppupuolella ja vuonna 1972 yhdistys myi tontin Espoon kaupungille. Vuonna 1980 Espoon kiinteistövirasto vuokrasi EBUF:ille puolet Fredriksborg-tilasta 1:259 eli 3000 neliömetriä 500 markan vuosihintaan. Albergan kartanon pehtoorin asuntona toiminut hirsirakennus päätettiin siirtää tälle vuokratontille EBUF:in pyörittämän Esbobygdens musikskolan käyttöön. Rakennus sai nimekseen Stockhuset.

Kotiseutuyhdistyksen vuoden 1980 syyskokouksessa nimitettiin rakennustoimikunta, johon kuuluivat puheenjohtaja Tor Wikström, Per-Johan Björkstén, Kim Colliander, Harry Eklundh ja Per Ohlström. Oy All-Plan Ab:n arkkitehti Patrick Eriksson laati rakennuslupapiirustukset. Lupaa haettiin tilapäiselle uudisrakennukselle. Kaupunginhallitus puolsi hakemusta, mutta katsoi, että autopaikeutus oli järjestettävä siten, ettei puustoa jouduttu tarpeettomasti kaatamaan.⁷⁰ 27. marraskuuta 1980 vahvistettiin rakennuslupa viideksi vuodeksi tarkoitettua väliaikaista rakennusta varten. Rakennukseen oli suunniteltu sekä Esbobygdens musikskolan että Esbobygdens Ungdomsförbundin tiloja.

70 Rakennuslupa 49-1980-1118-A liittyvä esityslistan 45/27.11.1980 asia 2.4:n asiakirja. ERava.

Uudisrakennusvaiheen rakennusluvut

1980

Rakennuslupatunnus: 49-1980-1118-A

Toimenpide: Tilapäinen uudisrakennus. Hirsirakennus siirrettiin Albergan kartanoalueelta Leppävaarasta Matinkylään.

Vahvistettu: 27.11.1980

Loppukatselmus: 12.11.1981

Rakennuttaja: Esbobygdens Ungdomsförbund r.f. (EBUF)

Arkkitehtisuunnittelu: Arkkitehti Patrick Eriksson, Arkkitehtitoimisto Oy All-Plan Ab

Rakennesuunnittelu: Diplomi-insinööri Kari Hakanen

LVI-suunnittelu: Diplomi-insinööri Kaj Sjöholm

1981

Vuoden 1981 puolella haettiin Stockhusetille vielä kaksi rakennuslupaa suunnitelmiin tulleista muutoksista johtuen.

Rakennuslupatunnus: 49-1981-410-C

Toimenpide: Muutostoimenpide. Rakennuksen sijaintipaikkaa muutettiin arkkitehtonisista syistä seitsemän metriä länteen päin verrattuna vuoden 1980 suunnitelmaan. Muutostoimenpide ei vaikuttanut pinta-alaan tai tilavuuteen.

Vahvistettu: 22.4.1981

Hakija: Esbobygdens Ungdomsförbund r.f. (EBUF)

Arkkitehtisuunnittelu: Arkkitehti Patrick Eriksson, Arkkitehtitoimisto Oy All-Plan Ab

Rakennuslupatunnus: 49-1981-428-C

Toimenpide: Muutostoimenpide. Muutos koski huonejakoa, sisäseinä ja kattoikkunoita. Muutokset aiheutuivat siitä, että Mattbergsskolan suunnitteli vuokraavansa osan tiloista siihen asti, kunnes koulun korjaustyöt valmistuivat vuonna 1985. Rakennuksen pinta-alaan ja tilavuuteen ei tullut muutoksia. Koska rakennuksen toiseen kerrokseen sijoitettiin luokkahuone, muutettiin rakenteita siten, että rakennus voitiin luokitella paloapidättäväksi.

Vahvistettu: 7.5.1981

Hakija: Esbobygdens Ungdomsförbund r.f. (EBUF)

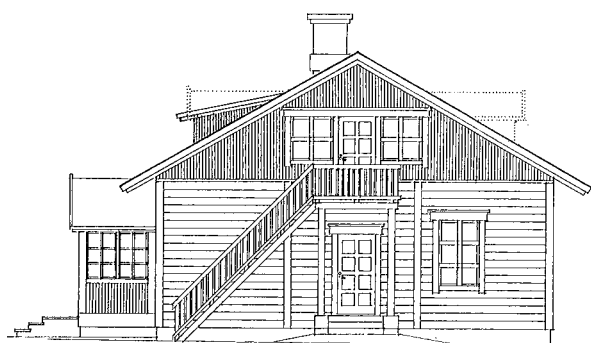
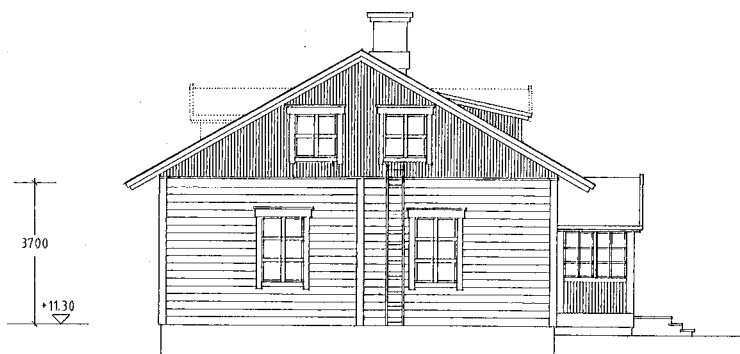
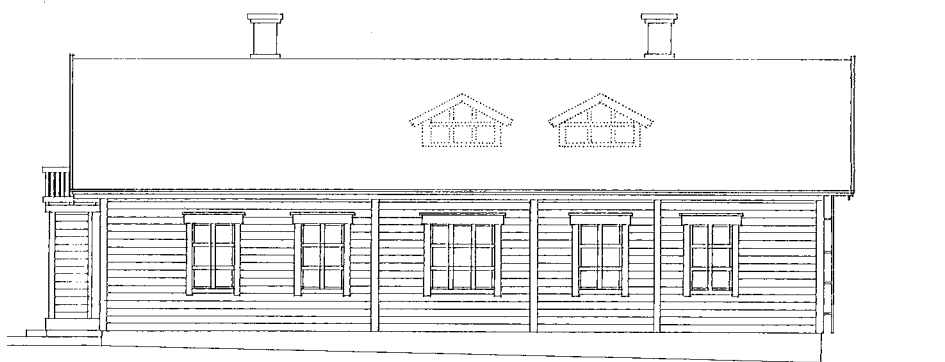
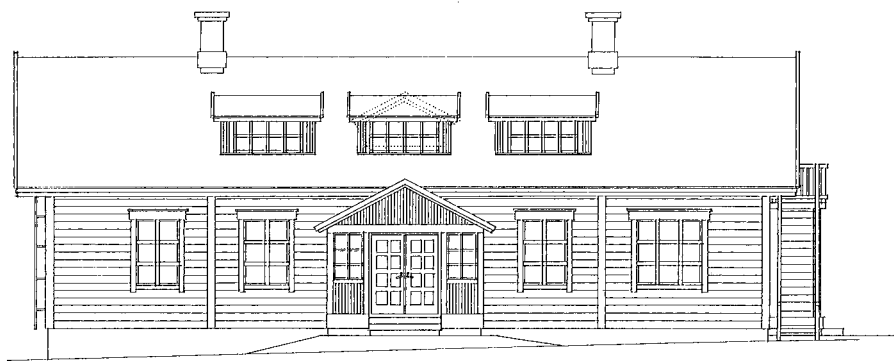
Arkkitehtisuunnittelu: Arkkitehti Patrick Eriksson, Arkkitehtitoimisto Oy All-Plan Ab

Rakentaminen ja rakennustapa

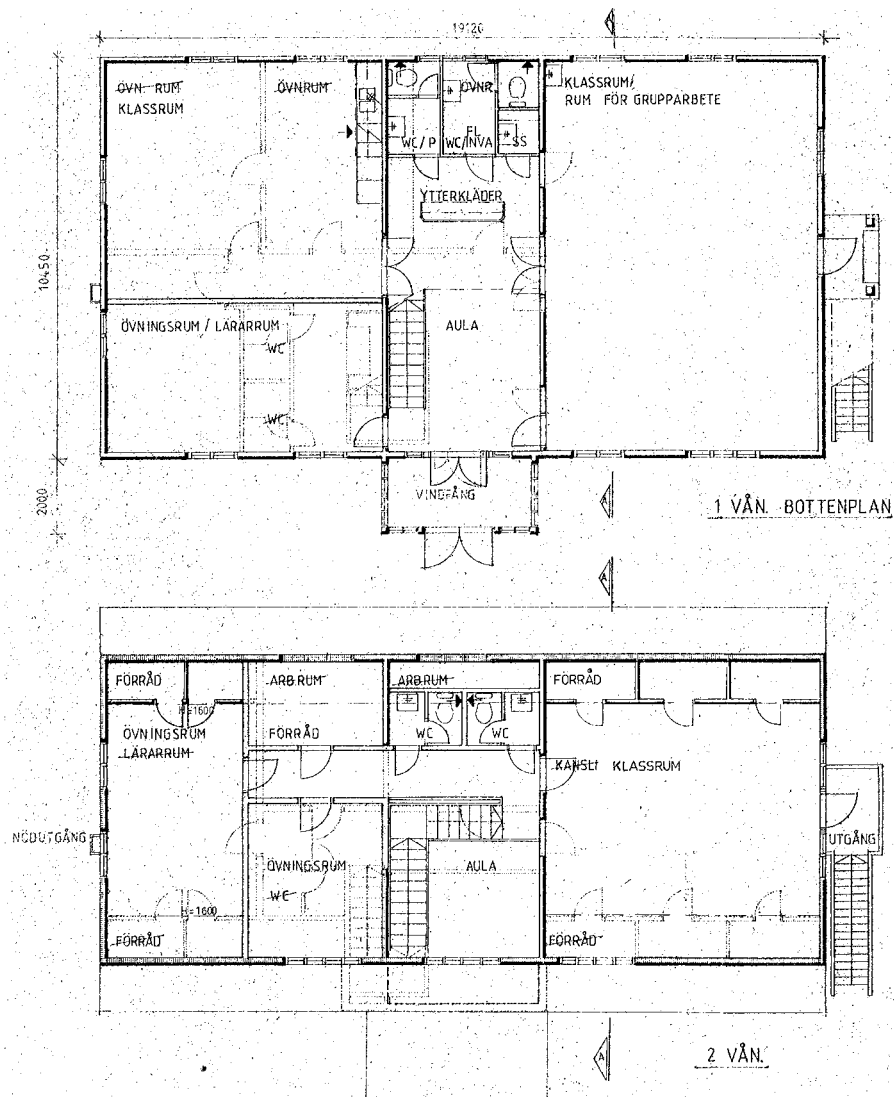
Stockhusetin rakennustyöt aloitettiin 26. huhtikuuta 1981 kaivamalla tierummut tontille ja täyttämällä maata hiekalla, jotta tontille pystytettiin ajamaan.⁷¹ Rakennuspalvelu Karlsson aloitti varsinaiset rakennustyöt 29. huhtikuuta 1981.

71 Tor Wikströmin pitämä Stockhusetin vihkiäispuhe 23.10.1980. EBUF.

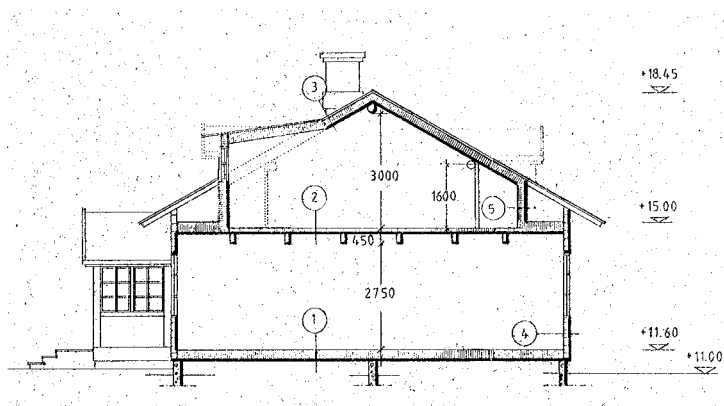
Musiikkikoulun piirustukset 1980–1981

Stockhusetin julkisivut pohjoiseen, etelään, itään ja länteen. Arkkitehti Patrick Eriksson, Oy All-Plan Ab 29.3.1980. ERava.

Stockhusetin ensimmäisen ja toisen kerroksen pohjapiirroksat. Sisäporras toteutettiin peilikuvana verrattuna piirustuksiin. Purkuviivoilla merkityt rakenteet tarkoittavat suunnitelmien muutoksia verrattuna vuoden 1980 lupakuviin. Arkkitehti Patrick Eriksson, All-Plan 29.3.1981. ERava.

Stockhusetin toisen kerroksen kattoa nostettiin uusien kattoikkunoiden kohdalta. Arkkitehti Patrick Eriksson, All-Plan 29.3.1981. ERava.

RAKENNUSHANKKEESEEN OSALLISTUNEET YRITYKSET

Urakoitsija: Rakennuspalvelu Karlsson Oy / Karl-Erik Karlsson

Pääsuunnittelu: Oy All-Plan Ab / arkkitehti Patrick Eriksson

Rakennesuunnittelu: Diplomi-insinööri Kari Hakanen

Sähkösuunnittelu: Ky K H Nordström Kb

Vesi ja viemärointi: Köklax Värmeinstallation

LVI-suunnittelu: Diplomi-insinööri Kaj Sjöholm

Kartanon mailla sijaitessaan rakennus oli pohjois-eteläsuuntainen. Alakerrassa olivat sijainneet aula, suuri puusepän verstaas, pehtoorin toimistohuone ja keittiö. Lisäksi rakennuksella oli vintti. Kun rakennus siirrettiin uudelle paikalleen Matinkylään, se pystytettiin itä-länsisuuntaisena. Huonejako soveltuvi hyvin musiikkikoulun käyttöön, sillä talossa oli kuoroille sopiva suuri tila ja yksityisopetukseen soveltuvia pieniä tiloja. Rakennuksen huonejärjestelyitä jouduttiin kuitenkin jonkin verran muuttamaan ja se jouduttiin sisustamaan alkuperäisistä suunnitelmista poiketen, sillä musiikkikoulun tiloilta vaadittiin tarkkaa ääneneristystä ja nykyaikaista ilmanvaihtoa.⁷² Siitä huolimatta että hirret olivat hyväkuntoisia, jouduttiin rakennuksessa uusimaan ja muuttamaan useita osia.⁷³ Lisäksi kesken suunnittelu- ja rakennustöiden kävi ilmi, että Mattbergsskolanilla oli 1. elokuuta 1981 alkamassa korjaushanke ja kouluvirasto ilmoitti olevansa kiinnostunut tilojen vuokraamisesta Stockhusetin talon alakerrasta neljää luokkaa varten. Kesäkuussa 1981 sosiaalivirasto ilmoitti puolestaan halustaan vuokrata Stockhusetin yläkerrasta tiloja esikoulua varten.⁷⁴ Espoon kaupungilta saatavat vuokratulot olivat EBUF:ille tervetulleita, sillä niillä saatiin katettua yhdistyksen rakennuslainoja.⁷⁵ Koulutoiminta rakennuksen molemmissa kerroksissa vaati kuitenkin materiaaleilta ja rakenteilta paloluokitusta, mikä nosti rakennuskustannuksia.⁷⁶ Espoon kaupungin sosiaalivirasto esitti toivomuksia hirsirakennuksen suhteen. Portaen rakenne ja kaide oli tehtävä turvallisiksi, huoneiden akustiikkaa tuli pehmentää, lisäksi esitettiin kalustevaatimuksia ja pyydettiin aidattua leikkialuetta pihalle, jonne sosiaalivirasto lupasi toimittaa tarvittavat pihakalusteet.⁷⁷

Siirron yhteydessä pääsisäänkäynnin avokuisti muutettiin suljetuksi kuistiksi. Sisäntuloaula vastaa vanhaa eteishallia ja yläkertaan johtava porras

rakennettiin samalle paikalle kuin vanha, vintille joutunut porras. Entisen verstaan tilahahmo säilytettiin, mutta sen käyttötarkoitukseksi tuli kokoontumissali. Entisen pehtoorin toimistohuoneen paikalle rakennettiin wc-tilat. Entisen keittiön paikalle rakennettiin kaksi luokkahuonetta. Yläkertaan korotettiin hieman, jotta sinne saatiin mahtumaan lisää käyttöpinta-alaa. Yläkerran länsipäätyyn lisättiin hätäuloskäynti. Katolla oli alun perin ollut vain yksi kattoikkuna, mutta nyt kattoikkunoita rakennettiin kolme.⁷⁸ Kaiken kaikkiaan Stockhusetiin tehtiin ala- ja yläkertaan yhteensä kuusi luokkahuonetta, eteisaula ja neljä wc-tilaa.⁷⁹ Sisäseiniin asennettiin paloluokiteltuja kipsilevyjä, taloon asennettiin koneellinen ilmanvaihto ja luokkahuoneisiin asennettiin lavuaarit. Kaksikerroksisen rakennuksen pinta-ala oli 208,0 m² ja huoneistoala 352,0 m². Tilavuus oli 1106,0 m³.

RAKENNUSOSIEN RAKENNUSTAVAT

Rakennusosa	Rakennustapa
Sokkeli	Kevytbetoniharkot, joiden ulkopinta rapattiin
Alapohja	Pintamateriaalina muovimatto tai puu, alapuolelle pintatasoite, betoniset ontelolaatat ja styroksilevyt
Väliopohja	Lakattu puulattia, lastulevy tai ponttilauta, puurunko/mineraalivilla, kipsilevy, liimapuupalkki
Väliseinät	Tyyppi 1: Kipsilevy, puukoolaus, vanha hirsiseinä, puukoolaus, kipsilevy Tyyppi 2: Kipsilevy, puurunko/mineraalivilla, kipsilevy
Ulkoseinät	Tyyppi 1: Vanhat vaakahirret, jotka tiivistettiin mineraalivillatiivisteellä, mineraalivilla/koolaus ja sisäpuolella kipsilevy Tyyppi 2: Tuulensuojalevy, kantava puurunko/mineraalivilla, höyrysulku, kipsilevy
Ikkunat	Puuikkunat, joissa ruutujako. Karmit ja puitteet lakattiin.
Ovet	Ovet tehtiin puusta ja lakattiin.
Katto	Vartti-mineriittilevyt, rimoitus, tuuletusväli, katto-tuolit/mineraalivilla, höyrysulku, kipsilevy

KÄYTTÖÖNOTTO

Rakennustöiden ollessa vielä hieman kesken koululuokat aloittivat toimintansa Stockhusetissa 19. lokakuuta 1981. Päivällä rakennus oli väliaikaisesti Mattbergsskolanin koululuokkien ja Matinkylän päiväkodin esikoulun käytössä, iltaisin ja iltapäivisin rakennuksessa toimi musiikkikoulu Esbobygdens musikskola.⁸⁰ 28. joulukuuta 1981 pidettiin luovutustarkistus, mutta osa rakennustöistä jätettiin suoritettaviksi talkooväen voimin myöhemmänä

72 Arkkitehti Patrick Erikssonin sähköposti 22.9.2010 Espoon kaupunginmuseon intendentti Trygve Gestrinille.

73 Malmberg & Rönnholm 1990, 133.

74 EBUF:in vuosikertomus 1981. EBUF.

75 *Västra Nyland* 26.10.1982.

76 EBUF:in vuosikertomus 1981. EBUF.

77 Kokousmuistiepanot 28.5.1981. Arkkitehti Patrick Eriksson, Arkkitehtitoimisto Oy All-Plan Ab. EBUF.

78 Tor Wikströmin pitämä Stockhusetin vihkiäispuhe 23.10.1982. EBUF.

79 EBUF:in vuosikertomus 1981. EBUF.

80 Malmberg & Rönnholm 1990, 133.

ajankohtana. Kaupunki laati oppilaiden tarpeet täyttävän pihasuunnitelman.⁸¹

1982 RAKENNUKSEN VIIMEISTELY JA VIHKIÄISET

Vuonna 1982 Stockhusetin ulkoseinät tilkittiin ja maalattiin talkootyöllä. Talon ympäristöön istutettiin nurmikkoa ja kukkapenkkejä.⁸² Pihan lipputanko asennettiin samalle paikalle, jossa oli aiemmin sijainnut Mattbynejdens ungdomsförening –nimisen nuorisoseuran tanssilava.⁸³

Stockhusetin vihkiäiset pidettiin vasta 23. loka-kuuta 1982, vaikka Espoon kaupungin vuokralaiset Matinkylän päiväkotia ja Mattbergsskolan olivat työskennelleet talossa jo koko vuoden.⁸⁴

Rakennukseen tuli alakertaan noin 200 neliömetriä ja yläkertaan noin 150 neliömetriä ja kustannuksiksi tuli 2100 markkaa/neliometri, yhteensä 722 638 markkaa. Varsinaisten rakennustyöläisten lisäksi työmaalla työskenteli myös noin 50 talkootyöläistä. Ilmaista talkootyötä tehtiin noin 4000 tuntia.⁸⁵ EBUF maksoi osan rakennuskustannuksista ottamansa lainan turvin, osa kustannuksista katettiin Pro Juventura Nostra –säätiön lahjoituksen turvin.⁸⁶

MYÖHEMMÄT MUUTOSVAIHEET

1986 PYSYVÄ LUPA

Esikoulu toimi Stockhusetissa vuosina 1981–1985. Vasta vuodesta 1986 alkaen kokopäiväinen musiikkikoulutoiminta pystyttiin aloittamaan Stockhusetin toisessa kerroksessa.⁸⁷

Stockhusetille alun perin viideksi vuodeksi myönnetty tilapäislupa oli päättynyt 28. marraskuuta 1985. Vuonna 1986 haettiin rakennusluvalla Stockhusetin väliaikaisuuden muuttamista pysyväksi ja lupa saatiin. Myös ympäristöministeriö oli antanut puoltavan lausuntonsa 11. syyskuuta 1986 ja lupa vahvistettiin 18. syyskuuta 1986.

Rakennuslupatunnus: 49-1986-632-A

Toimenpide: Rakennuksen paikallaan pysyttäminen. Tilapäisellä luvalla (49-1980-1118-A) rakennetulle hirsi-rakennukselle anottiin pysyvää lupaa ympäristöministeriön poikkeusluvan perusteella. Alun perin viideksi vuodeksi myönnetty tilapäislupa oli päättynyt 28. marraskuuta 1985.

Ympäristöministeriö antoi luvan 6.3.1986. Rakennuslupatunka käsitteli hakemusta kokouksessaan 11.9.1986, mutta jätti asian pöydälle julkisivun katselumuistien lausunnon hankkimista varten. Julkisivujen katselumuistiehet puolsivat hanketta. Päätös vahvistettiin 19.9.1986. Rakennusluvalla 49-1980-1118-A pystytetty rakennus saatiin pysyvänä pitää paikallaan.

Vahvistettu: 18.9.1986

Hakija: Esbobygdens Ungdomsförbund r.f. (EBUF)

Arkkitehtisuunnittelu: Arkkitehti Patrick Eriksson, Arkkitehtitoimisto Oy All-Plan Ab

1986–1991 FREDRIKSBERG-MUSIIKKIKOULUSUUNNITELMAT

EBUF laaditti arkkitehti Patrick Erikssonilla arkkitehtisuunnitelmat Stockhusetin viereen rakennettavaa Fredriksborg-nimistä uudisrakennusta varten. Eriksson laati piirustuksia vuosien 1985–1991 aikana. Rakennuksesta suunniteltiin ruotsinkielistä kulttuurikeskusta, jossa olisi ollut musiikki- ja taideopetuksen tiloja sekä muun kulttuurialan tiloja. Hankkeen arvioitiin maksavan 16 miljoonaa markkaa. EBUF haki vuonna 1990 rakennuslupaa uuden 1411 kerrosneliömetrin kokoista musiikkikoulun rakentamista varten. Rakennuslupa 1924-A-88 myönnettiin poikkeusluvalla 13. joulukuuta 1990. Taloudellisista syistä rakennuksen kokoa päätettiin kuitenkin pienentää huomattavasti ja vuonna 1991 EBUF haki uutta rakennuslupaa 579 kerrosneliömetrin kokoiselle rakennukselle.⁸⁸ Vuosia kestäneestä yrityksestä huolimatta rakennushanke jäi toteutumatta ja 1990-luvun alun lama aiheutti sen, ettei rahoitusta saatu kasaan.

1995 MUSIIKKIOPISTON NIMENMUUTOS

Vuonna 1995 Stockhusetissa toimiva musiikkiopisto Esbobygdens musikskola otti käyttöön uuden nimen Musikinstitutet Kungsvägen (MIK).⁸⁹ EBUF on Musikinstitutet Kungsvägenin hallintoelin.⁹⁰

1998 ÄÄNERITYSTYÖT

Kesällä 1998 Stockhusetissa tehtiin korjaustöitä, joiden yhteydessä rakenteiden ääneneristävyyttä parannettiin. Ensimmäisen kerroksen kaakkoskylässä sijaitsevan luokahuoneen ääneneristystä parannettiin lisärakenteiden avulla. Luokahuoneen sisäkattoon asennettiin ääntä eristävä

81 EBUF:in vuosikertomus 1981. EBUF.

82 EBUF:in vuosikertomus 1982. EBUF.

83 *Västra Nyland* 26.10.1982.

84 EBUF:in vuosikertomus 1982. EBUF.

85 Tor Wikströmin pitämä Stockhusetin vihkiäispuhe 23.10.1982. EBUF.

86 *Västra Nyland* 26.10.1982.

87 Malmberg & Rönholm 1990, 133.

88 Fredriksborg-musiikkikoulua koskevat rakennusasiakirjat vuosilta 1990–1991. EBUF.

89 Rask & Stubbe 2006, 63.

90 www.kungsvagen.fi

alaslaskettu katto. Seinien viereen, hieman irti entisestä rakenteesta tehtiin puurunko, johon kiinnitettiin kipsilevyt. Välitilaan sijoitettiin mineraalivillaa. Luokkahuoneen vanhat sähköasennukset siirrettiin uusille seinä- ja kattopinnoille. Katto- ja seinäpinnat maalattiin. Vanha ovi käännettiin ja siirrettiin ja asennettiin uusi pariovi. Huoneeseen tehtiin kelluva lattia asentamalla lattialevyjä entisen lattiarakenteen päälle. Lattia päällystettiin muovimatolla. Ikkunasmyygit listoitettiin. Myös ilmastointikanavat uudistettiin. Muutostyön laajuus oli noin 46 neliömetriä. Rakennuslupaa ei haettu muutosten vähäisyydestä johtuen.⁹¹

Rakennuttaja: Musikinstitutet Kungsvägen, Nylands svenska musikinstitut

Arkkitehtisuunnittelu: Arkkitehti Pär Silén / Arkkitehti-toimisto APSIS

LVI-suunnittelija: Oy K-O Nyman Consulting Ab

Akustiikkasuunnittelu: Arkkitehti-toimisto Alpo Halme Oy

Rakentaja: Rakennuspalvelu Oy Lehtinen & Lindholm

2000 AMMATTIKOULUSUUNNITELMAT

29. tammikuuta 2000 julkaistussa *Hufvudstadsbladetin* artikkelissa Gratistomt för svensk yrkesskola esitettiin ehdotus ruotsinkielisen ammattikoulun perustamisesta Mattlidenin koulukeskuksen yhteyteen, Stockhuse-tin pohjoispuolelle. Nähtiin tärkeäksi, että perustettavan ammattikoulun lähellä sijaitisi myös lukio, sillä näiden välille suunniteltiin yhteistyötä. Ammattikouluun kaavailtiin tiloja 900 opiskelijalle. Rakennuksen luonnoksissa oli sen pinta-alaksi ajateltu 10 000 kerrosneliömetriä.⁹² Hanke ei toteutunut.

2003–2004 SISÄILMATUTKIMUS JA KORJAUSTYÖT

Vuonna 2003 HB Sisäilmatutkimus Oy laati Stockhusetin rakennuksessa merkkiaine- ja sisäilmatutkimuksen, jonka tarkoituksena oli tutkia muusiikkiopistorakennuksen sisäilmanlaatua. Tiloissa suoritettiin hiilidioksidipitoisuuden pitkäaikaismittaus, tutkittiin poistoilmanvaihdon toimivuutta ja mitattiin lattiarakenteiden pintakosteutta. Merkkiainetekniikalla selvitettiin, onko rakennuksen ryömintätilasta ilma- ja hajuvuotoreittejä yläpuolisiin tiloihin.

Rakennuksen sadeveden poistojärjestelmässä havaittiin puutteita. Korjaustöissä pihalle sijoitettiin salaoja- ja sadevesiviemäri. Perusvedet johdettiin avo-ojaan, sadevedet johdettiin kivipesän kautta maastoon. Jottei ryömintätilan ilma nousisi sisätiloihin, suositeltiin lattiarakenteiden tiivistämistä ryömintätiloissa tai vaihtoehtoisesti opiston tilojen lattiarakenteiden tiivistämistä.⁹³

Rakennuksessa oli koneellinen poistoilmanvaihto, mutta ilmanvaihto havaittiin puutteelliseksi. Ennen korjaustöitä oli talossa vain ilman poisto järjestetty, mutta korvausilman saanti oli puutteellista. Ilmanvaihtoa parannettiin lisäämällä ulkoseiniin poistoilmaventtiileitä. Seinä- ja sisäkattopintoihin oli tullut halkeamia hirsirungon hirsien laskeutumisen myötä. Huonokuntoisia sisäovia vaihdettiin. Kuistin seinät maalattiin. Eteisaulan seinät korjattiin kipsillä ja lasikuidulla, seinät maalattiin. Toiseen kerrokseen johtavan puuportaan askelmien pinnat hiottiin ja lakattiin. Ensimmäisen kerroksen wc-tilojen seinät maalattiin ja osa seinäpinnoista kaakeloitiin, ovet uusittiin. Luokkahuoneiden ääneneristystä lisättiin. Ensimmäisen kerroksen luokkahuoneiden sisäkattoon asennettiin lisärakenteita ja seinät maalattiin. Toisen kerroksen lattiapintoja hiottiin ja lakattiin. Seinä- ja kattopintoja maalattiin.

2011 KATTOKORJAUSTYÖ

Stockhusetin katto vaurioitui, kun sen päälle kaatui kahteen otteeseen pihakuusia. Vanha kattorakenne oli myös ratkaistu niin, että se oli aiheuttanut sisäilmaongelmia. Vuonna 2011 Stockhusetin vesikatto korjattiin. Katemateriaaliksi oli vuonna 1981 uudelleen pystyttämisen yhteydessä valittu mineriittilevyt. Uusi katto tehtiin profiilipelistä. Samalla kuistin katon räystäitä levennettiin. Toimenpidettä varten ei haettu rakennuslupaa.

91 Musikinstitutet Kungsvägen, Stockhusetin rakennuslupaus 1998. EBUF.

92 *Hufvudstadsbladet* 29.1.2000. Esbo slår gymnasiekortet i bordet. Gratistomt för svensk yrkesskola. EKA.

93 Merkkiaine- ja sisäilmatutkimus, Matinsyrjä 4. HB Sisäilmatutkimus Oy:n raportti 13.6.2003. EBUF.

INVENTOINTI

Ulkotilainventointi

Sijainti ja piha	Rakennus sijaitsee metsän siimeksessä Matsinsyrjä-nimisen kadun ja Mattlidenin koulukeskuksen länsipuolella, Länsiväylän suoja-alueen eteläpuolella. Siirron jälkeen rakennus pystytettiin uudelle paikalleen niin, että rakennuksen kulmaa käännettiin 90 astetta myötäsuntaan eli entinen länsijulkisivu on nykyinen pohjoisjulkisivu. Pihaa ei toteutettu aivan alkuperäisten suunnitelmien mukaan. Pihalle johtava tie ja rakennuksen edustan alue on hiekkapintainen. Alueella on kaksi tien laajentumaa, joita käytetään autopaikoitukseen. Rakennuksen länsipuolella on vanha betonirakennelma, joka on osa paikalla sijainneen kahdeksankulmaisen puisen tanssilavan perustuksia. Rakennuksen pohjoissivun edustalla sekä etupihan itäreunalla on pensasistutuksia. Puusto on vanhaa. Pihalta on kaadettu joitakin vanhoja koivuja. Pihan leikkikalusteet on purettu 2000-luvun alkupuolella. Pihaa hoitaa Espoon kaupunki.	
Yleishahmo	Rakennus on pohjaltaan suorakaiteen muotoinen, 10 kertaa 20 metriä suuri hirsirakennus, jolla on harjakatto sekä pohjoisen puolella suljettu kuisti. Rakennuksen ensimmäisen kerroksen hirret ovat 1800-luvulta, muut osat ovat vuodelta 1981 tai myöhemmin. Toista kerrosta on korotettu uudelleen pystyttämisen yhteydessä. Katolla on kattoikkunoita. Länsiäädäyssä on ulkoporras.	
Sokkeli	Alun perin rakennuksessa on ollut korkea luonnonkivisokkeli. Siirtämisen jälkeen sokkeli tehtiin kevytbetoniharkoista. Sokkelin pinta on rapattu. Länsipäädyn sokkeli on matala. Itäpäädyn sokkelissa on matala puuovi (1981), jota kautta pääsee rakennuksen alaiseen ryömintätilaan. Sokkeliin on lisätty tuuletusritilöitä vuosien 2003–2004 korjaustöiden yhteydessä.	
Julkisivut	Rakennuksen pääjulkisivu on pohjoisjulkisivu. Uudelleen pystytyksen yhteydessä julkisivun keskellä sijainnut avokuisti on muutettu suljetuksi kuistiksi, jonka kolmelle sivulle tehtiin ikkunoita. Julkisivusommittelu on symmetristä, mutta pohjoisjulkisivun symmetrian rikkoo rakennuksen ensimmäisen kerroksen länsipäädyssä sijaitsevan salin suuri ikkuna. Länsijulkisivussa on alun perin ollut aumakatollinen avokuisti sivusisäänkäynnin yhteydessä. Vuonna 1981 kuistin tilalle rakennettiin toiseen kerrokseen johtava ulkoporras. Vastaavasti aukotusta on muutettu 1981, jolloin toisen kerroksen ikkunasta on tehty ovi ja oven molemmin puolin on lisätty ikkunat. Myös itäjulkisivun aukotus on muuttunut ja toisessa kerroksessa on yhden ikkunan sijaan kaksi ikkunaa. Ensimmäisen kerroksen seinissä on vaakahirret, jotka ovat peräisin 1800-luvulla rakennetusta Albergan kartanon pehtoorin asuinrakennuksesta. Toisessa kerroksessa on lomalaudoitus, joka on rakennettu 1981. Nurkissa on valkoiset nurkka-laudat. Seinissä on myös följareita. Hirret on maalattu punamullan väriä jäljittelevällä maalilla. Toisen kerroksen päätyseinissä on lomalaudoitus. Eteläseinällä ja itäseinällä on palotikkaat. Pohjoisseinään on kiinnitetty ulkovalaisimia. Seinissä on myös ilmanvaihtoritilöitä.	
Ikkunat	Ikkunat ovat kaksipuitteisia, sisään-ulos avattavia lakatut mäntyikkunoita, joiden sisemmässä puitteessa on lämpölasia ja ulkopuitteessa pääosin kuusiruutuinen puitejako. Ikkunat ovat vuodelta 1981. Ruutupuitejako ei vastaa alkuperäistä jakoa. Ikkunoilla on valkoiseksi maalatut vuorilaudat ja valkoiset ikkunapellit. Katolla on kolme kattoikkunaa. Myös kuistissa on ikkunoita.	
Sisäänkäynnit ja ovet	Sisäänkäynti rakennukseen tapahtuu pohjoisjulkisivun kuistin kautta. Pääovi on lakattu ja pystypaneloitu pariovi (1981). Länsipäädyn keskellä on suuren salin varauloskäynti, jonka ovi on yksilehtinen, ikkunaton puupeiliovi, jolla on valkoiset vuorilaudat (1981). Sisäänkäynnin edessä on maassa graniittikiviä ja puupilarit (1981), jotka kannattavat länsipäädyn paine-kyllätetystä puusta valmistettua ulkoporrasta. Toisen kerroksen ovi on yksilehtinen, ikkunaton puuovi (1981).	
Katto	Rakennuksessa on harjakatto, kuistin harjakatto on tätä vasten poikittain. Kuistin räystäitä on pidennetty 2011. On mahdollista, että rakennuksen alkuperäinen katemateriaali on ollut päre, joka on 1900-luvulla vaihdettu bitumihuovaksi. Uudelleen pystytyksen yhteydessä rakennus katettiin Vartti-mineriittilevyillä, mutta vuoden 2011 korjaustöiden yhteydessä materiaaliksi vaihdettiin vaihdettiin tummanruskea profiilipelti. Katolla on kolme pulpettikattoista kattoikkunaa (1981), alun perin katolla on ollut vain yksi ikkuna. Katolla on ilmanvaihtohormina toimivia piippuja. Katon räystäät ovat suljettuja. Räystään aluslaudat on asennettu harvaan ja maalattu valkoiseksi. Myös räystään päätylaudat ovat valkoisia (2011). Peltiset syöksytorvet on uusittu 2011.	

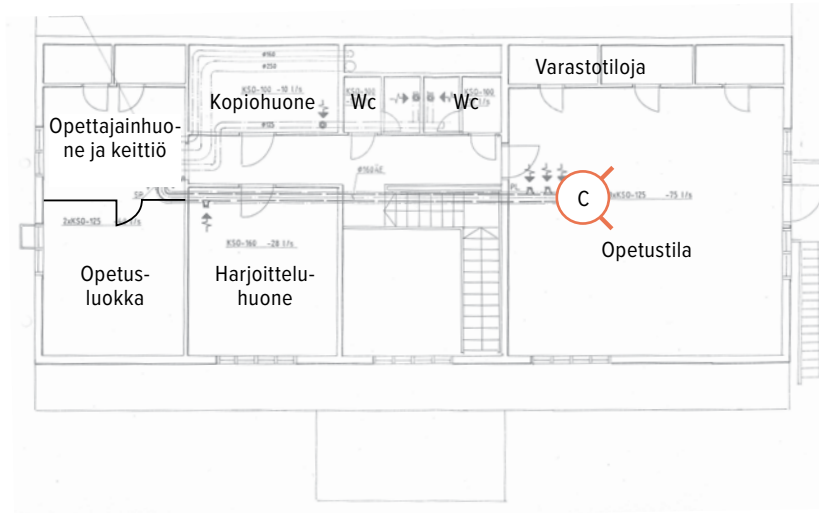
2) Stockhuset kesällä 2015. EKM.

1. kerros

Stockhusetin nykytilannetta vastaava ensimmäisen kerroksen pohjapiirros. Kuvaan on merkitty myös huoneiden käyttötarkoitukset ja sisävalokuvien kuvauspaikat. EBUF.

2. kerros

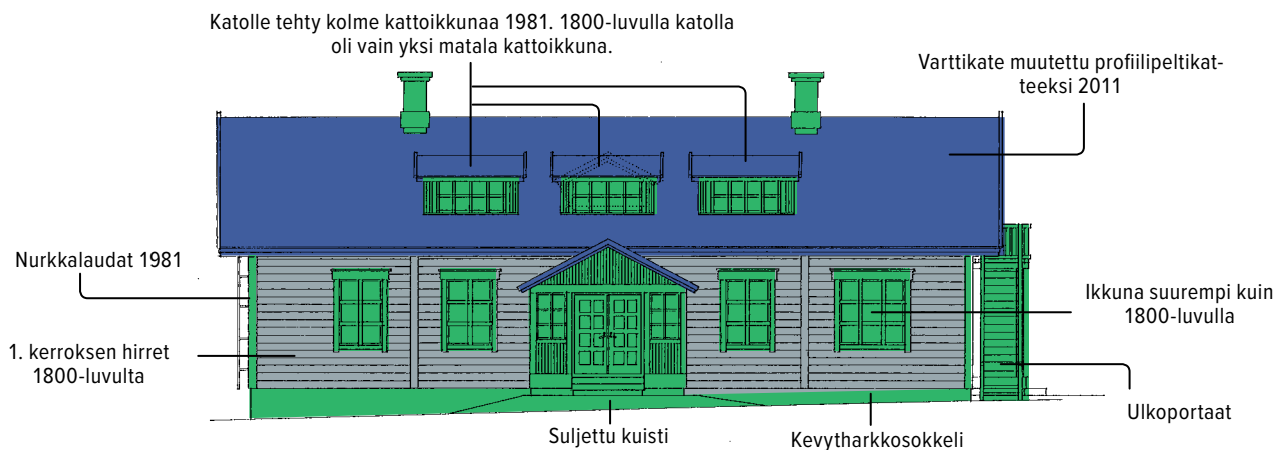
Stockhusetin nykytilannetta vastaava toisen kerroksen pohjapiirros. Kuvaan on merkitty myös sisävalokuvan kuvauspaikka. EBUF.

Pohjoisjulkisivun muutoskaavio

1800-luku

1980-luku

2010-luku

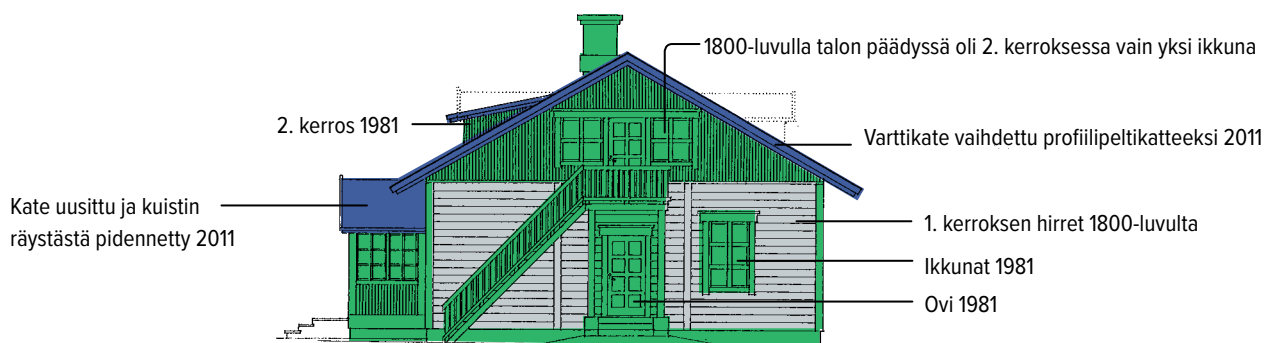

Länsijulkisivun muutoskaavio

1800-luku

1980-luku

2010-luku

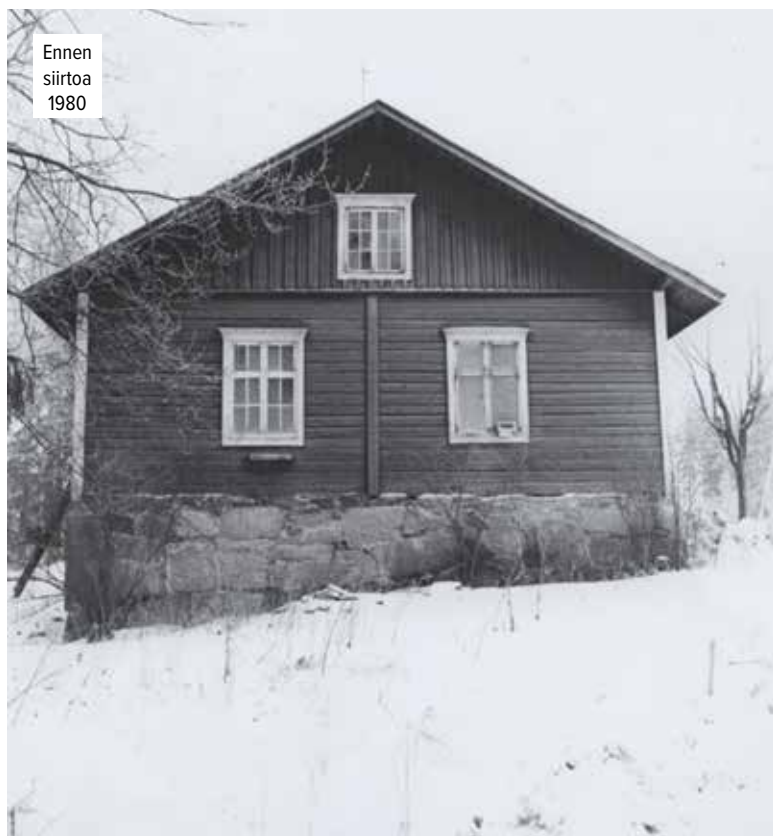
Kaavioiden taustakuvina olevat piirustukset on laatinut Arkkitehti Patrick Eriksson, Oy All-Plan Ab 29.3.1980. ERava.

Albergan kartanon tilanhoitajan asunto Leppävaarassa ennen vuonna 1980. Seinät oli punamullattu. Huopakatto oli asennettu äskettäin. EKM.

3) Stockhuset huhtikuussa 2016. Rakennuksen pohjoissivun kuisti on suljettu. Länsipäätyyn on lisätty siirron yhteydessä ulkoporras, joka johtaa toiseen kerrokseen. Vastaavasti toisen kerroksen aukotusta on muutettu. Entisen ikkunan paikalle on tehty ovi sekä oven viereen on lisätty molemmille puolille ikkunat. Katolla on alun perin ollut vain yksi kattoikkuna, mutta siirron yhteydessä pohjoislappeelle tehtiin kolme kattoikkunaa.

Ennen
siirtoa
1980

Albergan kartanon tilanhoitajan asunnon pääty kuvattuna alkuperäisellä paikallaan Leppävaarassa vuonna 1980. Pääty oli alun perin pohjoispääty, mutta nykyisin vastaava seinä osoittaa itään päin. Rakennuksella oli korkea luonnonkivistä lohkottu sokkeli. Ikkunat olivat valkoiseksi maalattuja ruutuikkunoita. Valokuvaaja Urpo Koivisto. EKM.

2016

4) Stockhuset huhtikuussa 2016. Rakennuksen sokkeli on tehty kevytbetoniharkoista, joiden pinta on rapattu. Itäpäädyn sokkelissa on ryömintätilan luukku. Ensimmäisen kerroksen ikkunat ovat uusia ja jako ei vastaa alkuperäistä jakoa, mutta aukot ovat samat. Toinen kerros on alkuperäistä korkeampi ja päädyssä on kaksi ikkunaa, kun alun perin ikkunoita oli vain yksi.

Sisätilakatselmus

Tilahahmo	Rakennus ensimmäisen kerroksen keskilinjassa sijaitsevat kuisti, aulatala, jonka sivulla on L-kirjaimen muotoinen puuporras, sekä wc- ja siivoustilat. Rakennuksen länsipäädyssä on suuri sali, jonka länsisivulla on varauloskäynti. Itäpäädyssä on kaksi luokkahuonetta; suuri teorialuokka ja pienempi harjoitteluluokka. Toisen kerroksen sisäkatot ovat kaltevia. Keskikäytävän eteläpuolella on kopihuone ja wc-tiloja. Itäpäädyssä on opettajainhuone ja keittiö sekä kaksi luokkahuonetta. Länsipäädyssä on suuri opetustila, jonka eteläseinää vasten on matalia varastotiloja. Opetustilan länsiseinällä on varauloskäynti.
Kantavat rakenteet	Rakennuksen kantavia rakenteita ovat kevytbetoniharkkosokkeli, alapohjan betoniset ontelolaatat, välipohjan liimapuupalkit, puiset kattotuolit, ulkoseinien hirret, ensimmäisen kerroksen hirsirakenteiset väliseinät sekä paikoin pystyrunkoiset puiset väliseinät.
LVIS-tekniikka	Rakennusta on alun perin lämmitetty puulämmitteisillä uuneilla ja ilmanvaihto oli painovoimainen. Uudelleen pystytyksen yhteydessä 1981 rakennuksen lämmitysmuodoksi valittiin suora sähkölämmitys, talo kytkettiin kaupungin vesi- ja viemäriverkostoihin ja rakennukseen asennettiin koneellinen ilmanvaihto. Laitteistoa on osin korjattu, osin uusittu ja täydennetty muun muassa vuosien 1998 ja 2003–2004 korjaustöiden yhteydessä. Ulkoseiniin on asennettu ilmanvaihtoventtiilejä.
Ensimmäinen kerros	Kuisti on lämmin, sen sähköpatterit on kiinnitetty seiniin. Kuistin lattiassa on muovimatto, jossa on puukuviointi. Kuistin ja aulan välissä on puinen, lakattu peilipariovi (1981) sekä vaakajakoiset puuikkunat. Aulatala on korkea ja osittain kaksikerroksinen. Sisäkatto on kalteva. Aula saa luonnonvaloa kuistin ikkunoiden lisäksi myös kattoikkunasta. Lattiaan on asennettu muovimatto (1981). Jalkalistat ovat suoria ja puisia, ruskeaksi maalattuja. Seinissä on maalatut kipsilevyt. Sisäovet ovat männystä valmistettuja, lakattuja peiliovia (1981) lakattuine karmeineen. Osa ovista on pariovia. Wc-tilojen ovet ovat valkoisia laakaovia (1981). Aulan puu porras on kunnostettu ja lakattu vuonna 2003. Kaikissa ensimmäisen kerroksen tiloissa on muovimatto (1981). Ensimmäisen kerroksen koilliskulman luokkahuoneessa on sähkökaappi. Ensimmäisen kerroksen länsipäädyn suuren salin sisäkatossa on rei'itetty kipsilevy, joka on asennettu mahdollisesti 2003. Loisteputkivalaisimet on kiinnitetty kattoon. Seiniin on asennettu ilmanvaihtolaitteistoa sekä ilmanvaihtoventtiileitä. Ikkunoiden alapuolella on sähkölämmitteiset patterit (1981). Seinissä on kipsilevyt, jotka on maalattu punaiseksi. Seinäpinnoissa näkyy myös pystyhirsiiä (1981). Salissa on ikkunoita kolmeen ilmansuuntaan. Salin lännen puoleisissa seinässä on yksilehtinen puinen ulko-ovi.
Toinen kerros	Toisen kerroksen lattiat ovat lakattuja lautalattioita. Länsipäädyn opetusluokan lattian päälle on vuonna 2003 rakennettu uusi, paremmin ääntä eristävä lattia. Jalkalistat ovat joko maalattuja tai lakattuja puulistoja huonetilasta riippuen. Toisen kerroksen sisäkatot ovat kaltevia. Katon kipsilevyt on maalattu valkoisiksi. Kattolistoina on kapeat, lakatut rimat. Kattoon on kiinnitetty ilmastointilaitteistoa sekä loisteputkivalaisimet. Rakennuksen itä- ja länsipäädyissä on neliruutuiset puuikkunat, pohjois- ja etelä-sivulla on kattoikkunoita. Toisen kerroksen valkoiset laakaovet on osittain uusittu vuonna 2003. Osa toisen kerroksen ovista on lakattuja puupeiliovia.
Sisätilojen säilyneisyys	Kaikki näkyvissä olevat sisäpinnat ja -rakenteet ovat vuodelta 1981 tai uudempia. Myös tilahahmo on muuttunut verrattuna kartanoaikaiseen tilajakoon. Kuitenkin ensimmäisen kerroksen suuri sali on pohjamuodoltaan alkuperäinen, mutta huonekorkeus on pienentynyt alaslasketun katon vuoksi. Toinen kerros on kokonaan uusi.

Käyttö

Stockhusetia käyttää EBUF:in hallinnoima ruotsinkielinen musiikkiopisto Musikinstitutet Kungsvägen. Viikottainen käyttäjämäärä on 220–230 henkilöä. Opisto tarjoaa musiikinopetusta yksityisoppilaille, musiikinteoriaa ja lisäksi järjestetään musiikkileikkikoulu- ja bänditoimintaa. Oppilaat ovat lähinnä 0–18-vuotiaita. Arkisin toimintaa on aamupäivästä alkaen aina iltaan asti. Musiikkileikkikoululaiset ja myös osa yksityistunneille tulevista saapuu Stockhusettiin Matlidenin koulukeskuksesta.⁹⁴

Musikinstitutet Kungsvägen (MIK) on Suomen suurin ruotsinkielinen musiikkiopisto ja sillä on toimintaa Stockhusetin lisäksi myös Tapiolassa kahdessa toimipisteestä, Karamalmissa, Espoon keskuksessa, Espoonlahdessa ja Kauklahdessa.⁹⁵

Nykyinen Stockhusetin maan vuokrasopimus on umpeutumassa kesällä 2016. Mikäli talo puretaan, joutuu EBUF palauttamaan hirsirungon Esbo hembygdsföreningille.⁹⁶

94 Ekström 17.3.2016.

95 www.kungsvagen.fi

96 Ekström 18.2.2016.

A) Stockhusetin aulassa on puinen L-porras. Aulan katto on kalteva ja se saa valoa kattoikkunasta.

B) Ensimmäisen kerroksen länsipäädyssä on suuri sali, jonka kaikki neljä seinää ovat vanhoja hirsiseiniä eli huoneen pohjamuoto on säilynyt. Seinät on levytetty, joten hirsipinnat eivät ole näkyvissä. Huonekorkeus on alkuperäistä matalampi, koska tilaan on lisätty alaslaskettu katto ääneneristämisen parannustöiden yhteydessä 2003–2004. Länsiseinässä on varauloskäynti.

C) Toisen kerroksen länsipäädyssä on suuri opetustila, jonka eteläisivulla on matalia säilytystiloja. Huoneen ääneneristystä on parannettu lattia- ja seinäpintoja paksuntamalla 2003–2004. Länsiseinässä on varauloskäynti.

5) Päiväkotirakennus kuvattuna kohti luodetta. Leikkipiha on aidattu ja pihakalusteita on uusittu 2000-luvulla. Rakennuksessa on vuoteen 1984 asti toiminut suomenkielinen päiväkotitoiminta Matinkylän lastentarha, vuodesta 1985 alkaen käyttäjänä on ollut ruotsinkielinen Mattbergets daghem.

2 PÄIVÄKOTI

Osoite	Matinsyrjä 5 A / Matliden 5 A, 02330 Espoo
Nimihistoria	1961–1984 Matinkylän lastentalo / Matinkylän lastentarha / Matinkylän päiväkotitoiminta 1985– Mattbergets daghem / Mattbergetin päiväkotitoiminta
Pysyvä rakennustunnus	100345473R
Kiinteistötunnus	49-434-1-329
Tila	1:329 Bergkulla I
Arkkitehti	Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg / Arkkitehtitoimisto E. v. Ungern-Sternberg & Co
Muut suunnittelijat	Rakennesuunnittelu: Diplomi-insinööri M. Vahanen / Insinööritoimisto M. Vahanen Sähkösuunnittelu: Insinööri Leivo Koneteknillisten töiden suunnittelu: Insinööri M. Sinisalo
Rakennuttaja	Espoon kunta
Omistus, hallinnointi	Espoon kaupunki, Tilapalvelut-liikelaitos
Suunnittelu- ja rakentamisajankohta	1960–1961
Kerrosala (km ²)	444
Tilavuus (m ³)	1 664
Kerroslukumäärä	Yksi kerros, lisäksi pieni kellaritila
Kaavatilanne	Asemakaava maanalaisia tiloja varten (049-920300), tullut voimaan 17.2.2010. Yleiskaava (49-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.
Suojelutilanne	Rakennusta ei ole suojeltu.

Nykyinen käyttötarkoitus	Ruotsinkielinen lasten päiväkoti
Käyttöhistoria	1961–1984 suomenkielinen päiväkoti ja apulaisen asunto 1985– ruotsinkielinen päiväkoti
Kohdekuvaus	Päiväkotirakennus sijaitsee koulukeskusalueen keskellä, entisen terveystalon kaakkoispuolella. Alueen maasto laskee hieman kohti itää. Rakennus on yksikerroksinen ja sen koilliskulmassa on pieni kellaritila. Päiväkoti on rakennettu paikalla ja sen kantavina rakenteina ovat tiili ja betoni. Sokkeli on korkea, maalaamaton betonisokkeli. Seinät ovat puhtaaksi muurattua punatiiltä. Eteistiloja on laajennettu ja ulkoviivinevarasto on muutettu kahvihuoneeksi ja näiden muutosalueiden kohdalla julkisivuissa on puuverhoilua. Pääsisäänkäynnissä on vanhat mutta kunnostetut ja siirretyt teräslasiovet. Sisäänkäynti katos on uusittu. Pohjoisjulkisivun teräslasiovi on uusittu. Eteläjulkisivussa ikkunoiden yläpuolinen osa seinästä on betonia. Etelään päin suunnatut ryhmätilojen ikkunat ovat muita ikkunoita suurempia. Pohjoisen puoleisella katon lappeella on halliin luonnonvaloa antava kapeiden ikkunoiden nauha. Puuikkunat on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi. Osassa rakennusta on harjakatto, osassa pulpettikatto. Katto on saumattu teräspeltikatto. Räystäät ovat lyhyitä. Sisätilat jakautuvat siten, että rakennuksen keskilinjassa sijaitsee itä-länsisuuntainen halli, jonka eteläpuolella on suuret ryhmähuoneet ja pohjoispuolella keittiö, wc-tiloja sekä henkilökunnan tiloja. Länsipäädyssä on eteistilojen lisäksi henkilökunnan tiloja. Osassa tiloista on kalteva sisäkatto. Rakennuksessa on myös sisäikkunoita.
Rakennus- ja muutosvaiheet	1960–1961: Rakennuslupa 49-1960-706-A, vahvistettu 3.11.1960. Uudisrakennusvaihe. Pääsuunnittelija: arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg. 1984–1985: Rakennuslupa 49-1984-1177-B, vahvistettu 28.2.1985. Muutos- ja laajennustöitä. Rakennettiin kuraeteislaajennus, sisäänkäyntikatos uusittiin. Lisäksi vanha ulkoviivinevarasto purettiin ja korvattiin uudella. 2001: Keittiötä laajennettiin purkamalla väliseinä (ei rakennuslupaa).
Historialliset arvot	Rakennus kuuluu koulukeskusalueen rakentamisen ensimmäiseen päävaiheeseen, jolloin julkiset rakennukset ennakoivat Espoon kasvua. Rakennuksessa on vuodesta 1961 alkaen toiminut päiväkoti, joka vuoteen 1984 oli suomenkielinen ja vuodesta 1985 alkaen ruotsinkielinen.
Identiteetti- ja symboliarvot	Rakennus on osa 1950–1960-luvun taitteen rakennusten kokonaisuutta ja se symboloi 1961 alkanutta päiväkotitoimintaa.
Kaupunkikuvalliset arvot	Päiväkotirakennuksella ei ole erityistä kaupunkikuvallista arvoa.
Kyläkuvalliset ja maisemalliset arvot	Päiväkotirakennuksella on muiden 1950–1960-lukujen taitteessa rakennettujen alueen rakennusten kanssa yhdistäviä piirteitä, kuten punatiili ja paikalla valettu betoni sekä loivat katot. Päiväkotirakennus on samassa koordinaatistossa entisen kunnanlääkärin asuintalon ja entisen terveystalon kanssa ja se on alun perin muodostanut yhdessä hieman kiilamaisesti suunnatun rivitalon kanssa ehjän kokonaisuuden, mutta rakennuksen pohjoispuolelle lisätty väliaikainen päiväkotirakennus heikentää tätä sommitelmaa.
Rakennushistorialliset arvot	Rakennuksen ratkaisussa ei ole erityisiä innovatiivisia piirteitä. Rakennus edustaa hyvää arkirakentamista. Rakennus on paikalla rakennettu ja se on toteutettu säästeliäästi ajalleen tyypillisistä, kestävästä materiaaleista, kuten punatiilestä, betonista ja nauhapelistä.
Rakennustaiteelliset arvot	Päiväkoti on pienimittakaavainen, suunniteltu lapsille. Rakennuksen arkkitehtuurissa korostuvat kaltevat kattomuodot ja hieman porrastettu rakennusmassa sekä etelään suunnatut suuret ryhmähuoneiden ikkunat. Sisätiloista keskeisin on halliaula, joka saa valoa pohjoiseen suunnatuista seinän yläosan ikkunoista. Rakennus on Erich von Ungern-Sternbergin suunnittelema, mutta ei sijoitu hänen merkittävimpien töidensä joukkoon.
Säilyneisyysarvot	Rakennus on ulkotiloiltaan säilynyt hyvin. Sisäänkäynti on muuttunut pienen laajennuksen ja uuden katon myötä ja pohjoisjulkisivulla on pieni kahvihuoneen ulkoseinämuutos. Sisätilojen tilahahmot ovat säilyneet pääosin hyvin yksittäisten tilojen käyttötarkoituksista huolimatta. Rakennuksen hienoimpiin säilyneisiin piirteisiin kuuluvat halliaulan tilarakenne sivuvaloratkaisuineen sekä seinämaalaukset.
Arvotuslause	Päiväkodin arkkitehtuuri on ajalleen tyypillistä arkirakentamista. Rakennus on ulko- ja sisätilojen osalta hyvin säilynyt.
Ominaispiirteet	Rakennuksen ominaispiirteisiin kuuluvat loivat pulpettikatot, lyhyet räystäät, paikalla muuratut tiiliseinät ja paikalla valettu, maalaamaton betonisokkeli. Sisätilojen merkittävimpiä piirteitä ovat sisäkattojen kaltevuus, halliaulan tilarakenne ja sivuvaloratkaisu sekä sen suoraan seinäpinnalle tehty Riitta Värilän maalaus vuodelta 1961.

UUDISRAKENNUSVAIHE 1960–1961

Päiväkotiä kutsuttiin uudisrakennusvaiheessa Matinkylän lastentaloksi tai Matinkylän lastentarhaksi. Se rakennettiin 1960–1961 terveystalon välittömään läheisyyteen, sen kaakkoispuolelle. Rakennus sijoitettiin terveystalon kanssa samaan koordinaatistoon. Rakennuttajana oli Espoon kunta. Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg laati arkkitehtisuunnitelmat. Rakennesuunnittelijana oli diplomi-insinööri K. Vahanen, koneteknillisten töiden suunnittelijana oli insinööri M. Sinisalo ja sähkötyöt suunnitteli insinööri Leivo. Rakennuslupa 49-1960-706-A vahvistettiin 3. marraskuuta 1960.

Rakennuslupatunnus: 49-1960-706-A

Toimenpide: Matinkylän lastentalon uudisrakennus suomenkielistä päiväkotiä varten. Rakennuksesta tehtiin yksikerroksinen kivirakennus, johon tehtiin pieni kellari. Rakennus liitettiin tontilla olleeseen terveystalon vesi-, viemäri- sekä lämpöjohtoverkkoon. Rakennukseen tuli keskuslämmitys. Pohjapinta-ala oli 435,0 m² ja tilavuus 1635 m³.

Vahvistettu: 3.11.1960

Loppukatselmus: 25.10.1961

Hakija: Espoon kunta

Arkkitehtisuunnittelu: Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg, Arkkitehtitoimisto E. v. Ungern-Sternberg & Co

Rakennesuunnittelu: Insinööritoimisto M. Vahanen / diplomi-insinööri M. Vahanen

Sähkösuunnittelu: Insinööri Leivo

Koneteknillisten töiden suunnittelu: Insinööri M. Sinisalo

LVI-suunnittelu: Ei tiedossa

Rakennustöiden suorittaja: Espoon kunnan rakennustoimisto

Lupapiirustusten laatimisen jälkeen arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg muutti suunnitelmia rakennuksen koilliskulman osalta. Apulaisen asunnon alapuolelle rakennettiin pieni kellaritila, johon tuli juurikaskellari ja talouskellari sekä U-porras. Suunnitelmamuutokset vaikuttivat rakennuksen pohjoisjulkisivuun sekä pohjapiirroksen koilliskulmaan. Arkkitehti von Ungern-Sternbergin alkuperäiset piirustukset aina lyijykynällä piirretyistä alkuvaiheen luonnoksista yksityiskohtien työpiirustuksiin ovat Espoon kaupunginmuseon arkistossa. Rakennuslupapiirustukset ovat sähköisinä Espoon kaupungin rakennusvalvontakeskuksen arkistossa.

Lastentarha-päiväkoti suunniteltiin 75 lapselle, joista 25 paikkaa oli kokopäiväosastolla. Päiväkoti oli suomenkielinen. Rakennus oli tilavuudeltaan 1 700 m³ ja pinta-alaltaan 442 m². Rakennustyöt aloitettiin 16. helmikuuta 1961. Rakennustyöt suoritti Espoon kunnan rakennustoimisto.⁹⁷

Matinkylän lastentalon rakentamistavasta on saatu tietoa 23. tammikuuta 1961 päiväystä arkkitehti von Ungern-Sternbergin laatimasta työselityksestä, jota säilytetään Espoon kaupunginmuseon arkistossa.⁹⁸

Rakennus valmistui 25. lokakuuta 1961, jolloin pidettiin lopputarkastus. Lastentarha oli järjestyksessä seitsemäs, jonka Espoon kunta oli vuoden 1957 maaliskuun jälkeen kuntaan perustanut. Rakennus tehtiin yksikerroksiseksi, ja se käsitti eteishallin, laulu- ja leikkisalun, kolme osastohuonetta, keittiön, lapsille tarkoitetun askartelukeittiön, toimiston, kuivaushuoneen, ulkoiluvälinehuoneen, apulaisen asunnon sekä tarpeelliset apu- ja kellaritilat. Rakennuskustannukset olivat 20,6 miljoonaa markkaa. Kaluston hankintahinta oli 1,55 miljoonaa markkaa. Lastentarha aloitti toimintansa 23. lokakuuta 1961.⁹⁹

97 Arkkitehti Erich von Ungern-Sternbergin 23.1.1961 päivätty Matinkylän lastentalon työselitys. Espoon kaupunginmuseon museoarkiston sarja 100:1-100, asiakirja 100:13. EKM.

98 Arkkitehti Erich von Ungern-Sternbergin 23.1.1961 päivätty Matinkylän lastentalon työselitys. Espoon kaupunginmuseon museoarkiston sarja 100:1-100, asiakirja 100:13. EKM.

99 Tietoja Matinkylän lastentarhasta. Asiakirja vuodelta 1961. Espoon kaupunginmuseon museoarkiston sarja 100:1-100, asiakirja 100:16. EKM.

RAKENNUSOSA

RAKENTAMISTAPA

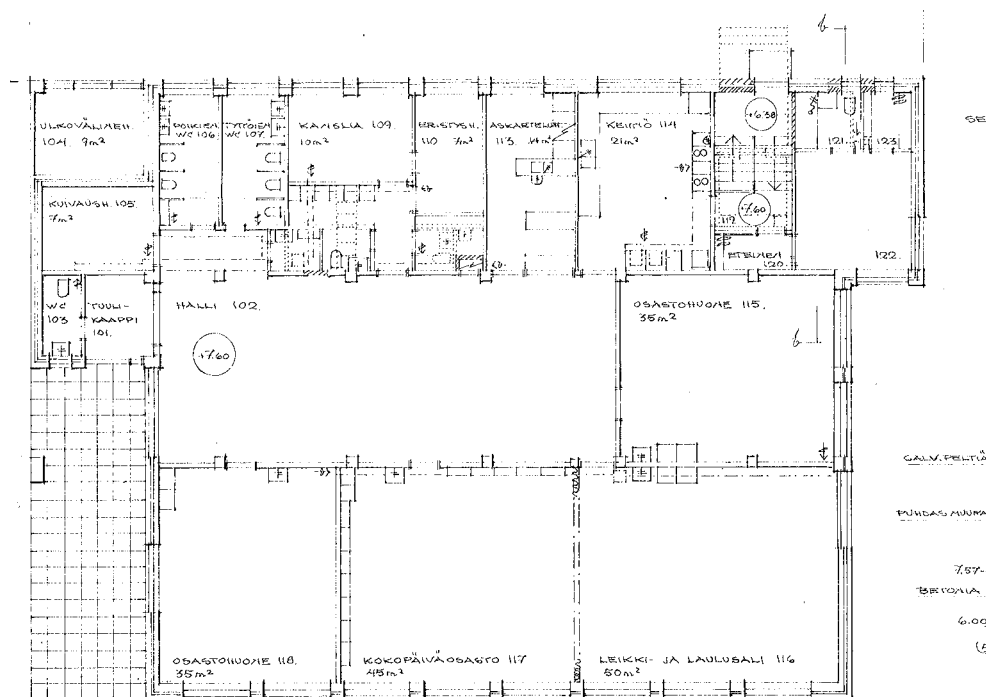
Maatyöt	Rakennuksen alta poistettiin maa kallioon saakka. Uudisrakennuksen ympäristö salaojitettiin.
Perusmuurit ja ulkotasojen perustukset	Perusmuurit ja ulkotasojen perustukset Valettiin säästöbetonista. Perusmuurit halkaistiin ja eristettiin Toja- eli kuitusementtilevyllä. Perusmuurin sisä- ja yläpuolelle siveltiin bitumia.
Sokkeli	Sokkeli valettiin teräsbetonista. Pintaa ei käsitelty vaan vaakasuoran laudoituksen muotoilu jätettiin näkyviin sokkeliin.
Maanvaraiset lattiat	Maanvarainen betonilattia lämpöeristettiin käyttäen Leca-betonia. Kosteuseristystä varten maanvaraisten lattioiden alle asennettiin sitkeä pahvikerros. Alalaatan ja Leca-betonin väliin asennettiin muovikelmu, joka kiinnitettiin perusmuurin kosteuseristykseen.
Yläpalkisto, ikkunoiden ja ovien palkit	Yläpalkisto, ikkunoiden ja ovien palkit valettiin teräsbetonista.
Seinät	Rakennuksen seinät muurattiin tiilistä. Ulkoseinien sisäpuoli muurattiin kantavasta puolen kiven kalkkiahiekkatiilestä tai paikoin yhden kiven tiilestä ja ulkopuolelle tuli puhtaaksi muurattu punainen harvareikätiili. Kantavat sisäseinät muurattiin kuten ulkoseinien vastaavat osat. Kevyet väliseinät muurattiin ¼-kiven tiilestä. Ulkopilari muurattiin puhtaaksi punaisista täystiilistä. Tuuletuskanavat ja piiput muurattiin täystiilestä. Väliseinät jäykistettiin puolen metrin välein tartuntarautoilla, jotka valettiin välikattolaattaan. Ulkoseinissä käytettiin mineraalivillaeristystä ja ikkuna- ja ovipalkeissa styroksia. Yläpalkistolle levitettiin mineraalivillalevyjä sekä niiden päälle oksamassa, bitumivuorauspaperi ja painona lautoja. Sisätiloissa seinä- ja kattopinnat, joihin ei tullut verhoukslevyä, rapattiin ja maalattiin. Ulkoseinissä laastina käytettiin värjäämätöntä sementtilaastia. Sisäseinien puhtaaksimuuraus tehtiin viisi millimetriä sisäänvedetyin saumoin. Toisilla materiaaleilla peitetyjä pintoja ei rapattu. Osa kosteiden tilojen seinäpinoista laatoitettiin Pukkila E –seinälaatoilla. Kuvataiteilija Riitta Värilä teki taideopintojensa lopputyönä aulatilán pohjoisseinän yläosaan seinämaalauksen vuonna 1961. Hän on maalannut myös Lintuvaaran päiväkodin seinämaalauksen, joka sekin on vuodelta 1961.¹
Ikkunat	Ikkunat olivat kaksipuitteisia puuikkunoita, jotka maalattiin valkoiseksi. Tuuletusikkunat tehtiin kaksinkertaisiksi ja sisään päin aukeaviksi. Ikkunoiden isot ruudut tehtiin kiinteillä sisäruuduilla. Ikkunapenkit tehtiin rimalevystä muovilaminaattipäällystyksellä. Ikkuna- ja ovipielissä käytettiin mäntylistoja. Ulkopuolella ikkunoiden vesiluiskat tehtiin kuumasinkitystä teräspellistä.
Sisäänkäynnit ja ovet	Ovet tehtiin erikoispiirustusten mukaan. Ulko-ovet olivat ikkunallisia mäntyovia. Pääsisäänkäyntien edessä olevat tasot ja askelmat peitettiin betonilaatoilla. Sisäänkäyntien betonitasoihin upotettiin muutoraudasta tehdyt ritilät. Pääsisäänkäynnin katokseen tehtiin puinen sisäkatto höylätyistä laudoista. Katosta kannatti tiilipilari. Sisäovia oli erityyppisiä: sileitä, huullostettuja vaneri- tai puukuituovia ja ikkunallisia mäntyrunkoisia ovia. Leikki- ja laulusalin sekä kokopäiväosaston väliin asennettiin paljeovet.
Lattiat	Lattioissa käytettiin Pukkilan kuusikulmaisia, sintrattuja lattialaattoja, linoleumia tai Finnflex-laattoja. ² Joihinkin huonetiloihin jätettiin betonilattia. Jalka- ja ovilistat tehtiin männystä. Kylpyhuoneen ja wc-tilojen lattiat eristettiin bitumihuovalla ja bitumisivellyksellä.
Katto	Kattotuolit tehtiin betonisen yläpohjalaatan päälle puusta. Kattolaudoitus tehtiin harvana, räystäiden kohdalla laudoitus tehtiin tiheänä. Katto katettiin kuumasinkityllä teräspellillä, riippurännit tehtiin galvanoidusta pellistä ja syöksytorvet tuubiputkesta. Ilmanvaihtohormien katolla näkyvät osat pellitettiin. Sisäkatoissa käytettiin äänenvaimentajana Tojax-levyjä, jotka kiinnitettiin valun yhteydessä.
LVIS-tekniikka	Rakennus liitettiin terveystalon vesi-, viemäri- ja lämpöjohtoverkkoon. Rakennukseen asennettiin keskuslämmitteiset vesikiertoiset patterit. Polttoainesäiliö ja kattilahuone sijaitsivat terveystalossa. Rakennukseen asennettiin koneellinen ilmanvaihto.
Kiintokalusteet	Kaapit ja hyllyt tehtiin vaneroidusta lastulevystä. Vaatetangot tehtiin koivusta.

MATINKYLÄN LASTENTALON UUDISRAKENNUSVAIHEEN HUONEET¹⁰⁰

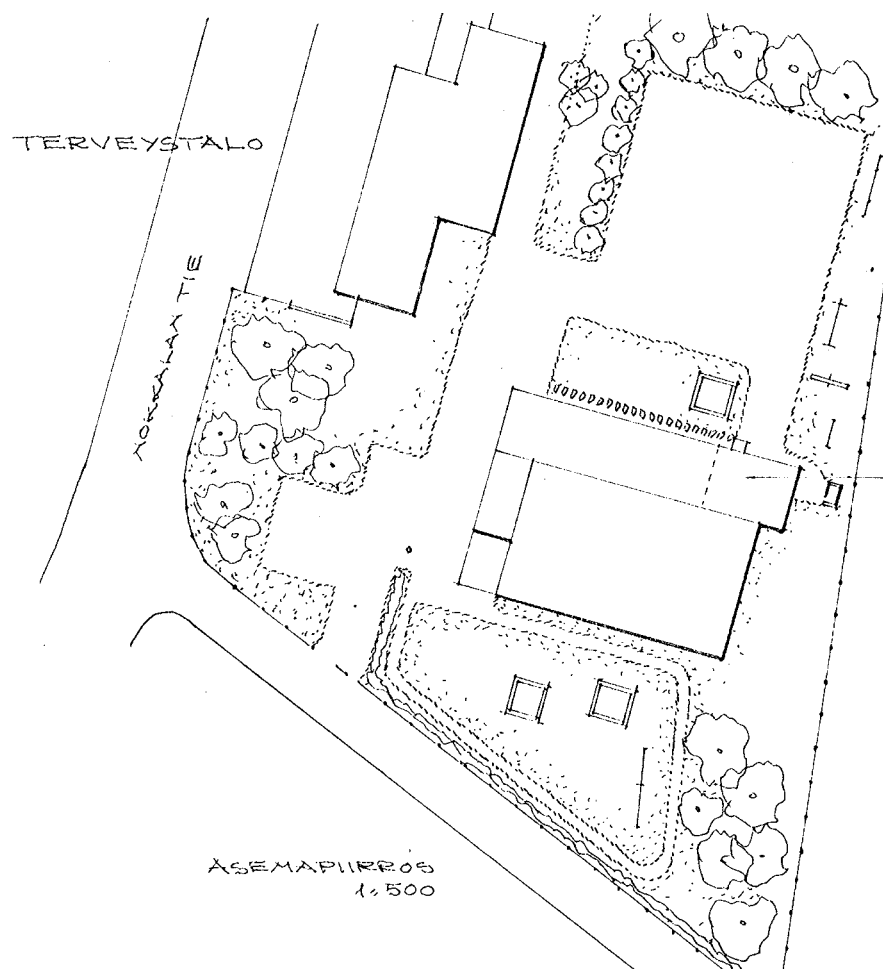
Huoneen nimi	Materiaalit ja kalustus
Tuulikaappi	Teräshierretty betonilattia, jolla kuminen sälematto. Seinät puhtaaksi muurattua tiiltä, katto betonia.
Tuulikaapin viereinen wc	Lattialla Pukkilan punaiset laatat. Seinissä Pukkilan vaaleansinisiä seinälaattoja tai rappaus. Wc-kalusteet Arabialta.
Halli	Finnflex-laatat lattialla, seinät puhtaaksi muuratusta tiilestä. Sisustuksena mäntypenkkejä ja 1,25 metrin korkuisia vaneroidusta lastulevystä valmistettuja vaatekaappeja, jotka oli jaettu 20 senttimetrin lamelleihin.
Kaksi osastohuonetta	Lattiat tehtiin Finnflex-laatoista. Sisustuksena oli vaneroidusta lastulevystä tehtyjä kaappeja.
Kokopäiväosasto	Kokopäiväosastoon tehtiin vaneroidusta lastulevystä tehty tarvikeainekaappi sekä 12 vaneroidusta lastulevystä tehtyä sänkykaappia. Pesualtaat olivat Arabialta.
Leikki- ja laulusali	Lattia tehtiin Finnflex-laatoista. Sisustuksena oli vaneroidusta lastulevystä tehty kaappi.
Wc-tilat, lapset	Poikien ja tyttöjen wc-tilojen lattiat tehtiin punaisista Pukkilan sintratuista laatoista, seinät puhtaaksi muuratusta tiilestä, katto rapattiin. Sisustuksena oli keltaisia iskunkestävästä parastynenimuovista valmistettuja jakoseiniä ja Arabian wc-kalusteita.
Wc, aikuiset	Lattia tehtiin harmaista sintratuista Pukkilan lattialaatoista, seinät osittain Pukkilan valkoisista laatoista ja osittain rapattiin.
Apulaisen asunto	Eteisen lattia tehtiin linoleumista. Seinät ja katto rapattiin ja maalattiin. Eteisessä oli vaatehylly. Asuinhuoneen lattia tehtiin linoleumista. Kylpyhuoneen lattia tehtiin harmaista Pukkilan sintratuista laatoista. Seiniin kiinnitettiin Pukkilan valkoisia laattoja, osa seinäpinnoista rapattiin ja maalattiin.
Kellariin johtava porrashuone	Kellariin johtava porras päällystettiin Finnflex-laatoilla, joiden päälle tuli kumimatto.
Keittiö	Keittiön lattia tehtiin Finnflex-laatoista. Seiniin asennettiin laatoitettuja vyöhykkeitä, osa seinäpinnoista rapattiin. Astianpesupöytä tehtiin ruostumattomasta teräksestä. Keittiössä oli pöytäliesiä, kaksi talousuunia ja jäähdytyskaappi.
Askarteluhuone	Askarteluhuoneeseen tehtiin pieniskeittiö ja pienisverstas.
Eristyshuone	Lattialla Finnflex-laatat. Tiiliseinät ja katto rapattiin ja maalattiin.
Kanslia	Lattialla Finnflex-laatat. Seinät ja katto rapattiin ja maalattiin.
Kanslian etuhuone	Lattialla Finnflex-laatat. Seinät ja katto rapattiin ja maalattiin. Sisustuksena oli vaneroidusta lastulevystä valmistettuja lukittavia koukku- ja vaatekomeroita, jotka varustettiin vaatetangolla ja kahdella hyllyllä.
Siivoushuone	Lattialla Pukkilan sintrattuja laattoja. Seinät ja katto rapattiin.
Kuivaushuone	Lattialla Finnflex-laatat, seinät ja katto rapattiin ja maalattiin. Sisustuksena oli kuivaustelineitä sekä kuivauspatteja vaatteita ja kenkiä varten.
Ulkovälinehuone	Lattia tehtiin teräshierretystä betonista, seinät puhtaaksi muuratusta tiilestä. Huoneessa oli ulkovälineitelineitä.
Kellaritila	Kylmävaraston sälehylyt ja laatikot tehtiin höylätystä mäntypuusta.

¹⁰⁰ Arkkitehti Erich von Ungern-Sternbergin 10.1.1961 päivätty Matinkylän lastentalon huoneselitys. Espoon kaupungin museon museoarkiston sarja 100:1-100, asiakirja 100:14. EKM.

Uudisrakentamisivaiheen piirustukset 1960-1961

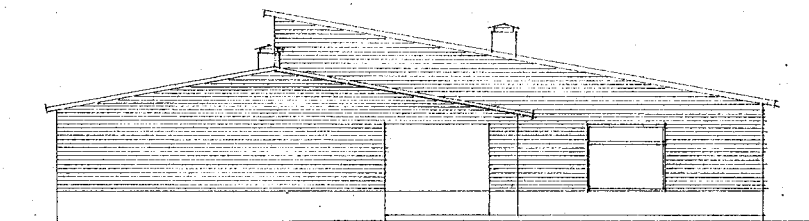
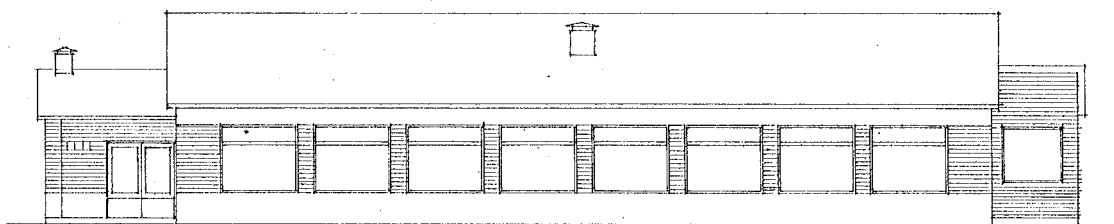
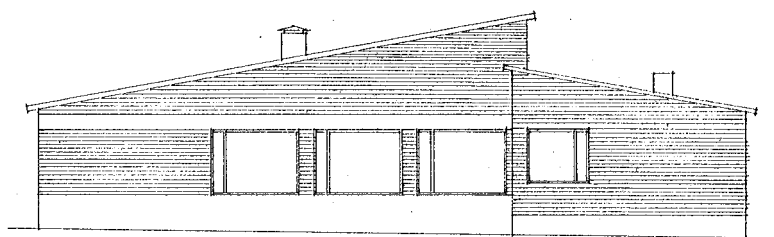
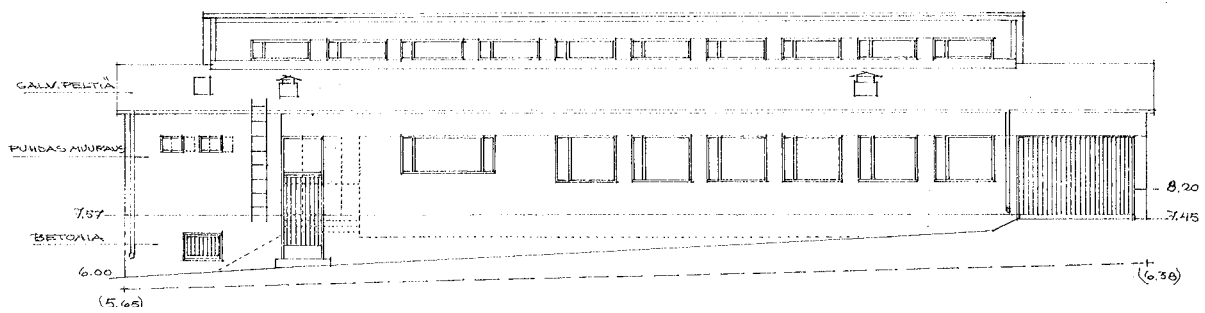

Matinkylän lastentalon uudisrakennusvaiheen pohjapiirros. Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg 3.10.1960. ERava.

Matinkylän lastentalon uudisrakennusvaiheen asemapiirros. Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg 5.10.1961. Rakennuksen eteläpuoleiselle leikkipihalle sijoitettiin kaksi hiekkalaatikkoa, länsipuolelle pieni pysäköintialue, pohjoispuolelle hiekkakenttä, keinoja, keinulauta, hiekkalaatikko ja jätesuoja. Piha-alue aidattiin. Länsipuolella kulkevan tien nimi oli rakennusaikana vielä Nokkalantie. Tien nykyinen nimi on Matinsyrjä. ERava.

Uudisrakentamisvaiheen piirustukset 1960-1961

Matinkylän lastentalon uudisrakennusvaiheen julkisivut pohjoiseen, itään, etelään ja länteen. Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg 22.9.1960. ERava.

1987

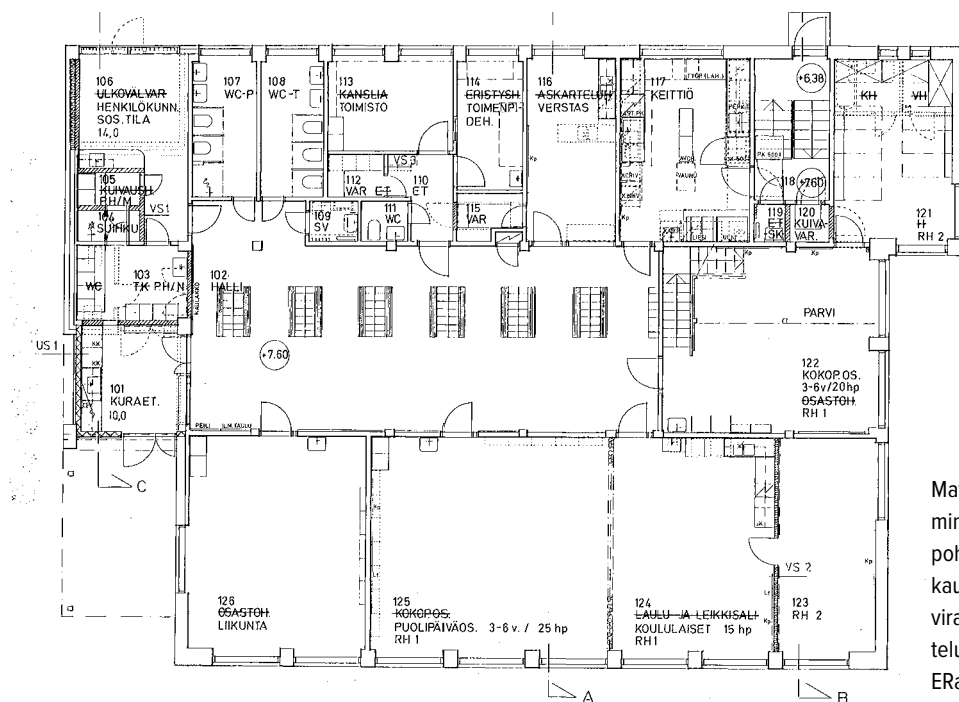
Mattbergets daghemin eteläjulkisivua ja leikkipihaa kuvattuna vuonna 1987. Päiväkodin ikkunat olivat vielä puisia, valkoiseksi maalattuja ikkunoita. Taustalla näkyy Mattlidens gymnasiumin ja Mattlidens skolan rakennuksen länsijulkisivua ennen laajennustöitä. Koulurakennuksen takana kohoaa Haukilahden vesitorni. MDA.

1980-l.

1980-luvun kuva päiväkodin kesäjuhlista. Vasemmalla näkyy päiväkotirakennuksen apulaisen huoneen ikkunaa, oikealla taustalla on lukion ja yläasteen rakennuksen suuri voimistelusalisiipi alkuperäisassaan. MDA.

MYÖHEMMÄT MUUTOSVAIHEET

Mattbergets daghe-
min muutosvaiheen
pohjapiirros. Espoon
kaupungin tekninen
virasto, talonsuunnit-
teluosasto 5.7.1984.
ERava.

1984-1985

Vuonna 1984 valmistui uusi Matinkylän päiväkodin rakennus Leilankujalle, jonne suomenkielisen Matinkylän päiväkodin toiminta siirtyi Mattlidenistä. Vanha päiväkotirakennus korjattiin vuonna 1985 perustettua uutta ruotsinkielistä Mattbergets daghem och förskola -nimistä päiväkotia varten. Rakennuslupa 1177-BC-84 vahvistettiin 28. helmikuuta 1985. Pääsuunnittelijana oli Espoon kaupungin teknisen viraston talosuunnitteluosaston arkkitehti Sirkka Ojanen.

Päiväkotirakennusta laajennettiin rakentamalla pääsisäänkäynnin yhteyteen uusi 10 neliömetrin suuruinen märkä- eli kuraeteinen. Entisestä tuulikaapista ja wc-tilasta tehtiin henkilökunnan pukuhuone suihkuineen sekä kuivaushuone. Vanhat teräslasiovet siirrettiin uudelle paikalleen. Vanha sisäänkäyntikatos purettiin ja korvattiin uudella, teräsrakenteisella katoksella. Entistä katosta kannattanut tiilipilari jäi uuden kuraeteisen kulmaan. Lisäksi rakennuksen luoteiskulmassa sijainnut ulkoviikohuone muutettiin henkilökunnan kahvihuoneeksi ja huoneen pohjoisseinä uusittiin muuttamalla oviaukko ikkunaksi. Sekä kuraeteisen että kahvihuoneen uusiin ulkoseinäpintoihin tehtiin vaaka-suuntainen puupanelointi. Rakennuksen koilliskulmassa sijainnut apulaisen asunto muutettiin lasten nukkumatilaksi. Kylpyhuone ja vaatehuone purettiin ja sisäänkäynti järjestettiin puhkaimella uusi sisäoven aukko tilan eteläseinään. Vanha ovi muurattiin umpeen ja entisestä eteistilasta

tehtiin varasto ja siivouskomero. Koillisosan porras-
huoneen ulko-ovi vaihdettiin teräslasioveksi. Aulan
eteläpuolisten huoneiden käyttötarkoitusta muu-
tettiin. Osastohuoneesta tehtiin liikuntahuone, ko-
kopäiväosaston tila muutettiin 3-6-vuotiaiden las-
ten, 25 hengen puolipäiväosaston ryhmähuoneeksi
ja laulu- ja leikkisaliin rakennettiin uusi kevyt väli-
seinä. Aulan itäpäädyssä oleva osastohuone muutet-
tiin kokopäiväosaston tilaksi ja huoneeseen raken-
nettiin puurakenteinen parvi ja sinne johtava porras.
Korjaustöiden aikana vanhat lattiapinnat korvattiin
uusilla linomatoilla ja laatoilla. Myös sisäovet ja osa
huonekaluista uusittiin. Loppukatselmus pidettiin
28.8.1985, jonka jälkeen uuden ruotsinkielisen päi-
väkodin toiminta pystytettiin aloittamaan.

Rakennuslupatunnus: 1177-BC-84

Toimenpide: Päiväkotirakennuksen muutos- ja laajennustyöt sekä ulkova-linevaraston uudisrakennus. Suomenkielinen päiväkot i muutti pois ja tilalle perustetiin ruotsinkielinen päiväkot i Mattbergets daghem och förskola, jonka käyttöön tilat korjattiin. Huoneita järjestehtiin uudelleen. Kantavat rakenteet säilyivät pääosin ennallaan. Muutokset olivat sisä- ja julkisivumuutoksia. Entinen koneellinen ilmastointi säilytettiin. Laajennustöit ä olivat märkäeteinen, sadekatoksen ja ulkova-raston rakentaminen. Muutostöiden pinta-ala oli 21,5 m² ja tilavuus 59 m³. Vanha ulkorakennus purettiin uuden alta.

Hakupäivämäärä: 13.7.1984

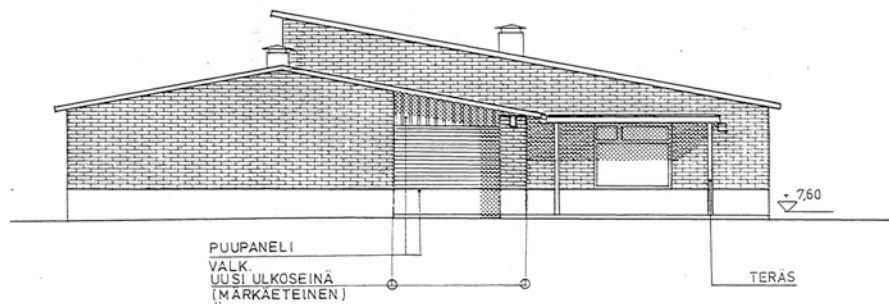
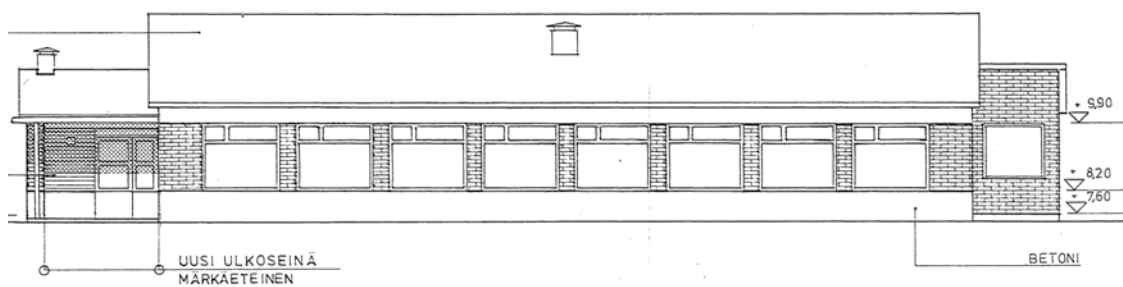
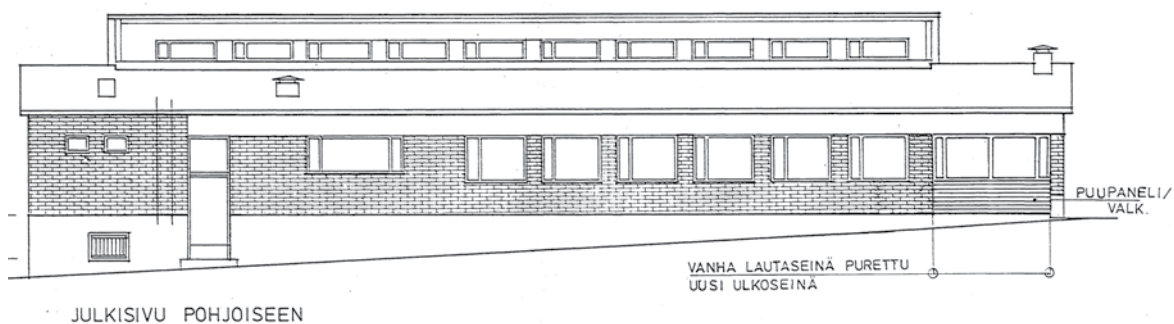
Vahvistettu: 28.2.1985

Loppukatselmus: 28.8.1985

Hakija: Espoon kaupunki

Arkkitehtisuunnittelu: Espoon kaupunki, tekninen virasto, talosuunnitteluosasto / arkkitehti Sirkka Ojanen

Muutosvaiheen piirustukset 1984

Päiväkodin muutosvaiheen julkisivut pohjoiseen, itään, etelään ja länteen, 5.7.1984. Espoon kaupungin tekninen virasto, talonsuunnitteluosasto. ERava.

2001

Vuonna 2001 laajennettiin päiväkodin keittiötä otamalla viereinen verstaatti osaksi uutta, suurempaa keittiötilaa.¹⁰¹ Samalla ikkunat uusittiin puu-alumiini-ikkunoiksi, joiden sisäpuitteissa on lämpölasit. Muutostöihin ei haettu rakennuslupaa eikä käytettävissämme ole ollut kyseisen muutosvaiheen piirustuksia.

Vuoden 2001 korjaustöiden aikana päiväkotia sekä yksi esikouluryhmä toimi väliaikaisesti Matinkylän kartanon päärakennuksessa.

Pari vuotta keittiölaajennuksen jälkeen keittiö muutettiin jakelukeittiöksi.¹⁰²

2013

Vuonna 2013 valmistui hankesuunnitelma 3741, jossa suunniteltiin Mattbergets daghemille rakennettavaksi uudisrakennus osoitteeseen Matinkallio 14. Hankkeen todettiin kuitenkin olevan liian kallis toteutettavaksi, ja siitä luovuttiin.

2016

Mattbergets daghemin vanhassa rakennuksessa Matinsyrjä 5A on nykyisin 44 lasta ja kuusi henkilökunnan jäsentä. Kokonaisuudessa päiväkotiin kuuluu 150 lasta ja 28 henkilökunnan jäsentä.

Päiväkodin koko nimi on Mattbergets daghem och förskola. Päiväkoti ylläpitää esikoulua, joka toimii Matlidenin koulukeskuksen alueen kaakkoisosassa (rakennus numero 16, Matinkallio 3). Rakennus on väliaikainen, siirtokelpoinen rakennus, jossa toimii neljän esikouluryhmän lisäksi myös Matlidens skolan alakoulun luokkia.

101 Mertaniemi, Christel. Suullinen tiedonanto 30.3.2016.

102 Mertaniemi, Christel. Suullinen tiedonanto 30.3.2016.

INVENTOINTI

Ulkotilainventointi

Sijainti ja piha	Päiväkotirakennus sijaitsee Matinsyrjän itäpuolella, huoltorakennuksen eli entisen terveystalon kaakkoispuolella. Päiväkodin piha laskee itään päin. Rakennuksen itäpuolella on Mattlidens gymnasiumin ja Mattlidens skolan rakennus. Pohjoispuolella on aidattu leikkiapiha sekä väliaikainen, siirtokelpoinen päiväkotirakennus. Koillispuolella on kaksi piharakennusta: jätehuone ja ulkovarasto. Eteläpuolella sijaitsee päiväkodin aidattu leikkiapiha, jolla on myös yksi ulkovaalivarasto. Varasto on vuodelta 1985, mutta se on lähes täysin uudistettu vuonna 2016. Pihan leikkivälineitä on uusittu 2000-luvulla.
Yleishahmo	Rakennuksen arkkitehtuuri edustaa ajalleen tyypillistä arkirakentamista. Päiväkoti on suhteellisen pienikokoinen, suorakulmainen, itä-länsisuuntainen paikalla muurattu punatiilirakennus, jolla on maalaamaton betonisokkeli. Myös osa seinäpinnoista on betonia. Puuikkunat on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi, mutta puitejako on lähes alkuperäinen. Rakennukselle antaa ilmettä sen epäsymmetrinen katto, joka on osin harjakatto, osin pulpettikatto.
Sokkeli	Rakennuksessa on maalaamaton betonisokkeli, joka on alkuperäisessä kunnossaan. Sokkelin pinnassa näkyy muottilautojen vaakasuuntainen kuviointi. Maasto laskee kohti itää, mistä johtuen rakennuksen itäosassa sokkeli on korkea. Sokkelissa on ilmanvaihtoriilöitä, jotta rakennuksen alustila tuulettuu. Itäpäädyssä sokkelin edustalla on mukulakivivyöhyke.
Julkisivut	Seinät ovat puhtaaksi muurattua raskasta punatiilimuuriseinää. Saumat ovat syviä. Ikkunasommittelu on rauhallista. Eteläisivun ryhmätilojen ikkunat ovat suuria. Ikkunoiden yläpuolinen osa seinäpinnasta on maalattua betonia. Pohjoisjulkisivun ikkunat ovat eteläpuolen ikkunoita pienempiä. Lisäksi pohjoiseen päin suuntautuvat aulan yläosan kapeat ikkunat. Länsijulkisivu on muita umpinaisempi ja siinä sijaitsee vain yksi ryhmätilan ikkuna. Pääsisäänkäyntiä on laajennettu ja uudistettu 1985 rakentamalla uusi märkäeteinen, jonka uudet ulkoseinät on vaakapaneloitu ja maalattu. Seiniin on kiinnitetty ulkovalaisimia sekä pohjoisjulkisivulle tikapuu. Pohjoisjulkisivun länsipäädyssä on alun perin sijainnut ulkovarasto oviineen. Varasto on muutettu 1985 kahvihuoneeksi, jolloin ovet on purettu ja paikalle on rakennettu suuri ikkuna ja seinät verhoiltu paneeloilla.
Ikkunat	Ikkunat on uusittu vuonna 2001. Alkuperäiset ikkunat ovat olleet puisia, ne on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi, joiden sisäpuitteissa on lämpölasit. Puitejakoa on hieman muutettu alkuperäisestä. Myös ikkunapellit on uusittu 2001 ja ne ovat harmaaksi maalattua teräspeltiä.
Sisäänkäynnit ja ovet	Pääsisäänkäynti sijaitsee eteläjulkisivun länsiosassa ja se on uusittu ja siirtynyt laajennuksen myötä 1985. Ovet ovat siniharmaat teräslasiovet. Oven vierustassa on vaakaponttilaudoitettua seinäpintaa. Sisäänkäyntikatos on teräsrakenteinen ja se on rakennettu vuonna 1985. Katteena on profiilipeltikate. Katoksen kohdalla on alkuperäinen betonilaatoitus (1961). Pohjoisjulkisivun itäosan ovi on vaihdettu vuonna 2001 teräslasioveksi, jota kautta pääsee porrashuoneeseen ja sieltä kellariin ja keittiöön.
Katto	Päiväkotirakennuksen katto on osin harja-, osinpulpettikatto. Rakennuksessa on alkuperäinen, sinkitty ja saumattu teräspeltikate. Räystäät ovat lyhyitä. Syöksytorvet ja riippukourut on uusittu (1985). Ne ovat galvanoitua peltiä. Päättyräystäslauta on maalattu valkoiseksi. Pohjoisen puoleiselle katon lappeelle on lisätty ilmanvaihtolaitteistoa vuonna 2001, kun keittiötä on laajennettu. Katolla on aulan ikkunoita, joiden ympäristö on verhoiltu levyillä. Osa hormoneista on alkuperäisiä (1961) ja pellitettyjä.

6) Päiväkodin pääsisäänkäynti sijaitsee rakennuksen lounaiskulmassa. Vanha sisäänkäyntikatos on korvattu uudella märkäeteisen rakentamisen yhteydessä vuonna 1985. Laajennusosan ulkoseinässä on vaakalaudoitus. Katto on osin pulpetti-, osin harjakatto.

7) Eteläjulkisivulla on suuria osastohuoneiden ikkunoita. Ikkunoiden yläpuolinen osa seinästä on betonia. Itäpäädyn sokkeli on korkea.

8) Pohjoisjulkisivun vasemmassa päädyssä sijaitseva ulko-ovi on vaihdettu teräslasioveksi. Oikealla näkyy varastosta kahvihuoneeksi vuonna 1985 muutetun tilan uusi ulkoseinä puuverhoiluineen ja ikkunoineen. Katolle on lisätty 2001 keittöön ilmanvaihtolaitteistoja. Katolla näkyvät hallin ikkunat.

Sisätilakatselmus

Tilahahmo	Päiväkoti on pienikokoinen, yksikerroksinen rakennus, jonka pääsisäänkäynti sijaitsee luoteiskulmassa. Eteisestä pääsee rakennuksen päätilaan eli suureen itä-länsisuuntaiseen kaltevakattoiseen halliin, joka saa luonnonvaloa pohjoiseen suunnatuista tilan yläosan ikkunoista. Hallin etelä- ja itäpuolelle sijoittuvat suuret ryhmähuoneet kun taas pohjoissivua vasten sijaitsevat nukkumahuone, keittiö, kanslia, wc-tilat ja henkilökunnan kahvihuone. Rakennuksen länsipäädyssä on henkilökunnan pukuhuoneta. Rakennuksen koilliskulmassa on pieni kellaritila.
Käyttö	Rakennuksessa toimii ruotsinkielinen päiväkoti Mattbergets daghem. Päiväkoti on nykyisin henkilömäärältään niin suuri, että vain osa lapsista mahtuu vanhaan rakennukseen. Talossa on tällä hetkellä vain 3–5-vuotiaiden ryhmiä.
Kantavat rakenteet	Rakennuksen ala- ja yläpohjat ovat paikalla valettua betonia. Pystysuuntaisina kantavina materiaaleina ovat tiilimuurit ja paikoin, kuten hallin sivuilla, paikalla valetut betonipilarit.
LVIS-tekniikka	Rakennuksessa on vesikeskuslämmitys. Vesikiertoiset patterit ovat alkuperäisiä (1961). Rakennus on yhdistetty kaukolämpöverkostoon Matinsyrjä 9:n huoltorakennuksessa sijaitsevan lämmönjakohuoneen kautta, jossa alun perin polttoaineena on ollut öljy. Päiväkodin hallin kattoon on ripustettu lisälämmittimiä. Päiväkodissa on koneellinen ilmanvaihto ja laitteistoa on uusittu.
Kellarikerros	Rakennuksen koilliskulmassa on pieni kellaritila, joka on alun perin toiminut juurekasvarastona ja talouskellarina, nykyisin se on varastotilaa. Kellaritilaan pääsee keittiön itäpuolen porrashuoneesta, jolla on erillinen sisäänkäyntinsä pohjoisjulkisivulla.
Ensimmäinen kerros	Pääsisäänkäynnin yhteydessä oleva kuraeteinen on rakennettu laajennuksena vuonna 1985. Hallissa on sekä vaatesäilytystiloja että leikkialueita. Hallin pohjoisen puolisen seinän yläosassa on kuvataiteilija Riitta Värilän lopputyönään tekemä seinämaalaukseen vuodelta 1961. Hallin yläosassa on pohjoiseen avautuvia ulkoikkunoita ja vastakkaisella puolella, hieman matalammalla tasolla on sisäikkunoita, jotka ovat alkuperäisiä puuikkunoita (1961). Hallin ja useimpien muidenkin tilojen sisäkatot ovat kaltevia. Päiväkodin lattiamateriaaliksi on vuonna 1985 vaihdettu linoleum-matto. Sisäovet ovat pääosin laakaovia vuodelta 1985. Sisäseinät ovat pääosin rapattuja ja maalattuja tiiliseiniä (1961), osa seinistä on kevyitä levyseiniä. Vuonna 2001 keittiötä on laajennettu muuttamalla verstaas osaksi keittiötä, jolloin purettiin yksi väliseinä. Nykyisin keittiö on kuitenkin vain jakelukeittiö. Koilliskulmassa oli alun perin päiväkotiapulaisen asunto. Vuonna 1985 se muutettiin päiväkodin ryhmähuoneeksi, jossa nukutaan päiväunia. Aulan eteläpuolen ryhmähuoneet ovat suuria ja valoisia. Sisäkatot ovat kaltevia ja niissä on akustisia kuitulevyjä. Kahden huonetilan välissä oleva paljeovi on alkuperäinen. Kaakkoiskulman huoneta on muodostettu jakamalla suuri ryhmähuone uudella (1985) väliseinällä kahteen osaan. Vanhan päiväkotirakennuksen henkilökunnan tilat ovat riittämättömät ja ahtaat. Esimerkiksi wc-tiloja on liian vähän. Alun perin rakennuksessa oli henkilökunnalle tarkoitettuja tiloja kanslian lisäksi vain kanslian etuhuone sekä siihen liittyvä wc. Luoteiskulman ulkoviivavarasto on muutettu sosiaalitilaksi/kahvihuoneeksi 1985. Tällöin rakennettiin myös henkilökunnan pukuhuone ja suihkutila entisestä kuivaushuoneesta. Jo 20 vuoden ajan on etsitty päiväkodille lisätiloja.

A) Päiväkodin hallin pohjoissivulla on taiteilja Riitta Värilän seinämaalaukset, jotka valmistuivat vuonna 1961.

B) Halli on päiväkodin päätila. Se saa luonnonvaloa pohjoisesta seinien yläosan ikkunoista. Etelän puolella on alkuperäiset puiset sisäikkunat viereisiin osastuhuoneisiin päin. Kattoon on ripustettu lisälämmittimiä.

C) Päiväkodin koilliskulmassa sijaitsi alun perin apulaisen asunto. Nykyisin paikalla sijaitsee lasten nukkumahuone.

D) Päiväkodin keittiötä on laajennettu vuonna 2001.

E) 3-6-vuotiaiden lasten osastohuonetta käytetään myös ruokailuun. Tilassa on alkuperäiset paljeovit viereiseen ryhmähuoneeseen. Suuret ikkunat avautuvat etelään. Ikkunat on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi. Sisäkatossa on akustolevyjä.

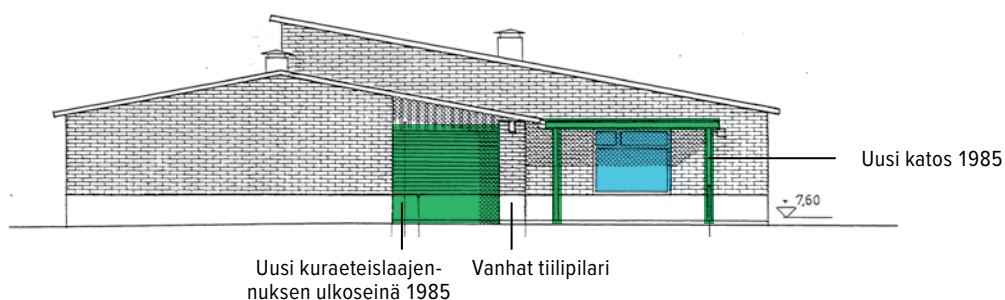
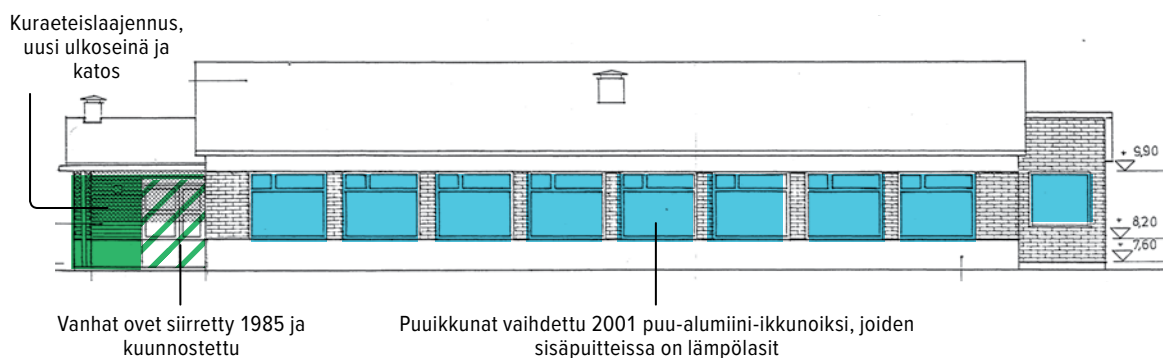
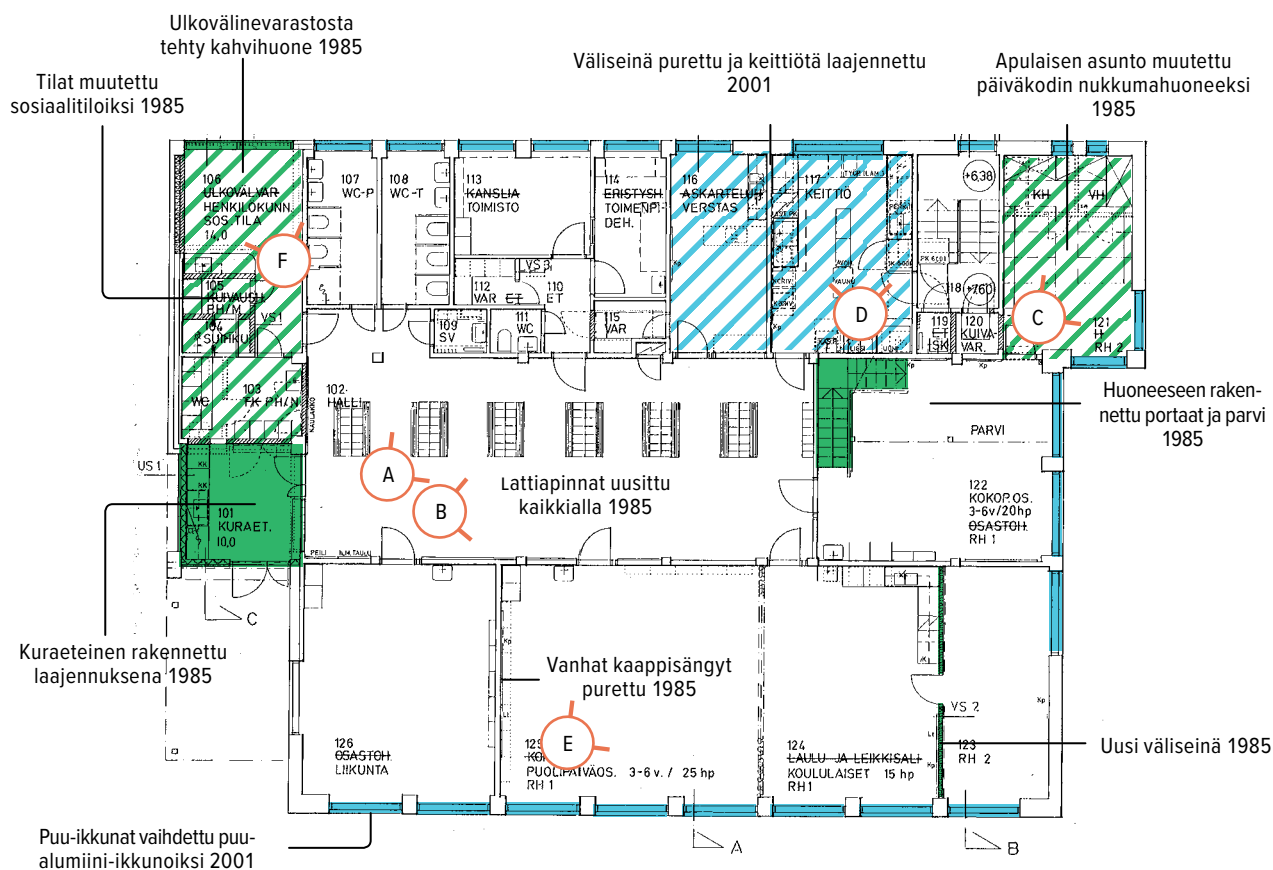

F) Rakennuksen luoteiskulman ulkoviivavarasto on muutettu vuonna 1985 henkilökunnan kahvihuoneeksi. Ikkunaseinän paikalla sijaitsi alun perin varaston ulko-ovi.

Muutoskaaviot

● 1980-luku

● 2000-luku

Mattbergets daghemin ensimmäisen kerroksen, etäläulkisivun ja länsipäädyn muutoskaaviot. Kaavion taustapiirustukset ovat vuodelta 1984, Espoon kaupungin tekninen virasto, talonsuunnitteluosasto. ERava.

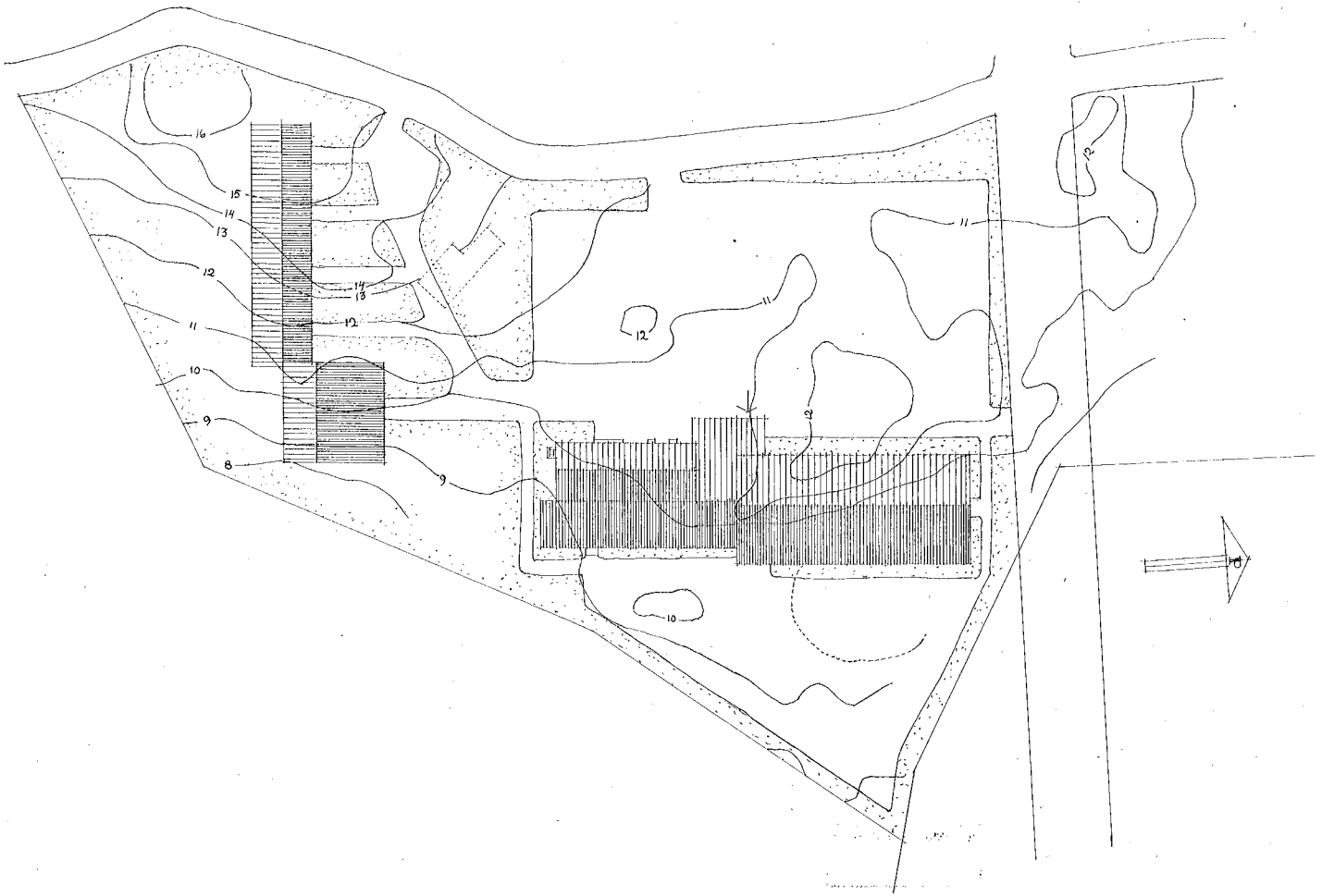

9) Mattlidens skolan alakoulu
länsijulkisivu kuvattuna kesällä 2015.
EKM.

3 KANSAKOULU

Osoite	Matinkallio 3 / Mattberget 3, 02330 Espoo
Nimihistoria	1959–31.7.1977 Mattby svenska folkskola / Matinkylän ruotsalainen kansakoulu 1.8.1977–31.12.2005 Mattbergsskolan (ala-aste) 1.1.2006– Mattlidens skola, alakoulu
Pysyvä rakennustunnus	100345472P
Kiinteistötunnus	49-434-1-329
Tila	1:329 Bergkulla I
Arkkitehti	Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg / Arkkitehtitoimisto E. v. Ungern-Sternberg & Co
Muut suunnittelijat	Ei tietoa
Rakennuttaja	Espoon kunta
Omistus, hallinnointi	Espoon kaupunki, Tilapalvelut-liikelaitos
Suunnittelu- ja rakentamis- ajankohta	1958–1959
Kerrosala (kem ²)	2 195
Tilavuus (m ³)	8 100
Kerroslukumäärä	Kaksi kerrosta. Lisäksi pieni kellaritila, ullakolla iv-konehuone.
Kaavatilanne	Asemakaava maanalaisia tiloja varten (049-920300), tullut voimaan 17.2.2010. Yleiskaava (49-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.
Suojelutilanne	Rakennusta ei ole suojeltu.
Nykyinen käyttötarkoitus	Ruotsinkielisen Mattlidens skolan luokkien 1–6 koulurakennus
Käyttöhistoria	1959–1977 ruotsinkielinen kansakoulu, vuoteen 1964 asti myös suomenkielinen kansalaiskoulu ja vuosina 1966–1973 myös ruotsinkielinen keskikoulu Esikoulu toimi kansakoulurakennuksessa vuosina 1973–1981. Alun perin rakennuksessa oli myös vahtimestarin asunto, käytössä viimeistään vuoteen 1992. 1977– peruskoulu, luokat 1–6
Kohdekuvaus	Mattlidens skolan alakoulun vanha rakennus sijaitsee koulukeskusalueen keskellä, pohjois-etelä-suuntaisena ja se liittyy pohjoispäädystää lukion ja yläkoulun rakennuksiin. Koulun länsi- ja itäpuoleisilla pihilla on kumpuilevia avokallioita. Alun perin kansakouluksi rakennettu koulurakennus on kaksikerroksinen, pitkä rakennus, jonka massa polveilee maastonmuodot huomioon ottaen. Rakennuksessa on loiva peltikatteinen harjakatto. Eteläsiivessä sijaitseva voimistelusalali on muuta osaa korkeampi. Rakennuksen pääjulkisivu suuntautuu länteen. Pääsisäänkäynnin yhteydessä on kalteva sadekatos. Rakennuksen aksenttina toiminut punatiiliippi on purettu. Rakennuksessa on korkea betonisokkeli, joka on muutostöiden yhteydessä slammattu ja maalattu. Seinäpinnoissa on sekä punatiiliisiä vyöhykkeitä että rapattuja ja vaaleaksi maalattuja seinäpintoja. Vaakasuuntaiset betonivyöhykkeet rytmittyvät pystysuuntaisten tiilipintojen kanssa seinäpinnoissa. Luokahuoneiden suuret ikkunat suuntautuvat länteen ja itään. Voimistelusalalin ikkunat ovat muita korkeampia. Sommittelun rytmi on eloisaa ja hallittua. Sisätilat on ratkaistu keskeiskäytäväperiaattella. Luokahuoneet saavat lisävaloa käytävän puoleisten seinien yläosien ikkunoista. Sisätiloissa on tehty käyttötarkoituksien muutosten myötä myös tilahahmon muutoksia, mutta rakennuksen päälinjat ovat säilyneet. Lännen puoleisen pääsisäänkäynnin yhteydessä on puolikerros, joka oli 1950-luvulle tyypillinen ratkaisu.

Rakennus- ja muutosvaiheet	1958–1959: Rakennuslupa 49-1958-700-A, vahvistettu 24.11.1958. Uudisrakennusvaihe. Pääsuunnittelija: arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg. 1978–1982: Rakennuslupa 49-1978-599-C, vahvistettu 1.8.1978. Peruskorjaus ja muutostöitä. Uusi jätekatos. 1992: Rakennuslupa 49-1992-1215-C, 26.11.1992. Poistumistiemuutoksia. 1997–1999: Rakennuslupa 49-1997-1533-B, vahvistettu 5.2.1998. Lukiota laajennettiin ja muutostöiden yhteydessä ala-asteen rakennus yhdistettiin pohjoispäädystä lukion ja ylä-asteen rakennukseen. 2001–2002: Rakennuslupa 49-2001-2042-A, vahvistettu 4.4.2002. Peruskorjaus ja laajennus sekä väliaikaisen koulurakennuksen rakentaminen (rakennus 16).
Historialliset arvot	Alun perin kansakouluna toiminut rakennus kuuluu koulukokonaisuuden rakentumisen ensimmäiseen vaiheeseen. Rakennus on ollut koulukäytössä aina siitä asti, kun siinä aloitti vuonna 1959 toimintansa ruotsinkielinen kansakoulu Mattby svenska folkskola.
Identiteetti- ja symboliarvot	Rakennuksella on symbolista merkitystä, sillä koulukeskuksen koulutoiminta käynnistyi tästä rakennuksesta, kun Mattby svenska folkskola aloitti siinä 1959 toimintansa. Koulukeskus on kasvanut tämän koulurakennuksen ympärille.
Kaupunkikuvalliset arvot	Rakennuksella on kaupunkikuvallista merkitystä. Sen länteen suuntautuva pääjulkisivu sekä sen edessä oleva kallioinen leikkihiha näkyvät nykyiselle Matinsyrjälle/Matinkalliolle, joka on vanha tie-linja ja joka rakennuksen syntyvaiheessa oli pääväylä Matinkylään. Nykyinen pääväylä on itäpuolella oleva Gräsanlaakson suunta ja idästä päin tarkasteltuna alakoulun rakennus on jäänyt uudempien rakennusten taakse hieman piiloon.
Kyläkuvalliset ja maisemalliset arvot	Alakoululla on merkittäviä kyläkuvallisia ja maisemallisia arvoja. Alakoulu ja entinen opettajien asuntolarakennus ovat samassa koordinaatistossa myöhemmin rakennetun yläkoulun ja lukion rakennuksen kanssa ja ne muodostavat oman kokonaisuutensa. Kaikissa koulukeskusalueen 1950-1960-luvuilla rakennetuissa rakennuksissa on samoja piirteitä: punatiiliseinät, paikalla valetut betonisokkelit, loivat kattokulmat ja lyhyet räystäät. Lisäksi alakoulun ja asuntolan seinäpinnoissa on myös vaaleita rapattuja seinävyöhykkeitä. Alakoulu on näistä koulun alkuvaiheen rakennuksista tärkein. Rakennus on sijoitettu kallioiseen maastoon siten, että luonnonmuodot ovat säilyneet ja ne on otettu osaksi leikkihihaa.
Rakennushistorialliset arvot	Kohteen rakennustekniset ja tilalliset ratkaisut ovat ajalleen tyypillisiä eikä niissä esiinny uusia innovaatioita. Rakennus on paikalla rakennettu ja se on toteutettu säästeliäästi ajalleen tyypillisistä, kestävästä materiaaleista. Seinäpinnoissa vaihtelevat punatiiliset, betoniset ja rapatut ja vaaleaksi maalatut pinnat. Rakennuksen pohjaratkaisu perustuu keskeiskäytävään. Päätilana on voimistelu- ja juhlasali toisen kerroksen eteläpäässä.
Rakennustaiteelliset arvot	Alakoulu on pienimittakaavainen, lapsille suunniteltu rakennus, jonka vahvimpiin arkkitehtonisiin arvoihin kuuluvat rakennuksen istuttaminen maastoon sekä rakennusmassan hallittu polveileva rytmi ja kattomaisema. Tilallinen hierarkia näkyy sekä rakennuksen massoittelussa että julkisivujen sommittelussa erilaisina materiaali- ja väyhykkeinä. Rakennus luo harkitun kokonaisuuden yhdessä asuntolarakennuksen kanssa. Koulun sisätilojen puolikerros on 1950-luvulle tyypillinen piirre. Luonnonvalon saanti on otettu huomioon sisätiloissa ja luokahuoneiden ikkunat ovat suuria. Rakennus on arkkitehti Erich von Ungern-Sternbergin suunnittelema. Hän suunnitteli useita koulurakennuksia, joista ainakin neljä sijaitsee Espoossa. Hänen suunnittelemaansa koulurakennuksia ei ole kattavasti tutkittu, mutta tämä Mattlidenin rakennus on hieno esimerkki arkkitehdin taidokkuudesta suhteuttaa rakennus ympäristöönsä ja maastoonsa. Alakoulun rakennus kuuluu Mattlidenin koulukeskuksen rakennuksista arvokkaimpien rakennusten joukkoon. 1950-luvun kouluarkkitehtuurissa esiintyi parhaimmillaan vapautunutta muodonantoa, kuten vinoja kulmia, kaarevia seinäpintoja tai geometrisiä kattoja, joita von Ungern-Sternbergin arkkitehtuurissa ei esiinny.
Säilyneisyysarvot	Rakennuksen ulkohahmo on hyvin säilynyt. Suurimmat muutokset ovat tapahtuneet pohjoispäädystä, jonne on rakennettu lukion laajennusosa, sekä rakennuksen eteläosassa, jossa on tehty ikkuna- ja ovimuutoksia sekä purettu aiemmin aksenttina toiminut tiilipiippu. Muutokset on kuitenkin tehty vanhaa arkkitehtuuria kunnioittaen ja rakennuksen luonne on säilynyt. Sisätiloissa on tehty eriaikaisia muutoksia, joiden yhteydessä myös joidenkin tilojen tilajakoa on muutettu. Keskeiskäytävään perustuva kokonaisratkaisu on kuitenkin säilynyt. Pääporras on alkuperäisessä asussaan. Päätilana on korkea voimistelusalali.
Arvotuslause	Rakennus on 1950-luvun kansakoulurakennus, jonka hienoimpia piirteitä ovat rakennuksen sijoittaminen maastoon sekä massoittelun ja sommittelun hienovarainen vaihteleva rytmi ja polveilu. Rakennus on hyvin säilynyt.
Ominaispiirteet	Rakennus on osa kokonaissommitelmaa yhdessä asuntolarakennuksen kanssa. Alakoulu on sommitelman päärakennus. Rakennuksen sovitut maastoon on harkittu. Rakennuksen arkkitehtuurin piirteitä ovat loiva ja rytmikäs kattomaisema, tiili-, betoni- ja rappauspintojen rytminen vuorottelu seinäpinnoissa sekä ikkuna-aukotuksessa näkyvä tilallisen hierarkian ero. Sisätilan merkittävimpiä piirteitä ovat puolikerros ja sisääntuloaulan porras, keskeiskäytävät ja korkea voimistelusalali.

Mattby svenska folkskolan ja opettajien asuntolarakennuksen uudisrakennusvaiheen asemapiirros 15.11.1958. Rakennukset sijoitettiin keskenään samaan koordinaatistoon. Kansakoulurakennus on pohjois-eteläsuuntainen, asuntolarakennus sijaitsee itä-länsisuuntaisena maastonmuotoja myötäillen. Piirrokseen on merkitty pisteviivalla puretun ulkorakennuksen sijainti. Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg 23.8.1958. ERava.

UUDISRAKENNUSVAIHE 1958–1959

Matinkylän ruotsalainen kansakoulu Mattby svenska folkskola perustettiin vuonna 1959. Espoon kunta rakennutti koululle vuosina 1958–1959 oman uudisrakennuksen Matinkylään. Arkkitehtipiirustukset tilattiin Arkkitehtitoimisto E. v. Ungern-Sternberg & Co:lta, jossa työtä johti arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg. Erich von Ungern-Sternberg suunnitteli samanaikaisesti sekä koulurakennuksen että sen naapuriiin rakennettavan kansakoulun opettajien asuntolarakennuksen.

Rakennuslupa 49-1958-700-A koski sekä kansakoulurakennusta että kansakoulun opettajien asuntola. Lupa vahvistettiin 24. marraskuuta 1958. Koulu- ja asuntolarakennukset rakennettiin Mattbyn yksinäistalon Mattby-nimisen tilan sille osalle, joka oli Espoon kunnan omistuksessa.

Rakennuslupatunnus: 49-1958-700-A

Toimenpide: Kaksi uudisrakennusta: Mattby svenska folkskola ja Mattby svenska folkskolan opettajien asuntola.

Vahvistettu: 24.11.1958

Loppukatselmus: Ei tiedossa. Rakennukset otettiin käyttöön vuonna 1959.

Hakija: Espoon kunta

Arkkitehtisuunnittelu: Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg /Arkkitehtitoimisto E. v. Ungern-Sternberg & Co

Koulurakennuksen alkuperäispiirustuksia aina luonnosvaiheesta työpiirustuksiin säilytetään Espoon kaupunginmuseon arkistossa. Rakennuslupapiirrokset ovat sähköisinä Espoon kaupungin rakennusvalvontakeskuksen arkistossa ja lisäksi paperisina Espoon kaupunginarkistossa.

Koulusta tuli Espoon suurin ruotsinkielinen kansakoulu. Monet koulun oppilaista olivat Helsingistä Espooseen muuttaneiden perheiden lapsia. Mattby svenska folkskola korvasi Gräsa skolan ruotsinkielisen osan.¹⁰³ Koulun vihkiäispuheessa todettiin koulun olevan viihtyisä, hyvin suunniteltu ja halpa.¹⁰⁴

Kansakoulurakennuksessa toimi myös kansalaiskoulu, mutta sen toiminta lopetettiin vuonna 1964. Tällöin rakennuksen luokkatiloja jäi vapaaksi.¹⁰⁵

¹⁰³ Stadius 1998, 40.

¹⁰⁴ Stadius 1998, 29-30.

¹⁰⁵ Stadius 1998, 40.

KANSAKOULURAKENNUS 1959

Sijainti ja piha	Kansakoulurakennus sijoitettiin pohjois-eteläsuuntaisena aiemmin rakentamattomalle paikalle. Koulun itäpuolella oli avointa peltomaisemaa, eteläpuolella sijaitsi Matinkylän kartano sekä peltoja. Maasto laskee sekä kohti etelää että itää ja rakennuksen itä- ja länsipuolelle jätettiin avokallioita osaksi pihamaata. Kansakoulurakennuksen ja sen viereen samanaikaisesti rakennetun, itä-länsisuuntaisen opettajien asuntolarakennuksen väliin jäi kalteva piha, jolta purettiin ulkorakennus vuonna 1958.
Yleishahmo	Kansakoulurakennuksesta tehtiin kaksikerroksinen, pitkä rakennus, jonka yleisilme on horisontaalinen. Eteläpäädyssä, johon sijoitettiin voimistelusalii, tehtiin muuta osaa korkeampi. Koko sommitelman aksenttina toimi rakennuksen eteläisivulla sijainnut korkea punatiiliippiippu. Kattokulmat ovat loivia. Länsijulkisivun keskiosassa sijaitsevaa pääsisäänkäyntiä korostettiin pitkällä sadekatoksella.
Sokkeli	Sokkeli valettiin betonista, jonka pinta jätettiin todennäköisesti maalaamatta. Tontin kaltevuudesta johtuen sokkelin korkeus vaihtelee rakennuksen eri kohdissa.
Julkisivut	Julkisivusommittelu perustui säännöllisiin ikkunajakoihin, punatiilen ja kantavina rakenteina toimivien betoniosien sekä rapattujen ja maalattujen seinäpintojen vyöhykkeiden hallittuun rytmiin. Voimistelusalii korostettiin suuremmalla ikkuna-aukotuksella sekä vaalealla, rapatulla seinäpinnalla.
Sisäänkäynnit ja ovet	Koulun pääsisäänkäynti sijoitettiin länsijulkisivun keskiosaan kaltevan sadekatoksen alle. Itäjulkisivun puolelle rakennettiin vastaavalle kohdalle mutta puoli kerrosta alemmalle tasolle toinen sisäänkäynti. Pääovet olivat ikkunallisia pariovia. Itäjulkisivun eteläosassa oli toinenkin sisäänkäynti, jota kautta pääsi porrashuoneeseen ja sieltä edelleen ensimmäisen kerroksen kaakkoiskulmassa sijaitsevaan vahtimestarin asuntoon, vahtimestarin pieneen kellaritilaan ja koulun toiseen kerrokseen. Eteläpäädyssä ei ollut ulko-ovia. Pohjoispäädyn keskellä oli verastilojen sisäänkäynti.
Ikkunat	Ikkunat olivat valkoiseksi maalattuja erikokoisia puuikkunoita. Luokahuoneet saivat luonnonvaloa itään ja länteen suunnatuista suhteellisen suurista ikkunoista. Voimistelusalii länteen suunnatut ikkunat olivat muita korkeampia. Kellarikerroksen ikkunat olivat pieniä.
Katto	Katosta tehtiin loiva, kapearäystäinen harjakatto, mutta rakennuksen kaakkoiskulman osalla on pulpettikatto. Kate-materiaalina käytettiin saumattua teräspeltiä.

KANSAKOULURAKENNUKSEN SISÄTILAT 1959

Tilahahmo	Koulurakennuksen tilaratkaisu perustui keskikäytävään, jonka leveys vaihteli eri puolin rakennusta. Pääsisäänkäynti sijoitettiin välikerrokseen rakennuksen länsipuolelle, josta on yhteys alempana sijaitsevaan ensimmäiseen kerrokseen sekä ylempänä sijaitsevaan toiseen kerrokseen. Lisäksi rakennuksen kaakkoiskulmaan rakennettiin pieni kellaritila. Normaalisti luokahuoneista tehtiin suuria, molemmin puolin käytävää sijoittuvia suorakulmaisia huoneita, verastiloista ja voimistelusalista tehtiin muita suurempia.
Käyttö	Rakennuksen valmistuttua koulussa toimi sekä ruotsinkielinen kansakoulu että jonkin aikaa suomenkielinen kansalaiskoulu. Lisäksi rakennuksen kaakkoiskulmassa oli vahtimestarin asunto.
Kellarikerros	Kaakkoiskulmaan tehtiin pieni vahtimestarin kellaritila. Muu osa kellaritasosta oli käyttämätöntä alustilaa.
Ensimmäinen kerros	Ensimmäisen kerroksen pohjoisosassa sijaitsivat metallityö- ja veistoluokat, opetuskeittiön tiloja sekä pieni louhimaton tila. Eteläosassa oli leveän keskikäytävän itäpuolella alakoulun luokahuoneita sekä vahtimestarin kahden huoneen ja keittiön asunto ja länsipuolella varastoja, tyttöjen ja poikien käymälät, polttoainetarasto ja kattilahuone. Käymälöillä, polttoainetarastolla ja kattilahuoneella oli omat sisäänkäyntinsä rakennuksen länsijulkisivulla.
Välikerros	Rakennuksen länsipuolelle tehtiin pääsisäänkäynnin yhteyteen välikerros, jossa sijaitsivat opettajanhuone ja johtajan kanslia sekä mosaiikkibetoniaskelmainen betoniporras, josta pääsi sekä ensimmäiseen että toiseen kerrokseen.
Toinen kerros	Toisen kerroksen keskiosassa oli aula, jonka itäpuolella olivat kirjasto- ja kerhuhuone. Pohjoisosassa sijaitsi leveän keskikäytävän molemmin puolin suuria luokahuoneita, joista yksi oli tyttöjen käsityöluokka. Eteläosassa oli korkea voimistelusalii näyttämöineen, pukuhuoneet, henkilökunnan huone ja koulukeittola.
Kantavat rakenteet	Rakennuksen kantavina rakenteina ovat paikalla valettu betoni ja paikoin tiilimuurit.
LVIS-tekniikka	Rakennus liitettiin kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon. Rakennuksessa oli öljylämmitys. Polttoainetarasto ja kattilahuone piippuineen sijaitsivat ensimmäisen kerroksen lounaiskulmassa.

MYÖHEMMÄT MUUTOSVAIHEET

1966–1973 Esbo svenska mellanskola eli Espoon ruotsalainen keskikoulu oli perustettu vuonna 1966 ja se toimi vuosina 1966–1973 samassa rakennuksessa kansakoulun kanssa sekä osittain Finnoosissa. Vuonna 1973 keskikoulu muutti omaan uuteen koulutaloonsa, joka rakennettiin Mattby folkskolan pohjoispuolelle. Oppilaita sillä oli 232.¹⁰⁶

1977–1982

Peruskoulujärjestelmään siirtymisen myötä muutettiin kansakoulu peruskouluksi. Mattby svenska folkskolasta tuli 1. elokuuta 1977 alkaen Mattbergsskolan-niminen peruskoulun ala-aste.

Esbo svenska mellanskola sai käyttöönsä kansakoulun pohjoispuolelle oman uudisrakennuksensa vuonna 1977. Muuton jälkeen vapautuneista keskikoulun käytössä olleiden tilojen huonejakoa ja käyttötarkoitusta muutettiin ja otettiin Mattbergsskolanin käyttöön. Rakennuslupa 49-1978-599-C vahvistettiin 1. elokuuta 1978. Loppukatselmus pidettiin vasta huhtikuussa 1982. Korjaustöiden aikana osa koulusta käytti vuodesta 1981 alkaen koulukeskuksen länsipuolelle osoitteeseen Matinsyrjä 4 vuonna 1981 uudelleenpystytetyn Stockhusetin tiloja väistötiloinaan.

Rakennuslupatunnus: 49-1978-599-C

Toimenpide: Mattbergsskolan-rakennuksen muutostyöt. Rakennukseen tehtiin käytön vaatimia väliseinämuutoksia. Toimenpide aiheutti myös julkisivumuutoksia. Pihalle rakennettiin roska- ja laattikkokatos Terveystalon edustaja esitti, että muutoksen yhteydessä tuli järjestää yhteys sisäkautta toiseen poikien wc-tilaan kuten jo aikaisemmin oli järjestetty tyttöjen wc:n osalta.

Vahvistettu: 1.8.1978

Loppukatselmus: 7.4.1982

Hakija: Espoon kaupunki, Talonrakennusosasto

Arkkitehtisuunnittelu: Espoon kaupungin tekninen virasto, talonsuunnitteluosasto, arkkitehti Tuula Jussila

1987

Koulu kärsi 1980-luvulla tila-ongelmista. Esimerkiksi vuonna 1987 Mattbergsskolanissa oli 21 perusryhmää, joista kahdeksan oli liikaa. Lisätilaa oli onneksi saatu Stockhusetin lisäksi myös koulukeskuksen eteläpuolella sijaitsevasta Matinkylän kartanosta¹⁰⁷, jonka Espoon kaupunki oli ostanut vuonna 1985.

1992

Vuonna 1992 tehtiin Mattbergsskolanissa poistumistie- ja palo-osastointimuutoksia.

Rakennuslupatunnus: 49-1992-1215-C

Toimenpide: Mattbergsskolanin muutos. Koulurakennuksen julkisivua muutettiin, kun pohjoispäätyyn rakennettiin teräsrakenteinen, kaksikaistainen poistumistieporras. Sisätiloissa palo-osastointia ja poistumistietä muutettiin.

Vahvistettu: 26.11.1992

Loppukatselmus: 12.9.1995

Hakija: Espoon kaupunki

Arkkitehtisuunnittelu: Rakennusarkkitehti Juhani Heikkilä, Espoon kaupungin tekninen virasto, talonsuunnitteluosasto

1997–1999

Vuonna 1997 aloitettiin ala-asteen pohjoispuolella sijaitsevan Matlidens gymnasiumin ja Matlidens skolan korjaus- ja laajennustyöt. Laajennusosa yhdisti Mattbergsskolanin ala-asteen, Matlidens skolan yläasteen sekä Matlidens gymnasiumin rakennukset toisiinsa. Koska rakennusten kerrokset ovat eri korkeudella, rakennettiin ala-asteen koulun pohjoispäätyyn yhdysosaan johtavat rampit.

Kun laajennusosa valmistui vuonna 1999, saatiin koottua saman katon alle nekin ala-asteen ja lukion oppilaat, jotka tilan puutteen vuoksi oli hajautettu Matinkylän kartanoon ja ostoskeskukseen. Laajennusosaan valmistui yhteisen ruokailu- ja oleskelutilan lisäksi muun muassa erillinen tietokoneluokka sekä äänitysstudio.¹⁰⁸ Mattbergsskolanin käytäville lisättiin teräslasipalo-ovet.

Rakennuslupatunnus: 49-1997-1533-B

Toimenpide: Lukion muutos ja laajennus. Yhdistäminen ala- ja yläaste-rakennukseen.

Vahvistettu: 5.2.1998

Loppukatselmus: 14.12.1999

Hakija: Espoon kaupunki, Tekninen keskus, talonsuunnittelupalvelut

Arkkitehtisuunnittelu: Arkkitehti Reijo Ahtiainen, Espoon kaupunki, Tekninen keskus, talonsuunnittelupalvelut

Muuta: Alueella oli voimassa rakennuskielto, joka päättyi 31.12.1999.

¹⁰⁶ Stadius 1998, 55.

¹⁰⁷ Hufvudstadsbladet 11.11.1987. Skolgång i två skift hotar Esbo. EKA.

¹⁰⁸ Päiväämätön lehtileike mahdollisesti vuodelta 1996. Start för sanering av Matlidens och Lagstad år 1997; päiväämätön artikkeli Kansainvälinen yo-linja aukeaa myös suomenkielisille. EKA.

2001–2002

Mattbergsskolanissa tehtiin vuosien 2001–2001 aikana peruskorjaus, jonka yhteydessä talotekniikka uusittiin, julkisivuja kunnostettiin, vesikate uusittiin ja tehtiin pieni ensimmäisen kerroksen laajennus entiseen louhimattomaan tilaan. Sisätiloihin tehtiin alaslaskettuja kattoja, lattioihin asennettiin uudet muovimatot. Pääsuunnittelijana oli insinööri Heikki Halsti, Arkkitehtitoimisto Kaupunkisuunnittelu Oy / Suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy. Rakennuslupa 49-2001-2042-A vahvistettiin 4. huhtikuuta 2002 ja samalla rakennusluvalla rakennettiin koululle kaksi uutta väliaikaista rakennusta, joita voitiin käyttää väistötiloina rakennustöiden aikana. Peruskorjaus valmistui marraskuussa 2002.

Rakennuslupatunnus: 49-2001-2042-A

Toimenpide: Mattbergsskolanin ala-asteen koulurakennuksen peruskorjaus ja talotekniikan uusiminen, julkisivujen kunnostus ja vesikatteen uusiminen, ensimmäisen kerroksen oppilas-wc-tilojen laajennus, liikuntasaliin porrashuoneen laajennus ullakolle ja ilmanvaihtokonehuoneen rakentaminen vesikatolle. Laajennustyöt eivät vaikuttaneet henkilömäärään.

Lisäksi rakennettiin kaksi väliaikaista, siirtokelpoista koulurakennusta. Toinen näistä väliaikaisista uudisrakennuksista oli rakennus 16 toinen rakennus rakennettiin pohjoisosan urheilukentällä mutta se on sittemmin purettu.

Vahvistettu: 4.4.2002

Loppukatselmus: 20.11.2002

Hakija: Espoon kaupunki

Pääsuunnittelija: Insinööri Heikki Halsti, Arkkitehtitoimisto Kaupunkisuunnittelu Oy / Suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy

Muuta: Rakennuksessa ei ollut enää asuntoa. Asemakaavaluonnoksen rakennusoikeus oli 20 000 kerrosneliömetriä. Aiemmin käytetty rakennusoikeus oli 11 501 kerrosneliömetriä (rakennuslupa B-2265/99). Autopaikkamääräys asemakaavaluonnoksessa oli YO-1 –korttelissa yksi autopaikka kerrosalan 200 neliömetriä kohden.

2006

1. elokuuta 2006 Mattbergsskolan ja entinen yläaste Mattlidens skola yhdistettiin ja uudesta koulusta tuli Mattlidens skola –niminen yhtenäiskoulu, jossa on vuosiluokat 1–9.¹⁰⁹

2016

Mattlidens skolan oppilasmäärä ja henkilökunta maaliskuussa 2016:

70 opettajaa, 10 koulunkäyntiavustajaa, luokilla 1–9 yhteensä 649 oppilasta

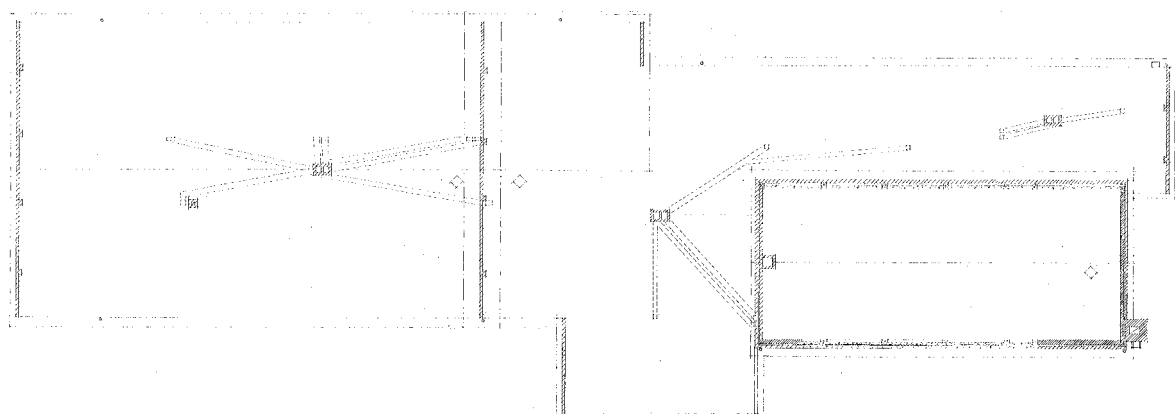
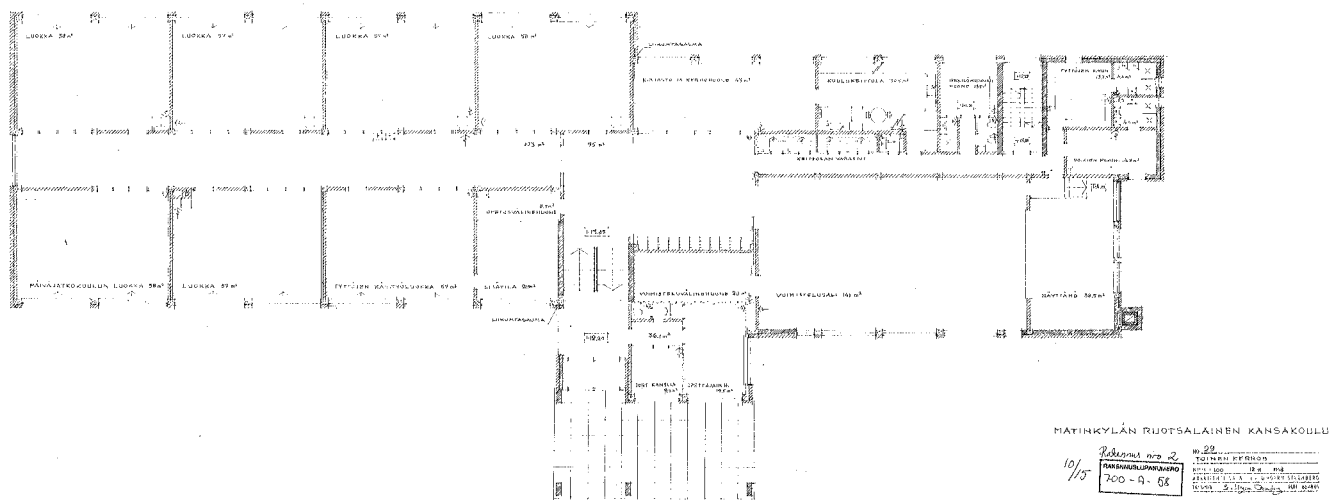
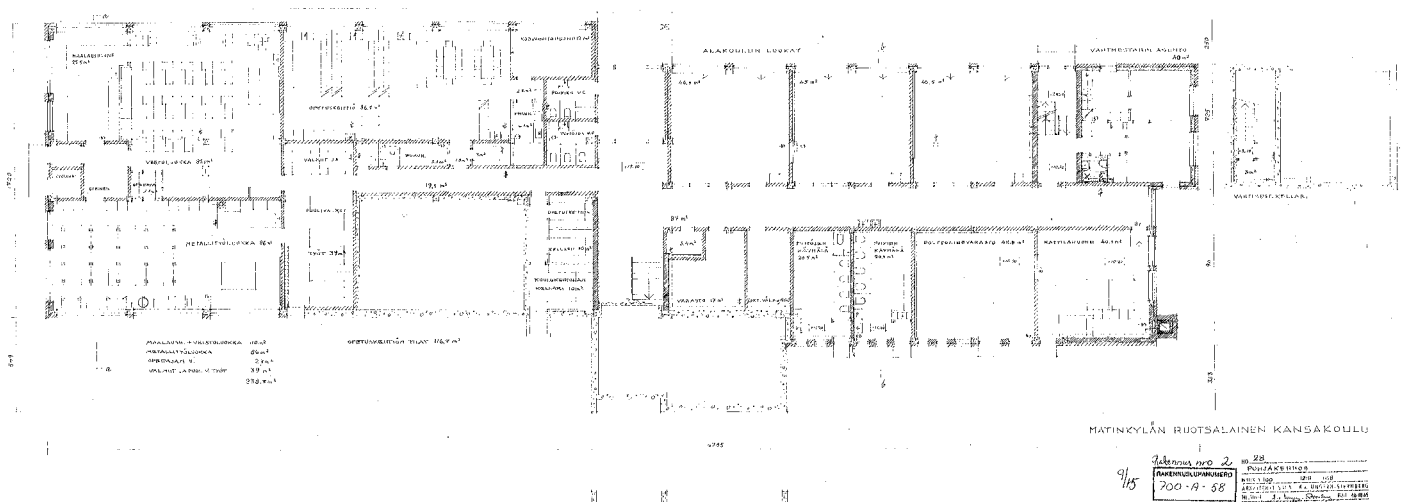
Luokat 1–6: 19 alakoululuokkaa, 367 oppilasta

Luokat 7–9: 14 yläkoululuokkaa, 282 oppilasta

Mattlidens skolan luokkien 7–9 kaikki tilat sijaitsevat lukion ja yläkoulun rakennuksessa Matinsyrjä 1. Sen sijaan Mattlidens skolan alaluokilla on käytössään useampia rakennuksia.

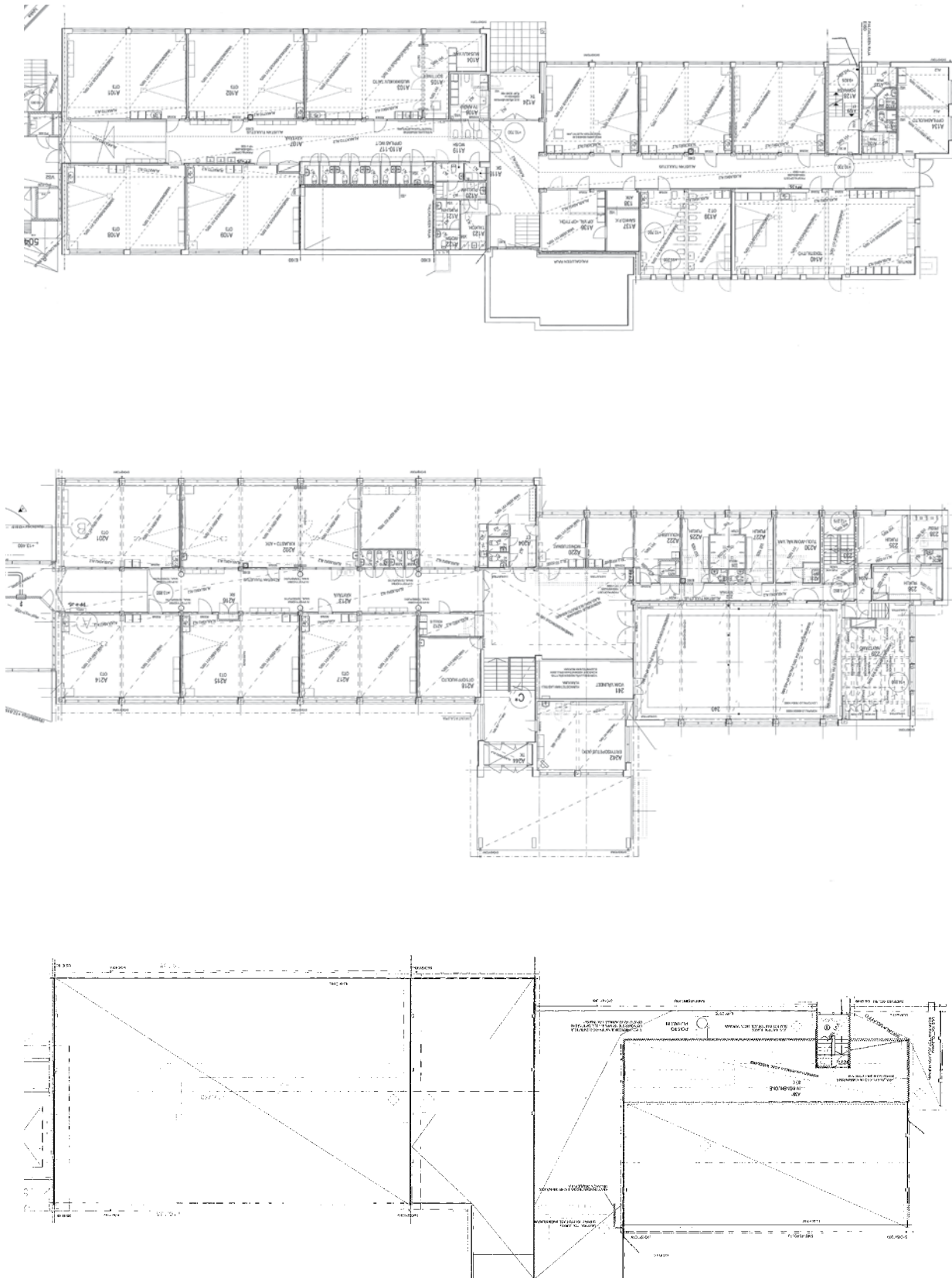
¹⁰⁹ Mattlidens skola 2006, 2.

Uudisrakennusvaihe 1958

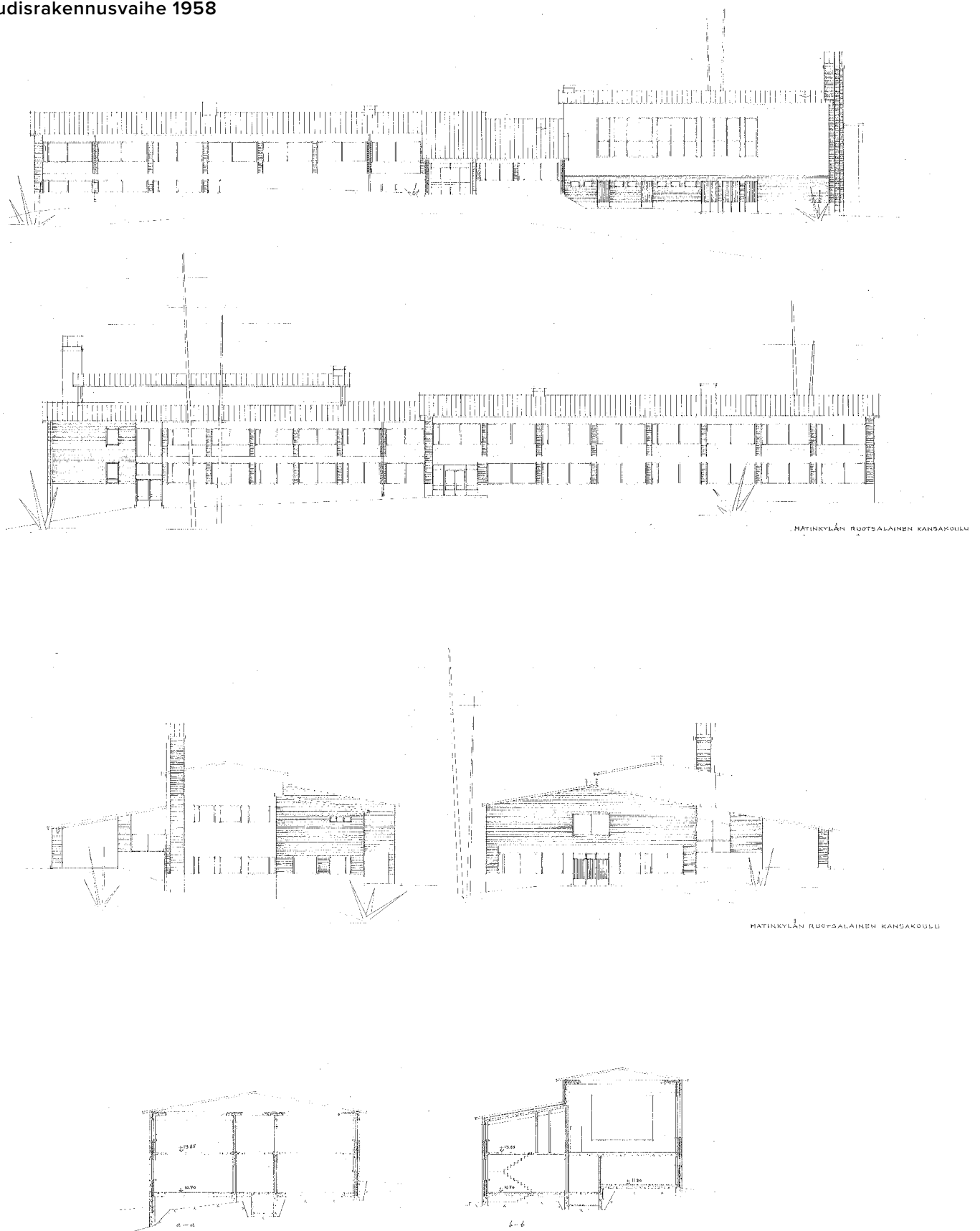
Mattby svenska folkskolan uudisrakennusvaiheen pohjakerroksen, toisen kerroksen ja ullakkokerroksen pohjapiirrokset. Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg 12.11.1958. ERava.

Uusimmat piirustukset 2001

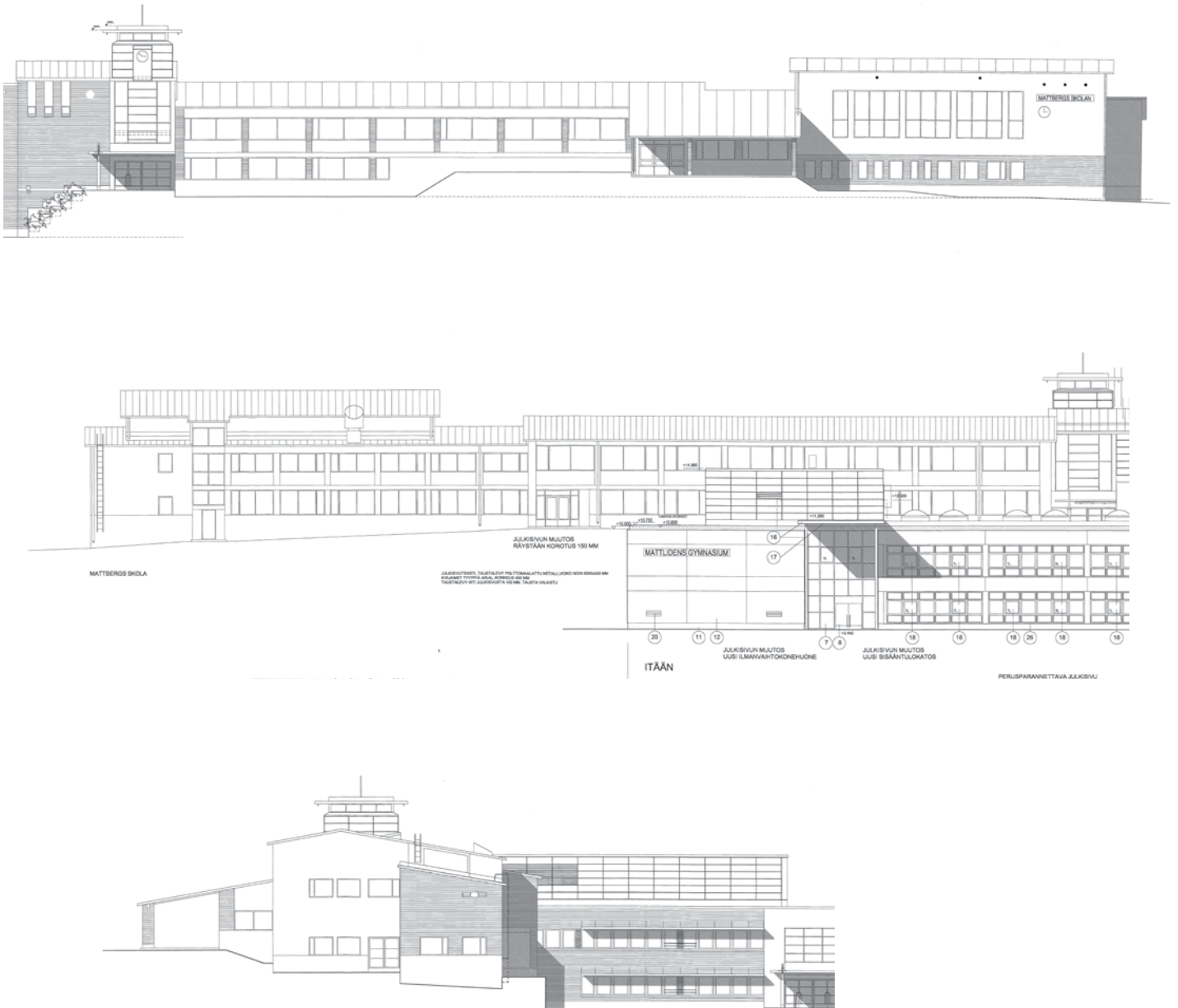
Mattbergsskolanin vuosien 2001-2002 perusparannusvaiheen ensimmäisen, toisen ja ullakkokerroksen pohjapiirroksat. Arkkitehti Heikki Halsti, Arkkitehtitoimisto Kaupunkisuunnittelu Oy / Suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy 1.10.2001. ERava.

Uudisrakennusvaihe 1958

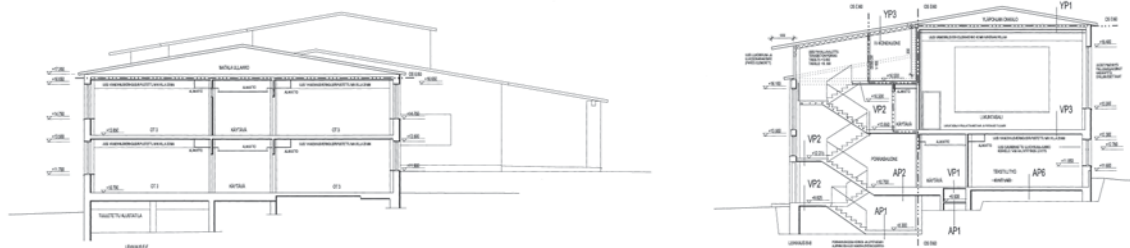

Mattby svenska folkskolan uudisrakennusvaiheen julkisivut länteen, itään, etelään ja pohjoiseen sekä leikkaukset A-A ja B-B. Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg 12.11.1958. ERava.

Uusimmat piirustukset 2001/2005

Mattlidenin koulukeskuksen perusparannus- ja laajennusvaiheen julkisivut länteen, itään, etelään ja pohjoiseen. Arkkitehti Harri Halsti, Arkkitehtitoimisto Kaupunkisuunnittelu Oy / Suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy 14.2.2005. ERava.

Mattbergsskolanin perusparannusvaiheen leikkauspiirustuksia. Insinööri Heikki Halsti, Arkkitehtitoimisto Kaupunkisuunnittelu Oy / Suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy 1.10.2001. ERava.

INVENTOINTI

Ulkotilainventointi

Sijainti ja piha	Koulurakennus sijaitsi alun perin erillisenä rakennuksenaan, mutta vuosina 1997–1999 rakennuksen pohjoispuolelle rakennettiin lukion laajennus ja alakoulusta rakennettiin sisäyhteys lukion ja ylä-asteen puolelle. Samalla alakoulun itäpuoliseen pihaan rakennettiin amfiteatteri, joka on lukion ja peruskoulun yhteiskäytössä. Alakoulurakennuksen länsipuolella on nykyisin suuret leikki- ja urheilualueet, joista osa on peräisin vuodelta 2005. Koulupihalle on silti jätetty myös avokallioita, jotka ovat suosittuja leikkipaikkoja.
Yleishahmo	Rakennus on arkkitehtuuriltaan ajalleen tyypillinen matala ja pitkä harjakattoinen kansakoulurakennus, joka on rakennettu paikalla betonista ja punatiilestä. Rakennus on istutettu kauniisti kallioiseen maastoon. Tilajako perustuu keskikäytäväperiaatteeseen ja luokahuoneet avautuvat joko itään tai länteen. Toisessa kerroksen eteläsiiven länsisivulla sijaitsee muuta rakennusta korkeampi voimistelusalali, jonka suuret ikkunat avautuvat länteen. Rakennuksen keskiliinjassa on molemmilla puolilla sisäänkäynnit. Rakennus on ulkohahmoltaan erittäin hyvin säilynyt, vaikka muutoksiakin on vuosikymmenten saatossa tehty. Suurin muutos on lukio- ja yläkoulurakennuksen laajentuminen kiinni alakoulun rakennukseen, kun vuonna 1999 valmistui lukion laajennusosa. Myös aksenttina toiminut tiilipiip-pu on purettu tarpeettomana vuonna 2002.
Sokkeli	Sokkeli on betonisokkeli, joka on paikoin korkea. Länsijulkisivussa on alun perin ollut ensimmäisen kerroksen käymälöiden, polttoainevaraston sekä kattilahuoneen ovet, jotka on poistettu ja muutettu ikkunoiksi vuonna 2002, mistä johtuen koko sokkeli on korjattu ja slammattu sekä maalattu siniharmaaksi. Alun perin sokkeli on todennäköisesti ollut maalaamaton.
Julkisivut	Koulurakennuksen seinät ovat osin puhtaaksi muurattuja punatiiliseiniä, osin rapattuja ja valkoiseksi maalattuja tiiliseiniä tai betoniosia. Ikkunavyöhykkeiden välissä on paikoin vertikaaleja rappaamattomia tiilivyöhykkeitä. Rakennuksen pääjulkisivu on länsijulkisivu, jossa korostuvat sisäänkäyntikatos ja rakennuksen muuta osaa korkeampi voimistelusalali korkeine ikkunoineen. Itäjulkisivussa on ensimmäisen ja toisen kerroksen välissä vaakasuuntainen betonipalkki, joka on rapattu ja maalattu. Pohjoisjulkisivu on muuttunut voimakkaasti, kun lukion laajennus on tehty 1999. Pohjoisseinään on puhkottu aukko, jota kautta on sisäyhteys lukion ja yläkoulun puolelle. Tiiliseinässä näkyy osa vanhaa, osa uutta tiilipintaa.
Ikkunat	Ikkunat ja ikkunapellit on uusittu 2002. Tällöin puuikkunat on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi, joissa on lämpö-lasit. Länsijulkisivun voimistelusalalin ikkunat ovat suuria ja korkeita. Länsijulkisivun ensimmäisen kerroksen entiset käymälän ovet ja vanhat pienikokoiset ikkunat purettiin ja tilalle rakennettiin uudet ikkunat, kun käymälätilat muutettiin opetustiloiksi.
Sisäänkäynnit ja ovet	Rakennuksen pääsisäänkäynti sijaitsee länsisivulla. Sisäänkäynnin yhteydessä on kalteva avokatos, jota kannattaa kaksi tiilipilaria sekä vaakabetonipalkki. Pääovet ovat vuonna 2002 uusittuja teräslasiovia. Länsijulkisivussa on alun perin ollut ensimmäisen kerroksen wc-tilojen ja polttoainevaraston sekä kattilahuoneen ovet, jotka on poistettu vuonna 2002 ja muutettu ikkunoiksi. Eteläpäädyssä on uusi teräslasipariovi (2002), joka toimii varaueloskäyntinä. Paikalla ei alun perin ole sijainnut ulko-ovea. Itäjulkisivun keskiosassa on kaksi sisäänkäyntiä. Myös näiden sisäänkäyntien teräslasiovet on uusittu 2002. Pohjoisjulkisivussa sijainneet ovet on purettu 1997-1999.
Katto	Rakennuksessa on pääosin harjakatto, osassa rakennusta on pulpettikatto. Kate on uusittu 2002 ja se on harmaata konesaumattua peltiä. Räystäät ovat kapeita avoräystäitä. Syöksytorvet ja riippuräystäät on uusittu ja katolle on lisätty ilmanvaihtolaitteistoa 2002. Itäpuolisen katon lappeen osalta rakennusta on korotettu ja ullakolle on tehty ilmanvaihtokonehuone sekä uusi ikkuna-aukko 2002.

1969

Mattby folkskolan oppilaat juoksevat vuonna 1969 otetussa valokuvassa. Taustalla näkyy koulun länsijulkisivua alkuperäisasussaan. Tällöin rakennuksen kulmassa oli vielä korkea tiilipiippu ja pohjakerroksessa oli sisäänkäynnit käymälöihin ja polttoainevarastoon. Kuva on teoksesta Stadius 1998, 41. Alun perin kuva on julkaistu Hufvudstadsbladetissa.

2016

10) Mattlidens skolan alakoulun vanha rakennus huhtikuussa 2016. Ensimmäisen kerroksen länsiseinän ovet on muutettu ikkunoiksi ja vanhoja ikkuna-aukkoja on suurennettu. Eteläpäädyn ensimmäiseen kerrokseen on puhkaistu oviaukko ja päädyistä on purettu korkea tiilipiippu. Taustalla näkyy väliaikainen koulurakennus.

11) Koulurakennuksen päätila on toisen kerroksen muuta rakennusosaa korkeampi voimistelusalali, jonka ikkunat ovat suuria. Voimistelusalalin alapuolella sijaitsi alun perin käymälät ja lämpökeskus, mutta lämmitystapamuutoksen myötä tilojen käyttötarkoitusta on muutettu ja paikalla sijaitsee opetusluokkia. Vastaavasti ovet on poistettu ja kaikkia ikkunoita on suurennettu.

12) Mattlidens skolan alakoulun pääsisäänkäynnin yhteydessä on tiilipilarein ja betonipalkein kannatettu katos. Pääovet ovat uusia teräslasiovia.

13) Koulurakennuksen eteläpäädyestä on purettu piippu ja käytävän eteläpäähän on lisätty oviaukko 2003.

14) Eteläpäädyn punatiilisen osan ensimmäisessä kerroksessa on alun perin sijainnut vahtimestarin asunto, mutta asunto on otettu koulun käyttöön.

15) Itäjulkisivun puolella porrashuoneen kohdalla on ullakolla pieni korotus vuodelta 2003, joka on tehty ilmanvaihtokonehuoneen uudistusten yhteydessä. Korotuksessa on kaksi ikkunaa. Rakennuksen itäpuolinen piha on avokalliota. Taustalla näkyy asuntolarakennuksen itäpääty.

16) Alakoulun itäjulkisivu yhdistyy vuoden 1999 lukion laajennusosaan, jonka seinäpinnoissa on käytetty tiilielementtejä. Yhdyskohdassa on 1999 rakennettu torniaihe. Vasemmalla näkyy 1999 rakennettua yhteiskäytössä olevaa pihan amfiteatteria.

Sisätilakatselmus

Tilahahmo	Rakennuksen tilaratkaisu perustuu keskikäytävään, jonka itä- ja länsipuolelle luokkahuoneet ja muut tilat sijoituvat. Pitkän rakennuksen keskiosassa on kaksi sisäänkäyntiä sekä lännen puolella porrashuone. Käytävän eteläpäädyssä on varauloskäynti ja pohjoispäässä yhdyskäytävä lukion ja yläkoulun rakennukseen. Arkkitehtuuri on suorakulmaista. Sisätilat ovat olleet tarpeeksi joustavia ja mahdollistaneet eriaikaiset käyttötarkoitusten muutokset vanhojen ulkoseinien sisällä.
Käyttö	Rakennus on Mattlidens skolan luokkien 1–6 käytössä. Rakennuksessa ei enää ole asuntoa.
Kantavat rakenteet	Rakennuksen kantavina rakenteina ovat paikalla valettu betoni ja paikoin tiilimuurit.
LVIS-tekniikka	Rakennuksessa on ollut alun perin öljylämmitys. Polttoainevarasto ja kattilahuone piippuineen sijaitsivat ensimmäisen kerroksen lounaiskulmassa. 1970–1980-lukujen vaihteessa on mahdollisesti tehty lämmitysjärjestelmämuutos, sillä polttoainevarasto muutettiin esikoulutilaksi. Nykyisin rakennuksessa on vesikiertoinen keskuslämmitys, jonka polttoaineena on kaukolämpö. Vesikiertoiset patterit ovat vuodelta 2002. Vanha tarpeettomaksi jäänyt tiilipiippu on purettu 2002. Myös muu talotekniikka on uusittu 2002. Koulurakennuksessa on koneellinen ilmanvaihto. Ilmanvaihtokonehuone on rakennettu ullakolle 2002. Toisen kerroksen pohjoisosan käytävälle lisättiin tällöin pilarimaisia ilmanvaihtokanavia. Toisen kerroksen aulatilassa on myös näkyvissä seinään kiinnitettyjä uusia ilmanvaihtolaitteita.
Sisätiloista yleensä	Sisätilojen alkuperäiset sisäseinät ovat rapattuja ja valkoiseksi maalattuja tiiliseiniä. Seinälinjoissa näkyy alkuperäisiä kantavia betonipilareita. Sisäovet ovat uusia (2002). Vuonna 1999 on käytäville lisätty teräslasipalo-ovet. Suuri osa sisätilojen pinnoista on kunnostettu tai uusittu vuoden 2002 peruskorjauksessa jolloin muun muassa asennettiin uudet muovimatot lattialle ja kattopintoihin kiinnitettiin akustolevyjä ja uusittiin wc-tilat. Muutostöistä huolimatta sisätilojen alkuperäinen henki on vahvasti aistittavissa ja päätilat ovat säilyttäneet tilahahmonsa.
Kellarikerros	Rakennuksen kaakkoiskulmassa sijaitsee pieni kellaritaso, joka on tuuletettua alustilaa. Tilan seinin on lisätty kaksi uutta oviaukkoa.
Ensimmäinen kerros	Ensimmäisessä kerroksessa sijaitsee keskikäytävän molemmin puolin luokkahuoneita. Itäsvun keskiosassa on yhteys itäpuoleiselle koulupihalle. Ensimmäisen kerroksen pohjoisosan tilahahmo on muuttunut alkuperäisestä. Siellä on alun perin sijainnut suuria verstastiloja, jotka on 1970-1980-lukujen jaettu pienemmiksi huonetiloiksi. Tällöin on myös rakennettu leveä keskikäytävä. Lisäksi pohjoisosaan on rakennettu 1997–1999 sisäyhteys ramppineen lukion ja yläasteen rakennukseen. Sisätiloja on laajennettu vuonna 2002 rakentamalla ennen louhimattomana olleeseen tilaan wc-tiloja. Ensimmäisen kerroksen eteläosassa sijaitsevat luokkatila ja tekstiilityön opetustilat on rakennettu vuonna 2002 entisten käymälä- ja polttoainetilojen paikalle. Eteläpäädyssä sijainnut vahtimestarin asunto on puolestaan vuonna 2002 muutettu pukuhuone- ja wc-tiloiksi.
Välikerros	Rakennuksen länsipuolen keskiosassa on pääsisäänkäynnin yhteydessä välikerros. Tuulikaapin sisäovet ovat alkuperäisiä ikkunallisia, lakattuja puuvia. Sisäänkäyntiaulan yhteydessä on porrashuone, jonka kattoon on asennettu akustolevyjä. Porras on alkuperäinen betoniporras, jossa on mosaiikkibetoniaskelmat ja pystypinnainen teräskaide. Pääsisäänkäynnin eteläpuolisessa tilassa ovat alun perin sijainneet johtajan kanslia ja opettajainhuone, mutta väliseinä on poistettu ja tilassa sijaitsee nykyisin tietokonehuone.
Toinen kerros	Toinen kerros on koulurakennuksen pääkerros. Sen keskiosassa on aula, jonka sisäkatto on kahteen suuntaan kalteva. Siihen on ripustettu teräsristikko, johon valaisimet on kiinnitetty. Aulatilalla pohjoispuolella on vahtimestarin huone, itäsvulla sijaitsevat opettajanhuone ja monistushuone, joiden tilahahmoa on muutettu uusin väliseinien. Aulan seinää vasten on kiinnitetty ilmanvaihtolaitteita 2002. Aulasta on yhteys voimistelusaliiin, jonka ovet on uusittu 2002. Voimistelusalii on korkea tila, jonka tilahahmo on säilynyt, mutta sen pintarakenteita on uusittu 2002. Voimistelusalii vasten sijaitseva käytävä on kapea ja sen itäpuolella sijaitsee pukuhuoneita, joita on uudistettu. Pohjoisosan käytävän päässä on ramppi, joka johtaa lukion ja yläkoulun tiloihin. Luokkahuoneiden käytävän puoleisten väliseinien yläosassa on paikoin sisäikkunoita. Käytävän reunoille on vuonna 2002 lisätty suuret ilmanvaihtokanavien pilarimaiset peltirakenteiset pystyhormit sekä uudet wc-tilat.
Ullakkokerros	Ullakkokerrosta on muutettu 2001–2002 peruskorjaustöiden yhteydessä. Vanhat ilmanvaihtolaitteet korvattiin uusilla ja eteläosan itäpuolelle rakennettiin uusi ilmanvaihtokonehuone, joka näkyy ulkopuolella pienenä laajennuksena, johon on myös tehty ikkuna.

A) Pääsisäänkäynnin tuulikaapin ovet ova alkuperäisiä ikkunallisia, lakattuja tammiovia.

B) Koulun pääsisäänkäynti sijaitsee välikerroksessa ja sen yhteydessä oleva porras on säilynyt alkuperäisenä. Porrasaskelmat ovat mosaiikkibetonipäällysteisiä betonilankkuja, jotka on tuettu alapuolelta betonipalkein. Kaide on alkuperäinen teräsputkikaide. Portaasta on yhteys alas ensimmäiseen kerrokseen ja ylös toiseen kerrokseen, jossa ensimmäisenä on suuri aula ja opettajanhuone.

C) Pääsisäänkäynnin yhteydessä, välikerroksessa sijaitsee nykyisin tietokoneluokka. Väliseiniä on purettu käyttötarkoituksen muuttamisen yhteydessä. Paikalla on alun perin sijainnut opettajanhuone ja kanslia.

D) Toisen kerroksen eteläosassa on korkea voimistelusalali, jonka pintoja ja laitteistoa on uusittu 2003. Katossa näkyy kantavia betonipalkkeja.

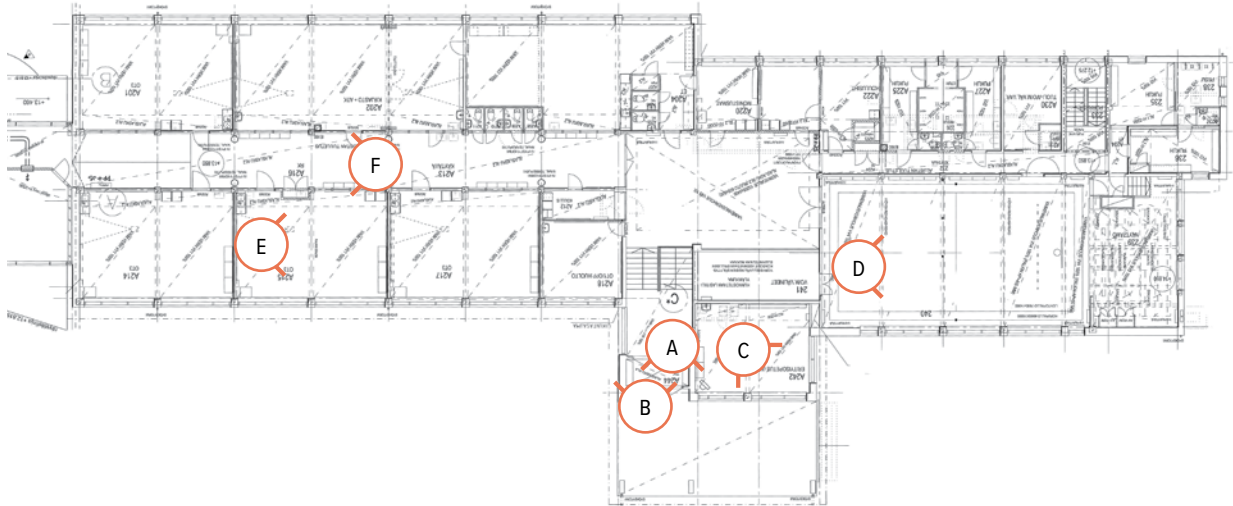

E) Toisen kerroksen pohjoissiiven luokkahuoneen tilalahmo ja käyttötarkoitus ovat säilyneet alkuperäisinä. Puuikkunat on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi ja ne suuntautuvat sisäpihalle päin länteen. Katossa on akustolevyjä, joihin on kiinnitetty riippuvalaisimet. Katossa näkyy paikalla valettu betonipalkki. Käytävän puoleisen seinän yläosassa on sisäikkunoita, joiden viereiseen katto-pintaan on rakennettu ilmanvaihtokanavia.

F) Toisen kerroksen pohjoissiiven käytävän leveys on alkuperäinen, mutta kattoon on tehty alaslasku. Käytäväseinät ovat alkuperäisiä tiiliseiniä, jotka on rapattu ja maalattu. Seinien yläosassa on sisäikkunoita. Käytävän sivuun on 2003 lisätty ilmanvaihtokanavia, jotka poikkileikkauspinnaltaan pyöreitä ja peltirakenteisia. Kanavat näyttävät pilareilta. Käytävän pohjoispäädystä on loiva ramppi, joka johtaa vuonna tehtyyn lukion laajennusosaan. Rakennusten välillä on sisäyhteys.

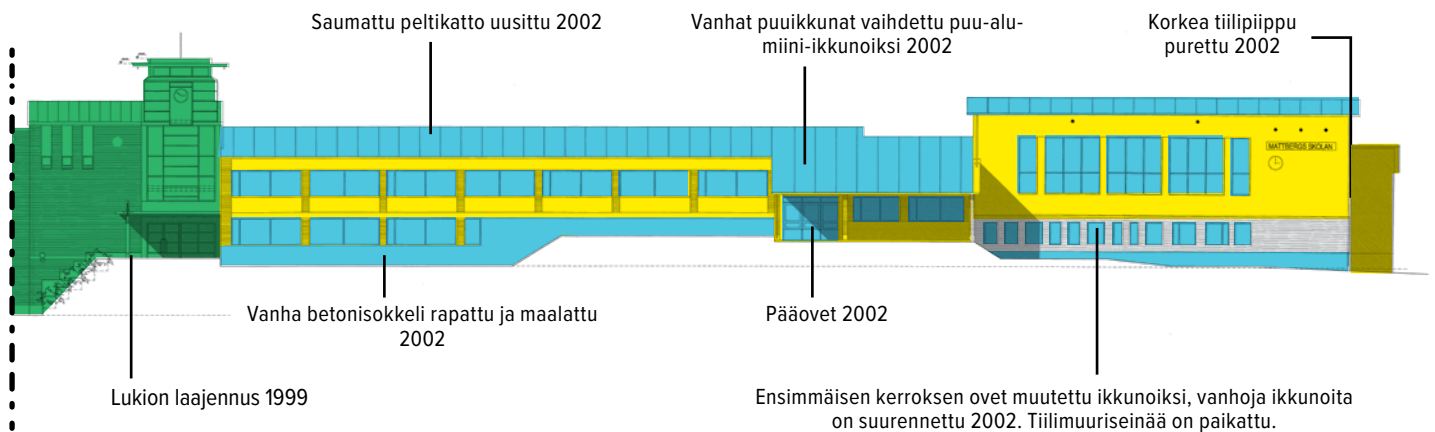
Sisätilakuvien kuvauspaikat, toinen kerros

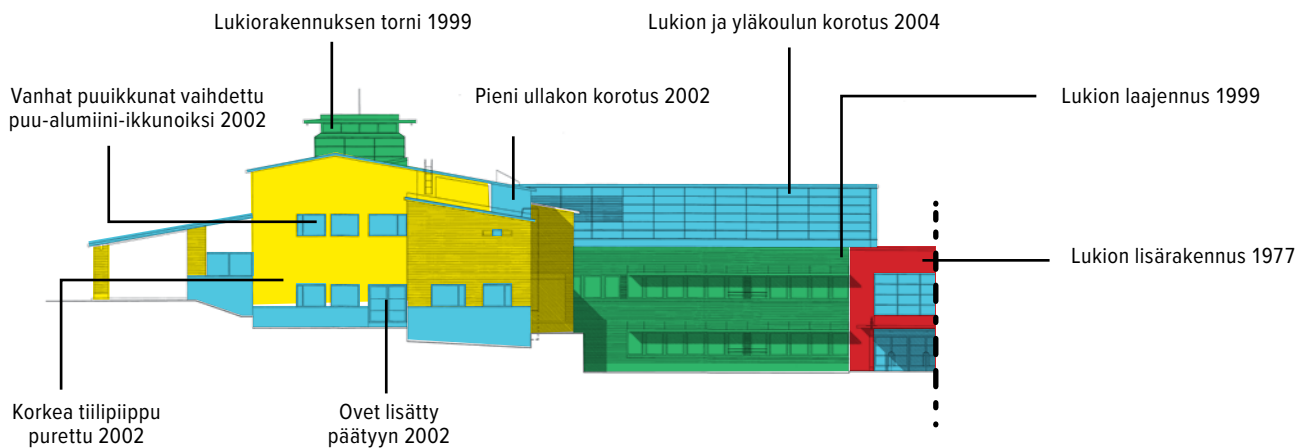
Muutoskaaviot

● 1950-luku ● 1970-luku ● 1990-luku ● 2000-luku

LÄNSIJULKISIVUN MUUTOSKAAVIO

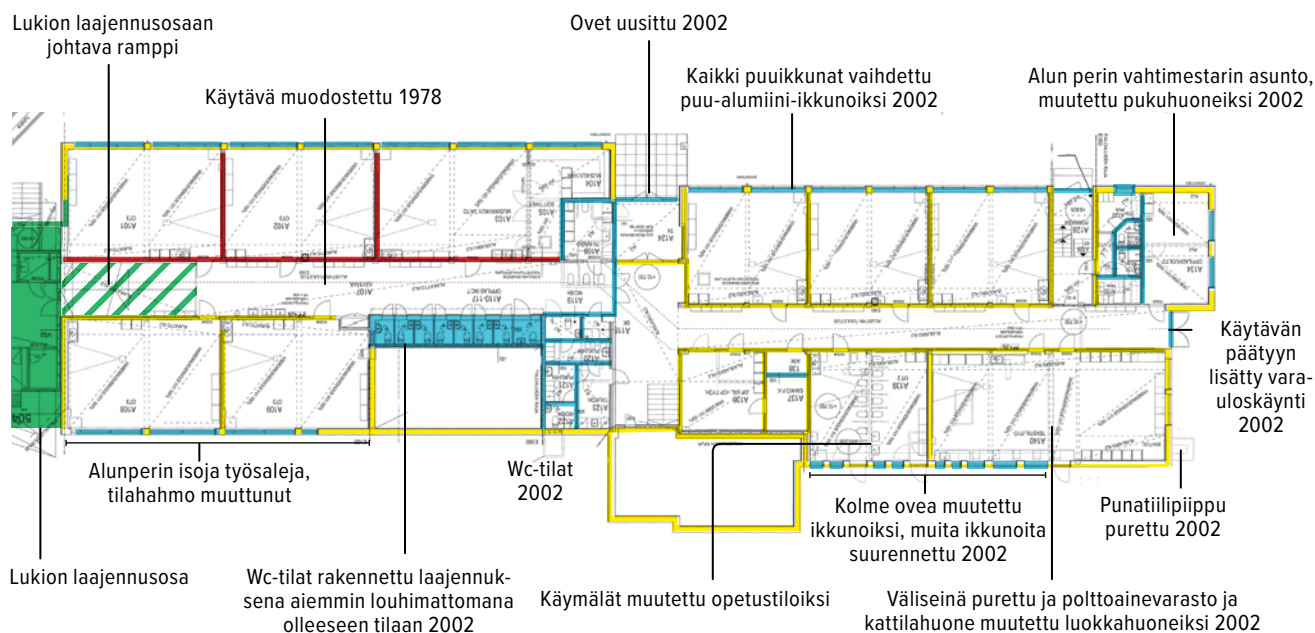
ETELÄJULKISIVUN MUUTOSKAAVIO

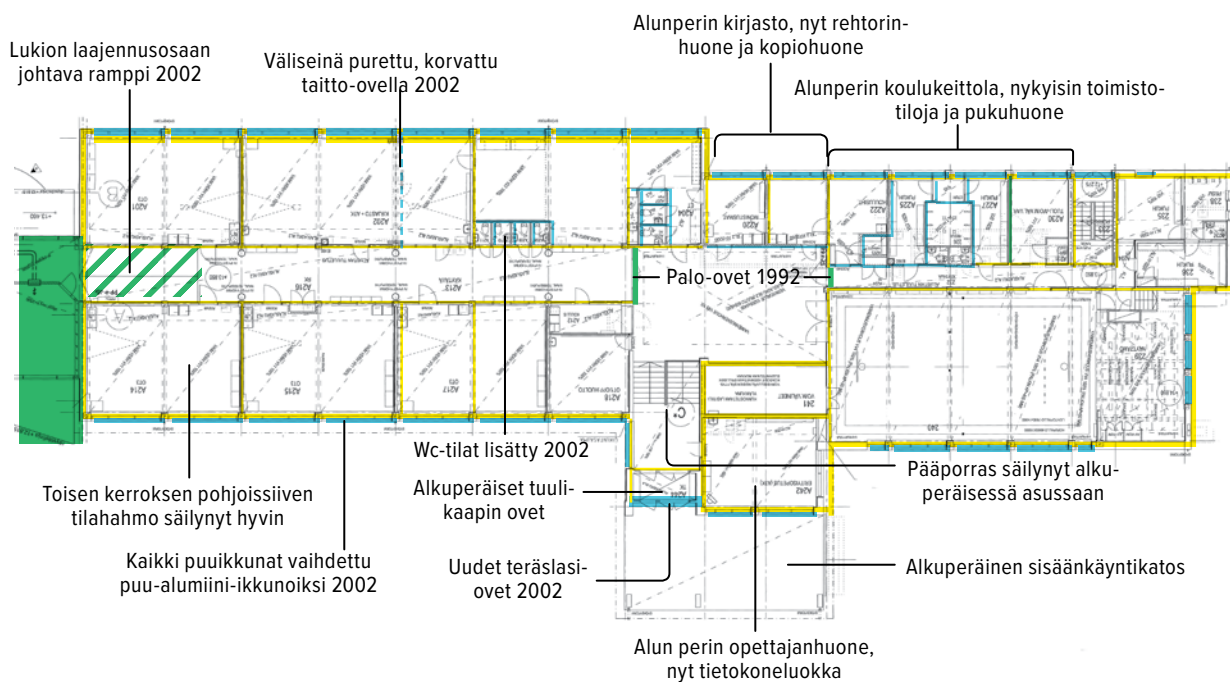
Muutoskaaviot

1950-luku 1970-luku 1990-luku 2000-luku

ENSIMMÄISEN KERROKSEN MUUTOSKAAVIO

ETELÄJULKISIVUN MUUTOSKAAVIO

Pohjakuvinä Arkkitehtitoimisto Kaupunkisuunnittelu Oy / Suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy:n pohjapiirrokset 2005. ERava.

17) Matinkallio 1 on rakennettu alun perin kansakoulun opettajien asuntolaksi. Rakennus on nykyisin tyhjänä. Rakennus koostuu kerrostalo-osasta ja maastoon kauniisti istutetusta, porrastetusta rivitalo-osasta. Rakennuksen hahmo on säilynyt alkuperäisenä. Kuva on huhtikuulta 2016. Kuvan vasemmassa laidassa näkyy vuonna 2015 valmistuneen väliaikaisen koulurakennuksen länsipäätyä.

4 OPETTAJIEN ASUINRAKENNUS

Osoite	Matinkallio 1 / Mattberget 1, 02330 Espoo
Nimihistoria	1959–1977 Mattby svenska folkskolan opettajien asuntola 1977– Asuinrakennus Matinkallio 1
Pysyvä rakennus-tunnus	100345471N
Kiinteistötunnus	49-434-1-329
Tila	1:329 Bergkulla I
Arkkitehti	Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg / Arkkitehtitoimisto E. v. Ungern-Sternberg & Co
Muut suunnittelijat	Ei tiedossa.
Rakennuttaja	Espoon kunta
Omistus, hallin-nointi	Espoon kaupunki, Tilapalvelut-liikelaitos
Suunnittelu- ja ra-kentamisajankohta	1958–1959
Kerrosala (kem ²)	822 (ERava), 826 (Eduarch Oy)
Tilavuus (m ³)	3 065
Kerroslukumäärä	Kerrostalo-osassa on kaksi varsinaista kerrosta ja lisäksi osittain maanalainen pohjakerros. Rivitalo-osa on yksikerroksinen, itimmäisen rivitaloasunnon alla on myös kellarikerros.
Kaavatilanne	Asemakaava maanalaisia tiloja varten (049-920300), tullut voimaan 17.2.2010. Yleiskaava (49-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.
Suojelutilanne	Rakennusta ei ole suojeltu.
Nykyinen käyttötär-koitus	Asuinrakennus, joka muodostuu asuinkerrostalosta ja rivitalosta. Rakennus on tyhjänä.

Käyttöhistoria	1959– Alun perin Mattbys svenska folkskolan opettajien asuntola. Myöhemmin asuntoja on vuokrattu Espoon kaupungin henkilökunnalle. 2015– Tyhjänä
Kohdekuvaus	Asuinrakennus Matinkallio 1 sijaitsee koulukeskusalueen eteläreunassa, Nelikkotien pohjoispuoleisessa, itään päin laskevassa rinteessä. Asuntolarakennus on paikalla rakennettu kivirakennus, jonka kantavat rakenteet ovat tiiltä ja betonia. Rakennus on porrastettu rinteeseen ja se muodostuu yksikerroksisesta rivitalo-osasta ja kaksikerroksisesta kerrostalosta, jossa on myös kellarikerros. Korkeamman kerrostalo-osan ja matalamman, portaittain kohti länttä nousevan rivitalo-osan kokonaisuus on hallittu ja eloisa. Rakennuksessa on yhteensä 12 asuntoa: 8 asuntoa kerrostalossa, 4 asuntoa rivitalossa. 4 kpl 1 huoneen asuntoa, à 40 m ² , 4 kpl 2 huoneen asuntoa, à 50 m ² , 4 kpl 3 huoneen asuntoa, à 70 m ² . Sokkeli on maalattu betonisokkeii. Kerrostalo-osan pohjoisen ja etelän puoleiset seinät on rapattu ja maalattu, idän ja lännen puoleiset seinät ovat puhtaaksi maalattua tiiltä. Rivitalon pohjois- ja itäjulkisivuissa on ikkunoiden alapuolella punatiiltä, ikkunoiden väliset puupaneloinnit on vaihdettu profiilipelliksi, ikkunoiden yläpuoliset vyöhykkeet ovat alkuperäistä vaakapanelia, joka on maalattu valkoiseksi. Vanhat puuikkunat on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi, mutta aukotus vastaa alkuperäistä. Kerrostalon pääovi on alkuperäinen ikkunallinen, lakattu puupariovi. Rivitalon ovet ovat uusittuja puupaneliovia. Kerrostalo-osassa on poikkileikkauspinnaltaan murtoviivainen, kalteva katto, rivitalon katto on loiva harjakatto. Pitkien sivujen räystäät ovat lyhyitä. Päädyissä ei ole räystäitä.
Rakennus- ja muutostavaiheet	1958–1959: Rakennuslupa 49-1958-700-A, vahvistettu 24.11.1958. Uudisrakennusvaihe. Rakennus valmistui vuonna 1959. Ei muita rakennuslupia.
Historialliset arvot	Entinen opettajien asuntola kuuluu koulukokonaisuuden rakentumisen ensimmäiseen vaiheeseen ja se on tyypillinen esimerkki siitä, kun kansakouluaikaan opettajille rakennettiin asunnot koulun yhteyteen.
Identiteetti- ja symboliarvot	Asuntolarakennus on osa 1950–1960-luvun taitteen rakennusten kokonaisuutta ja se symboloi kansakouluvaihetta, jolloin opettajat asuivat tässä talossa. Identiteetti on muuttunut, sillä rakennus on tyhjänä.
Kaupunkikuvalliset arvot	Rinteelle portaittain nouseva asuntolarakennus muodostaa koulukeskusalueen Nelikkotielle päin näkyvää eteläjulkisivua ja rakennuksella on kaupunkikuvallista merkitystä. Kerrostalon ja rivitalon yhdistelmä on istutettu maastoon harkitusti.
Kyläkuvalliset ja maisemalliset arvot	Rakennuksella on merkittäviä kyläkuvallisia ja maisemallisia arvoja. Se muodostaa koulukeskusalueen kukulan rinteeseen nousevan eteläjulkisivun. Asuinrakennus ja alakoulu ovat samassa koordinaatistossa myöhemmin rakennetun yläkoulun ja lukion rakennuksen kanssa ja ne muodostavat oman kokonaisuutensa. Kaikissa koulukeskusalueen 1950-1960-luvuilla rakennetuissa rakennuksissa on samoja piirteitä: punatiiliseinät, paikalla valetut betonisokkelit ja loivat kattokulmat. Lisäksi alakoulun ja asuntolan seinäpinnoissa on myös vaaleita rapattuja seinävyöhykkeitä.
Rakennushistorialliset arvot	Rakennuksella ei ole erityisiä rakennushistoriallisia arvoja. Asuntola on paikalla rakennettu ja se on toteutettu kestävästä materiaaleista, kuten punatiilestä, betonista ja nauhapelistä. Katon lyhyet räystäät ovat aiheuttaneet ongelmia seinien puuverhoilulle, jotka on vaihdettu pelliksi.
Rakennustaiteelliset arvot	Rakennus on istutettu taitavasti maastoon ja kattomaisema on porrastettu. Ratkaisu ja materiaalit ovat ajalleen tyypillisiä. Sommitelman rytmi on harkittu ja materiaaleja on käytetty vyöhykkeittäin.
Säilyneisyysarvot	Rakennuksen ulkohahmo ja materiaalit ovat säilyneet lähes alkuperäisessä asussaan. Ikkunat on vaihdettu ja rivitalossa osa julkisivun puuverhoilusta on muutettu peltiverhoiluksi. Myös sisätilat ovat hyvin säilyneet. Kerrostalo-osan porrashuone on säilynyt alkuperäisessä asussaan.
Arvotuslause	Rakennuksen arkkitehtuuri ja asuntojen tilaratkaisut ovat ajalleen tyypillisiä. Rakennus on hyvin säilynyt.
Ominaispiirteet	Rakennus on harkitusti istutettu kaltevaan maastoonsa. Sommittelu on eloisaa ja rytmikästä. Rakennus on osa kokonaissommitelmaa yhdessä alakoulun kanssa.

UUDISRAKENNUSVAIHE 1958–1959

Espoon kaupunki rakennutti vuosina 1958–1959 samanaikaisesti Mattby svenska folkskolan ja opettajien asuntolarakennuksen. Arkkitehtipiirustukset tilattiin Arkkitehtitoimisto E. v. Ungern-Sternberg & Co:lta, jossa työtä johti arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg. Rakennuslupa 49-1958-700-A koski sekä kansakoulurakennusta että kansakoulun opettajien asuntola. Lupa vahvistettiin 24. marraskuuta 1958. Koulu- ja asuntolarakennukset rakennettiin Mattbyn yksinäistalon Mattby-nimisen tilan sille osalle, joka oli Espoon kunnan omistuksessa. Rakennus otettiin käyttöön vuonna 1959.

Rakennuslupatunnus: 49-1958-700-A

Toimenpide: Kaksi uudisrakennusta: Mattby svenska folkskola ja opettajien asuntola

Vahvistettu: 24.11.1958

Loppukatselmus: Ei tiedossa. Otettu käyttöön 1959.

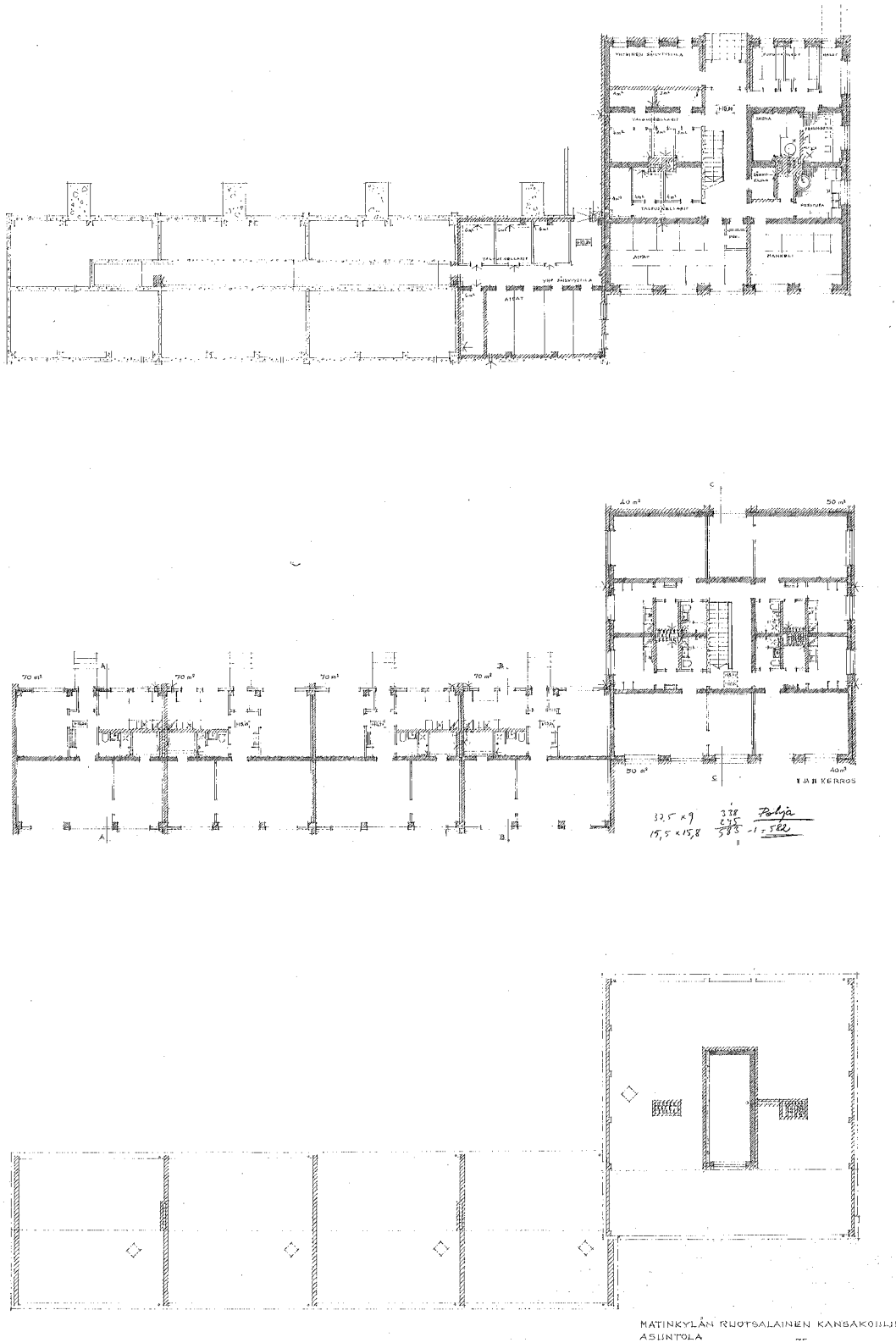
Hakija: Espoon kunta

Arkkitehtisuunnittelu: Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg / Arkkitehtitoimisto E. v. Ungern-Sternberg & Co

Kansakoulun opettajien asuinrakennus vuonna 1959

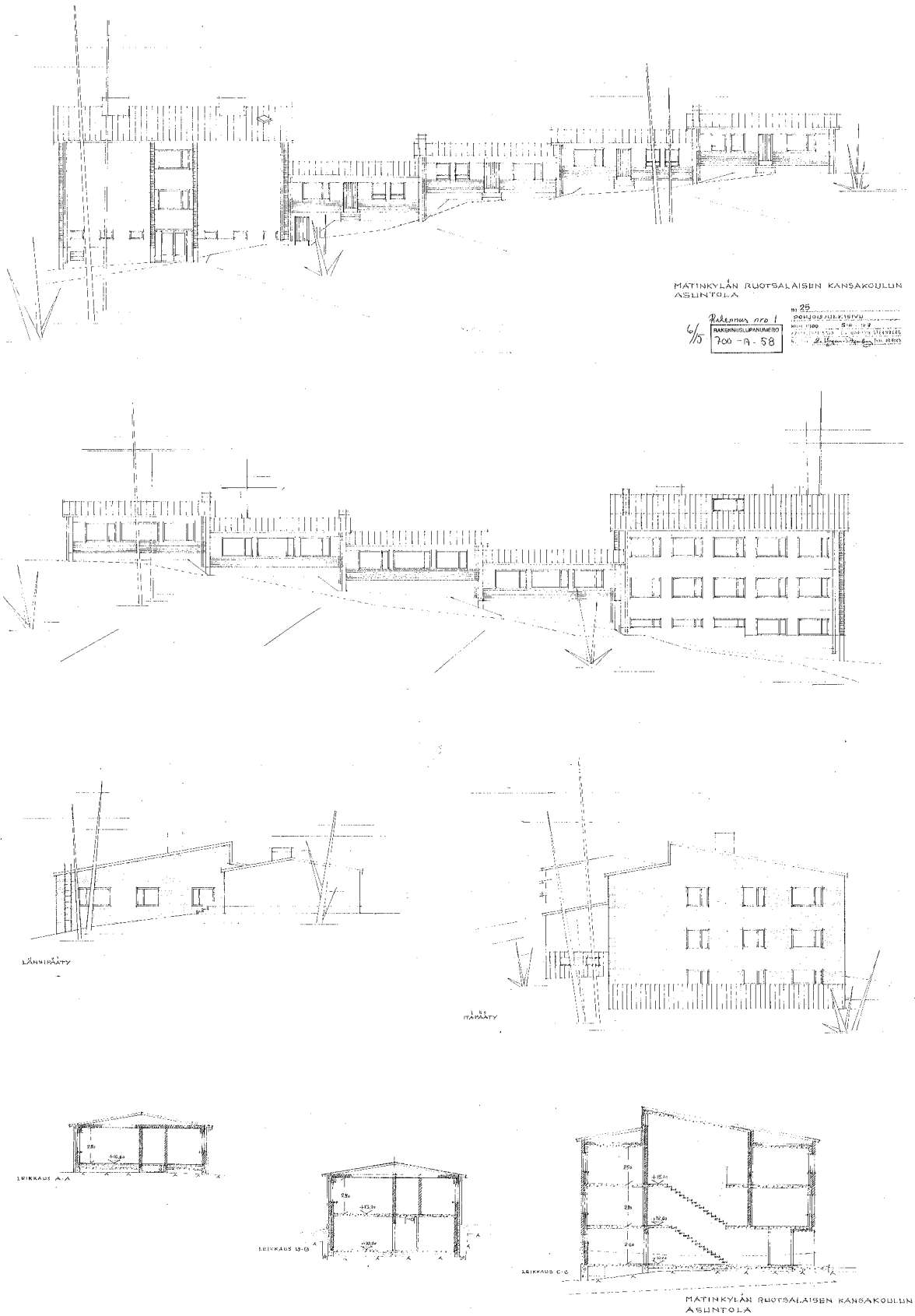
Sijainti ja piha	Arkkitehti von Ungern-Sternberg sijoitti opettajien asuinrakennuksen kansakoulurakennuksen kanssa samaan koordinaatistoon mutta kohtisuoraan kulmaan toisiinsa nähden. Asuinrakennus sijoitettiin aiemmin rakentamattomalle paikalle ja se on istutettu ympäristöönsä taidokkaasti maastonmuotoja myötäillen. Rakennus kohoaa itä-länsisuuntaisena kukulan laelle. Maasto laskee rakennuksen kohdalla kohti länttä kahdeksan metriä. Rakennuksen itäpuolella oli avointa peltomaisemaa, eteläpuolella sijaitsi pieni lehtipuuvyöhyke ja Matinkylän kartano sekä peltöjä. Asuntolan pohjoispuolelta purettiin jokin pieni ulkorakennus, jonka käyttötarkoituksesta ei ole tietoa, mutta rakennuksen sijainti on merkitty vuoden 1958 asemapiirrokseen. Avokalliota jätettiin osaksi pihamaata.
Yleishahmo	Asuntola muodostuu pohjaltaan neliön muotoisesta kerrostalo-osasta sekä siihen liitetystä pitkästä, pohjaltaan suorakaitteen muotoisesta rivitalo-osasta, jonka neljä asuntoa on porrastettu eri korkeuksille. Kerrostalossa on kellarikerroksen lisäksi kaksi asuinkerrosta, rivitalossa on pienen kellarin lisäksi vain yksi asuinkerros. Kerrostalo-osan katonharja on hieman rivitalo-osan korkeinta harjakorkeutta korkeammalla. Rakennuksen kattokulmat ovat loivia.
Perusmuurit	Rakennuksen perusmuurit valettiin betonista.
Sokkeli	Sokkeli valettiin betonista, jonka pinta jätettiin todennäköisesti maalaamatta. Sokkelin pintaan jätettiin näkyviin vaakasuuntainen muottilaudoituksen kuviointi.
Kantavat rakenteet	Opettajien asuntolan ulkoseinät ja kantavat väliseinät muurattiin tiilestä. Kerrostalon portaan viereinen seinä sekä ala-, väli- ja yläpohjat valettiin betonista. Myös rivitalon alapohja valettiin betonista kuten myös pienen kellaritilan ja sen yläpuolisen asunnon välinen välipohja.
Julkisivut	Kansakoulun ja asuntolarakennuksen julkisivuissa on samankaltainen materiaalivalinta: julkisivuissa vaihtelevat puhtaaksi muurattu punatiili, betoni sekä rapatut ja vaaleaksi maalatut seinäpinnat. Asuntolan kerrostalo-osan pohjoisjulkisivu on rapattu ja maalattu vaaleaksi, mutta sisäänkäyntiinjaa on korostettu julkisivuissa sisäänkäynnin molemmin puolin sijaitsevilla pystysuuntaisilla punatiiliseinämillä, jotka työntyvät hieman ulos rapatusta seinäpinnasta. Vyöhykkeen keskiosassa on kaksi päällekkäistä makuuhuoneen ikkunaa. Itä- ja länsipäädyissä sokkelin yläpuoliset seinäosauudet tehtiin puhtaaksimuuratusta punatiilestä. Eteläpuoleinen julkisivu rapattiin ja maalattiin. Kerrostalo-osan kellarikerroksen ikkunat ovat ylempien kerrosten ikkunoita pienempiä. Asuinkerrosten päällekkäiset ikkunat ovat keskenään samoissa linjoissa ja niiden koko vaihtelee huonetarkoituksen mukaan. Rivitalo-osassa pohjoisjulkisivun betonisokkelin ja ikkunoiden alapinnan välinen seinän osa muurattiin punatiilestä, ikkunoiden väliset kapeat seinävyöhykkeet paneloitiin ja maalattiin valkoiseksi, ikkunoiden yläpinnan yläpuolinen osuus seinästä verhoiltiin vaakalaudoituksella. Rivitalohuoneistojen väliset seinät muurattiin tiilestä palomuuriseiniksi ja niiden julkisivuissa näkyvät osat rapattiin ja maalattiin. Rivitalo-osan länsipääty rakennettiin ikkunattomana ja seinäpinta rapattiin ja maalattiin. Rivitalo-osan eteläjulkisivun olohuoneen ikkunat ovat pohjoisjulkisivun keittiö- ja makuuhuoneikkunoita suurempia.
Sisäänkäynnit ja ovet	Kerrostalo-osan pääsisäänkäynti sijoitettiin pohjoissivun keskelle pieneen syvennykseen. Pääoveksi asennettiin ikkunallinen puupariovi, joka lakattiin ja varustettiin siivikkunoilla. Rivitalo-osan sisäänkäynnit sijaitsevat pohjoissivulla. Sisäänkäyntien edustalle valettiin betoniportaot, joita ei maalattu. Ulko-ovina käytettiin yksilehtisiä, ikkunattomia puupaneliovia. Lisäksi rivitalo-osan pohjoisjulkisivun itäpäädyssä on kellarin ovi. Arkkitehti Erich von Ungern-Sternbergin luonnosvaiheen piirustuksissa rivitaloasuntojen olohuoneisiin on piirretty eteläpuolen pihalle avautuvat ovet, mutta näitä sisäänkäyntejä ei toteutettu.
Ikkunat	Alkuperäiset ikkunat olivat kaksipuitteisia, avattavia puuikkunoita, jotka maalattiin valkoiseksi. Rivitalo-osan keittiön ikkunoiden tuuletusikkuna sijaitsi alaosassa, kun taas makuuhuoneiden ja olohuoneiden ikkunoiden tuuletusikkunat sijaitsivat ikkunoiden sivulla.
Katto	Asuinrakennuksen katemateriaalina käytettiin saumattua teräspeltiä. Hormit ja savupiiput tehtiin tiilirakenteisina ja ne pellitettiin. Kerrostalon kattomuoto on poikkileikkauspinnaltaan murtoviivainen. Pohjoisen puoleinen lape on eteläpuolen lapetta korkeammalla. Rivitalolle tehtiin loiva harjakatto. Kapeat räystäät tehtiin avoräystäiksi ja räystäään alapinnan laudoitus maalattiin valkoiseksi.
LVIS-tekniikka	Rakennus liitettiin kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon. Lämmitysmuotona käytettiin vesikiertopattereita. Polttoaineena käytettiin öljyä. Kattilahuone sijaitsi kansakoulun ensimmäisen kerroksen lounaiskulmassa. Rakennukseen tehtiin painovoimainen ilmanvaihto.

Uudisrakennusvaihe 1958

Mattby svenska folkskolan opettajien asuntolan uudisrakennusvaiheen kellarikerroksen, asuntokerroksen (rivitalon ensimmäinen kerros, kerrostalon ensimmäinen ja toinen kerros) ja ullakkokerroksen pohjapiirrokset. Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg 5.11.1958. ERava.

Uudisrakennusvaihe 1958

Mattby svenska folkskolan opettajien asuntolan uudisrakennusvaiheen julkisivut pohjoiseen, etelään, länteen ja itään sekä leikkaukset. Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg 5.11.1958. ERava.

1970-l.

1970-luvun alkupuolen kohti pohjoista otetussa valokuvassa näkyy tilanne, kun kuvan keskellä sijaitseva Mattby svenska folkskola oli vielä peltojen reunalla. Koulun oikealla puolella, puiden takana näkyy vanha maatalousrakennus, joka purettiin pian kuvan ottamisen jälkeen, kun sen paikalle rakennettiin Esbo svenska mellanskolan uudisrakennus. Uusi koulurakennus valmistui vuonna 1973. Vasemmalla on kansakoulun opettajien asuntolarakennus. Esbo Hembygdsförening. EKM.

2016

18) Näkymä kevyen liikenteen raitilta kohti Matinkallio 1:n asuntolarakennusta. Rakennuksen eteläpuoleisella pihalla kasvaa lähinnä koivuja. Oikealla näkyy vuonna 2015 valmistuneen väliaikaisen koulurakennuksen (rakennus 17) eteläjulkisivua. Peltomaisema on muuttunut urbaaniksi ja kevyen liikenteen raitti on rakennettu vuonna 2005 valmistuneen Nelikkotien rakentamisen myötä.

OPETTAJIEN ASUINRAKENNUKSEN KERROSTALO-OSAN SISÄTILAT VUONNA 1959

Tilahahmo	Asuinrakennuksen kerrostalo-osa on pohjamuodoltaan neliö. Pääsisäänkäynti sijoitettiin rakennuksen pohjoissivun keskiakseliin pieneen syvennykseen. Sisäänkäynti sijaitsee kellarikerroksessa, johon sijoitettiin varasto-, pesula- ja saunatiloja. Porrashuone sijaitsee rakennuksen keskellä. Ensimmäinen ja toinen kerros ovat asuin kerroksia.
Käyttö	Rakennuksessa asui alun perin Mattby svenska folkskolan opettajia ja muuta henkilökuntaa.
Porrashuone	Porras on suora porras, joka muodostuu sivuseinään kiinnitetyistä mosaiikkibetonipäällysteisistä betoni-askelmista ja teräsputkikaiteesta. Porrashuone saa luonnonvaloa sisäänkäynnin yhteydessä olevista ikkunapinoista sekä porrashuoneen yläosassa, etelän puoleisen ullakkotason korkeudella olevan ikkunan kautta.
Kellarikerros	Kerrostaloon tehtiin osittain maanalainen kellarikerros, joka on sisäänkäynnin tasolla. Kellarikerrokseen tuli yhteinen säilytystila, talouskellarit, aitat, puhelinhuone, sähkötaulu, pesutupa ja mankelointihuone, asukkaiden saunatilat ja halkovarasto, jota käytettiin puulämmitteisen kiukaan lämmittämiseen. Halkovaraston luukku sijaitsi pohjoisjulkisivussa. Kellarikerroksen ikkunat sijoittuvat huonetilojen yläosaan ja ovat pieniä.
Asuin kerrokset eli ensimmäinen ja toinen kerros	Varsinaiset asuin kerrokset eli ensimmäinen ja toinen kerros tehtiin keskenään samanlaisiksi. Kummasakin kerroksessa on neljä asuntoa, joiden sisäänkäynnit sijaitsevat rakennuksen keskiosassa. Koillis- ja lounaskulmissa on 50 neliömetrin asunnot, kaakkois- ja luoteiskulmissa on 40 neliömetrin asunnot. Märkätilat sijoitettiin vasten porrashuonetta. Keittiöt avautuvat itään tai länteen. Pienemmissä asunnoissa on makuuhuone, keittiö ja kylpyhuone, isommissa lisäksi olohuone. Makuuhuoneiden ja olohuoneiden ikkunat tehtiin keittiön ikkunoita suurempina. Asuntoihin tehtiin kiintokalusteita ja komeroita.
Ullakkokerros	Rakennuksen ullakkokerrokseen ei tehty käyttötilaa.

OPETTAJIEN ASUINRAKENNUKSEN RIVITALO-OSAN SISÄTILAT VUONNA 1959

Tilahahmo	Asuinrakennuksen rivitalo-osa koostuu pienestä kellarista sekä neljästä yksikerroksisesta asunnosta, jotka ovat keskenään samanlaisia mutta asuntojen lattiakorot ovat eri korkeudella, sillä rakennus nousee kukkulan laelle.
Käyttö	Rakennuksessa asui alun perin Mattby svenska folkskolan opettajia ja muuta henkilökuntaa.
Kellarikerros	Rivitalon idänpuoleisen huoneiston kohdalla on kellarikerros, jossa oli asukkaiden yhteisiä säilytystiloja ja talouskellarit. Muu osa rivitalon kellaritasosta ei ole käyttötilaa vaan rakennuksella on ryömintätällainen alapohja, johon pääsee rivitalon itäosan kellaritiloista.
Ensimmäinen kerros	Rivitalo-osaan tehtiin neljä keskenään samanlaista 70 neliömetrin asuntoa, joiden sisäänkäynnit sijoitettiin pohjoissivulle. Kunkin asuntoon tuli etelän puolelle olohuone ja makuuhuone, keskiosaan vaatehuone ja kylpyhuone ja pohjoisseinää vasten keittiö ja toinen makuuhuone. Huonekorkeus on matala. Asuntoihin tehtiin kiintokalusteita ja komeroita.
Ullakkokerros	Rivitalon matala, porrastettu ullakkokerros on käyttämätöntä tilaa, johon tehtiin huoltoluukut katolle.

MYÖHEMMÄT MUUTOSVAIHEET

Matinkallio 1:n asuinrakennusta on kunnostettu ja korjattu eri aikoina, mutta muutostöidenpiteitä var-ten ei ole haettu rakennuslupia. Muutokset ovat olleet pieniä. Rivitaloasuntojen ulko-ovet on uusittu. Vanhat puuikkunat on vaihdettu 2000-luvun alku-puolella puu-alumiini-ikkunoiksi ja samalla on korjailtu rivitalon julkisivuja. Ikkunoiden välissä sijainnut vanha puupanelointi on korvattu valkoisella profiilipellillä. Myös syöksytorvet ja riippukourut on uusittu. Länsipäädyn seinäpinta on rapattu ja maalattu uudelleen 2000-luvulla. Sokkeli on alun perin ollut maalaamaton betonisokkeli, mutta nykyisin sokkelin pinnassa on siniharmaa maalaus-pinta.

Sisätiloissa on uudistettu asuntojen pintoja, kuten asennettu uusia lattiapäällysteitä, mutta myös alkuperäisiä rakennusosia on säilynyt, kuten sisä-ovet ja keittiön kaapistoja sekä sisäkattopintoja. Vesijohdot on saneerattu.

Rakennuksessa asui alun perin Mattby svenska folkskolan opettajia ja muuta henkilökuntaa, sittemmin myös muuta Espoon kaupungin henkilöstöä. Länsipäädyssä asui aiemmin koulun vahtimestari.¹¹⁰ Vuonna 2015 talon vuokralaisten vuokrasopimukset päätettiin ja viimeiset asukkaat muuttivat pois joulukuussa 2015. Talo on tällä hetkellä tyhjä.

¹¹⁰ Mertaniemi, Christel. Suullinen tiedonanto 30.3.2016.

INVENTOINTI

Ulkotilainventointi

Sijainti ja piha	Asuinrakennus Matinkallio 1 sijaitsee koulukeskusalueen lounaisosassa, pienen kukkulan itärinteessä. Tontin maasto on kalliota, ja rakennus on pyritty sijoittamaan siten, että kalliopinta on voitu säilyttää luonnonmukaisena. Rakennuksen eteläpuolella on nurmikon jälkeen pieni lehtipuupuisto, länsipuolella vanha mänty ja nurmikko, pohjoispuolella asfalttipihaa ja paikoin avokalliota. Rivitalo- ja kerrostalo-osan yhtymäkohdassa on alkuperäinen betonirakenteinen penger, jonka päällä on teräsputkikaide, sekä tämän vieressä alkuperäinen betoninen ulkoporras kaiteineen. Kerrostalo-osa sijaitsee rivitaloa matalammalla pihatasolla ja sen edusta on asfaltoitu, kun taas itä- ja eteläpuoleisella pihalla on nurmea. Rakennuksen kaakkoispuolelle on rakennettu kevyen liikenteen reitti 2005. Se kulkee tällöin rakennetun, koulukeskuksen eteläpuolella kulkevan itä-länsisuuntaisen Nelikkotien alitse kohti Matinkylän kartanoa. Nelikkotien ja Matinkallio-nimisen tien kulmaan, asuinrakennuksen eteläpuolelle on 2015 valmistunut Länsimetron maanpäällinen kuilurakennus. Vastaavasti rakennuksen itä- ja koillispuolelle on rakennettu kaksi väliaikaista koulurakennusta. Alun perin rakennus muodosti koulukeskusalueen eteläreunan ja se rajasi peltoaluetta. Vuosikymmenten saatossa rakennuksen suhde ja ympäröivään maastoon on muuttunut.
Yleishahmo	Rakennus on taidokkaasti istutettu kaltevaan maastoonsa. Sommittelu on eloisaa ja rytmikästä. Korkeamman kerrostalo-osan ja matalamman, portaittain kohti länttä nousevan rivitalo-osan kokonaisuus on hallittu ja eloisa. Rakennus on säilyttänyt alkuperäisen hahmonsä ja alkuperäiset piirteensä pieniä yksittäisiä kohtia, kuten ikkunoita ja peltiverhouslisäyksiä lukuun ottamatta. Kerrostalo-osassa on kellarikerroksen lisäksi kaksi asuinkerrosta ja kalteva katto, jonka eteläpuoleinen lape on pohjoislapetta matalammalla. Pohjamuodoltaan kerrostalo on neliömäinen. Rakennuksen rivitalosiipi on yksikerroksinen, maastonmuotoja mukaileva rakennus, jolla on loiva harjakatto. Rivitalo-osan itäpäädyssä on myös kellarikerros. Rakennuksen hahmo on säilynyt alkuperäisenä.
Sokkeli	Rakennuksessa on betonisokkeli, joka on alun perin ollut maalaamaton mutta se on jossain vaiheessa maalattu si-niharmaaksi. Betonisokkelin korkeus vaihtelee maaston korkeuserojen vuoksi. Vaakalaudoituskuviokuva näkyy sokkelin pinnassa. Rivitalo-osan sokkelissa on ryömintätilan ilmanvaihtoritilöitä.
Julkisivut	Pohjoisjulkisivu on rakennuksen pääjulkisivu. Kerrostalo-osan pohjois- ja eteläpuoleiset seinäpinnat ovat rapattuja ja maalattuja. Pohjoisseinän väri on alkuperäistä sekä eteläseinän väriä hieman tummempi. Itä- ja länsipäädyt ovat puhtaaksi muurattua punatiiltä. Kerrostalo-osan ikkunat sijaitsevat päällekkäisissä akseleissa, sommitelma on rauhallinen. Keittiön ikkunat ovat makuu- ja olohuoneiden ikkunoita pienempiä. Rivitalo-osassa sokkelin ja ikkunoiden alapinnan välinen osa seinästä on puhtaaksi muurattua punatiiltä. Ikkunoiden väliset seinäpintojen puuverhoilu on 2000-luvulla vaihdettu valkoiseksi profiilipelliksi. Ikkunoiden yläpuolinen osuus seinästä on alkuperäistä vaakapanelointia, jonka maalaus on mahdollisesti uusittu. Asuntojen välillä on palomuurit, jotka näkyvät julkisivuissa rapattuina ja maalattuina pintoina. Länsipääty on ikkunaton ja seinämuuri on rapattu ja maalattu. Seinässä on ollut graffiteja ja pinta on korjattu lähiaikoina.
Ikkunat	Ikkunat ovat alun perin olleet puuikkunoita, mutta ne on uusittu 2000-luvulla puu-alumiini-ikkunoiksi, joissa on lämpölasit. Puitejako vastaa alkuperäistä. Myös ikkunapellit on uusittu. Kerrostalo-osan ikkunat ovat avattavia ja vaakasuuntaisia. Ikkunoiden sivuissa on tuuletusikkunat. Pohjoisen ja etelän puolen ikkunoita kiertää kapea, valkoiseksi maalattu rappauslista. Myös ikkunapellit on uusittu ja ne ovat valkoiset. Rivitalo-osan keittiön ikkunoiden tuuletusikkuna sijaitsee alaosassa, kun taas makuuhuoneiden ja olohuoneiden ikkunoiden tuuletusikkunat ovat ikkunoiden sivulla.
Sisäänkäynnit ja ovet	Kerrostalo-osan pohjoisjulkisivussa sijaitsevaa sisäänkäyntiä on korostettu vertikaaleilla rappaamattomilla tiilivyöhykkeillä. Ovi on alkuperäinen, lakattu, ikkunallinen puupariovi. Myös sisäänkäynnin vierellä sijaitsevat varastojen ovet ovat alkuperäisiä puupaneliovia, jotka on lakattu. Näitä varaston ovia ei ole merkitty alkuperäispiirustuksiin, mutta ne on todennäköisesti toteutettu jo vuonna 1961. Myös rivitaloasuntojen sisäänkäynnit sijaitsevat pohjoissivulla. Ovet ovat uusittuja, valkoisia pystypaneliovia. Ovien edessä on alkuperäiset betoniset portaat, joissa on rappurallit. Sisäänkäyntiportaiden teräsputkikaiteet ovat 2000-luvulta. Kellarin ovi on alkuperäinen puupaneliovi.
Katto	Kerrostalon katto on poikkileikkauspinnaltaan murtoviivainen. Katon pohjoispuolinen lape on eteläpuolista lapetta jyrkempi ja niiden harjat ovat eri korkeudella. Lappeiden yhtymäkohdassa on porrashuoneen etelään suuntautuva ikkuna. Saumattu teräspeltikate on alkuperäinen. Katolla on tarkistusluukkuja sekä pellitettyjä hormoneja ja piippuja. Syöksytorvet ja riippukourut on uusittu. Rivitalo-osassa on loiva harjakatto. Katolla on alkuperäinen saumattu teräspeltikate. Katolla on tarkistusluukkuja sekä pellitetty tiilihornit. Räystäät ovat kapeita avoräystäitä. Päädyissä on räystääspellit. Räystäiden alapinnassa näkyy alkuperäinen ruodelauditus, joka on maalattu valkoiseksi. Syöksytorvet ja riippukourut on uusittu 2000-luvulla.

19) Asuinrakennuksen pääjulkisivu on pohjoiseen. Kerrostalo-osan pääsisäänkäyntiä on korostettu punatiillisellä pystyaiheella. Pääovea on ikkunallinen, lakattu tammipariovi, joka on alkuperäinen. Rakennuksen kaikki puuikkunat on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi 2000-luvulla.

20) Länsijulkisivun seinäpinnat ovat paikalla muurattua tiiltä. Betonisokkeli on jossain vaiheessa maalattu siniharmaaksi. Makuu- ja olohuoneiden ikkunat ovat keittiön ikkunoita suurempia. Rakennuksen kattomuoto on vivahteikas.

21) Kerrostalo-osan eteläjulkisivun seinäpinta on rapattu ja maalattu. Ikkunasomitelma on säännöllinen. Kellarikerroksessa sijaitsee sauna- ja varastotiloja ja ikkunat ovat asuinkerrosten ikkunoita pienempiä.

22) Taustalla vasemmalla väliaikainen koulu- ja esikoulurakennus (rakennus 16) ja metsän yläpuolella näkyy Haukilahden vesitorni. Kerrostalon länsiseinä on punatiiltä. Maaston korkeuserojen takia etupihalla on betoniset ulkoportaat ja betonimuuri. Rivitalo-osa on kerrostalo-osaa matalampi. Rakennuksen peltikate on alkuperäinen eli vuodelta 1959.

23) Rivitalo-osan sisäänkäynnit sijaitsevat pohjoisen puolella. Kuvassa on länsipäädyn asunto. Sisäänkäynnin edessä on alkuperäinen betoniporras. Ovi on uusittu puupaneliovi. Teräspuikkokaide on uusittu. Ikkunoiden alapuolinen osa seinästä on puhtaaksi muurattua punatiiltä. Puuikkunat on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi. Puitejako vastaa alkuperäistä. Ikkunoiden väliset seinävyöhykkeet on alun perin verhoiltu puulla, mutta ne on korvattu 2000-luvulla profiilipellillä. Ikkunoiden yläpuolinen osa seinästä on alkuperäistä vaakalaudoitusta.

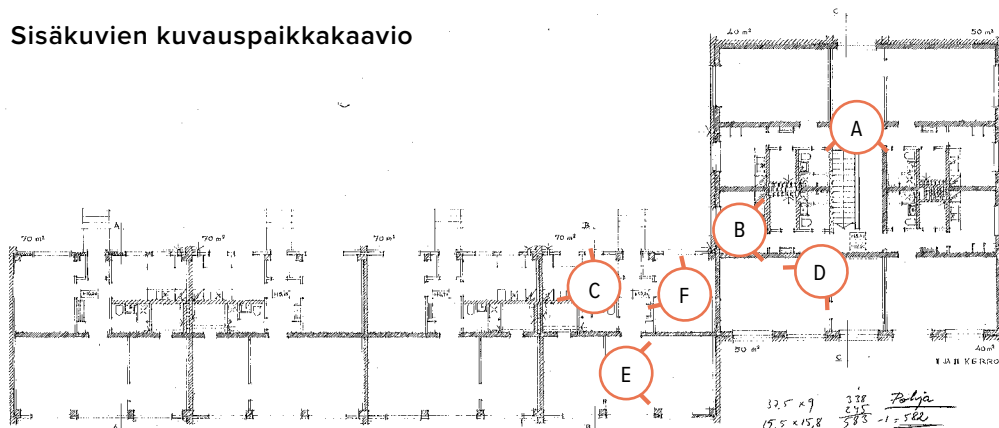

24) Rivitalon länsipääty on ikkunaton, rapattu ja maalattu seinä. Maalaus on uusittu 2000-luvulla. Ikkunat, räystäskourut ja syöksytorvet on uusittu. Kukin rivitaloasunto on omassa korossaan ja rakennus laskee kohti itää.

Sisätilakatselmus

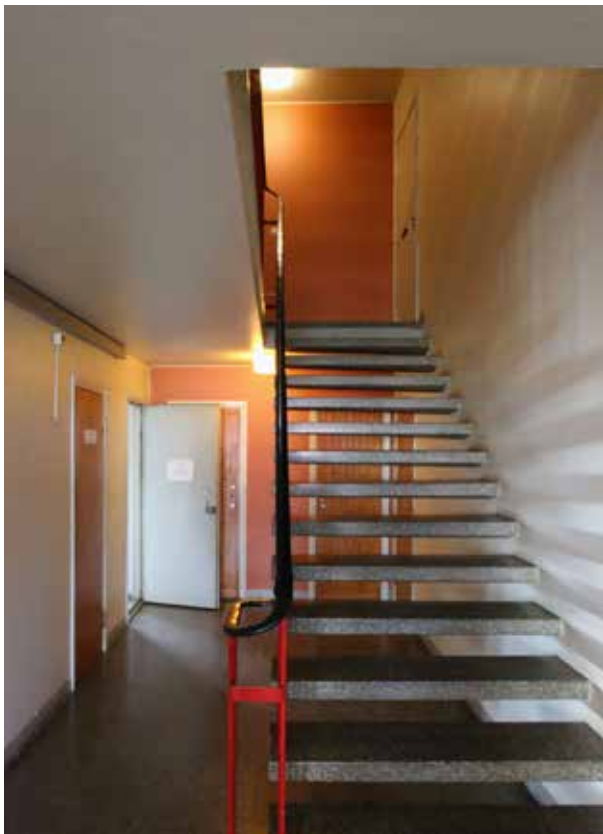
Tilahahmo	Rakennus on säilyttänyt alkuperäisen tilahahmons, mutta osa kellarikerroksen tiloissa on tehty pieniä muutoksia. Asuinrakennuksen kerrostalo-osa on pohjamuodoltaan neliö. Pääsisäänkäynti sijaitsee kellarikerroksessa, jossa sijaitsevat sauna- ja pesutilat, pyykkitupa sekä varastoja. Porrashuone sijaitsee rakennuksen keskellä. Ensimmäinen ja toinen kerros ovat asuinkerroksia, joissa kummassakin on neljä asuntoa. Asuinrakennuksen rivitalo-osa koostuu pienestä kellarista sekä neljästä yksikerroksisesta asunnosta, jotka ovat keskenään samanlaisia mutta asuntojen lattiakorot ovat eri korkeudella.
Käyttö	Rakennus on tyhjennetty asukkaista vuonna 2015.
LVIS-tekniikka	Rakennuksessa on luonnollinen ilmanvaihto, seinissä on ilmanvaihtoritilöitä. Rakennuksen vesijohdot on saneerattu. Lämmitysjärjestelmänä on vesikiertoinen patterilämmitys, joka nykyisin käyttää polttoaineena kaukolämpöä.
Kantavat rakenteet	Kantavat rakenteet ovat tiiltä ja betonia. Rakennus on paikalla rakennettu.
Kerrostalo-osa	Kerrostalo-osan kellarikerroksen pohjoissivulla sijaitsevan tuulikaapin lakatut, ikkunalliset ovet ovat alkuperäisiä. Kellarikerroksessa sijaitsee edelleen varastotiloja, saunatilat sekä pyykkitupa. Kellarikerroksen sisäkatto on valkoiseksi maalattua betonia. Suora mosaiikkibetonipäälysteisistä betoniaskelmista ja teräsputkikaiteesta koostuvat porras on alkuperäisessä asussaan. Porrashuoneen seinät ovat rapattuja ja maalattuja. On mahdollista, että punaoranssi tehosteväri ei ole alkuperäinen. Ensimmäinen ja toinen kerros ovat varsinaisia asuinkerroksia. Asuntojen tilajako on säilynyt alkuperäisenä. Yksittäisissä asunnoissa on tehty erilaisia pintaremontteja. Asunnoissa on myös alkuperäisiä keittiökalusteita ja sisäovia. Ikkunat ja lattiapinnat ovat uusia. Rakennuksessa on matala kerroskorkeus. Ikkunapenkit ovat mosaiikkibetonilla päällystettyä betonia. Ikkunoiden alapuolella sijaitsevat vesikiertoiset patterit ovat alkuperäisiä, mutta niiden termostaattit on uusittu. Sisäkatot ovat pääosin rapattuja ja maalattuja. Porras- huoneen ja asuntojen sisäovet ovat alkuperäisiä, ikkunattomia laakaovia. Myös ovenkahvat ja heloitukset ovat alkuperäisiä. Asunnoissa on alkuperäisiä, valkoiseksi maalattuja kiintokomeroita.
Rivitalo-osa	Rivitalo-osan kellarin on säilynyt alkuperäisasussaan. Kellarin lattia on maalaamatonta betonia. Kellarissa on puurakenteisin verkkoseinin jaettuja varastotiloja sekä puuhyliin varustettuja ruokavarastohuoneita. Sisä- ovet ovat alkuperäisiä puupeiliovia. Kellarin käytävän länsipäädystä on luukku, jota kautta pääsee rivitalo- asuntojen alapohjien alapuolisiin ryömintätiloihin. Rivitalo-osassa on neljä keskenään samanlaista asuntoa. Asuntojen keittiökalusteiden, seinä- ja lattiapin- tojen kunto ja ikä vaihtelevat eri asunnoissa. Kellaritilan yläpuoleinen asunto on säilynyt pitkälti alkuperäis- asussaan. Keittiön kaapit ja ikkunat on uusittu, mutta sisäkatto on alkuperäinen levykatto. Kattolistoja ei ole. Ikkunapenkit ovat alkuperäisiä ja ne ovat puurakenteisia. Rivitalossa on matala huonekorkeus. Sisäovet ovat alkuperäisiä, valkoiseksi maalattuja laakaovia. Huoneistossa on alkuperäisiä kiintokaappeja. Myös kyl- pyhuone/wc-tilan lattia- ja seinälaatat ovat alkuperäisiä. Asunnon pistorasiat ja valokatkaisimet ovat alku- peräisiä (1959), joten oletettavasti myös sähköt. Vesikiertoiset patterit ovat myös alkuperäisiä, mutta niiden termostaattit ovat uusia.

Sisäkuvien kuvauspaikkakaavio

Kuvauskerros

A	Kellarikerros
B	2. kerros
C	2. kerros
D	1. kerros
E	1. kerros
F	1. kerros

A) Kerrostalo-osan porrashuone on alkuperäisessä asussaan. Vain seinäpintojen maalaus on uutta. Voimakas punaoranssi väri ei mahdollisesti ole alkuperäinen. Portaan mosaiikkibetonipäällysteiset askelmat on valettu kiinni betoniseinään. Muut kantavat väliseinät ovat tiiltä. Porraskaide on alkuperäinen pystypinnainen teräskaide, jonka käsijohteessa on muovipinta. Kuva on kellari- eli pohjakerroksesta, jossa sijaitsee sauna- ja varastotiloja. Ovet ovat alkuperäisiä lakattuja puupaneliovia. Porrashuone saa luonnonvaloa sisäänkäynnin yhteydessä olevista ikkunoista sekä ullakon ikkunasta.

B) Toisen kerroksen kerrostaloasunnon ovet ovat alkuperäisiä laakaovia. Olohuoneen ovessa on ikkuna. Lattiapinnat on uusittu.

C) Rivitaloasunnon keittiökaapit on uusittu ja ikkuna vaihdettu. Asuntojen keittiöt on suunnattu pohjoiseen. Katto on alkuperäinen levykatto.

D) Kerrostalo-osan toisen kerroksen lounaiskulman olohuoneen ikkunat suuntautuvat eteläpuoleiseen puistikkoon ja Nelikkotielle. Uusittujen ikkunoiden sisäpuiteissa on lämpölasit. Ikkunapenkit ovat mosaiikkibetonia. Patterit ovat alkuperäisiä vesikiertopattereita, mutta niiden termostaatit on uusittu. Huonekorkeus on matala. Katto on rapattu ja maalattu, kattolistoja ei ole.

E) Rivitalo-osan itäpäädyn asunnon olohuoneen ikkuna on suunnattu etelään. Ikkunapenkit ovat puisia. Vesikiertoiset patterit ovat alkuperäisiä, mutta kunnostettuja. Katossa on alkuperäisiä kattolaattoja. Kattolistoja ei ole. Lattialista on puinen ja suora. Seinät on rapattu ja maalattu.

F) Idänpuoleisin rivitaloasunto on lähes alkuperäisessä asussaan. Pistorasiat ja valokatkaisijat ovat alkuperäisiä, ovet ovat vanhoja laakaovia. Levykatto on alkuperäinen. Myös makuuhuoneen kiintokomero on alkuperäisessä asussaan. Taustalla näkyy eteisaulaa ja keittiö.

4.2 Suppeasti käsiteltävät rakennukset

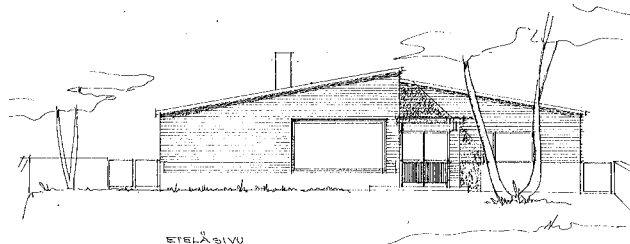
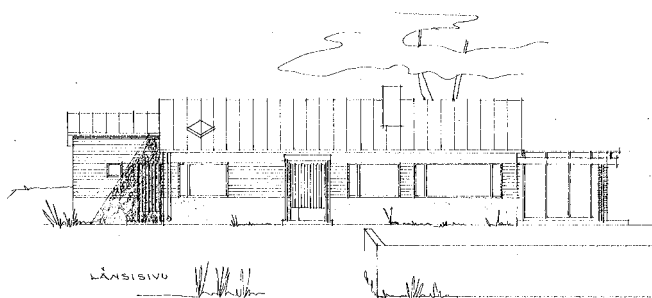
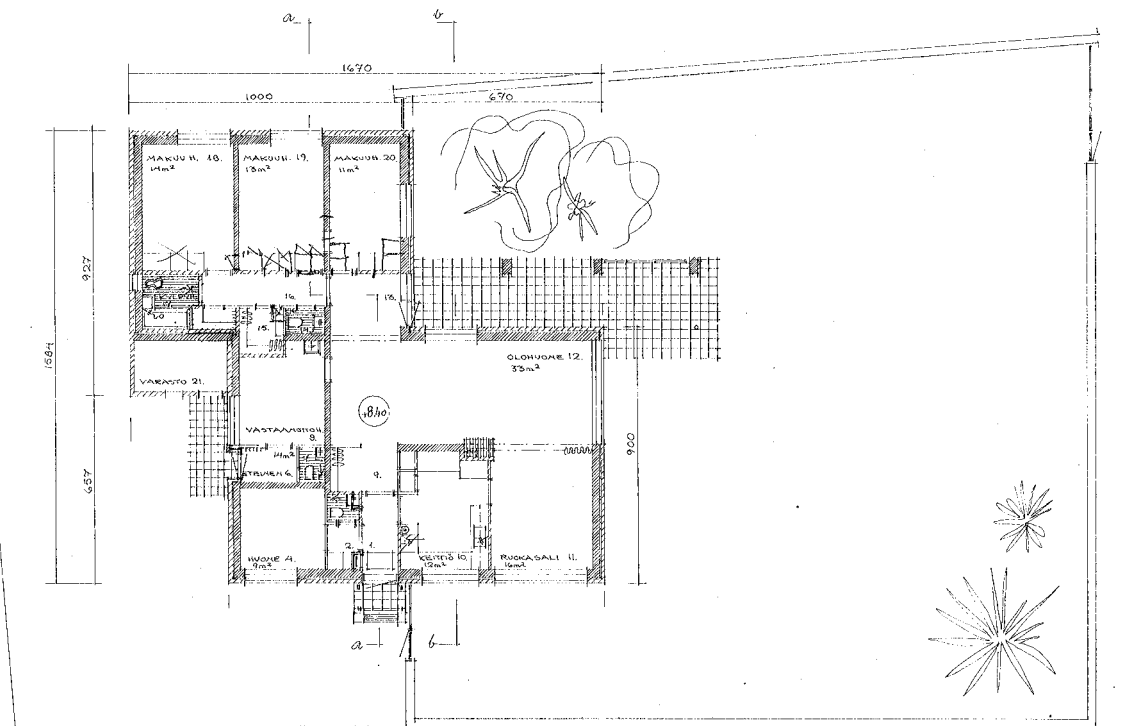
25) Entisen kunnanlääkärin asunnon pääsisäänkäynti sijaitsee länsijulkisivulla. Rakennus on hyvin säilynyt. Lakattu puupaneliovi ja betonilaattakatos ovat alkuperäisiä.

5 KUNNANLÄÄKÄRIN OMAKOTITALO

Osoite	Matinsyrjä 11 / Mattliden 11, 02330 Espoo
Nimihistoria	1958– kunnanlääkärin asunto 1973–1992 kaupunginlääkärin vastaanottotilat 1992– Matinsyrjä 11
Pysyvä rakennustunnus	1003454212
Kiinteistötunnus	49-434-1-197
Tila	1:197 Skoltomten
Arkkitehti	Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg / Arkkitehtitoimisto E. v. Ungern-Sternberg & Co
Muut suunnittelijat	Rakennesuunnittelu: Diplomi-insinööri Mikko Vahanen / Insinööritoimisto M. Vahanen Koneteknillisten töiden suunnittelu: Insinööri M. Sinisalo Sähkösuunnittelu: Insinööri Leivo
Rakennuttaja	Espoon kunta
Omistus, hallinnointi	Espoon kaupunki, Matinkylän Musiikin harrastajien Tuki Musatreenis ry
Suunnittelu- ja rakentamisaika	1960–1961
Kerrosala (kem ²)	196 (Eduarch Oy)
Tilavuus (m ³)	669
Kerroslukumäärä	Yksi kerros
Kaavatilanne	Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.
Suojelutilanne	Rakennusta ei ole suojeltu.
Nykyinen käyttötarkoitus	Mualla luokittelemattomat opetusrakennukset: Matinkylän Musiikin harrastajien Tuki Musatreenis ry:n hallinnoima bänditila. Tiloja vuokrataan sekä yksityishenkilöille että yhdistyksille musiikin harrastustilana. Käyttäjät ovat kaikenikäisiä.
Käyttöhistoria	1961–1972 Matinkylän kunnanlääkärin asunto, jossa oli myös vastaanottohuoneisto 1972–1992 Matinkylän kaupunginlääkärin vastaanottotilat 1992–2010 Työväenopiston taideopetustilat (Vuonna 1992 lääkäri- ja neuvolapalvelut siirtyivät juuri valmistuneeseen Matinkylän terveysaseman uudisrakennukseen Matinkatu 1.) 2013– Bänditila/treenikämpä, jota hallinnoi Matinkylän Musiikin harrastajien Tuki Musatreenis ry. Pääkäyttäjänä Etelä-Espoon Eläkeläiset ry

Kohdekuvaus	Rakennus sijaitsee Matinsyrjän itäpuolella, loivasti itään laskevalla paikalla, entisen terveystalon pohjoispuolella. Tämä 1961 valmistunut, arkkitehti Erich von Ungernin suunnittelema rakennus toimi alun perin terveystalon kunnanlääkärin asuntona, jossa oli myös vastaanottohuone. Asunnolla ja vastaanotolla oli erilliset sisäänkäyntinsä. Rakennus toimii nykyisin musiikkiharjoitustilana. Rakennus on entisen terveystalon kanssa samansuuntainen yksikerroksinen, paikalla muurattu tiilitalo, jonka pohjamuoto muodostuu kahdesta suorakulmiosta. Sommittelu on epäsymmetristä ja selkeää. Länsijulkisivu on rakennuksen pääjulkisivu ja sillä sijaitsee pääsisäänkäynti. Rakennuksella on korkea, vaalean harmaaksi maalattu betonisokkeli. Betonivalumuotin vaakalaudoituskuviointi on jätetty näkyviin. Seinät ovat punatiiltä. Länsijulkisivussa ikkunoiden yläpuolinen osa seinästä on maalattua betonia. Muissa julkisivuissa tiilipinta jatkuu räystäälle asti. Rakennuksella on neljä sisäänkäyntiä, joiden ulko-ovet ovat kaikki alkuperäisiä. Ovet ovat pystypaneeloituja, yksilehtisiä, lakattuja puuovia. Etelän puoleisessa pihaovessa on myös ikkuna. Pääsisäänkäynti on länsisivulla ja siihen liittyy alkuperäinen, teräskiskoilla kannatettu betonikatos. Sisäänkäynnin edustalla on alkuperäisiä betonilaattoja Ikkunat ovat pääosin vaakasuuntaisia ja useimmissa ikkunoissa on tuuletusikkunat. Rakennuksen kaikki vanhat puuikkunat on vaihdettu valkoisiksi puu-alumiini-ikkunoiksi, joiden sisäpuitteissa on lämpölasit. Etelään suuntautuva olohuoneen ikkuna on suurikokoinen. Rakennuksessa on pääosin pulpettikatto, osittain harjakatto. Katemateriaalina on alkuperäinen kuumasinkitty, saumattu teräspelti. Katolla on pellitettyjä piippuja ja hormoneja. Itä- ja länsisivuilla on lyhyet avoräystäät, pohjois- ja eteläpäädyt ovat räystäättömiä. Räystäslaudat ovat valkoisia. Riippurännit on uusittu, ne ovat kulmikkaat ja maalaamatonta peltiä. Myös syöksytorvet on uusittu ja ne ovat valkoisia ja poikkileikkauspinnaltaan pyöreitä. Pihalla on betonilaatoilla päällystettyjä pintoja, nurmea ja joitakin pensasistutuksia. Rakennuksen eteläpuolella on täystiilipilareilla tuettu puinen pergola. Pilarit ovat alkuperäisiä, puuosat on uusittu. Terasilla sekä myös länsijulkisivun edustalla on betonilaatoitettuja alueita.
Rakennus- ja muutosvaiheet	1960–1961: Rakennuslupa 49-1960-707-A, vahvistettu 6.11.1960 Uudisrakennusvaihe. Matinkylän kunnanlääkärin asunto, jossa oli myös vastaanottotila. Pääsuunnittelija: arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg. 1972: Rakennuslupa 49-1972-75-C, vahvistettu 28.1.1972. Muutostöitä sisätiloissa. Matinkylän kunnanlääkärin asunto muutettiin kaupunginlääkärin vastaanottotiloiksi. Huonejako pysyi samana, mutta huoneiden käyttötarkoituksia muutettiin. 1992: Rakennuslupa 49-1992-727-C, vahvistettu 10.9.1992. Muutostöitä sisätiloissa. Terveysaseman tilat muutettiin työväenopistoksi. Muutoslupa oli voimassa viisi vuotta. Yksi väliseinä purettiin, muutoin huonejako pysyi samana, vaikka huoneiden käyttötarkoituksia muutettiin.
Historialliset arvot	Rakennuksella ei ole erityisiä historiallisia arvoja, mutta se edustaa aikansa tapaa rakentaa lääkäriille asuintalo työpaikkansa yhteyteen.
Identiteetti- ja symboliarvot	Rakennuksen identiteetti on muuttunut ajan myötä, kun kunnanlääkärin asunnosta on tullut musiikkiharrastustila. Rakennus kertoo alueen terveydenhuoltohistoriasta.
Kaupunkikuvalliset arvot	Rakennuksella ei ole erityisiä kaupunkikuvallisia arvoja.
Kyläkuvalliset ja maisemalliset arvot	Entinen kunnanlääkärin asuinrakennus muodostaa yhdessä rivitalon, huoltorakennuksen ja päiväkotirakennuksen kanssa pienimittakaavaisten rakennusten kokonaisuuden, joiden rakennusten materiaaleissa ja katoissa on samankaltaisuutta. Sommitelma on pohjoisosastaan kiilamainen. Rakennusten väliin muodostuvalle pihalle on lisätty väliaikainen päiväkotirakennus, joka heikentää kokonaisuutta ja piha on nykyisellään pääosin asfalttipihaa.
Rakennushistorialliset arvot	Rakennus on materiaaleiltaan, rakennetekniikaltaan ja tilajaltaan ajalleen tyypillinen.
Rakennustaiteelliset arvot	Rakennus on ajalleen tyypillinen asuintalo, jonka arkkitehtuurissa korostuvat olohuoneen erittäin suuri ikkuna ja tiilipilaripergola.
Säilyneisyysarvot	Rakennus on säilynyt alkuperäisessä hahmossaan. Myös sisätilat ovat säilyneet hyvin käyttötarkoituksenmuutoksista huolimatta.
Arvotuslause	Rakennus on 1960-luvun alun omakotitalo, joka on säilynyt alkuperäisessä asussaan. Sen arkkitehtuuri on ajalleen tyypillistä, mutta ilmeeltään voimakkaampaa kuin terveystalon ja rivitalon arkkitehtuuri.
Ominaispiireet	Rakennuksen ominaispiirteitä ovat loivat kattokulmat, olohuoneen suuri ikkuna, tiilipilarein kannatettu pergola, punatiiliseinät ja paikalla valettu betonisokkeli.

1960

Matinkylän kunnanlääkärin asuinrakennuksen uudisrakennusvaiheen pohjapiirros sekä julkisivut länteen ja etelään. Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg syyskuussa 1960. Kunnanlääkärin asuntoon kuuluivat eteinen, kaksi wc-tilaa, pesuhuone, keittiö, ruokasali, olohuone, kolme makuuhuonetta, työhuone ja varasto. Kunnanlääkärin vastaanottotiloihin oli erillinen sisäänkäynti. Tiloihin kuuluivat eteinen, vastaanottohuone ja wc. Piirustuksissa näkyviä, pihaa rajaavia muureja ei toteutettu. ERava.

26) Matsinsyrjä 11:n eteläpuolella on tiilipilarillinen pergola. Entisen olohuoneen eteläpuoleinen ikkuna on suuri. Rakennuksen puuikkunat on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi, joiden sisäpuitteissa on lämpölasit. Rakennuksella on korkea betonisokkeli, joka on jossain vaiheessa maalattu. Seinät ovat puhtaaksi muurattua punatiiltä. Räystäät ovat lyhyet. Katto on osin pulpetti-, osin harjakatto.

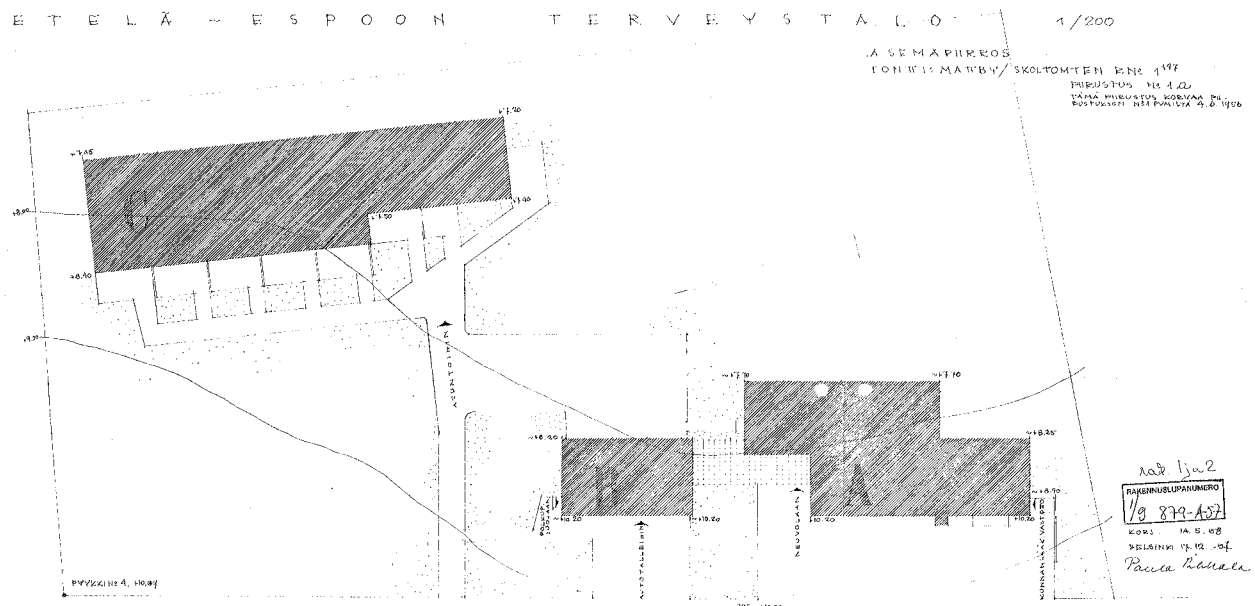

27) Espoon kaupungin henkilökunnan käytössä oleva rivitalo Matinsyrjä 7 on matala, pitkä rakennus, jolla on maalattu betonisokkeli ja loiva harjakatto. Pitkillä sivuilla on puuverhoilua, poikkataiseinät ovat punatiiliseiniä.

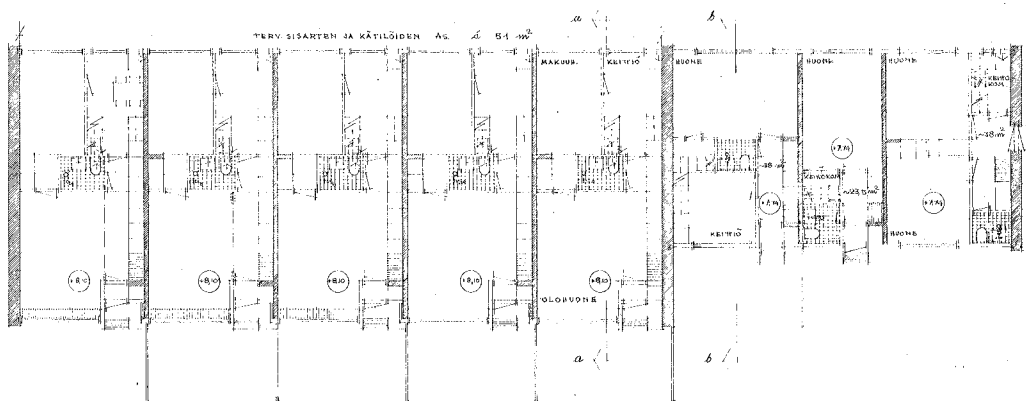
6 RIVITALO

Osoite	Matinsyrjä 7 / Mattliden 7, 02330 Espoo
Nimihistoria	1958– Rivitalo Matinsyrjä 7
Pysyvä rakennustunnus	1003454190
Kiinteistötunnus	49-434-1-197
Tila	1:197 Skoltomten
Arkkitehti	Arkkitehti Paula Pihkala
Muut suunnittelijat	Rakennesuunnittelu: Diplomi-insinööri Mikko Vahanen / Insinööritoimisto M. Vahanen Koneteknillisten töiden suunnittelu: Insinööri M. Sinisalo Sähkösuunnittelu: Insinööri Leivo
Rakennuttaja	Espoon kunta
Omistus, hallinnointi	Espoon kaupunki, Tilapalvelut-liikelaitos
Suunnittelu- ja rakentamisajan-kohta	1956–1958
Kerrosala (kem ²)	399 (ERava); 414 (Eduarch Oy)
Tilavuus (m ³)	1 370
Kerroslukumäärä	Yksi kerros
Kaavatilanne	Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.
Suojelutilanne	Rakennusta ei ole suojeltu.
Nykyinen käyttötarkoitus	Asuinrakennus: rivitalo.
Käyttöhistoria	Rakennus on aina ollut asuinkäytössä. Alun perin rakennuksessa asui terveystalon henkilökuntaa kuten terveysasaria, kätilöitä, ambulanssikuski ja siivoojia perheineen. Nykyisin rakennus on Espoon kaupungin henkilökunnan vuokra-asutokäytössä.

Kohdekuvaus	Alun perin Etelä-Espoon terveystalon henkilökunnan käyttöön rakennettu rivitalo rakennettiin terveys-talon koillispuolelle. Nykyisin se on Espoon kaupungin henkilökunnan asuinkäytössä. Rakennus on paikalla muurattu, matala ja pitkä, pohjois-eteläsuuntainen tiilirakennus, jossa on kahdeksan asuntoa: yksi yhden huoneen asunto 24 m², kaksi 38 neliömetrin kokoista kaksiota ja viisi 51 neliömetrin kokoista kaksiota. Maasto laskee kohti etelää, mistä johtuen rakennus on hieman porrastettu. Rakennuksen pohjoinen osa on runkosyvyydeltään eteläosaa syvämpi. Rakennuksen arkkitehtuuri on tavanomaista ja ajalleen tyypillistä sekä sommittelultaan että materiaalivalinnoiltaan. Rakennuksen kantavat rakenteet ovat paikalla valettua betonia alapohjassa, perusmuurissa ja sokkelissa, sekä poikittaisissa seinissä paikalla muurattua tiiltä. Kattotuolit ovat puuta. Talossa on korkea, vaaleansiniseksi maalattu betonisokkeli, jonka pinnassa näkyy pystysuuntaisen muottilaudoituksen kuviointi. Pitkissä itä- ja länsijulkisivuissa on valkoiseksi maalattu, alkuperäinen lomautaverhoilu. Poikkitaissuuntaiset seinät ovat puhtaaksi muurattua punatiiltä. Asuntojen sisäänkäynnit sijaitsevat länsisivulla, eteläpäädyn asuntoon on käynti eteläisivulta. Ovet ovat alkuperäisiä, ikkunattomia ja lakattuja mäntypaneliovia. Leveän osan sisäänkäynnit sijaitsevat pienessä syvennyksessä, jossa on betonilaatta ja rappuralli. Olohuoneiden ikkunat suuntautuvat länteen. Leveän osan asuntojen olohuoneen ikkunat ovat suuria ja niiden yläosassa on vaakajako. Muut ikkunat ovat pystysuuntaisia ja niissä ei ole välipuitteita. Pohjois- ja eteläpäädyt ovat ikkunattomia. Alkuperäiset puuikkunat on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi, joiden sisäpuitteissa on lämpölasit. Ikkunapellit on uusittu ja nykyiset pellit ovat valkoisia. Rivitalossa on loiva harjakatto, jolla on saumattu teräspeltikate ja pellitettyjä hormoneja. Riippurännit on uusittu. Pitkien sivujen räystäät ovat lyhyitä, päädyt ovat räystäättömiä. Syöksytorvet ovat alkuperäiset, mutta niiden alaosia on jatkettu. Sisäänkäyntipiha on asfaltoitu. Rakennuksen pohjois- ja itäpuolilla on nurmikkoa, pensasistutuksia sekä lehtipuita. Rivitalon asukkaat voivat käyttää vieressä sijaitsevan Matinsyrjä 9 huoltorakennuksen kellarikerroksessa sijaitsevia saunatiloja ja pesutupaa.
Rakennus- ja muutosvaiheet	1957–1958: Rakennuslupa 49-1957-879-A, vahvistettu 24.10.1957. Uudisrakennusvaihe. Rakennus valmistui 1958. Ei muita rakennuslupia.
Historialliset arvot	Rakennuksella ei ole erityistä historiallista arvoa. Se on alun perin toiminut terveystalon henkilökunnan asuinrakennuksena.
Identiteetti- ja symboliarvot	Rakennuksella ei ole erityisiä identiteetti- ja symboliarvoja.
Kaupunkikuvalliset arvot	Rakennuksella ei ole erityisiä kaupunkikuvallisia arvoja.
Kyläkuvalliset ja maisemalliset arvot	Rivitalo on osa pienimittakaavaisten entisen kunnanlääkärin asuinrakennuksen, entisen terveytalon ja päiväkodin vanhan rakennuksen kokonaisuutta, joiden materiaaleissa ja kattomuodoissa on samankaltaisuutta. Rivitalon sijoitus poikkeaa muiden rakennusten koordinaatistosta, mikä tekee pihamuodosta pohjoisosastaan hieman kiilamaisen. Pihan muoto on muuttunut, kun rivitalon eteläpuolelle on rakennettu tilapäinen päiväkotirakennus.
Rakennushistorialliset arvot	Rakennuksella ei ole erityisiä rakennushistoriallisia arvoja. Se on rakennettu ajalleen tyypillisistä materiaaleista ja tyypillisin rakennustekniikoin.
Rakennustaiteelliset arvot	Rivitalon arkkitehtuuri on ajalleen tyypillisesti horisontaalista ja niukkaa. Erityispiirteitä ovat olohuoneiden suuret ikkunat sekä puuverhoiltujen pintojen ja tiilimuuripintojen yhdistäminen.
Säilyneisyysarvot	Rivitalo on säilyttänyt alkuperäisen hahmonsä ja ulko- että sisätiloiltaan.
Arvotuslause	Rivitalo on vaatimaton, ajalleen tyypillinen paikalla rakennettu asuinrakennus, joka on hyvin säilynyt 1950-luvun asuinrakentamisen tyyppiesimerkki.
Ominaispiirteet	Rivitalo on matala ja pitkä, loivakattoinen rakennus, jonka pitkittäisseinät on verhoiltu puulla ja poikittaisseinät muurattu punatiilestä.

Rivitalon ja terveystalon uudisrakennusvaiheen asemapiirros. Arkkitehti Paula Pihkala 17.12.1957, korjattu 14.5.1958. Rivitalo sijaitsee hieman vinossa kulmassa terveystaloon nähden. Rivitalon sisäänkäyntien yhteyteen piirretyt aidat ja istutusalueet jäivät toteuttamatta. ERava.

Etelä-Espoon terveystalon henkilökunnan rivitalon uudisrakennusvaiheen pohjapiirros. Arkkitehti Paula Pihkala 14.9.1956. ERava.

28) Rivitalon leveässä osassa on viisi asuntoa, joiden sisäänkäynnit sijaitsevat pienessä syvennyksessä. Ovet ovat alkuperäisiä puupanelioivia. Vanhat puuikkunat on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi. Olohuoneiden ikkunat ovat suuria ja suuntautuvat länteen.

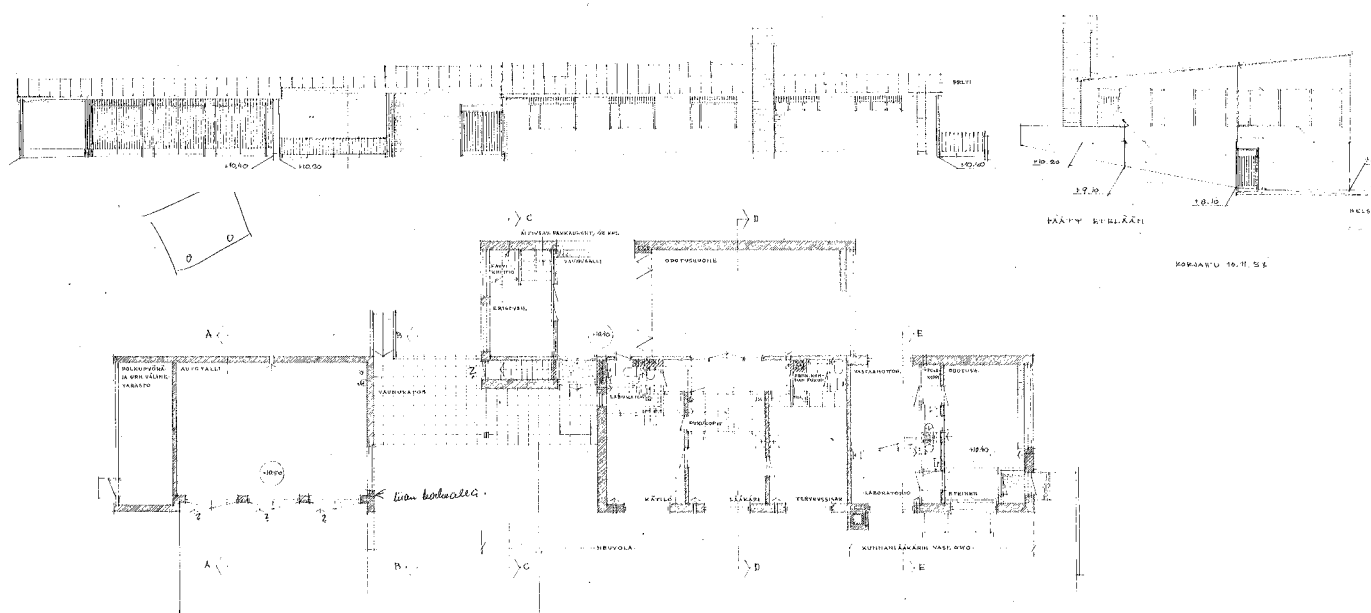

29) Huoltorakennuksen länsijulkisivussa on tiilipiippu. Rakennukseen liittyy katoksen välityksellä erillinen autotalli. Julkisivut ovat puhtaaksi muurattua punatiiltä. Katto on lyhyträystäinen pulpettikatto.

7 TERVEYSTALO

Osoite	Matinsyrjä 9 / Mattliden 9, 02330 Espoo
Nimihistoria	1958–1992 Etelä-Espoon terveystalo / Matinkylän terveysasema 1992–2010 Matinsyrjä 9 2010– Huoltorakennus Matinsyrjä 9
Pysyvä rakennustunnus	1003454201
Kiinteistötunnus	49-434-1-197
Tila	1:197 Skoltomten
Arkkitehti	Arkkitehti Paula Pihkala
Muut suunnittelijat	Ei tiedossa
Rakennuttaja	Espoon kunta
Omistus, hallinnointi	Espoon kaupunki, Tilapalvelut-liikelaitos
Suunnittelu- ja rakentamisaikajankohta	1956–1958
Kerrosala (kem ²)	263 (ERava), 357 (Eduarch Oy)
Tilavuus (m ³)	921
Kerroslukumäärä	Yksi maanpäällinen kerros, lisäksi osittain maanalainen kellarikerros
Kaavatilanne	Ei voimassa olevaa asemakaavaa. Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.
Suojelutilanne	Rakennusta ei ole suojeltu.
Nykyinen käyttötarkoitus	Mattlidenin koulukeskuksen huoltorakennus, jossa on kiinteistö- ja siivouspalvelun työtiloja.
Käyttöhistoria	1958–1970-l. Etelä-Espoon terveystalo, jossa oli neuvola ja kunnanlääkärin vastaanottotilat. 1970-l.–1992 Hammashoitola (neuvola muutti Matinkylän ostoskeskuksen yläkertaan) 1992–2010 Työväenopisto (Vuonna 1992 hammashoitolan toiminta siirtyi juuri valmistuneeseen Matinkylän terveysaseman uudisrakennukseen Matinkatu 1.) 2010– Nykyisin rakennus on Mattlidenin koulukeskuksen rakennuksista ja pihoista vastaavan Espoon kaupungin kiinteistö- ja siivouspalvelun henkilökunnan käytössä oleva huoltorakennus. Kellarikerroksen sauna- ja pesulatilat ovat edelleen rivitalon Matinsyrjä 9 asukkaiden käytössä.

Kohdekuvaus	Rakennus suunniteltiin ja rakennettiin Nokkalantien eli nykyisen Matinsyrjän itäpuolelle 1956–1958 Etelä-Espoon terveystaloksi, jossa sijaitsi neuvolan ja kunnanlääkärin vastaanottotilojen lisäksi autovaja. Samalla rakennusluvalla rakennettiin myös terveystalon henkilökunnan rivitalo. Matinsyrjä 9 toimii nykyisin koulukeskuksen huoltorakennuksena, jossa on kiinteistö- ja siivouspalvelun työtiloja. Matinsyrjä 9 on kadun suuntaisesti rakennettu, paikalla muurattu tiilirakennus, jonka sommitelma perustuu rinneratkaisuun. Rakennus on länsipuolelta matala ja itäpuolelta korkeampi. Tiilipiippu on rakennuksen aksentti. Rakennuksella on maanpäällisen kerroksen lisäksi kellarikerros, joka on muilta paitsi itäisivuoltaan osittain tai kokonaan maanalainen. Rakennus on kaksiosainen. Eteläinen osa (A) on rakennuksen pääosa ja sen pohjamuoto koostuu kahdesta toisiinsa limittäin liitetystä suorakulmiosta. Pohjoinen osa (B) on kaksikerroksinen, pohjaltaan suorakaiteen muotoinen autotalli. Osat on yhdistetty toisiinsa vaunukatoksen välityksellä. Rakennuksessa on maalattu betonisokkeli, joka on paikoin korkea. Sokkelin pinnassa näkyy pystysuuntaisen muottilaudoituksen kuviointi. Seinät ovat puhtaaksi muurattua punatiiltä. Ikkunoiden yläpuolella on pystylaudoituksella verhoiltuja, valkoiseksi maalattuja vyöhykkeitä. Autotallin pohjoisseinä on lautaverhoiltu. Pääsisäänkäynti sijaitsee vaunukatoksen yhteydessä rakennuksen pääjulkisivulla eli lännen puolella. Ovi on alkuperäinen, lakattu mäntypaneloitu pariovi. Sisäänkäynnin edusta on päällystetty betonilaatoilla. Rakennuksen eteläpäädyn ulko-ovi on uusittu, ikkunallinen teräsovi. Kellariovet ovat yläikkunallisia puupaneeliovia, joita on kunnostettu. Autotallin sekä kellarin ensimmäisen kerroksen puiset pariovet on uusittu. Muut paitsi pääsisäänkäynnin oven yläpuolella olevat vanhat puuikkunat on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi, joiden sisäpuitteissa on lämpölasit. Osassa ikkunoita on tuuletusikkunat. Eteläpäädyn sekä itäjulkisivun ikkunat ovat muita kookkaampia. Kellarikerroksessa on ikkunoita vain idän puolella. Autotalli on pientä pyörävajan oven yläpuolista ikkunaa lukuunottamatta ikkunaton. Rakennuksella on länteen päin laskeva pulpettikatto. Räystäät ovat lyhyitä avoräystäitä. Riippurännit on uusittu äskettäin. Rakennuksen kellarissa sijaitsi alun perin öljykäyttöinen lämpökeskus ja tähän liittyvä korkea tiilipiippu on rakennuksen länsijulkisivussa. Nykyisin rakennus on liitetty kaukolämpöverkkoon ja lämmitystapana on vesikeskuslämmitys. Kellarikerroksen lämmönjakohuone palvelee myös päiväkotirakennuksia, rivitaloa sekä Matinsyrjä 11:n entistä kunnanlääkärin asuntoa. Rivitalon asukkaat voivat käyttää kellarikerroksen saunaa ja pesutupaa.
Rakennus- ja muutosvaiheet	1957–1958: Rakennuslupa 49-1957-879-A, vahvistettu 24.10.1957. Uudisrakennusvaihe. Rakennus oli Etelä-Espoon terveystalo, jossa oli neuvola ja kunnanlääkärin vastaanottotilat. Rakennus valmistui 1958. Pääsuunnittelija: arkkitehti Paula Pihkala. 1992: Rakennuslupa 49-1992-727-C, vahvistettu 10.9.1992. Käyttötarkoituksen muutos: terveystalo muutettiin työväenopiston tiloiksi. Sisätiloissa tehtiin muutoksia: työterveyshuollon tiloista tehtiin luentotila, kotisairaanhoidon tiloista tekstiilityöverstaita ja neuvotteluhuone ja laboratoriotilasta kopiointihuone.
Historialliset arvot	Rakennus on yhdessä rivitalon kanssa koulukeskuksen nykyisen rakennuskannan vanhimpia rakennuksia. Se on toiminut alun perin Etelä-Espoon terveystalona, joten sillä on Matinkylän julkisten toimintojen kehittymiseen liittyvä historiansa.
Identiteetti- ja symboliarvot	Toiminnallisten muutosten myötä rakennus on menettänyt identiteettiään. Terveystalosta on välivaiheiden kautta tullut huoltorakennus.
Kaupunkikuvalliset arvot	Rakennuksella ei ole erityisiä kaupunkikuvallisia arvoja.
Kyläkuvalliset ja maisemalliset arvot	Rakennus on yhdessä rivitalon kanssa koulukeskusalueen nykyisen rakennuskannan vanhimpia taloja, joiden arkkitehtuuri on vaikuttanut myöhemmin rakennettujen rakennusten koordinaatistoon, materiaalivalintaan ja yleisilmeeseen. Matinsyrjälle päin rakennus näyttäytyy matalana punatiilirakennuksena. Sommitelman aksenttina kohoaa tiilipiippu. Matinsyrjä ei enää ole pääväylä, joten rakennuksen kyläkuvallinen arvo on heikentynyt.
Rakennushistorialliset arvot	Matinsyrjä 9 on ajalleen tyypillinen, alun perin julkisena terveystalona toiminut paikalla rakennettu tiili- ja betonirakennus, jolla ei ole erityisiä rakennushistoriallisia arvoja.
Rakennustaiteelliset arvot	Rakennuksella ei ole erityisiä rakennustaiteellisia arvoja.
Säilyneisyysarvot	Rakennus on hyvin säilynyt. Ulkohahmo on säilynyt alkuperäisenä. Sisätiloissa huonejako on säilynyt vaikka rakennuksen käyttötarkoitusta on muutettu.
Arvotuslause	Matinsyrjä 9 on ajalleen tyypillinen, 1950-luvun terveystalo, joka on rakennettu paikalla. Rakennuksen arkkitehtuuri on tavanomaista. Rakennus on hyvin säilynyt.
Ominaispiirteet	Rinteeseen sijoittuvan rakennuksen ominaispiirteisiin kuuluvat paikalla muuratut punatiiliseinät, länsijulkisivun tiilipiippu ja suuren salin ikkuna itäjulkisivussa.

Etelä-Espoon terveystalon uudisrakennusvaiheen julkisivut länteen ja etelään sekä ensimmäisen kerroksen pohjapiiros. Arkkitehti Paula Pihkala 14.6.1956, korjattu 14.5.1958. ERava.

30) Huoltorakennuksen pääsisäänkäynti sijaitsee vaunukatoksen alla, rakennuksen länsisivulla. Vanhat puuikkunat on vaihdettu puu-alumiini-ikkunoiksi. Rakennus on säilynyt alkuperäisessä hahmossaan. Taloa käyttää koulukeskuksen kiinteistöstä vastaava henkilökunta.

31) Huoltorakennus sijaitsee itään päin laskevassa rinteessä. Pohjoispääty on lautaverhoiltu ja siinä sijaitsee pyörävaraston ovi. Autotalli on kaksikerroksinen ja sen ovet on uusittu. Huoltorakennuksen kellarikerroksessa on varasto- ja saunatilat, jotka ovat rivitalon asukkaiden käytössä.

8 LUKIO JA KESKIKOULU

Osoite	Matinsyrjä 1 / Mattliden 1, 02330 Espoo	
Nimihistoria	1973–1975 Esbo svenska mellanskola 1975–31.7.1977 Mattlidens skola och gymnasium 1.8.1977–31.12.2005 Mattlidens skola (yläaste), Mattlidens gymnasium 1.1.2006– Mattlidens gymnasium, Mattlidens skola (yhtenäiskoulun luokat 7–9)	
Pysyvä rakennustunnus	1011974307	
Kiinteistötunnus	Pääosin 49-427-1-647. Osittain 49-427-1-574, 49-427-1-329, 49-434-1-423	
Tila	Pääosin 1:647 Mattliden. Osittain 1:574 Bergkulla II, 1:329 Bergkulla I ja 1:423 Mattby	
Arkkitehdit	1971–1973, osat E, F ja G: Arkkitehti Erik Kråkström, Arkkitehtitoimisto Erik Kråkström 1975–1977, osa B : Arkkitehti Erik Kråkström, Arkkitehtitoimisto Erik Kråkström 1997–1999, osat C ja D: Arkkitehti Reijo Ahtiainen, Espoon kaupunki, Tekninen keskus, Talonsuunnittelupalvelut 2003–2005, laajennus ja korjaustyöt: Arkkitehti Harri Halsti, Arkkitehtitoimisto Kaupunkisuunnittelu Oy / Suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy	32) Lukion pääsisäänkäynti sijaitsee idän puolella.
Muut suunnittelijat	1971–1973: Rakennesuunnittelu: Insinööritoimisto Erkki Juva Ky; LVI-suunnittelu: Lämpöteknillinen Insinööritoimisto Oy; Sähkösuunnittelu: Sähköteknillinen Insinööritoimisto Oy; Akustiikka: Arkkitehti Alpo Halme	
Rakennuttaja	Espoon kaupunki, Tekninen virasto, Talonrakennusosasto	
Omistus, hallinnointi	Espoon kaupunki, Tilapalvelut-liikelaitos	
Suunnittelu- ja rakentamisajankohta	1970–1973 Esbo svenska mellanskola, osien E ja F uudisrakennusvaihe 1975–1977 Mattlidens skola & gymnasium, osan B uudisrakennusvaihe 1997–1999 Mattlidens gymnasiumin laajennus, osien C ja D uudisrakennusvaihe	
Kerrosala (kem²)	11 476	
Tilavuus (m³)	51 410	
Kerroslukumäärä	Osin kaksi-, osin kolmikerroksinen	
Kaavatilanne	Asemakaava maanalaisia tiloja varten (049-920300), tullut voimaan 17.2.2010. Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.	
Suojelutilanne	Rakennusta ei ole suojeltu.	
Nykyinen käyttötarkoitus	Lukion ja peruskoulun koulurakennus	
Käyttöhistoria	1973–1975 keskikoulu (Esbo svenska mellanskola) ja vahtimestarin asunto 1975–31.7.1977 keskikoulu ja lukio (Mattlidens skola och gymnasium), vahtimestarin asunto 1.8.1977–31.12.2005 peruskoulun yläaste (Mattlidens skola) ja lukio (Mattlidens gymnasium). Syksystä 1990 alkaen lukioon on kuulunut osana myös kansainvälinen International Baccalaureate –linja. 1.1.2006– lukio (Mattlidens gymnasium, sisältäen myös IB-linjan, yht. noin 500 opiskelijaa), peruskoulu (Mattlidens skola, yhtenäiskoulun luokat 7–9), rakennuksessa on myös alakoulun käytössä olevia tiloja	
Kohdekuvaus	Koulurakennus on Mattlidenin koulukeskuksen päärakennus ja se sijaitsee Gräsanlaakson länsipuolella. Lukion ja peruskoulun rakennus on rakennettu eri vaiheissa: 1973 valmistunut, tasakattoinen osa muodostui kahdesta siivestä. Itäsiivessä sijaitsi ulkoseinää vasten koululuokkia ja keskellä kattoikkunoin valaistu suuri mediateekki ja länsisiivessä sijaitsivat voimistelusalali sekä keittiö- ja ruokalatilat; vuonna 1977 valmistunut luki- on lisärakennus jatkoi samaa arkkitehtuurityyliä ja myös sen sisätiloja valaistiin kattoikkunoilla ja julkisivuissa oli betonielementtejä; 1999 valmistunut laajennusosa yhdisti alakoulun tähän lukion ja yläkoulun rakennukseen ja muodosti kompleksille myös uuden, sahalahtaisen, lasia, terästä ja profiilipeltiä yhdistävän sisäänkäynnin juhlasaleineen. Tällöin rakennettiin myös pihalle amfiteatteri; 2005 valmistuivat laajennus- ja muutostyöt, joiden yhteydessä osaa 1973 valmistuneesta rakennuksesta korotettiin kerroksella, jolloin rakennuksesta tuli kolmikerroksinen, ja vanhoja julkisivuja muutettiin. Rakennus on nykyisessä asussaan moni-ilmeinen, pitkä rakennus, joka on samassa koordinaatistossa vanhan alakoulun rakennuksen kanssa. Rakennuksen kantavat rakenteet ovat betonia. Rakennus on pohjamuodoltaan muutoin suorakulmainen, mutta lännen puolen sisäänkäynnissä on sahanterämuoto. Katto on tasakatto, mutta se muodostuu erikokoisista kappaleista ja uudisosassa on kaltevia kattoikkunoita. Rakennuksen sokkeli- ja seinäpintojen materiaalit ja käsitellytävät vaihtelevat rakennuksen eri-ikäisissä osissa. 1970-luvun osissa on betonielementtiseiniä, 1999 valmistuneissa osissa on paikoin tiilielementtiseiniä, paikoin terästä, lasia ja profiilipeltiä tai betonia. Ikkunat on uusittu 2005 lämpöikkunoiksi. Myös ovet ja sisäänkäynnit on uusittu ja idän puolella on uudet porrashuoneet. Rakennuksen lämmitystapana on vesikiertoinen keskuslämmitys, joka käyttää polttoaineena kaukolämpöä. Rakennuksessa on koneellinen ilmanvaihto. Rakennuksen sisätilojen päätiloja ovat suuri juhla-/ruokasali, kaksi voimistelusalaa, sekä luokahuonevyöhykkeiden väliin jäävät yhteiset oleskelutilat.	

32) Lukion pääsisäänkäynti sijaitsee idän puolella.

Rakennus- ja muutosvaiheet

1971–1973 keskikoulu-rakennuksen uudisrakennusvaihe:	Rakennuslupa 49-1972-223-A, vahvistettu 27.3.1972. Esbo svenska mellanskolan uudisrakennusvaihe. Tilat jaettiin kahteen rakennusosiin. Itäosassa olivat ylemmässä maantasossa teoreettisen opetuksen tilat ja pohjakerroksessa muun muassa musiikin, piirustuksen ja käsityön opetustilat. Läntisessä osassa olivat ylemmässä maantasossa koulun voimistelusalit, oppilasruokailu ja keittiö sekä vahtimestarin asunto. Pohjakerroksessa olivat kotitalousluokat, voimistelusalin pukeutumishuoneet, varastot sekä tekniset tilat. Rakennukseen asennettiin koneellinen ilmanvaihto. Rakennuksen pohjapinta-ala oli 3 955 m², kerrosala 6 539 m², tilavuus 24 850 m³, autopaikkoja oli 37. Alueella oli voimassa rakennuskielto 31.12.1971 saakka asemakaavan/yleiskaavan laatimista varten. Espoon kauppalanhallitus oli hakenut sisäasiainministeriöltä lupaa saada käyttää aluetta taaja-asutukseen koulurakentamista varten vaikkei alueelle ollut vahvistettua asemakaavaa. Sisäasiainministeriön poikkeuslupa 1972 n:o 2951 annettiin 10.1.1972. Poikkeuslupa oli voimassa vuoden ajan. Rakennus valmistui vuonna 1973. Rakennuttaja: Espoon kaupunki. Pääsuunnittelija: arkkitehti Erik Kråkström, Arkkitehtitoimisto Erik Kråkström.
1975–1977 lukion lisärakennus:	Rakennuslupa 49-1976-285-B, vahvistettu 4.12.1975. Mattlidens skola & gymnasiumin muutostyö ja laajennus. Kaksikerroksisen lisärakennuksen pohjapinta-ala oli 1 210 m², kerrosala 1 775 m² ja tilavuus oli 8 850 m³. Uudisrakennukseen tuli tilat 240 lukion oppilaalle eli kolme sarjaa lukioluokkia: kahdeksan opetusluokkaa, kemian ja fysiikan aineopetustilat, kahden kerroksen korkuinen voimistelusalit ja hallinnan tiloja. Osa tiloista tehtiin joustaviksi avoimiksi tiloiksi ja rakennukseen tehtiin myös siirrettäviä seiniä. Osa 1973 valmistuneessa rakennuksen osassa olleista tiloista otettiin yläasteen ja lukion yhteiskäyttöön. Vanhan ja uuden osan väliin rakennettiin kapea yhdysosa, johon tehtiin molempien koulujen opettajanhuone ja kanslia. Rakennus rakennettiin poikkeusluvalla ja se valmistui vuonna 1977. Rakennuttaja: Espoon kaupunki. Pääsuunnittelija: arkkitehti Erik Kråkström, Arkkitehtitoimisto Erik Kråkström. Rakennuslupa 49-1977-177-C, vahvistettu 17.3.1977. Rakennusaikainen autopaikkajärjestelymuutos. Rakennuttaja: Espoon kaupunki. Pääsuunnittelija: arkkitehti Erik Kråkström, Arkkitehtitoimisto Erik Kråkström.
1978–1979 sisätilamuutoksia ja traktorikatos:	Rakennuslupa 49-1979-18-C, vahvistettu 18.1.1979. Koulurakennuksessa tehtiin käytön vaatimia muutostöitä. Teknisten aineiden tiloja muutettiin pohjakerroksessa, keittiöhenkilökunnan sosiaalitilat siirrettiin pohjakerrokseen, ensimmäisessä kerroksessa tehtiin keittiön varastopuolen muutoksia. Pihalle rakennettiin traktorikatos. Rakennuttaja: Espoon kaupunki, Tekninen virasto, Talonrakennusosasto. Pääsuunnittelija: arkkitehti Erik Kråkström, Arkkitehtitoimisto Erik Kråkström.
1986 sisätilamuutoksia:	Rakennuslupa 49-1986-257-C, vahvistettu 20.3.1986. Mattlidens gymnasiumin ja Mattlidens skolan ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa tehtiin huonejako- ja sisärakennemuutoksia. Rakennuttaja: Espoon kaupunki, Tekninen virasto, Talonrakennusosasto. Pääsuunnittelija: arkkitehti Erik Kråkström, Arkkitehtitoimisto Erik Kråkström.
1987 purunimurikoppi ja seinämuutokset:	Rakennuslupa 49-1987-874-R, vahvistettu 1.10.1987. Koulurakennuksen pihalle rakennettiin teknisen työn purunimurin suojakoppi. Purunimurikopin kohdalla olevat koulurakennuksen ikkunat rakennettiin umpeen. Rakennuttaja: Espoon kaupunki, Tekninen virasto. Pääsuunnittelija: Pirkko Jokinen, Arkkitehtiryhmä Kråkström Oy.
1997–1999 muutostöitä ja lukion laajennus:	Rakennuslupa 49-1997-1533-B, vahvistettu 5.2.1998. Ala-asteen, yläasteen ja lukion koulurakennusten yhteyteen rakennettiin tilat keskenään yhdistävä kaksikerroksinen lukion laajennus ja tehtiin muutostöitä laajennukseen liittyvissä koulurakennuksissa. Paloaluerajoja muutettiin. Lasiseinäinen laajennusosa käsitti 4 000 m² ja oli tilavuudeltaan 14 500 m³. Uusia tiloja olivat koulujen yhteiskäyttöön tarkoitettu ruokala/juhlasali, viherhuone, erityisopetuksen tila, kanslia ja tekniikan valvontahuone, kahdeksan normaalia luokkahuonetta, biologian ja kemian laboratoriotilat, kaksi tietokonesalia, kirjasto, oppilaskunnan huone sekä IB-linjan erikoistiloja. Yläasteen vanha auditorio kunnostettiin. Rakennettiin väestönsuoja ja jätekatos. Koulun toiminta jatkui keskeytyksellä rakennusaikana. Laajennus rakennettiin poikkeusluvalla. Alueella oli voimassa 11.2.1997 myönnetty rakennuskielto, joka päättyi 31.12.1999. Loppukatselmus pidettiin 14.12.1999. Rakennuttaja: Espoon kaupunki. Pääsuunnittelija: Arkkitehti Reijo Ahtiainen, Espoon kaupunki, Tekninen keskus, Talonsuunnittelupalvelut.
2003–2005 peruskorjaus, laajennus ja osittainen korotus:	2003–2005 peruskorjaus, laajennus ja osittainen korotus: Rakennuslupa 49-2003-631, vahvistettu 26.6.2003. Mattlidens gymnasiumin ja Mattlidens skolan rakennusta korjattiin, laajennettiin ja korotettiin. Kaksikerroksista koulurakennusta laajennettiin 745 kem² korotamalla se osin kolmikerroksiseksi rakennukseksi. Uusiin tiloihin tuli yläasteen koulutiloja ja iv-konehuoneita. Pohjakerrosta laajennettiin silloiseen alustatilaan 175 kem² rakentamalla koulutiloja ja väestönsuoja. Rakennettiin uudet poistumisportaat. Koulurakennuksen itäpuolelta purettiin pieni varistorakennus sekä purunpoistokonehuone ja rakennettiin uusi puistomuuntamo ja kiinteistön jäte- ja varistorakennus. Laajennuksen myötä todellinen rakennusoikeuden lisäys oli 977 kem². Julkisivuja kunnostettiin. Kaupunkikuvatoimikunta puolsi hanketta. Piha-alueetta perusparannettiin ja pihalle rakennettiin aita. Muutostyöt tehtiin vaiheissa. Kunnostetut tilat otettiin käyttöön tammikuussa 2005. Rakennuttaja: Espoon kaupunki. Pääsuunnittelija: Arkkitehti Harri Halsti, Arkkitehtitoimisto Kaupunkisuunnittelu Oy / Suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy. Rakennuslupa 49-2004-2064, vahvistettu 9.6.2005. Lukion ja yläasteen rakennuksen laajennus ja peruskorjaus sekä piha-alueen osittainen korjaus. Rakennusaikaisia muutoksia. Käyttöönottokatselmus pidettiin 12.9.2007. Rakennuttaja: Espoon kaupunki. Pääsuunnittelija: Arkkitehti Harri Halsti, Arkkitehtitoimisto Kaupunkisuunnittelu Oy / Suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy.

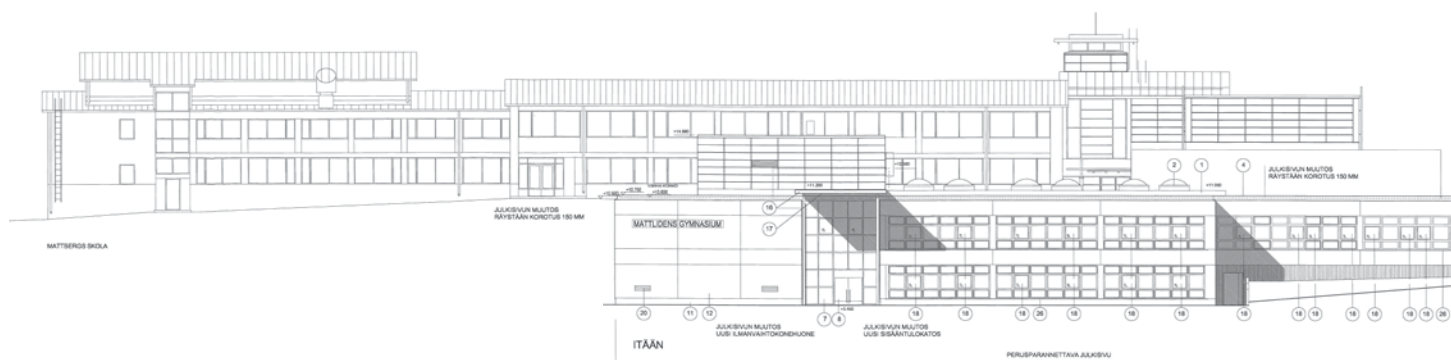
1980-luvun valokuva
Mattlidens gymnasiumin ja
Mattlidens skolan yläasteen
rakennuksen koilliskulmasta
alkuperäisasussaan. MSA.

33. Vastaava kohta
kuvattuna huhtikuussa 2016.
Rakennuksen itäjulkisivuun
on rakennettu 2003-2005
uudet porrashuoneet ja
porrashuoneiden välistä osaa
on korotettu kerroksella.
Ikkunat on vaihdettu.

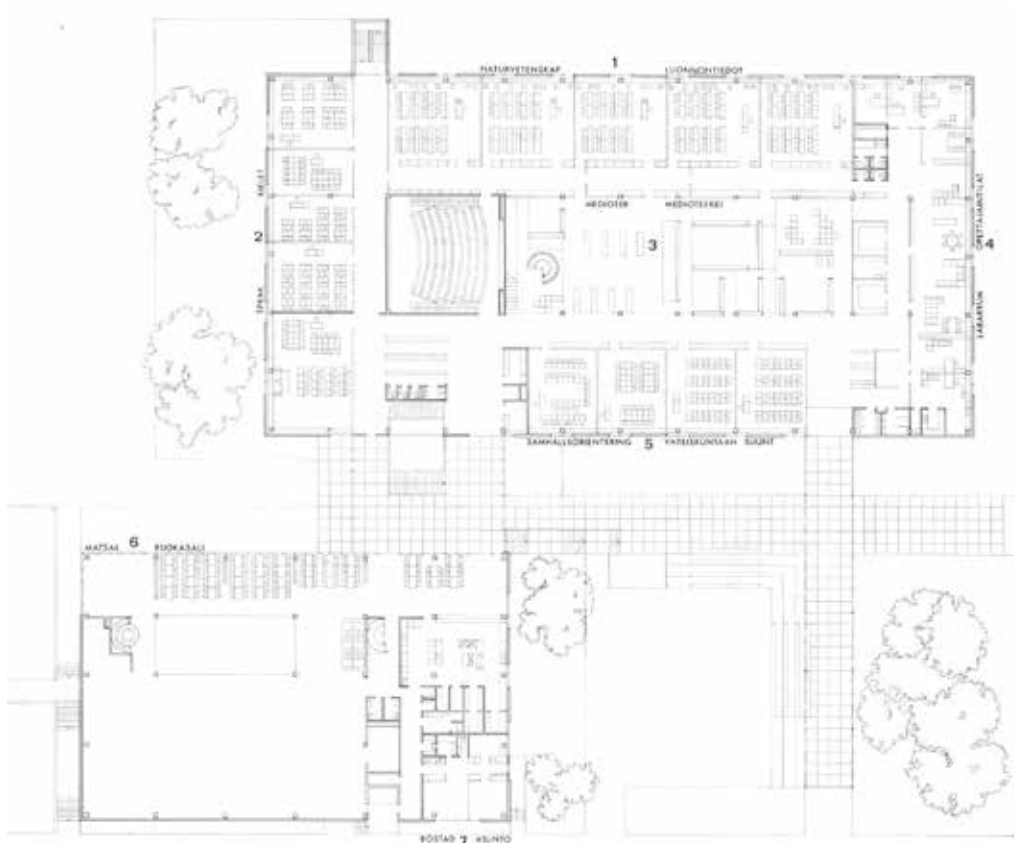
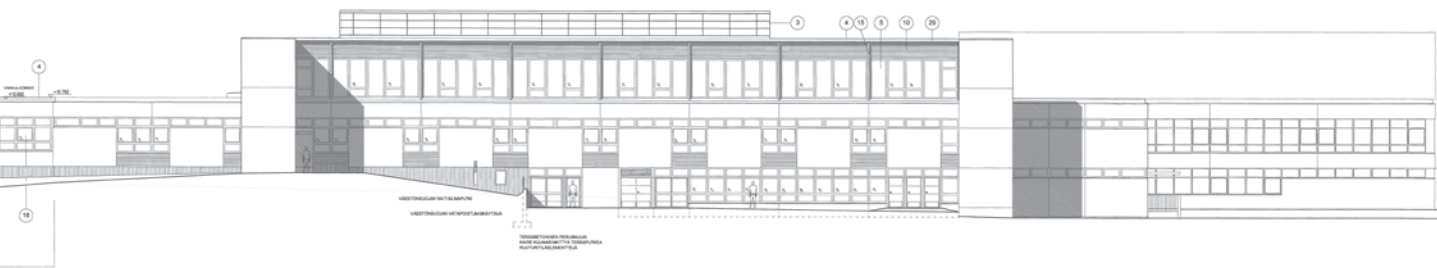

34. Vuonna 1999 rakennettu
laajennusosa sijaitsee
koulurakennuksen länsi-
puolella ja se on koulun
uusi pääsisäänkäynti. Katos
on sahaterän muotoinen.
Tehosteväriä on käytetty
turkoosia.

Mattlidens skolan ja Mattlidens gymnasiumin perusparannus- ja laajennusvaiheen julkisivu itään Gräsanlaaksolle päin. Insinööri Heikki Halsti ja arkkitehti Harri Halsti, Arkkitehtitoimisto Kaupunkisuunnittelu Oy / Suunnittelutoimisto Heikki Halsti Oy 14.2.2005. ERava.

Historialliset arvot	Rakennuksella on paikallishistoriallista merkitystä. Rakennus on osa vuodesta 1959 alkaen kasvanutta ruotsinkielisen koulukeskuksen rakennuskokonaisuutta.
Identiteetti- ja symboliarvot	Mattlidens skolan ja Mattlidens gymnasiumin rakennus on nykyisin koulukompleksin päärakennus. Koulukeskus on suurin ruotsinkielinen koulukeskus Suomessa ja Mattlidens gymnasium on Espoon ainut ruotsinkielinen lukio.
Kaupunkikuvalliset arvot	1970-luvun rakennusosat myöhempien muutoksineen ja laajennus- ja korotusosineen muodostavat pääjulkisivun Gräsanlaaksan suuntaan, joka on pääsaapumissuunta Helsingistä käsin. Pitkä julkisivu on nykyisin sekava. Alun perin sekundäärisestä itäjulkisivuista on muutosvaiheiden ja tielinjausten muutosten myötä tullut pääjulkisivu.
Kyläkuvalliset ja maisemalliset arvot	1970-luvun rakennusosien vaaleat betonielementtiseinät ovat rinnastettavissa 1959 valmistuneiden alakoulun ja asuntolan rakennusten vaaleisiin rappauspintoihin ja rakennukset ovat keskenään samassa koodinaatistossa. Toisaalta 1970-luvun suorakulmainen ja suoraviivainen arkkitehtuuri poikkeaa voimakkaasti vanhemmasta rakenteensa, kattomuotojensa, sommittelunsa ja maisemasuhteensa puolesta.
Rakennushistorialliset arvot	Arkkitehti Erik Kråkströmin suunnittelemat 1973 ja 1977 valmistuneet osat edustavat ajassaan kiinni olevaa arkkitehtuuria ja sekä rakennusteknisissä että tilallisissa ratkaisuissa on uusia piirteitä. 1970-luvun osissa on paikalla valettu betonirunko ja julkisivuissa betoniset elementit. Syvää rakennusrunkoa on valaistu kattoikkunoilla, joissa voidaan nähdä myös arkkitehti Le Corbusierin vaikutusta.
Rakennustaiteelliset arvot	Valmistuessaan 1970-luvulla koulu oli yhdestä kahteen kerrosta korkea. Kolmesta rakennussiivestä koostuvassa hallimaisessa ratkaisussa syvän rungon keskelle on tuotu kattoikkunoita. Arkkitehtuuri on horisontaalista, tasakattoista ja betonista. Tyylillä on järjestelmällistä ja rakenneosissa on käytetty elementtejä. Ikkunoissa ja sisätiloissa on käytetty tehosevärejä. Lukion sisätiloissa on säilynyt valetut veistosmaiset betoniportaajat ja lieriömäiset betoniset kattoikkunat. Koulurakennukset yhdistettiin vuonna 1999 laajennusosalla. Tämän osan arkkitehtuuri poikkeaa selkeästi vanhemmista osista suurine lasipintoineen ja teräsrakenteineen.
Säilyneisyysarvot	Rakennusta on muutettu ja laajennettu useassa eri vaiheessa. 1970-luvun osat on sommiteltu harkiten suhteessa vanhempaan kansakouluun. Yleisvaikutelmaltaan koulu on nykyisin sekava. Se ei ole hyvin säilynyt.
Arvotuslause	Rakennus koostuu eri aikoina rakennetuista, keskenään erilaisista osista. Eri aikaisia kerrostumia on vaikeata havaita niin sisä- kuin ulkotiloissa.
Ominaispiirteet	Lukio ja yläkoulu on rakennettu neljässä vaiheessa sekä laajentaen että korottaen kolmen arkkitehdin toimesta. Kerroksellisuutta ei ole helppo havaita ulko- eikä sisätilassa. Lukion betoniset kattoikkunat ja betoniporras ovat rakennuksen alkuperäisen arkkitehtuurin voimakkaimpia piirteitä.

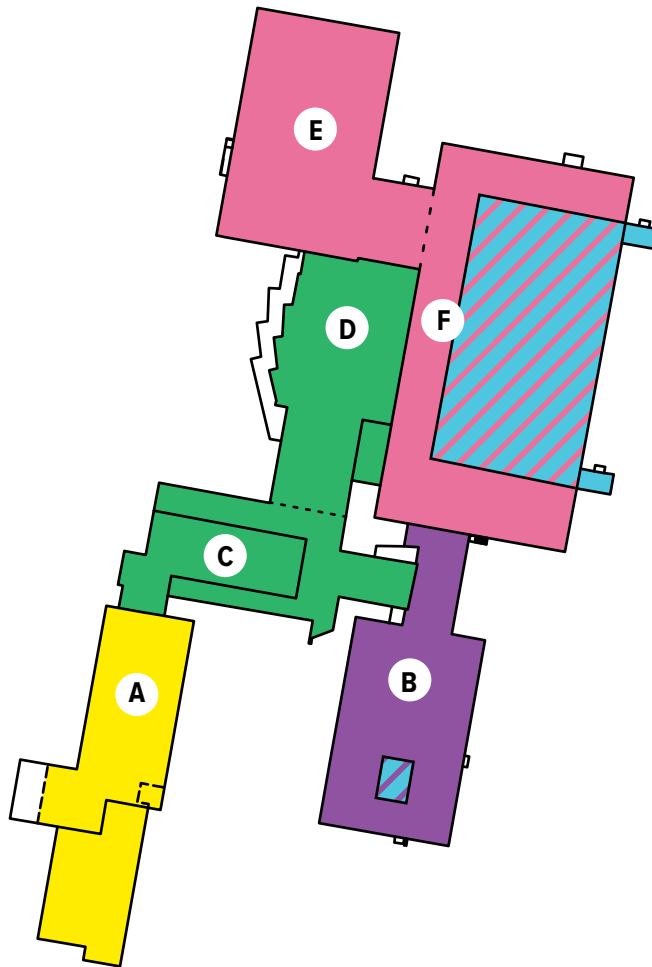
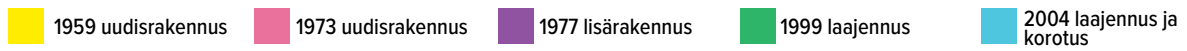
Esbo svenska mellanskolan uudisrakennusvaiheen pohjapiirros 1971. Arkkitehtuuri-toimisto Erik Kråkström. *Arkkithehti*-lehti 7/1971, 53.

Mattlidens gymnasiumin ja Mattlidens skolan yläasteen rakennus alkuperäisasussaan 1980-luvulla. Rakennuksen länsipuolella sijaitsi pitkä katos pääsisäänkäynnin edessä. Julkisivut tehtiin betonielementeistä. Ikkunat olivat alun perin puisia. Sokkeli valettiin paikan päällä betonista. Rakennus oli tasakattoinen ja ilmeeltään horisontaalinen. MSA.

Ulkotilainventointi

Raken- nusosa	Suunnittelu- ja valmistumisvuodet ja arkkitehti	Laajennus- tai ko- rotusvuodet ja pää- suunnittelija	Käyttäjät/käyttö
A	1958–1959, Erich von Ungern-Sternberg	2002 Heikki Halsti	Mattlidens skola, luokat 1–6
	A-osa on koulukokonaisuuden vanhin osa. Inventointitulokset on esitetty selvityksen luvun 4.1 yhteydessä.		
B	1975–1977, Erik Kråkström	-	Mattlidens gymnasium, jonka osana myös IB-linja
	B-osa on Kråkströmin suunnittelema, vuonna 1977 valmistunut lukion lisärakennus, joka rakennettiin yläasteen rakennukseen kiinni, sen eteläpuolelle. B-osa on hallimainen, tasakattoinen rakennus, jonka keskiosassa on kuusi lieriönmuotoista, paikalla valettua kattoikkunaa. Katolle tehtiin myös ilmanvaihtokonehuone, joka on purettu ja korvattu uudella, teräskasettiverhoillulla iv-konehuoneella vuonna 2004. B-osa on kaksikerroksinen, horisontaalinen rakennus, joka sijaitsee loivassa rinteessä, pohjois-eteläsuuntaisesti ja sen länsijulkisivulla on lukion pääsisäänkäynti. Sisäänkäyntiä on uusittu 2004, jolloin sen yhteyteen on rakennettu korkea katos ja lasiseinä, jossa on turkoosit teräsikkunat ja vihertävät lasipinnat. B-osan seinät ovat vanhoja (1977) mutta kunnostettuja betonielementtiseiniä, jotka on maalattu. Elementtisaumat ovat näkyvissä. B-osan ikkunat ovat alun perin olleet puisia. Kaikki ikkunat on vaihdettu 2004 turkooseiksi puu-alumiini-ikkunoiksi, joissa on tuuletusikkunat ja sisäpuitteissa lämpölasit. Myös länsijulkisivulla olevaa pihan puoleista sisäänkäynti ja katos on uusittu 2004.		
C	1997–1999, Reijo Ahtiainen	-	Mattlidens gymnasium, jonka osana myös IB-linja. Tiloissa sijaitsee myös hissi, joka on yhteiskäytössä alakoulun kanssa.
	1999 valmistunut C-osa muodostaa yhdysosan alakoulun, lukion ja yläkoulun välille ja se sijaitsee loivassa rinteessä. Alakoulun ja lukion yhtymäkohdassa on torniaihe, jonka kohdalla sijaitsee yksi rakennuksen monista sisäänkäynneistä. Tilat ovat pääosin lukion käytössä. C-osassa on maalattu betonisokkeli, osa seinäpinoista on punatiililaattapintaisia elementtiseiniä, joissa on alumiiniset turkoosit nauhaikkunat. Osa seinistä on lasiseiniä, joissa on turkoosit teräsikkunat. Itse ikkunalasit ovat hieman vihertävää lasia. Ikkunapellit ja katto sekä räystäspellit ovat vaaleanharmaita. Katolla olevien ilmanvaihtokonehuoneiden ulkoseinissä on teräskasettiverhoilu. C-osalla ei ole räystäitä. C-osan rakennusosat ovat vuodelta 1999. C-osan sisätilat on jäsennelty keskeiskäytävän varaan. Kun C-osa rakennettiin, purettiin sen paikalla ollut, 1973 valmistunut pitkä katos, joka oli aiemmin koulun pääsisäänkäynnin edessä, rakennuksen länsipuolella.		
D	1997–1999, Reijo Ahtiainen	-	Mattlidens gymnasiumin ja Mattlidens skolan (luokat 1–9) yhteiskäytössä olevia tiloja
	D-osa on valmistunut laajennusosa, joka on rakennettu samanaikaisesti sen eteläpuolisen C-osan kanssa. D-osan muodostaa koulun uuden pihan puoleisen pääsisäänkäynnin, jonka julkisivu on pohjamuodoltaan sahanterämäinen. Sisäänkäyntikatos on teräspilareiden kannattama. Toisen kerroksen ikkunat ovat suuria ja niiden edessä on turkoosin väriset vaakasuuntaiset säleiköt. Toisen kerroksen seinien ikkunoiden yläpuolinen osa seinää on profiilipeltiverhoiltu. D-osa käsittää sisäänuloaulan lisäksi suuren, koulujen yhteiskäytössä olevan lasiseinäisen ruokasalin, jota voidaan käyttää myös juhla- ja konserttisalinä, sekä kattoikkunoin valaistun pilarihallin ja mediateekin. D-osan kaakkoiskulmaan rakennettiin 1999 pieni rakennuksen sisään jäävä sisäpiha.		
E	1970–1973, Erik Kråkström	-	Mattlidens gymnasiumin ja Mattlidens skolan (luokat 1–9) yhteiskäytössä olevia tiloja
	Vuonna 1973 valmistuneessa E-osassa sijaitsee peruskoulun ja lukion yhteiskäytössä oleva suuri voimistelusal, näyttämötila, keittiö ja ruokala. E-osassa sijaitsi 1973–1977 vahtimestarin asunto, mutta se on 1977 muutettu keittiöksi. E-osaa on korjattu ja muutettu 1999 ja 2004. Sillä on maalattu betonisokkeli, betonielementtiseinät, joiden saumat ovat näkyvissä, ja voimistelusalin länsijulkisivun yläosassa lasielementtejä, jotka ovat vuodelta 2004. Katto on tasakatto. Riippuranneja, syökytorvia ja räystäitä ei ole. Räystäspellit ovat harmaita. Räystästä on korotettu hieman 2004. Pohjoisjulkisivussa pohjakerroksen sisäänkäyntiovet on ovat uusia teräslasiovia (2004). Ikkunat on vaihdettu vuonna 2004 ja ne ovat lämpölasillisia, turkoosin värisiä metalli-ikkunoita.		
F	1970–1973, Erik Kråkström	2004 Harri Halsti	Pääosin Mattlidens skolan käytössä (luokat 7–9), kaikkien yhteiskäytössä auditorio- ja musiikkitalat sekä kuvataideluokka
	F-osa on alun perin rakennettu vuonna 1973 ja se on koostunut pohjakerroksesta sekä ensimmäisestä kerroksesta. Sokkeli valettiin betonista, pohjoisjulkisivulla ei ole sokkeliä vaan seinien betonielementit alkavat maan pinnasta. Seinät tehtiin betonielementteistä, ikkunat olivat alun perin puuikkunoita ja katto oli alun perin tasakatto, jonka keskellä oli kattoikkunoita. Länsijulkisivulla oli betoninen ulkoporras. Sisätiloissa oli normaalien luokkatilojen lisäksi muun muassa auditorio. F-osaa on korotettu osin yhdellä kerroksella vuosien 2003–2004 muutostöiden yhteydessä, jolloin vanha katto kattoikkunoinen on purettu. Myös uudessa, korotetussa osassa on kattoikkunoita. Tilat jakautuvat pohjakerrokseen, ensimmäiseen ja toiseen kerrokseen. Ylimmän kerroksen ikkunat poikkeavat alempien kerrosten ikkunoista ja ovat pystysuuntaisia valkoisia puu-alumiini-ikkunoita. Alempien kerrosten puuikkunat on vaihdettu 2004 turkooseiksi puu-alumiini-ikkunoiksi, joissa on tuuletusikkunat ja sisäpuitteissa lämpölasit. Ensimmäisen kerroksen ikkunoiden alapuolelle on 2004 lisätty turkoosin värisiä profiilipeltivyöhykkeitä. Pohja- ja ensimmäisen kerroksen seinät ovat vanhoja (1973) betonielementtiseiniä, mutta niitä on kunnostettu ja maalattu valkoisiksi. Toisen kerroksen ikkunoiden ja katon välisessä seinäpinnassa on maalaamaton profiilipeltiverhoilu (2004). Ulko-ovet on uusittu 2004. Räystä on lyhyt. Itäjulkisivuun on rakennettu 2004 kaksi uutta sisäporrasuonetta, joissa on suuret, vihertävät lasiseinät ja vanha betoninen ulkoporras purettiin. Itäjulkisivun puolella sokkelin edessä on noin puolen metrin levyinen mukulakivivyöhyke.		

1958-1959 Mattby folkskola, osa A: Arkkitehti Erich von Ungern Sternberg

1971-1971 Esbo svenska mellanskola, osat E ja F: Arkkitehti Erik Kråkström

1975-1977 Mattlidens skola & gymnasium, osa B: Arkkitehti Erik Kråkström

1997-1999 Mattlidens gymnasiumin laajennus, osat C ja D: Arkkitehti Reijo Ahtiainen

2003-2005 Mattlidens gymnasiumin ja Mattlidens skolan laajennus ja osittainen korotus, osat B ja F: Arkkitehti Harri Halsti

A) Vuonna 1977 valmistuneessa, arkkitehti Erik Kråkströmin suunnittelemassa lukion laajennuksessa eli B-osassa on syvän rakennusrungon keskelle luonnonvaloa tuovia, paikalla valetusta betonista tehtyjä, lieriönmuotoisia kattoikkunoita, joissa voidaan nähdä viitteitä Le Corbusierin arkkitehtuuriin.

B) Vuonna 1973 valmistuneen F-osan katto on osittain purettu ja sen päälle on rakennettu korotusosa, joka on valmistunut vuonna 2004.

C) 1999 valmistuneen laajenososan ruokasali/juhlasali on koko koulukeskuksen nykyinen sydän. Suuret ikkunapinnat suuntautuvat länsipuoleiselle pihalle. Tilat ovat peruskoulun ja lukion yhteiskäytössä.

5

JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän rakennushistoriaselvityksen tarkoituksena oli saada otetta Mattlidenin koulukeskuksen historiasta, koska aluetta ollaan kehittämässä ja sitä tullaan todennäköisesti täydennysrakentamaan. Tutkimuksemme kohdistui koulukeskuksen kahdeksaan keskeisimpään rakennukseen, joista neljän osalta tutkittiin myös sisätiloja. Tärkein tutkimuskysymys oli, millainen koulukeskus on nykypäivänä?

Nykyinen rakennuskanta, joka käsittää kaikkiaan 18 rakennusta, on rakennettu kahdessa päävaiheessa 1950-luvun lopulla ja aivan 1960-luvun alussa sekä 1970-luvun puolivälissä. Nämä kaksi vaihetta ovat melko selkeästi edelleen erotettavissa fyysisessä ympäristössä. Ensimmäisen vaiheen rakennuksia alueella on kaikkiaan kuusi. Niille leimaa-antavia ominaispiirteitä ovat pienimittakaavaisuus, rakennusten sijoittaminen yhtä lukuun ottamatta suorakulmaiseen koordinaatistoon, topografia huomioiden. Näiden 1950-luvun lopulla valmistuneiden tai aloitettujen rakennusten materiaalinkäyttö julkisivuissa on yhtenäistä ja ajalleen tyypillistä: raakavaletut betonipinnat usein melko korkeissa sokkeleissa, punatiiliset seinät ja loivat, pellitetty pulpetti- ja harjakatot. Tuon vaiheen päärakennusta, kansakoulua oli korostettu pystysuuntaisella aksentilla, lämpövoimalan piipulla ja vaaleilla rapatuilla seinäpinnoilla voimistelusalin kohdalla. Päärakennuksen piha avautuu Matinsyrjän suuntaan, jonka reunoille muut koulutoiminnan kannalta keskeiset rakennukset sijoittuvat. Matinsyrjän vanha katulinja oli 1960-luvulle saakka pohjois-etelä-suuntainen pääväylä Matinkylään. Päärakennuksen pääaula on puolikerroksessa ja koko ratkaisu on sopeutettu rinteeseen.

Yleisilmeensä hyvin säilyttäneissä sisätiloissa tärkeimpiä piirteitä ovat tilahahmonsa säilyttänyt voimistelusalin, valoisat käytävät ja luokahuoneet, joissa on suuret ikkunat. Ensimmäisen rakentumisvaiheen rakennuskanta on säilynyt erittäin hyvin. Arkkitehteja oli kaksi kuten käyttäjiä. Ensimmäiset rakennukset toteutettiin Espoon kunnan terveydenhoitotoimen käyttöön ja niiden arkkitehtina oli Paula Pihkala. Kansakoulutoimelle rakennetut rakennukset ovat arkkitehti Erich von Ungern-Stenbergin suunnittelema. Pihkala oli suunnitellut muitakin terveystaloja ja erityisen paljon asuinrakennuksia. Von Ungern-Stenberg tunnetaan muun muassa espolaisten koulujen suunnittelijana. Kummankin arkkitehdin arkkitehtonista otetta voi kuvata laadukkaaksi arjen rakentamiseksi. Käytetyt materiaalit ovat kestäviä, koska niillä on pitkä elinkaari.

1950-luvun lopun rakennusten sijoitus maisemaan on erityisen onnistuneesti tehty, mistä on osoituksena erityisesti kansakoulun rakennus, jonka pihamaalle jää luonnonkallioita ja jonka sisäänkäyntikatos on aikansa koulurakennusten tapaan pienimittakaavainen ja korostunut. Opettajien asuinrakennus on piste- ja rivitalon yhdistelmä, joka kiipeää polveillen kalliolle, ja joka muodosti aikanaan alueen eteläisen julkisivun. Erityisenä ympäristöarvona mainittakoon Matinsyrjän varteen näkyvälle paikalle jätetty iso kivi, joka lienee vaikuttanut myös vanhan tien linjaukseen. Kansakoulu ei kuitenkaan arkkitehtoniselta otteeltaan ja muodonannoltaan ole vastaavalla tavoin vaipautunut kuin kaarevia muotoja käyttävä Meilahden kansakoulu (1951), eikä se ole typologian osalta innovatiivinen kuten esimerkiksi

1960 valmistunut Tapiolan yhteiskoulu, jossa on lisäksi hyperboliseen paraboloidipintaan perustuva liikuntasalin katto.

1970-luvulla oppilasmäärät kasvoivat ruotsinkielisen koulutoiminnan keskittämisen ja Espoon kasvun myötä. Mattlideniin rakennettiin kaksi arkkitehti Erik Kråkströmin suunnittelemaa rakennusta keskikoulun ja lukion käyttöön. Nämä toistensa jatkeeksi rakennetut volyymit ovat myös suorakulmaisia ja samassa koordinaatistossa aikaisemman vaiheen kanssa. Niiden arkkitehtoninen ilme on yhtenäinen ja koulun ratkaisu perustuu rakentamisajankohtansa 1970-luvun rakentamistapaan ja arkkitehtuuritrendeihin: rationaalisesti suunnitelluissa rakennuksissa on käytetty teräsbetonelementtejä, säännöllistä moduuliruudukkoa, tehostevärejä, veistoksellisia betonista valettuja kattoikkunasyntereitä sekä ikkunanauhuja julkisivujen yläosassa ilmentämässä ulkoseinien kantamattomuutta. Vaikka Kråkströmin suunnittelemat rakennukset ovat oman vuosikymmenensä ilmaisulle uskollisia, niiden suhde varhaisempaan rakennuskantaan on harkittu. 1970-lukulaiset rakennukset sopeutuvat vanhemman vaiheen mittakaavaan ja niiden vaaleat julkisivut rinnastuvat 1950-luvun lopun rapattuun pintaan kansakoulun julkisivussa. Vaaleina ne myös erottuvat aikaisemmista rakennuksista. Suhde ympäröivään maastoon on erilainen. Nämä rakennukset eivät polveile, vaikka ne on sijoitettu rinnemaastoon, ja niiden katto on tasainen. Tässä suhteessa ne ovat järempiä suhteessa maisemaan. Erik Kråkfors

tunnetaan muun muassa koulujen ja teollisuuden arkkitehtina, mutta Mattlidenin keskikoulu ja lukio eivät lukeudu hänen keskeisiin töihinsä.

Nykypäivän näkökulmasta koulukokonaisuus on kuitenkin ilmeeltään heikentynyt ja hajanainen. Tilanteeseen on vaikuttanut yhtäältä esimerkiksi se, että Matinkylään saavutaan nykyisin Gräsalaaksoa pitkin eikä enää Matinsyrjää, eli sekundäärisestä julkisivusta on tullut pääjulkisivu. Viimeisten vuosikymmenten muutokset ovat tuoneet alueelle paljon uusia muotoja ja materiaaleja. Rakennusten väliin ja päälle tehdyt laajennukset ovat muuttaneet vanhemman vaiheen luonnetta epäedullisempaan suuntaan. Aikaisemmat vaiheet erottuivat selkeästi, erillisinä ja olivat lisäksi toisistaan irrallisia. Nyt päärakennus on valtavaksi paisunut rakennuskompleksi, jonka kerroksisuutta on vaikeata havaita.

Stockhuset ei liity kiinteästi koulukokonaisuuteen eikä se ole myöskään hallinnollisesti osa koulukeskusta. Sillä on oma, erillinen historiansa, joka Mattlidenin koulukeskuksen alueella on lyhyt. Albergan kartanon pehtoorin talon hirsii käytettiin raaka-aineena soveltuvien osin tämän uuden talon rakentamisessa, joka pohjan ulkomitat säilyivät entisinä.

Matlidenin koulukeskuksesta on 60 vuoden aikana muodostunut kansallisesti merkittävä ruotsinkielisen kulttuurin, opetuksen ja kasvatuksen instituutio, jonka rakentamisen vaiheet kytkeytyvät kiinteästi Espoon kaupungistumiseen 1900-luvun lopulla.

LÄHTEET

ARKISTOLÄHTEET

Esbobygdens ungdomsförbund r.f. (EBUF)

Stockhusetin eriaikaisia rakennusasiakirjoja, valokuvia sekä talon ja toiminnan historiaan sekä sen omistajaan Esbobygdens ungdomsförbundiin liittyviä asiakirjoja, kirjallisuutta, historiikkia ja lehtileikkeitä.

Espoon kaupungin kaupunginarkisto (EKA)

Mattlidens gymnasiumin ja Mattlidens skolan arkistomateriaalia, kuten lehtileikkeitä, vuosikertomuksia, tapahtumakertomuksia.

Espoon kaupunginmuseum (EKM)

Arkkitehti Erich von Ungern-Sternbergin suunnitteleminen neljän Mattlidenin koulukeskuksen rakennuksen alkuperäispiirustukset:

- Matsinsyrjä 11, entinen kunnanlääkärin asunto
- Mattbergets daghem, Matsinsyrjä 5
- Mattbergsskolan, Matinkallio 3, alun perin Mattby svenska folkskola
- Matinkallio 1, alun perin Mattby svenska folkskolan opettajien asuntola

Arkkitehti Erich von Ungern-Sternbergin 23.1.1961 päivätty Matinkylän lastentalon työselitys. Espoon kaupunginmuseum museoarkiston sarja 100:1-100, asiakirja 100:13.

Arkkitehti Erich von Ungern-Sternbergin 10.1.1961 päivätty Matinkylän lastentalon huoneselitys. Espoon kaupunginmuseum museoarkiston sarja 100:1-100, asiakirja 100:14.

Tietoja Matinkylän lastentarhasta. Asiakirja vuodelta 1961. Espoon kaupunginmuseum museoarkiston sarja 100:1-100, asiakirja 100:16.

Arkkitehtitoimisto E. v. Ungern-Sternberg & Co:n laatima, 25.1.1961 päivätty Matinkylän kunnanlääkärin asunnon työselitys 25.1.1961. Espoon kaupunginmuseum museoarkiston sarja 101:1-46, asiakirja 101:15.

Mattlidenin koulukeskusalueen sekä Albergan kartanon pehtoorintalon valokuvia, Matinkylän asiakirjoja ja lehtileikkeitä.

Espoon kaupunki, rakennusvalvontakeskuksen arkisto (ERava)

Rakennuslupa-asiakirjat.

eCity-palvelu ARSKA: Rakennus- ja huoneistorekisteriotteet. Stockhusetin pääpiirustukset.

Helsingin kaupunki, rakennusvalvontaviraston arkisto, sähköinen palvelu eCity ARSKA. (HRakVV Arska)

Arkkitehti Paula Pihkalan suunnitteleman Helsingin Lauttasaaren asuinkeuhkoston Meripuistotie 4:n uudisrakennusvaiheen julkisivut.

Kansallisarkisto (KA)

Arkistonmuodostaja: Maanmittaushallitus

Kuuluu arkistoon: Maanmittaushallituksen uudistusarkisto

Brotherus, Samuel 1695: B 8:1/1-2. Geometrisk Charta och Afritningh uppå Qvisbacka, Gräsa gård, eller Ollarsby och Mattby, belägnat Esbo Sochn och Rasborg Lähns östra dehl afmätt år 1695.

Kartta on digitoituna saatavissa linkistä:

<https://astia.narc.fi/astiaUi/digiview.php?imageId=24063967&aytun=2644108.KA&j=1>

Maanmittauslaitoksen arkisto (MML)

Ilmakuva ja eriaikaisia peruskarttoja.

Mattbergets daghemin arkisto (MDA)

Päiväkodin vanhoja valokuvia.

Mattlidens skolan arkisto (MSA)

Koulun vuosikertomuksia ja valokuvia.

Puolustusvoimien tiedustelulaitos (PVTIEDL)

Vuoden 1937 ilmakuva.

Suomen arkkitehtuurimuseo (MFA)

Arkkitehtien Erich von Ungern-Sternberg, Paula Pihkala ja Erik Kråkström piirustusluettelot. Arkkitehti Erich von Ungern-Sternberg on lahjoittanut piirustuskokoelmansa arkkitehtuurimuseolle, mutta kokoelmassa ei ole Mattlidenin koulukeskukseen liittyviä piirustuksia. Museolla on arkkitehti Erik Kråkströmin piirustuksia, joista Mattlidenin koulukeskukseen liittyviä ovat 1980-luvun muutospirustukset. Museolla on myös joitakin arkkitehti Paula Pihkalan piirustuksia, joista Mattlidenin koulukeskukseen liittyviä ovat terveystalon (nykyinen huoltorakennus) piirustukset.

Uudenmaan liitto

Maakuntakaava.

PAINAMATTOMAT LÄHTEET

ark-byroo, 2014. Topeliuksenkatu 16 rakennushistoriaselvitys. Tilaajana Senaatti-kiinteistöt

Eriksson, Patrick. Arkkitehti Patrick Erikssonin sähköposti 22.9.2010 Espoon kaupunginmuseon intendentti Tryggve Gestrinille. Lähde: EKM.

Espoon kaupunginmuseo 2009. Suur-Matinkylän alueen historia (Hentta, Matinkylä, Olari). (EKM)

Hirmasto, Johanna. Mankkaanpuron koulun rehtori. Sähköposti 7.4.2016.

Knif, Eva, 2010. Aktivitetshus för seniorer i Bottre Tölö. Diplomityö. Aalto-yliopisto, arkkitehtuuri.

NUKONE, Espoon kaupungin nuorisosaasteen koulutuskeskusten neuvottelukunta; Espoon kaupungin teknillisen viraston talonrakennusosasto; Arkkitehtitoimisto Timo ja Tuomo Suomalainen, 1974. *Matinkylä. Koulukeskus, urheilualaue. Esisuunnittelun väliraportti*. (EKM)

PAINETUT LÄHTEET

Arkkitehti-lehti 2/1971, sivu 58. Projektikatsaus. Oy Hoechst-Fennica Ab, toimisto- ja varistorakennukset Maantiekylä, Tuusula.

Arkkitehti-lehti 7/1971, sivut 52-53. Esbo svenska mellanskola. Espoon ruotsalainen keskikoulu.

Espoon kaupunginmuseo, 1997. *Alberga*. Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia 4. Espoo: Espoon kaupunginmuseo.

Hufvudstadsbladet 10.4.1976. Mattlidens gymnasium borde byggas nu. Men var ligger papperen?

Hufvudstadsbladet 4.6.1976. Fem nya klasser i Mattby gymnasiet blir klart 1977.

Hufvudstadsbladet 27.8.1976. Landets största svenska skola: Sämja ger rum åt 800 elever.

Hufvudstadsbladet 1977 (tarkka päivämäärä ei tiedossa). Mattlidens gymnasium färdigt i augusti.

Hufvudstadsbladet 11.11.1987. Skolgång i två skift hotar Esbo.

Hufvudstadsbladet 31.10.1989. Galakonsert för Fredriksborg. Bygget i Mattby framskjuts ännu i tid.

Hufvudstadsbladet 29.1.2000. Esbo slår gymnasiekort i bordet. Gratistomt för svensk yrkesskola.

Härö, Erkki, 1991. *Espoon rakennuskulttuuri ja kulttuurimaisema. Byggnadskulturen och kulturlandskapet i Esbo*. Espoo: Espoon kaupunginmuseo.

Jetsonen, Sirkka-Liisa, 1994. Realismia vai unelmia – 1950-luvun julkisesta rakentamisesta. Teoksessa *Sankaruus ja arki – Suomen 50-luvun miljö. Helsinki: Suomen rakennustaiteen museo*. S. 35–55.

Klingenberg, Hilding, 2002. *Invid västerleden: Mattlidens gymnasiums 25 års historik 1977–2002*. Espoo: Drumsö skolstiftelse.

Kråkström, Erik, 1955. Sulvan kansakoulu. *Arkkitehti* 11/1955, 184–186.

Kråkström, Erik ja Korhonen, Ahti, 1958. Närpiön koulukeskus. *Arkkitehti* 3/1958, 192–194.

Kråkström, Erik, 1971. Koulurakennukset ja yhteiskunta. *Arkkitehti* 7/1971, 23–24.

Kuuskoski, Riika. *Länsiväylä* 30.10.1991. Ruotsinkieliset oppilaat ovat ahtaalla.

Laaksonen, Esa, 1999. Erik Kråkström 80 vuotta. *Arkkitehti* 6/1999, 104–106.

Lahti, Matti J., 1975. *Espoo maalaispitäjistä suurkauppalaksi*. Espoo-sarja. Espoo: Espoon kaupunki.

Luoto, Reima T.A., 2004. *Espoo – kasvun näkijät ja tekijät*. Espoo: Espoon kaupunginmuseo.

Makkonen, Leena, 2004. *Opintieillä. Helsinkiläisiä koulurakennuksia 1880–1980*. Helsinki: Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto.

Malmberg, Nils; Rönholm, Monica (1990). *Efter tusen talkotimar... Ungdomsföreningarna i Nyland och deras föreningshus under 100 år*. Nylands svenska ungdomsförbund rf.

Mattlidens skola, 2006. *Mattlidens skola, läsåret 2005–2006*. Mattlidens skola: Espoo. MSA

Nissinen, Arja; Ropponen, Liisa, 1983. *Espoon koulujen historia. Kring Esboskolornas historia*. Espoon kaupunginmuseo.

Länsiväylä 29.11.1989. Tie pirstoo kaksi koulukeskusta.

Rask, Henry; Stubbe, Marianne, 2006. *Det unga Esbo. Esbobygdens ungdomsförbund 100 år*. Espoo: Esbobygdens ungdomsförbund rf.

STS & TFIF, 1956. *Suomen korkeakouluinsinöörit ja arkkitehdit 1956*. Helsinki: STS:n ja TFIF.

STS & TFIF, 1991. *Diplomi-insinöörit ja arkkitehdit 1991*. Jyväskylä: STS & TFIF.

Västra Nyland 26.10.1982. EBUF fick nyckeln till Stockhuset.

VERKKOLÄHTEET

Ahola, Teija, 2014. Terveyttä kaikille. Terveystalot ja kunnanlääkärintalot 1940-luvulta 1960-luvulle. Museoviraston selvitystyö, julkaistu Museoviraston verkkosivuilla.

<http://www.nba.fi/File/2570/terveys-ja-kunnanlaakarintalot-1940-1960-luvuilla.pdf>

Haettu 20.4.2016.

Espoon kaupungin verkkosivut. Gumbölen kartano. Espoon kaupunki. <http://www.espoo.fi/download/noname/%7B70D05C-CB-C301-462A-A1F3-4AECBD3A1197%7D/43974>

Haettu 15.2.2016.

Espoon kaupungin verkkosivut. Espoon eteläosien yleiskaava 2030 <http://www.espoo.fi/download/noname/%7B21C9DDA0-E4A3-4AE5-8A53-020359C84D23%7D/11063>

Haettu 15.2.2016.

Espoon kaupungin verkkosivut. Matinsyrjä (Mattliden), 311900 http://www.espoo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus/Asemakaava/Asemakaavoituskohteet/Matinkyla/Matinsyrja_Mattliden311900

Haettu 1.3.2016.

Espoon perinneseura ry:n verkkosivut. Träskändan kartano Aurorakotina

<http://espoonperinneseura.net/perinnetieto/Traskandan-kartano-Aurorakotina.html>

Haettu 15.2.2016.

Kakkinen, Paula, 2001. Rationalistinen muodonmuutos. Paula Pihkalan suunnittelemat asuinkerrostalot 1950- ja 1960-luvuilla Helsingissä ja Tammisaarella. Pro gradu –tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos 14.2.2001.

<https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/11977>

Haettu 23.2.2016.

Kasvio, Maija 2009. Suomen arkkitehtuurimuseon verkkosivujen artikkeli Koulurakennukset

http://www.mfa.fi/krakstrom_koulurakennukset

Haettu 12.4.2016.

Kirkkonummen suomalaisen seurakunnan verkkosivut. Haapajärven kappeli

http://www.kirkkonummenseurakunnat.fi/yhteystiedot/toimipaikat/haapajarvi/haapajarven_kappeli/

Haettu 15.2.2016.

Kulttuuriympäristön suojele, rekisteriportaali. Kohde: Matinkylä (Mattby), muinaisjäännösrekisterinumero 1000001863

http://kulttuuriymparisto.nba.fi/netsovellus/rekisteriportaali/portti/default.aspx?sovellus=mjreki&taulu=T_KOHDE&tunnus=1000001863

Haettu 22.2.2016.

Livady Oy:n verkkosivut, Matinkylän kartano. Matinkylän kartanon ja sen puutarhan historiasevitys. 18.5.2012.

http://www.livady.fi/315/Matinkylan_kartanon_historiaselvitys_nettiin.pdf

Haettu 17.2.2016.

Länsiväylä 1.12.2014. Tahalliseksi epäilty tulipalo pidentää Mattlidenin tilanahtautta.

<http://www.lansivayla.fi/artikkeli/252776-tahalliseksi-epailty-tulipalo-pidentaa-mattlidenin-tilanahtautta>

Haettu 18.2.2016.

Maisala, Pertti, 2008. Espoo-oma lukunsa. Kaupunkisuunnittelun, kaupunkirakentamisen ja kaavoitushallinnon kehitys vuoteen 2000. Espoo: Espoon kaupunkisuunnittelukeskus.

Matinkylän Huolto Oy:n asiakaslehti MASA 2/2004

<http://www.matinkylanhuolto.fi/attachement-s/2005-12-12T21-53-0737.pdf>

Haettu 24.2.2016.

Musikinstitutet Kungsvägen –musiikkiopiston verkkosivut

<http://www.kungsvagen.fi/>

Haettu 1.3.2016.

Pallasmaa, Juhani. Muistikirjoitus: Erik Kråkström. *Helsingin Sanomat* 13.1.2009.

<http://www.hs.fi/muistot/a1364355205655>

Haettu 12.4.2016.

Pietiläinen, Jari. *Länsiväylä* 17.3.2015. Mattlidenin koulukeskus jäi väylien puristukseen – ”Koko Matinkylän liikenne kulkee tästä ohi”

<http://www.lansivayla.fi/artikkeli/273213-mattlidenin-koulukeskus-jai-vaylien-puristukseen-koko-matinkylan-liikenne-kulkee>

Haettu 29.1.2016.

Repo, Aila, 2010. Hyppäys kansakoulusta peruskouluun. Tilastokeskuksen verkkosivut.

http://www.stat.fi/artikkelit/2010/art_2010-06-07_005.html?s=2

Haettu 23.3.2016.

Saloranta, Pauli, 2014. Espoon kotikaupunkipoltu. Matinkylä ja Olari. Versio 6.8.2015. Espoo: Espoon kaupunki. Esite on sähköisenä Espoon kaupungin verkkosivuilla.

<http://www.espoo.fi/download/noname/%7B77988317-B283-4ABC-8D3A-C903E149F459%7D/49834>

Haettu 6.4.2016.

Suomen arkkitehtuurimuseon arkkitehtiesittelyteksti. Erich von Ungern-Sternberg

<http://www.mfa.fi/arkkitehtiesittely?apid=3877>

Haettu 15.2.2016.

Suomen arkkitehtuurimuseon arkkitehtiesittelyteksti. Arkkitehti Erik Kråkström

<http://www.mfa.fi/arkkitehtiesittely?apid=16123720>

Haettu 15.2.2016.

Uudenmaan liitto, Uudenmaan maakuntakaava, liitekartta 1

http://www.uudenmaanliitto.fi/files/6067/liitekartat_1.pdf

Haettu 15.2.2016.

Uudenmaan liitto, Uudenmaan maakuntakaava, selostus
http://www.uudenmaanliitto.fi/files/6099/Uudenmaan_maakuntakaava_selostus.pdf
Haettu 15.2.2016.

SUULLISIA TIETOJA OVAT ANTANEET

Andersson, Laila. Mattlidens skolan rehtori. Tapaaminen koulussa 30.3.2016.

Ekström, Iwe. Toiminnanjohtaja, Esbobygdens ungdomsförbund r.f. EBUF. Tapaaminen Stockhusetissa 18.2.2016 ja 17.3.2016.

Mattila, Mika. Mattlidenin koulukeskuksen kiinteistönhoitaja. Tapaaminen koulukeskuksessa 18.2.2016 ja 17.3.2016.

Meronen, Vesa, asiakirjahallinnon asiantuntija, sivistystoimi, Tietopalvelu, 27.4.2016.

Mertaniemi, Christel. Varajohtaja, Mattbergetin päiväkot. Tapaaminen päiväkodissa 18.2.2016 ja 30.3.2016. Opiskellut Mattby svenska folkskolan vuodesta 1966 alkaen.

Ranta, Mikael, asiakirjahallintosihteeri, sosiaali- ja terveystoimen hallinto 27.4.2016.

Ruotsala, Saana. Mattlidens gymnasiumin rehtori. Tapaaminen koulussa 30.3.2016.

Liite 1 Kiinteistötietotaulukko

Kiinteistötietotaulukkoon kerätyt tiedot on koostettu Maanmittauslaitoksen laatimista Mattilidenin koulukeskusalueen kiinteistörekisteriotteista.

Kiinteistötunnus	Tilan nimi	Rekisteröity	Pinta-ala	Palstojen määrä	Kaavoitus	Alueen rakennukset
49-427-1-574	Bergkulla II	17.6.1960	0,1888 ha	1	Asemakaava maanalaisia tiloja varten (049-920300), tullut voimaan 17.2.2010. Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.	Osa rakennuksesta 8 (Mattilidens gymnasium, Mattilidens skola (yliäkoulu))
49-427-1-647	Mattiliden	27.7.1993	2,153 ha	1	Asemakaava maanalaisia tiloja varten (049-920300), tullut voimaan 17.2.2010. Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.	Osa rakennuksesta 8 (Mattilidens gymnasium, Mattilidens skola (yliäkoulu))
49-427-1-648	Biskops	27.7.1993	Muodostuu kolmesta palstasta, joista suurin (2,3774 ha) sijaitsee tutkimusalueen itäpuolella, kaksi pienempiä sijaitsevat tutkimusalueella ja ovat pinta-aloiltaan 0,0195 ha ja 0,1425 ha.	3, joista 2 sijaitsee tutkimusalueella	Tutkimusalueella olevilla palstoilla voimassa olevat kaavat: Asemakaava maanalaisia tiloja varten (049-920300), tullut voimaan 17.2.2010. Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.	Ei rakennuksia tutkimusalueen kahdella palstalla, mutta tutkimusalueen ulkopuolisella palstalla on rakennuksia.
49-434-1-197	Skoltonten	12.6.1947	0,4997 ha	1	Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.	Rakennukset 5, 6, 7, 9, 10 ja 11
49-434-1-259	Fredriksborg	26.6.1951	0,4640 ha	1	Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.	Rakennus 1 (Stockhuset)
49-434-1-329	Bergkulla I	28.10.1959	1,4834 ha	1	Asemakaava maanalaisia tiloja varten (049-920300), tullut voimaan 17.2.2010. Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.	Rakennukset 2, 3, 4, 13 ja 15
49-434-1-348	Koulun lisä-alue	12.7.1965	0,0660 ha	1	Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.	Ei rakennuksia
49-434-1-410	Matinkartanonpuisto	21.3.1983	0,1841 ha	1	Asemakaava maanalaisia tiloja varten (049-920300), tullut voimaan 17.2.2010. Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.	Rakennus 18 (metrokuilun maanpäällisen rakennus)
49-434-1-422	Matinkallio	11.5.2001	Neijän palstan yhteenlaskettu pinta-ala 0,7767 ha. (Yhden palstan pieni osa sijaitsee tutkimusalueen ulkopuolella.)	4	Asemakaava maanalaisia tiloja varten (049-920300), tullut voimaan 17.2.2010. Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009. Ei rakennuksia	

Kiinteistötunnus	Tilan nimi	Rekisteröity	Pinta-ala	Palstojen määrä	Kaavoitus	Alueen rakennukset
49-434-1-423	Matthy	11.5.2001	Vain osa tilasta sijaitsee tutkimusalueella. Kahden palstan yhteen laskettu pinta-ala on 3,437 ha. Toinen palstoista on erittäin pieni ja se sijaitsee kokonaan tutkimusalueen ulkopuolella Nuottaniemessä.	2	Tutkimusalueella olevan suuremman palstan pohjoisosassa ovat voimassa: Asemakaava maanalaisia tiloja varten (049-920300), tullut voimaan 17.2.2010. Yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009. Tutkimusalueen ulkopuolella olevassa suuremman palstan eteläosassa sekä kokonaan ulkopuolella sijaitsevan palstan alueella on voimassa asemakaava (049-312307), tullut voimaan 31.1.2007 ja asemakaava (049-312002), tullut voimaan 29.8.2007 sekä yleiskaava (049-800000/a ja osin /m).	Osa rakennuksesta 8 sekä väliaikaiset koulurakennukset 16 ja 17
49-895-99-0	Lakanneet, yleiset tiet	4.4.1990	Muodostuu neljästä pienestä palstasta, jotka sijaitsevat kaukana toisistaan. Tutkimusalueella olevan yhden palstan pinta-ala on epätarkka ja se on mitattu karttapohjasta: noin 0,224 ha (MML).	4, joista yksi on tutkimusalueella	Tutkimusalueella olevalla palstalla on voimassa yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.	Tilan palstoilla ei ole rakennuksia.
49-895-99-0	Lakanneet, yleiset tiet	4.4.1990	Pinta-ala ei ole tiedossa.	4 erillistä palstaa, joista yksi sijaitsee tutkimusalueella	Tutkimusalueella olevalla palstalla on voimassa yleiskaava (049-800000/a), tullut voimaan 7.10.2009.	Ei rakennuksia. Tutkimusalueen kohdalla tilalla sijaitsee osa Matinsyrjä-tiestä sekä koulukeskuksen pihalle sijaitseva Matinsyrjäpolku.

Liite 2 Arkkitehti Paula Pihkala

Tiedot on poimittu Suomen Arkkitehtuurimuseon piirustusluettelosta.

Arkkitehti Paula Pihkalan suunnittelemaa terveystaloja

Leppävaaran terveystalo, Espoo, 1954–1955
Etelä-Espoon terveystalo, Matinkylä, Espoo, 1956–1958
Järvenpään terveystalo 1961 ja laajennus 1971 sekä Järvenpään kauppalanlääkäarin talo 1965
Pohjan kunnan terveystalo, Pohja, 1962 ja kunnanlääkäarin asuintalo, 1963
Hyrylän terveystalon muutos, Tuusula, 1963
Nummelan terveystalo, Vihti, 1963–1964
Kellokosken terveystalo, 1964
Karkkilan terveystalo, 1966–1967

Arkkitehti Paula Pihkala suunnittelemaa Helsingissä sijaitsevia asuinkerrostaloja

Kylätie 11, 1957–1959
Poutamäentie 5, 1958
Steniuksentie 41, 1960
Ryytimaantie 19, 1960
Talontie 3-5, 1960
Paatsamatie 6–8, 1960–1963
Orafilajatie 14–16, 1961–1963
Aravatalo Pakilantie 9, 1962
Talot A, B, C Siltavoudintie 4, 1962
Korsholmantie 8, 1963
Falkullnatie 5, Jäkärläpolku 2–4, 1966
Tammisaareen hän suunnitteli seuraavat asuinkerrostalot:
Bostads Ab Grev Moritzgatan 6, 1966
Bostads Ab Ladugårdsgatan 2, 1968–1969
Bostads Ab Moberga, 1968

Liite 3 Arkkitehti Erik Kråkströmin

Tiedot on poimittu Suomen Arkkitehtuurimuseon piirustusluettelosta.

Arkkitehti Erik Kråkströmin suunnittelemia koulurakennuksia

1951–1954	Sulvan koulu (lisärakennus 1983), Mustasaari
1955	Etelä-Paippisen kansakoulu, Sipoo
1956	Närpiön koulukeskus (1989 peruskorjaus ja laajennus)
1957	Ytteressen kansakoulu, Pedersöre
1957	Houtskarin kansakoulu, Länsi-Turunmaa
1957	Sundomin kansakoulu, Vaasa
1957	Herttoniemen yhteiskoulu (A. Korhosen kanssa), Helsinki
1958	Lannäslundin maatalouskoulu, Pietarsaari
1959	Lauttasaaren ruotsalainen yhteiskoulu / Drumsö svenska sammanskola, Helsinki
1959–1972	Sipoon koulukeskus
1963	Svenska social- och kommunalhögskolan (1982 peruskorjaus, 1987-1990 laajennus) ¹
1967	Vartiokylän ruotsinkielinen ala-aste J. Pallasmaan ja K. Mikkolan kanssa),
1971–1973	Esbo svenska mellanskola, Matinkylä, Espoo
1975–1977	Mattlidens gymnasium, lisärakennus, Matinkylä, Espoo
1974	Vartiokylän ruotsinkielinen ala-aste (J. Pallasmaan ja K. Mikkolan kanssa),
1974–1986	Åbo Akademin opettajakorkeakoulu, korjaus- ja rakennussuunnittelu, Vaasa
1975–1977	Porvarikadun yläaste, Vaasa
1975–1980	Harjoittelukoulun yläaste ja lukio, Vaasa
1980–1985	Finnsin kansanopiston laajennus, Espoo
1981–1985	Pohjois-Tapiolan koulu ja lukio, uudelleenjärjestely, Espoo

¹ Ark-byroo on vuonna 2014 laatinut koulurakennuksen Topeliuksenkatu 16 rakennushistoriaselvityksen.

